

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENEK

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Čekovni račun: Ljubljana številka 10.650 in 10.349 za inserate.

Uprava: Kopitarjeva ulica številka 6.

Preizkušnje

Človekova vrednost se ne ceni po njegovem zadržanju v ugodnih dneh življenja, ampak po notranji odporni sili, ki jo pokaže v slabih časih, v preizkušnjah in udarcih. Ako v težkih življenjskih trenutkih ne postane malodušen, zbežan, obupan, potem je dokazal, da je gospodar nad spremenljivostmi življenja in njegove nestalne usode. Velja pa to za preizkušnje, ki morejo človeka osebno zadeti ali njegovo rodno družino, ali pa da mora ves narod sprejeti na svoje rame to ali ono bremeno. Trenutno je sedaj velika vojska tista nesreča, ki je prišla nad narode in ki z večjo ali manjšo ostrino teži nad nami vsemi.

Največ se v teh dneh govori in piše o nesreči, ki je zadela francoski narod. Kako se ob pretresljivi tragediji zadržati francoski narod kot celota in kako se obvladujejo poedinci in stanovi, o tem zaenkrat še nimamo zanesljivih poročil. Toda občudovanje vzbuja tudi pri sovražniku sedanji ministrski predsednik maršal Petain, ki je ob teži in usodni uri našel pri svojih 85 letih ne le moči, da pogumno nosi breme svoje lastne življenjske usode, ampak si je ob tej veliki uri, ko ni bilo nikjer več nobenega širokoustnega političnega voditelja, naložil kot nekak simboličen predstavnik velikega, a ponižanega naroda še najvišjo odgovornost za usodo celotnega naroda in države. Ne mislimo tu razsojati, ali je ravnal maršal Petain pravilno, da je ponudil premirje ali pa bi storil pametnejše, da bi nadaljeval boj. Pravilno bi mogel soditi le tisti, ki bi poznal razmere, v katerih se je zmagovalec izpred Verduna, kateremu gotovo ne manjka poguma, odločil za pogajanja. Verjetno je bilo treba več poguma, da je mogel storiti, kar je storil, kakor pa za nadaljevanje vojske. Toda maršal Petain je imel tudi dovolj korajže, da je francoskemu narodu odkrito povedal, kje so vzroki, ki so dovedli do tako strašne narodne nesreče. »Trop peu d'enfants« — imeli smo premalo otrok, je navedel kot prvi vzrok. So še drugi vzroki: premalo orožja, premalo zaveznikov, a prvi vzrok je: premalo otrok! Morda je hotel maršal opomniti svoje rojake, naj v tej usodni uri ne iščejo krivde le izven sebe, le izven Francije, ampak v prvi vrsti pri sebi. Francozi so še pred 100 leti izven Rusije bili najštevilnejši evropski narod. Ko bi se vsi ravnali po naravnih in božjih postavah, bi jih bilo danes več kot 100 milijonov in se jim ne bi bilo treba bati Nemcev. Maršal Petain je morda hotel opozoriti na globlje vzroke nesreč, ki prihajajo nad narode, morda je mislil na skrivnostno misel sv. pisma, da se grehi očetov maščujejo še v poznih rodovih nad otroci. Zaslužni vojskovodja je imel pogum, da je ob bridki uri najtežje preizkušnje Francoze opozoril še na drug narodni greh: »Po zmagi je duh uživanjaželjnosti prevladal nad duhom odpovedi. Hoteli smo si prihraniti žrtve.« So to morda stvari, ki jih ni mogoče tehtati, ki pa v odločilnih trenutkih narodove usode več odločajo kot pa število topov in bojnih voz. Zato jih je maršal Petain, ki je globoko veren mož, postavil med naštevani vzrokov narodnega poraza na prvo mesto.

To, kar je Petain v pravem spoznanju in resnični ponižnosti povedal Francozom ob usodni uri njihove zgodovine in jih opomnil k samospoznanju, podobno bi bržčas vsak pošten in uviden narodni voditelj mogel in moral govoriti vsakemu narodu v Evropi in po svetu sploh. Vsi smo grešili kakor Francozi, in morda še bolj. Ako niso bili tudi drugi tako hudo tepeni in preizkušani, je to le dokaz božjega potrpljenja ali pa da je drugim namenjena še hujša usoda, če se pravočasno ne izmodre in ne obrnejo od svoje slabe poti.

Kaj naj Slovenci sodimo o nas samih? Mar ne zapravljamo tudi Slovenci lahkomišlno svojega narodnega zdravja in slabimo svojo rodnost kakor bi ne smel niti narod, ki ga je stokrat več kakor nas?! Ali ne zapravljamo lahkomišlno svojega narodnega premoženja? Se nikdar ni bilo tolikšnega zapravljanja in pijančevanja kot je v zadnjem času! Ali nam je večnim zabavljajem in nezadovoljstvom ob katastrofah, o katerih slišimo v svetu, že prišlo v zavest, kaj je domovina in njena vrednost za slehernega izmed nas? Ali jo ob teh spoznanjih kaj bolj ljubimo, ali smo pripravljeni kaj več za njo storiti in žrtvovati, da bo nam vsem trdna in močna bramba? Ko pomislimo na bedo milijonov beguncev, ki brez doma in strehe blodijo po tujini, ali nas mar kaj peče v duši misel, da smo, čeprav za hip poslušali zločeste prišepetalce in s tujim denarjem plačane agitatorje, ki so nas hoteli odtujiti rodni grudi in vneti za tuje ideale? Ko pomislimo na vse to, moramo priznati, da so naši narodni grehi še posebno veliki in da smo vse do danes mnogo več in boljše želi kakor pa smo sejali. Grehi narodov se nad narodi maščujejo navadno na tem svetu. Če bi se nam torej odmerjalo po merilu, kakor se je mnogim drugim okrog nas, potem bi nam bilo trikrat gorje!

Vendar nam je, hvala Bogu, bilo do sedaj še z najhujšim prizanešeno. Zato pa vsaj te razmeroma majhne preizkušnje in težave voljno in pogumno prenašajmo in z večnim nerga-

Pogajanja za premirje še trajajo

Razgovori med Nemčijo in Francijo še niso zaključeni, takoj nato pa bodo še pogajanja z Italijo - Nato šele bi naj bilo razglašeno premirje

Berlin, 22. junija. t. DNB je ob 16. uri popoldne objavil, da razgovori med francoskimi in nemškimi zastopniki v gozdu Compiègne še trajajo.

Compiègne, 22. junija. AA. DNB: Francoski pooblaščenca za pogajanja o premirju, ki so prebili noč v Parizu, so se vrnili danes popoldne v Compiègne, ter nadaljevali razgovore z nemškimi zastopniki.

Rim, 22. junija. AA. Stefani. Iz dobro obveščeneega vira zanikajo, da bi bila francoska vlada sprejela pogoje za premirje.

Compiègneški gozd, 22. junija. AA. DNB. Točno ob 10 dopoldne je prispela spet vrsta avtomobilov s francoskim zastopstvom na jaso v compiegneškem gozdu. Francoska delegacija je imela tu večeraj

pogajanja približno do polnoči. Potem ko je general Keitel francoskim zastopnikom v vagonu prebral nemške pogoje, so ti imeli priliko stopiti v stik s svojo vlado v Bordeauxu. Po zaslugi velikih naporov nemških telegrafskih vojaških oddelkov, je bilo možno večeraj vzpostaviti radiotelegrafsko morzejsko zvezo z Bordeauxom, danes pa tudi telefonsko zvezo. Na ta način se je v veliki meri pospešil potek pogajanj. Francoski zastopniki so večeraj sporočili svoji vladi besedilo nemških pogojev za premirje, tako da je francoska vlada imela priliko te pogoje razmotriti. Danes ob 10.20 dopoldne je stopilo francosko zastopstvo spet v vagon, v katerem potekajo pogajanja. Dopoldne so francoski zastopniki imeli priliko spet stopiti v telefonsko zvezo s svojo vlado.

liko med Compiègneom letá 1918 in Compiègneom leta 1940. Compiègne 1918, prvi list, je pripeljal do Versaillesa. To je bila začetna točka dobe, v kateri je ozračje postajalo vedno slabše. Takrat se je začela destruktivna doba, večerajšnji Compiègne pa pomeni začetek konstruktivne dobe. Nemčija je zmagala, toda zadržanje Nemčije napram Franciji ni negativno in destruktivno, kot je bilo nekdanje zadržanje Francije napram Nemčiji na istem kraju. Med prvim in drugim Compiègneom so se odigrali obgodki, ki so nazadnje Francijo spravili do tega, da mora sama priznati svoje napake ter priznati, da je premagana. Vodja Nemčije je premagal negativne in destruktivne sile. Nemški pozorji so formulirani jasno in nedvoumno. Njihovo bistvo je v tem, da bo v bodoče negativni element prenehal igrati kakršnokoli vlogo.

»Deutsche Allgemeine Zeitung« istotako naglašja pomen razlike med obema Compiègneoma ter pravi, da mora biti vsem jasno, da se bo borba proti Angliji nadaljevala. Nemški pogoji so taki, da bodo v vsakem primeru onemogočili napad čez Francijo, ker bo Nemčija v svoji borbi proti Angliji zasedla one točke, ki so ji potrebne zaradi nadaljevanja vojne proti Angliji.

»Völkischer Beobachter« pravi: Francija je premagana. Doživela je največji poraz v svoji zgodovini. Francoski imperializem je uničen. Večeraj je bil v Compiègneu napravljen konec neznošni dobi, ki se je leta 1918 začela na istem kraju.

Rim, 22. junija. AA. Stefani. Italijanski listi naglašajo pomen večerajšnje predaje nemških pogojev za premirje. »Stampa« objavlja članek, v katerem pravi, da se je večerajšnji dan obročel sklenil. Francija je morala večeraj upogniti koleno na istem kraju, kjer je pred 22 leti s tolikim ponosom in pijana zmagala diktirala mirovne pogoje narodu, ki je bil na bojnem polju nepremagan in ki je bil izdan. V nadaljnjem članku navaja list zgodovino Evrope v zadnjih 20 letih ter pravi, da je vsa Evropa bila v tem času v službi plutokracije. Na kraju naglašja pomen nacionalno socialistične in fašistične revolucije ter pravi, da je Francija prenehala biti sila prve vrste.

Premirje podpisano?

New York, 22. junija. t. Reuter: Radijske postaje družbe »National Broadcasting Company« so objavile novico, da je Francija podpisala premirje z Nemčijo ob 17.50 ur. Napovedovalec radijske družbe pa je dodal, da premirje ne more stopiti v veljavo, dokler ne bo sličen sporazum dosežen in podpisan z Italijo. Po poročilu te radijske postaje tudi še ne bodo objavili pogojev za premirje, prav tako nobenih podrobnosti o sporazumu med Nemčijo in Francijo.

Francoski pooblaščenca so zdaj na poti z Italijo.

Francoska vlada stalno zaseda

Bordeaux, 22. junija. AA. Havas: Notranji minister je sporočil zastopnikom tiska naslednje, uradno poročilo:

Ministrski svet se je zbral na sejo pod predsedništvom predsednika republike Lebruna zaradi preračevanja nemškega besedila o pogojih za premirje. Prva seja vlade je trajala do treh zjutraj. Druga seja je bila ob 8.30. Seja nepretrgoma traja, prekine se le toliko, da se morejo opraviti telefonski razgovori s francoskimi pooblaščenca.

Pogajanja z Italijo bodo tudi v Compiègneu

Bordeaux, 22. junija. t. Reuter: Uradno je bilo objavljeno, da je francoska vlada na dopoldanski seji proučevala nemške pogoje za premirje. Proučevanje se je nadaljevalo še na popoldnanski seji in bodo pogoje obravnavali še na prihodnjih sejah. Ko bodo zaključeni razgovori z nemškimi zastopstvom v Compiègneu, se bodo francoski pooblaščenca sešli z italijanskimi zastopniki in šele po razgovorih z Italijo bo francoska vlada mogla zavzeti stališče in skleniti tisto, kar bo odgovarjalo koristim države.

Na Korziki je mirno

London, 22. junija. Reuter: Francoski radio je sporočil novico iz Ajaccia, v kateri se naglašja, da vlada na Korziki red. Po trditvah tujega radia naj bi bila Ajaccio in Bastia bombardirana in italijanske čete naj bi se izkrcale v Ajacciu na Korziki, kjer naj bi bil nastal upor. Radijski poročevalec je dodal, da so vse te vesti neresnične. Kar se tiče uporov, obstojajo samo v fantaziji onih, ki so te vesti širili. Korzika je mirna.

Anglija kupuje francoske parnike

Carigrad, 22. junija. AA. Reuter: Šest francoskih ladij-cistern, ki so zaposlene v tukajšnjem pristanišču, je bilo prodanih angleškemu tirkam. Na teh ladjah so že zavirale britanske zastave.

Begunci v Angliji

London, 22. junija. Reuter Tisoči francoskih beguncev prihajajo čez Rokavski preliv v najrazličnejših ladjah v neko luko ob zapadni angleški obali. Mnogi begunci so še zelo mladi tako, da za njih ne velja vojaška obveznost. Večina je izrazila željo, da se nadaljuje borba za Francijo.

Madrid, 22. junija. AA. Reuter: Z otokov Mallore in Minorce je bilo opaziti mnogo letal, ki so letela v smeri proti jugu. Prevladuje mnenje, da

njem in nezadovoljstvom ne kličimo na sebe zle usode! Ni dvoma, da bomo morali prav vsi plačevati strahotno uničevanje, ki divja po Evropi. Toda ta delež v splošni preizkušnji, ki je prišla nad narode, bo za nas prava malenkost, ako bomo le obvarovani krvnega davka in nam bo ohranjena neokrnjena domovina. Toda naj bi se zgodilo že karkoli, v vsakem primeru moramo tudi napram najhujšim preizkušnjam biti tudi duhovno obožroženi in ne gledati nanje kakor na kakšno absolutno zlo. Vedno moramo imeti dovolj poguma, da se pokažemo človeško močni in da kot krščanski ljudje tudi najbolj katastrofalne prelome vzamemo na sebe in jih prenašamo z veličino vernega človeka. Drin

ta letala prevažajo v Severno Afriko francoske begunce iz Francije.

Francosko vojno poročilo

London, 22. junija. AA. Reuter. Na pristojnem mestu zanikajo vesti, ki so se razširile po tujem časopisju, da so Nemci zajeli v pristanišču Brest francoski bojni ladji »Richelieu« in »Clemenceau«. Prve omenjene ladje ta čas sploh ni bilo v pristanišču v Brestu, drugo pa še grade in ne bo mogla biti dograjena pred letom 1944.

Bordeaux, 22. junija. AA. Havas. Poročilo francoskega vrhovnega poveljstva od 22. junija zjutraj pravi:

Prišlo je do novih spopadov južno od Loire, predvsem pri Monceauju in St. Etienneu. Ob reki Rodan je oddelek kolonialnih čet po srditem boju odbil sovražni bataljon, ki je tudi razpolagal s tanki.

V Alpah so Italijani brez uspeha poskušali izvesti nekaj krajevnih napadov.

Bordeaux, 22. junija. AA. V pokrajini Bordeaux je bil okoli polnoči dan znak za alarm. Istotako je bil dan znak za alarm v pokrajini ob ustju Rhone. Oba alarma sta trajala okoli 20 minut.

Nemški pogoji za premirje so jasni

Berlin, 22. junija. DNB. Današnji nemški listi objavljajo pod debelimi naslovi podrobnosti o predaji pogojev za premirje francoskim delegatom v Compiègneu. Listi posebno naglašajo, da je sam vodja Nemčije Hitler sprejel francosko delegacijo.

»Berliner Börsen Zeitung« naglašja veliko raz-

Predsednik estonske republike Paets, ki se je pogajal z Zdanovim

Izjava predsednika vlade g. Cvetkoviča DNB-ju:

Sodelovanje in prijateljstvo Jugoslavije z Nemčijo je zmerom globlje in širše

Jugoslavija nadaljuje s politiko najstrožje nevtralnosti

Berlin, 22. junija. AA. DNB: Predsednik ministrskega sveta kr. Jugoslavije Dragiša Cvetković je sprejel našega beogradskega dopisnika dr. Walterja Gruberja ter mu dal naslednjo izjavo:

Politika kr. Jugoslavije ima jasne in dolge cilje. Ti cilji so izraz stalne težnje, da ohrani dobre in prijateljske odnose z vsemi svojimi sosedi, da bi se na ta način v balkanski in podonavski Evropi čim bolj okrepi konstruktivno sodelovanje med narodi jugozhoda, sodelovanje, brez katerega ne more biti blagostanja. To politiko, ki je v skladu s pravi razpoloženjem slojev našega naroda, Jugoslavija že več let dosledno izvaja. Ta politika je že rodila dobre sadove v vseh smereh.

Ko je izbruhnil vojni požar, je vlada, ki ji imam čast predsedovati, takoj v duhu te svoje že tradicionalne politike proglasila najstrožjo nevtralnost ter se odločno trudila, da to politiko nevtralnosti izvede na vseh poljih naše države in narodne delavnosti. Takšno jasno in odkrito stališče Jugoslavije je mnogo pomagalo, da se v tem delu naše celine ohrani mir in da narodi tega kraja Evrope ostanejo izven vojnega požara.

Odnosaji sodelovanja in prijateljstva Jugoslavije z nemškimi rajhom, so bili vzpostavljeni že mnogo prej, predno je ta močna država postala naša neposredna sosed. Ti prijateljski odnosaji so v teku časa postali čedalje globlji in so prišli do posebno globokega izraza na polju gospodarskih vezi. Na tem poslednjem polju nam obojestransko koristi še dalje narekujejo, da razvijamo čim tesnejše sodelovanje, ki se je tudi v tem času vojnih motenj v polnem obsegu ohranilo ter se s tem pokazalo, kako je zdravo in da temelji na naravnih pogojih. Kajti ne samo, da se gospodarstvi naših držav tako skladno izpopolnjujeta, pač pa Jugoslavija poleg tega predstavlja dragoceno vez med veliko industrijsko proizvodnjo nemškega rajha in poljedelskimi državami bližnjega Vzhoda.

Predsednik vlade Cvetković je v razgovoru z našim dopisnikom posebno poudaril, da je njegova vlada, ki uživa zaupanje Nj. kr. Vis. kneza namestnika, brezpogojno odločena v vseh razmerah nadaljevati sedanjo pot zunanjje politike, ter da predvsem želi odnose do brega sosedstva in prijateljstva z nemškim rajhom razviti na vseh poljih.

Sovjeti so uvedli komunistični režim v Estoniji

S pomočjo rdeče vojske so komunisti postavili svojo vlado

Tallin, 22. jun. m. Snoči ob 18.30 je oborožena skupina delavcev zasedla tallinski dvorec, sedež estonske vlade. Takoj nato so na stolpu tega dvorca, ki so ga pred 700. leti postavili člani nemškega viteškega reda, razobesili rdečo zastavo.

Politični dogodki v Estoniji so zavzeli mnogo usodnejši obseg, kakor so pričakovali. Demonstracije estonskega delavstva so se začele takoj zjutraj ter se nadaljevale ves dan. Okoli treh popoldne je prikorakal dolg sprevod demonstrantov, med katerimi je bilo mnogo Rusov. Delavstvo je ves čas prepevalo revolucionarne pesmi. Člani sovjetskega poslaništva, med njimi tudi general Zdanov, so pozdravili množico. Estonska policija je tedaj še vedno opravljala službo po ulicah. Toda malo pozneje so delavci začeli estonske stražnike že razoroževati. Na več krajih je bilo moči videti, kako so stražniki dvigali roke in se niso upirali, ko so jim demonstranti jemali orožje. Nato so demonstranti zaplenili posamezne policijske avtomobile in zasedli policijske postaje. Ruske čete so pa že prej zasedle estonske vojaške naprave. Končno so delavci zavzeli tudi vladno palačo. Na več krajih se je slišalo streljanje.

Po zavzetju vladnega dvorca izvršuje zdaj politično oblast v Estoniji začasno osrednji odbor komunistične stranke.

Dosedanja estonska vlada je imela svojo zadnjo sejo večer popoldne ob 6, ob pol 7 pa je odstopila. Istočasno se je na dvorcu pokazala rdeča zastava. V osrednjem izvršnem odboru so znani voditelji socialistične stranke Semurs, tajnik delavske organizacije Oton Povon, tajnik Pirson in odvetnik Kaprag.

Predsednik estonske republike Paetz je večer popoldne zbranim množicam hotel govoriti, toda množice so ga ustavile že pri prvih besedah. Zvečer je bila imenovana revolucionarna vlada, v kateri so: predsednik dr. Johannes Vares, podpredsednik Kruz, zun. minister Migol Andresen, ostali člani vlade pa so: Maksim Unt, Johannes Semper, Boris Sep, Aleksander Jeari, Johannes Nipti, Oret, Kern in Rodberg. Vsi člani nove vlade so skrajni levičarji in pripadajo delavstvu. Nobeden od njih dozdaj še ni bil estonski minister.

Kominterni vodi vsa dela za spremembo v Baltiku

Tallin, 22. junija, t. Associated Press poroča, da sedanje izpremembe v Estoniji niso prišle nepričakovano. Samo tega nikdo ni pričakoval, da bo sovjetska vlada postopala tako hitro, da bi dosegla svoj cilj, to je, da se ves Baltik čimprej vključi v Sovjetijo.

V Tallinu je sedaj Zdanov, glavni Stalinov sodelavec, ki je prišel v Estonijo kot odposlanec sovjetske vlade, da uredi z estonsko vlado vse potrebuje, da se sovjetski vpliv v Baltiku okrepi. Pri tem pa Zdanov ni postal samo kot član sovjetske vlade, ampak tudi kot agent kominterne. Več dni se je pogajal s predsednikom republike Paetson in člani estonske vlade ter jim svetoval, kako naj store, da bo Sovjetska lahko še naprej zaupala estonski vladi. Med drugim je zahteval, da mora vlada takoj pomilititi in izpustiti iz zaporov okoli 600 političnih obojencev, ki so bili večinoma vsi komunisti in anarhisti ter tudi zločinci po obtem kazenskem zakoniku.

Odkar je morala v oktobru Estonska kloniti pred sovjetskimi zahtevami, je sovrštvo proti komunistom in agentom kominterne stalno naraščalo. Ker je v Estoniji civilizacija na zelo visoki stopnji, ljudstvo nikdar ni moglo prenašati propagande, ki se je širila iz Sovjetije, kjer mora ljudstvo toliko trpeti in je splošno pomanjkanje tako veliko. Kot sosedji Sovjetije je estonsko ljudstvo lahko stalno opazovalo, kako strašen je položaj delavstva in kmetov v državi, ki ji vlada komunistem.

Ko je prišel Zdanov v Estonijo, je lahko opazil pač samo to, da je ljudstvo silno nerazpoloženo proti Sovjetiji in da se skrajno težavo prenaša navzočnost sovjetske vojske v Tallinu in v drugih mestih. Ker med narodom ni bilo nikjer razpoložena za preukustvo proti sedanji vladi, je sovjetski zastopnik pritisnil na vlado, da je morala izpustiti iz ječ kaznjence, ki so sedaj s pomočjo sovjetske vojske organizirali »pohod delavstva« na vladno palačo, kjer so komunisti takoj izobesili rdečo zastavo in proglasili svojo vlado. Ko je sprevod korakal mimo sovjetskega poslaništva, se je na balkonu prikazal tudi sam Zdanov in s svojimi pozdravi podžigal komuniste, da naj gredo kar naprej nad vladno palačo.

Kar se je zgodilo sedaj v Tallinu, se bo po željah kominterne in s sodelovanjem rdeče vojske

zgodilo v nekaj dneh v vseh ostalih baltških državah. Komunisti nastopajo v teh dneh povsod predvsem kot veleizdajalci lastnih narodov. Tako so nastopili sedaj tudi v Estoniji in prav gotovo bodo v nekaj dneh izglasovali v vladi resolucijo, ki bo proglasila vstop »Estonske sovjetske republike in zvezo sovjetskih republik«. Tako bo Sovjetija izvedla okupacijo in aneksijo vsega Baltika, pri tem pa bodo glavno delo opravili komunisti, ki jim narekuje kominterne, da naj predvsem povsod podpirajo vse, kar razkraja nacionalne države. Pri tem pa jih naj pahne v tisto zmešnjavo in bedo, ki bo enaka sedanjemu stanju v Sovjetiji.

Nameni nove letonske vlade

Riga, 22. junija, AA. Tass: Vsa podjetja v mestu so ustavila delo. Nad 770.000 delavcev je prišlo na ulice ter sodelovalo pri manifestacijah. Vzklkali so bratstvu letonskega naroda z narodi sovjetske zveze.

Berlin, 22. junija, AA. DNB: V tujini so se razširili glasovi, ki zahtevajo od Nemčije, naj izroči bivšega predsednika litvanske republike Smetono, ki je pobegnil v vzhodno Prusijo. Nemčija bo ugodila tej zahtevi — pravijo te vesti. V nasprotju s tem ugotavljajo na dobro obveščenih mestih, da je Nemčija sporočila v Moskvo in Kovno, da je Smetona pobegnil v Nemčijo in da je interniran. Od tedaj se položaj ni spremenil. Posebno pa ni prispel niti z ruske niti z litvanske strani kak predlog za izročenje Smetone.

Riga, 22. junija, AA. Stefani: Predsednik nove letonske vlade je imel po radiu govor, v katerem je najpreje obtožil bivšo vlado, da ni izvedla ob-

Nemška vojna poročila

Zmerom več ujetnikov, vojni plen postaja ogromen

Glani stan vodje rajha, 22. junija, AA. Vrhovno poveljstvo poroča: V Bretagni sta zavzeti važni pristaniški mesti St. Malo in Lorient. Ob spodnji Loire so razširjena mostišča. Tonable je zavzet. Ob Loire in Loraini in na Vogezih razpadajo zaradi našega napada še dalje posamezni obkoljeni sovrzniški oddelki. Gerard je zavzet.

Številno sovrzniških vojakov, ki so bili v zadnjih dneh ujeti na tem področju, presega 200.000 mož. Tudi na ostalih bojiščih število ujetnikov neprestano raste. Med njimi so tudi poveljniki pomorskih sil, več admiralov, poveljnik severne francoske eskadre, en armijski general in več divizijskih generalov.

Razen orožja in drugega vojnega materiala smo na posameznih letališčih zajeli 260 letal. Nemška bojna letala so napadla na odseku zahodno od Strassbourga in jugovzhodno od Vichanbourga kakor tudi južno od Loire sovrzane utrdba, zbirališče čet in vojaške transporte.

Na izlivu Gironde in Loire smo potopili eno trgovsko 8000 tonsko ladjo, ter poškodovali eno 4000 tonsko ladjo, uničili pa dve vodni letali. O priliki uspešnih poletov na važne vojaške cilje ob vzhodni angleški obali so naše letalske sile ponovile napad na britansko središče oboroževalne industrije Bilingham, kjer smo dosegli veliko število zadetkov. Večera popoldne so nemške eskadriere sestrelile po kratkem boju v zraku v bližini holandskega otoka Texel tri sovrzane letala. Ostala tri so se rešila z begom. O priliki brezuspešnega napada britanskih bombnikov in letal, ki služijo za metanje torpedov, na neko nemško bojno ladjo, je protiletalska artiljerija te nemške bojne ladje sestrelila šest britanskih aparatov, dočim so nemške letalske sile, ki so se teh bojev tudi udeležile, zbile na tla še sedem nadaljnjih sovrzniških letal. Sovražnik je 21. junija izgubil 25 letal, od katerih jih je bilo 11 zbitih na tla pri spopadih v zraku, šest jih je sestrelilo protiletalsko topništvo, ostala letala pa so bila uničena na tleh. Eno nemško letalo je izgubilo.

Poznejša poročila pravijo, da je bilo v času od 1. do 20. junija razen še sporočenih izgub sovrzne letalstva uničenih 63 letal, tako da znašajo skupne sovrznicove izgube v omenjenem razdobju 765 aparatov. Skupno število sovrzniških letal, ki jih je uničil ojen protiletalske artiljerije, znaša od začetka ofenzive na zahodu do 15. junija 854 letal.

Podmornica, ki ji poveljuje kapitan korvete Resing, poroča, da je potopila večje število sovrzniških ladij s skupno tonažo 42.686 ton. Drugi

veznosti, ki jih je prevzela z letonsko-sovjetsko pogodbo, potem pa se zaradi tega, ker je sklenila tajno vojaško zvezo z Litvo in Estonsko, tretjič pa ker ni bila pravična do sovjetskega prebivalstva.

Predsednik nove letonske vlade je izjavil dalje, da bo nova vlada zavarovala narodne pravice in svobode vsem razredom prebivalstva, dalje da se bo prizadevala, da bo ohranila miroljubne odnose z vsemi ter da bo okreplila zvezo s Sovjetsko Rusijo. Nato je predsednik letonske vlade sprejel zastopstvo delavcev, ki mu je razložilo nekatere zahteve politične in gospodarske narave. Objubil je zastopstvu, da bo tem zahtevam ustregel.

Odlodno je poudaril, da bo nova vlada omejila svoje delo predvsem na izdelavo nove ustave, v smislu katere bo mogel letonski narod svobodno izvoliti moža, ki ga bo vodil.

Uradna sovjetska izjava

Moskva, 22. junija, t. Reuter: Sovjetski radio je noč objavil uradno izjavo agencije Tass o tem, koliko je sedaj sovjetske armade v baltških državah.

Izjava pravi, da imajo sovjeti v Baltiku zbranih 18 do 20 divizij in ne 100 kakor se je razširilo v tujini. Te divizije niso zbrane ob nemški meji, ampak so razdeljene na vse baltške države. Te divizije pa so tam samo zato, da bi zagotovile izvajanje pogodb, ki so jih baltške države sklenile s Sovjetijo.

Izjava se zaključuje nato s poveljevalnimi besedami o dobrih zvezah med Nemčijo in Sovjetijo in o dobrem sosedstvu med obema državama. Te vezi ne morejo motiti novice, ki se širijo v tujini, kajti prijateljstvo med obema državama koristijo Nemčiji in Sovjetski Rusiji.

Neki letalec poroča o tem dogodku: Naše letalo je letelo v enakomernem letu proti svojemu cilju, ustju Temze, kjer se nahajajo ogromna skladišča tekočih in drugih goriv. Pod nami je Rokavski preliv in v daljavi izginja obal kontinenta. Vedno bolj jasno vidimo obalo jugovzhodne Anglije. Vedno bolj se vidi angleško primorje in zagledali smo že ustje Temze. Iz teme mečejo reflektorji svojo luč, toda zastoj nas iščejo na horizontu. Naš pilot se spretno giblje med žarki reflektorjev ter se letalo vedno bolj približuje cilju. Prispeli smo že nad skladišča. Z letala, v katerem se nahaja poveljnik, dobimo po radiu povelje: Začni ognje. Bomba za bombo je začela padati. Na kraju, kjer se mora po naših skicah nahajati skladišče, je nastal nenkrat ogromen požar. Toda samo trenutek, kajti zakril ga je ogromen oblak črnega dima. Toda tudi dim je kmalu izgubil ter se je prostor pod nami spremenil v pravo ognjišče. To pomeni, da so naše bombe zadele svoj cilj. Bili smo v pravem peklu. Angleško protiletalsko topništvo strelja iz stotin topov. Ozračje odmeva od topovskega streljanja in eksplozij granat. Pojavila so se tudi angleška lovčka letala, ki naj bi nas preganala. Zastoj, spodaj se pojavljajo vedno novi in novi požari. V tem je prispelo povelje, naj se vrnemo. Trajalo je dosti časa, da smo se izmuznili iz nevarnosti. Sovražnik nas preganja in stalno se moramo boriti z njim. Toda naš napad je bil izvršen preveč nenadoma. Angleški lovci so izgubili kmalu sled. Brez težav smo prispeli do mestnega letališča ter poročali, da smo naložbo izvršili brez vseh izgub.

Berlin, 22. junija, AA. DNB: Pri večeršnjih nemških letalskih napadih na vzhodno angleško obalo so nemške bombe povzročile požare v številnih skladiščih bencina v Kanshavenu in ob ustiju Humbera. Nadaljni uspešni letalski napadi so bili izvedeni na celo vrsto pristanišč in letališč, na britanska artiljerijska gnezda in na reflektorje na bojnem področju vzhodne Anglije. V primorski pokrajini je bila ena trgovska ladja zadeta pred Humberom.

Angleška letala bombardirala Berlin

Berlin, 22. junija, AA. DNB: V noči od 21. na 22. junija so letala nad Berlinom sovrzane letala ter bombardirala nevojaške objekte. Ranjenih je bilo sedem ljudi.

Berlin, 22. junija, AA. DNB: V noči od petka na soboto so angleška letala izvedla napad na Bremen. V noči od 18. na 19. junij pa so angleška letala letela nad Kölnom ter pri tej priliki vrgla nekaj bomb. Šest ljudi je bilo ubitih, 14 pa ranjenih. Nekaj bomb je padlo na razna predmestja. Angleški letalci so vrgli tudi nekaj zažigalnih bomb, ki so povzročile požare.

Essen, 22. junija, AA. DNB: Kakor pišejo časopisi je bilo o priliki napada iz zraka v noči med 20. in 21. junijem poškodovanih v okolici mesta Essena nekaj stanovanjskih hiš. Pri letalskem napadu na vojaške cilje je bilo ubitih 10 ljudi, nekaj oseb pa je bilo težje, oziroma lažje ranjenih.

Zaplenjene štiri francoske podmornice

Berlin, 22. junija, AA. DNB: Naknadno se je zvedelo, da so nemški mornarji v ladjelnici »Then Norman« zaplenili štiri francoske podmornice.

Berlin, 22. junija, AA. DNB: Iz zanesljivega vira se izve, da so letalski napadi na prevozne ladje v pristanišču Bordeaux imele popoln uspeh. Razen drugih ladij, ki so bile potopljene ali težko poškodovane, je uničena tudi velika 32.000 tonska prevozna ladja.

Letalsko vojskovanje med Italijo in Anglijo postaja zmerom ostrejšše

Italijansko vojno poročilo

Nekje v Italiji, 22. junija, AA. (Stefani) Uradno poročilo št. 11 štaba vrhovnega poveljstva državne oborožene sile se glasi:

Na Sredozemskem morju je mornarica povečala svojo delavnost. Naše podmornice so potopile tri sovrzane ladje, med njimi dve oboroženi. Vzhodno od Balcarskih otokov s onasi bombniki zadeli neko križarko.

Pri zaporednih nočnih napadih je bilo bombardirano pomorsko oporišče Bizerta. Zadeta je bila ena križarka, skladišče municije ter zaloge goriva. Znatno škodo je pretrpelo tudi oporišče v Marseillu.

V severni Afriki je bil z močnimi letalskimi napadi do temelja razrušen sedež britanskega vrhovnega poveljstva v Metruhu. Zadete so bile sovrzne naprave in oddelki vojaštva. O priliki sovrzne napada na Tobruk je bila zadeta italijanska mornariška bolnišnica. Med zdravniki, bolničarji in bolniki jih je nekaj ubitih in ranjenih. Pomorska protiletalska obramba je sestrelila eno sovrzno letalo.

V Vzhodni Afriki so bili izvedeni številni napadi na sovrzane oporišča v Sudanu, v Arebu in na utrdbi ter taborišča v Keniji. O priliki sovrzne napada na Direddu je bilo sestreljeno eno angleško letalo.

Pri drugih poletih sovrzniških letal nad domovinskim ozemljem, predvsem nad Severno Italijo in Sicilijo, sovržnik ni metal bomb, razen v Turinu in Livornu, kjer je bilo zadetih mnogo hiš sredi mesta, žrtve pa ni bilo.

Curih, 22. junija, (Reuter.) Po vesteh, ki prihajajo iz Italije, je večerj okoli 70 angleških letal bombardiralo razna industrijska središča v zgornji Italiji. Tako sta bila bombardirana Lecco in Baleda v bližini Milana ter rezervoarji bencina v bližini Benetk.

La Valette, 22. junija, AA. (Reuter.) Italijanski bombniki so leteli večerj šestkrat nad Malto. Ni bilo ne žloveških žrtev ne velike materialne škode. Največ so metalne bombe prvič tudi na Marfo in otok Gozo, ki se nahaja v bližini Marfe.

Prvi letalski napad na Kairo

Kairo, 22. junija, AA. Reuter. Danes ob 1.50 je Kairo doživel prvi napad sovrzniških letal. Protiletalska obramba se je udeleževala zelo aktivno. Sovražna letala pa niso metala bomb. Znamenje, da je nevarnost minula, je bilo dano ob petih zjutraj. Ranjene so bile štiri osebe

Kairo, 22. junija, t. Reuter. Glavni štab angleškega letalstva objavlja, da so angleška letala večerj največ bombardirala Tobruk v Libiji. Napad so izvršila letala Blenheim in bombe so povzročile številne požare. Visoki oblaki dima so se kadili iz pristanišča in iz raznih vojnihih ladij pred pristaniščem. Naša letala so srečala dvojce italijanskih lovskih letal in ju obspala z ognjem iz strojne. Letali sta bili pri tem tako poškodovani, da se najbrž nista mogli več vrniti na svoje letališče.

Po prvem poletu so naši bombniki še enkrat napadli Tobruk. Neko naše izvidniško letalo je nad Tobrukom bilo napadeno od petih italijanskih lovskih letal. To izvidniško letalo pa je sestrelilo eno lovsko letalo in težko poškodovalo nato še eno. Letalo se je brez poškodb nato vrnilo na naše letališče.

Naša letala so tudi uspešno napadla Eladin in Elguidi. Na letališču smo bombardirali več italijanskih letal, ki so začela goreti. Eno naše letalo se ni vrnilo.

Sovražnik je večerj večkrat z letali napadel Malto. V devetih urah so italijanska letala petkrat priletela nad Malto. Priletela so v skupinah po tri, po eno ali pa po dvojce letal. Njihove bombe niso ubile nikogar in tudi škode ni bilo nobene. Naša letala so uspešno napadla letališče v Mause. Gariso v Keniji so italijanska letala večerj bombardirala. Nobene škode, nič ranjenih, nič mrtvih.

Italijanska letala so v 24 urah štirikrat napadla Aleksandrijo. Toda protiletalski topovi so jih odgnali. Letala so priletela iz zahoda. Deset bomb je padlo na mesto, toda škoda je malenkostna. Devet bomb je padlo na Abukir, ena hiša je porušena.

Ko so italijanska letala priletela nad Aleksandrijo, se prebivalstva ni polotilo nobeno razburjenje. Nikjer ni bilo zmešnjave. Prebivalstvo je razburjeno zaradi tega napada na Egipt, ki se je izvršil vključ italijanskim obljubam Egiptu.

Aleksandrija, 22. junija, AA. Reuter. Preteklo noč je Aleksandrija doživela trikrat alarm. Protiletalsko topništvo je nastopilo ponovno ob treh zjutraj ter pognalo v beg sovrzno letalo. Tretil napad je bil izveden ob šestih zjutraj ter je protiletalsko topništvo spet streljalo.

Kairo, 22. junija, AA. Reuter. Poročajo, da bo kralj Faruk sprejel danes popoldne britanskega veleposlanika sira Milsa Lansona, ki mu bo pri tej priliki izročil odgovor angleškega kralja Jurija na ustmeno sporočilo. Izve se tudi, da je pred nekaj dnevi ministrski predsednik Ali Maher paša podal kralju Faruku ostavko svoje vlade.

Zemunska vremenska napoved: Topleje. Polagoma se bo hudo bolj pooblačilo in sicer od zahoda proti vzhodu. Sicer bo prevladovalo še delno oblačno vreme, predvsem, na vzhodni polovici države. Ponекod bodo nevihte z naliv

Bitka s „Scharnhorstom“

London, 22. junija, t. Reuter: Britanska admiralieta poroča, da so angleške pomorske in letalske sile napadle ponovno nemško veliko križarko »Scharnhorst«, ki ima 26.000 ton ter ji prizadejali hude poškodbe. Nemška križarka je bila zadeta z dvema torpedi.

Borba s to znamenito nemško ladjo je potekala takole: Ena izmed angleških podmornic je odkrila »Scharnhorsta« kmalu potem, ko je zapustil trondhjemski fjord in hotel odpluti v domačo luko, kjer bi popravil poškodbe, ki jih je dobila v borbah, ki so se odigrale med britansko in nemško mornarico in letalstvom 13. junija. Tedaj je bil »Scharnhorst« zadet od težke bombe in tako poškodovan, da ni bil sposoben za nove borbe, zaradi česar so ga morali poslati v domačo luko na popravilo.

Britanska podmornica je napadla »Scharnhorsta« in ga torpedirala. O odkritju »Scharnhorsta« so bile takoj obveščene britanske letalske sile, ki so napadle nemško oklopnico. Pri prvem napadu se britanskim letalcem ni posrečilo zadeti »Scharnhorsta«, pač pa je bil torpediran rušilec, ki je spremljal nemško oklopnico. Pri tem je britansko letalstvo izgubilo dve letali. Uro pozneje so britanske letalske sile ponovno izvedle napad na »Scharnhorsta«. Navzlic hudi obrambi in navzlic temu, da so Angleži zgubili še tri bombnike, pa se je napad posrečil in so na »Scharnhorsta« padle tri težke bombe. V borbi so an-

gleški piloti sestrelili tudi dve sovrzniški letali, ki sta v plamenih padli v morje.

Britanska mornarica je takoj pohitela z vro brzino na kraj borbe, da izvove pomorsko bitko z nemškimi vojnimi ladjami, vendar pa se ji zaradi meglice ni posrečilo te borbe izzvati, ker so se nemške ladje naglo umaknile.

Nemško oklopnico »Scharnhorst« je spremljalo nekaj rušilcev in 50 lovskih aparatov znamke Messerschmitt.

Italijanska podmornica se je vdala

London, 22. junija, t. Reuter poroča: Poročilo britanske admiralieta javlja, da je velika italijanska podmornica srečala angleški vlačilec, ki je bil oborožen in je vršil kontrolo ob Adenskem zalivu. Angleški vlačilec je zagledal pred seboj periskop podmornice ter takoj pričel na njo streljati s topovi in jo prisilil, da se je dvignila na površino. Ko se je podmornica pojavila na morskem gladini, se je takoj spustila v borbo z angleškim vlačilecem in oddala nekaj torpedov ter pričela streljati tudi s topovi. Vlačilec je odgovoril s svojimi topovi ter je poškodoval italijansko podmornico. Italijanska podmornica se je nato udala ter so jo Angleži kot srečen dobitok spravili v adensko luko.

Totalitarni režim v Romuniji

Ustanovljena je nova „narodna stranka“, ki je pod vodstvom kralja Karola — Vsi morajo biti člani samo te stranke

Romunski kralj Karol

Bukarešta, 22. junija. AA. Rador: Na osnovi sklepa kralja Karola bo nova enota romunska »stranka nacije« ohranila parolo, znake in uniforme prejšnje »stranke narodnega preporoda«. Na čelu stranke se nahaja štab stranke. Za načelnika štaba »stranke« je imenovan Curadianu, za glavnega tajnika pa Victor Moldovan.

Bukarešta, 22. junija. Rador: Na osnovi zakonske uredbe se spreminja fronta nacionalnega preporoda v enotno stranko, ki je dobila ime

»stranka naroda«. Stranka bo stala pod vrhovno upravo kralja. Stranka naroda bo upravljala moralno in materialno življenje naroda in države ter bo javnopravna ustanova. Vrhovni vodja stranke imenuje višje funkcionarje stranke, ki so odgovorni za njeno vodstvo. Vrhovni vodja bo objavil še podrobne določbe glede organizacije, delovanja in discipline stranke.

Nova stranka je totalitarna

Bukarešta, 22. junija. Rador. Pravosodni minister je naglasil v svojem poročilu, da je glavni odbor fronte nacionalnega preporoda obrazložil kralju potrebo, da se romunski narod v interesu države organizira na novi politični osnovi in da se ustvari nov politični instrument, ki bo zagotovil popolno enotnost duha in akcije naroda. Odbor je zaprosil kralja, naj prevzame vrhovno upravo naroda. Nova stranka ima totalitaren značaj. V svoji novi obliki stranka ni nič drugega kot razvoj, izveden na osnovi dosedanjih naukov in izkušenj. Na ta način bo dosežena najvišja stopnja učinkovitosti delovanja.

Na drugi strani naglašajo poročilo glavnega odbora stranke nacionalnega preporoda, da se ves narod oprime idej in dela za izvedbo zgodovinskih smernic in popolnega političnega izenačenja naroda.

Poročilo naglašuje istočasno uspehe bivše stranke nacionalnega preporoda, ki je omogočila, da se izvede discipliniranje delovanja posameznikov v skladu z velikimi državnimi interesi.

Bukarešta, 22. junija. AA. Stefani: Minister dvora Urdarajani, ki je bil danes dopoldne imenovan za šefa glavnega štaba enotne politične stranke, »stranke naroda«, je bil imenovan tudi za državnega podtajnika.

Izredne kazni za delovanje proti stranki

Bukarešta, 22. junija. Rador. Na podlagi ukaza o zaščiti enotnega in totalitarnega političnega reda v romunski državi, so določene kazni, ki se gibajo med tremi in petimi leti robjice ter 10.000 do 100.000 lejev denarne kazni kakor tudi izgubo političnih pravic za dobo od enega do pet let za dejanja naprjena proti političnemu redu v državi ter za propagando proti obstoječi politični organizaciji. Istotako je kaznivo organiziranje tajnih društev z istim namenom, kakor tudi za obnovo razpuščenih organizacij kakor tudi za vsa dejanja, ki bi škodovala ugledu enotne politične organizacije ali ovirala njeno delovanje. Vsi državni uradniki, vsi volilci in kandidati, vsi člani upravnih odborov in javnih ustanov morajo biti člani te stranke.

Najlepše veselilo Vam nudi Mickey Rooney v resni in zabavni komediji:

Otroci sodnika Hardy-ja

Nadaljevanje ljubezenske zgodbe iz filma »Samo enkrat si mlade!« Film za vsakogar, enostaven, iskren in lep. — Kot dopolnilo nov zabaven filmski dodatek! Predstave danes ob 15., 17., 19. in 21. uri

Kino Sloga tel. 27-30

Od nedelje do nedelje

Zunanji pregled

V noči med nedeljo in ponedeljkom je v Bordeauxu odstopila Reynaudova vlada in takoj nato je bila sestavljena nova francoska vlada. Njen predsednik je postal visolasi maršal Petain, ki je znan po tem, da je v svetovni vojni zmagovito branil trdnjavo Verdun. Se isto noč je nova francoska vlada poslala po posredovanju španske vlade Nemčiji vprašanje, ali bi Nemčija bila pripravljena ustaviti sovražnosti, Francija želi skleniti z Nemčijo premirje in mir; samo pogoji bi morali biti častni in sprejemljivi za vojsčaka, ki ni odložil orožja. Nova doba evropske vojne se je začela.

Vojaški pregled

Ob koncu prejšnjega tedna so nemške čete vkorakale v francosko prestolnico Pariz. Francoska vojska se je umaknila iz okolice Pariza in za francosko glavno mesto se ni razvila nobena bitka. Francoska poročila so napovedovala, da se je francoska vojska povsed v redu umaknila proti jugu, kjer bi se naj ob dolini reke Loire razvila v novo fronto proti sovražniku. Toda tudi v tem slučaju se je izkazalo, da je nemška vojska sijajno opremljena in da se lahko premika silno hitro. Francoska umikajoča se vojska se je morala boriti z velikimi težavami, nemške oklopne divizije pa so lahko napredovale s silno hitro. Kmalu potem, ko so nemške čete zasedle Pariz, se je nemška vojska s posebno silovitostjo razprostrla proti vzhodu v smeri proti Troyesu in planoti pri Langresu. Na zahodu je nemška vojska napredovala nekoliko zloznejše in je kmalu zasedla Rouen in nato glavno mesto Normandije Rennes. Namen nemškega prodiranja proti vzhodu je bil vsekakor ta, da bi nemške čete na južni strani Alzacije čimprej dosegle švicarsko mejo in tako odrezale Maginotovo črto od ostale Francije. Ze v nedeljo 16. junija pa so se posebni nemški oddelki prepeljali čez Ren pri Briesachu in tako tudi s te strani začeli napadati Maginotovo črto. V sredini fronte na Loire so nemške čete kmalu prišle v Orleans, na več krajih prekoračile to osrednjo francosko reko in prodirale naprej proti Toursu. Vporedno s tem se je v redu razvijalo prodiranje naprej proti jugovzhodu in nemške čete so v četrtek 20. junija prišle v Lyon. Naslednjega dne so bile nemške čete že v Bellagardeu ob švicarski meji tudi na tej južni strani Švice blizu Zenevskega jezera. Nemške čete so tako prišle na prag pokrajine Savoie, kjer jih na alpski meji čakajo italijanski vojski. V tem alpskem predelu bo mogoče gibanje oklopnih divizij nekoliko počasneje, vendar pa se bosta nemška in italijanska vojska na Alpah najbrž prav kmalu združili.

Proti temu pospešenemu prodiranju je francosko vrhovno poveljstvo moglo le s težavo vzdržati strnjeno fronto. Ko so prišli glasovi o ponujenem premirju, se je fronta morala najbrž še bolj zrahljati in od tedaj naprej so francoska poročila ponavljala, da se francoska vojska več ne bori strnjeno, ampak da se proti sovražniku vojskuje ločeno četvero francoskih armad. Maginotova črta je bila obkoljena, toda posamezne utrdbe se ob koncu tedna še drže in kljubujejo nasprotniku.

Vojskovanje z Italijo se je tako ta teden omejilo zgolj na sovražnosti med Anglijo in Italijo. Na meji med Francijo in Italijo na Alpah italijanska vojska še ni napadla francoskih oddelkov, prav tako pa tudi na morju se ni prišlo do večjih spopadov. Edino letala opravljajo svoje delo; angleška letala so večkrat preletela mesta v severni Italiji in bombardirala industrijske naprave, italijanska letala pa so bombardirala Malto, Bizerto in Tunis.

Pravo vojskovanje se razvija edino v Afriki, kjer se vrše stalne praske na meji med Egiptom in Libijo, med pokrajnami italijanske vzhodne Afrike in soednim Sudanom, Kemijo in angleško ter francosko Somalijo. V teh bojih se posebno udeležuje letalstvo Južne Afrike, ki opravlja številne polete nad Abeinijo in italijanska pristanišča ob Rdečem morju.

Politični pregled

V noči od 16. na 17. junij je francoska vlada sklenila končati vojskovanje in zaprositi sovražnika, da naj pove pogoje za premirje. V ponedeljek dne 17. junija dopoldne je maršal Petain po radiu francosko ljudstvo obvestil o tem, da je treba

končati vojsko. Francija je bitko izgubila, zato se je vlada obrnila na Nemčijo, da naj sporoči pogoje za premirje.

Iz nemškega vrhovnega poveljstva je bilo še istega dne objavljeno, da je kancler Hitler povabil predsednika italijanske vlade Mussolinija na razgovor v München. Tam bi naj oba zaveznika določila skupno stališče o francoskem predlogu za premirje. Razgovor v Monakovem je bil v torek dne 18. junija in naslednjega dne je francoska vlada prejela sporočilo nemške vlade, da naj imenuje pooblaščenca za pogajanja o premirju. Ko bodo nemški vladi sporočena imena, bo nemška vlada sporočila kraj pogajanj in nato vsebino pogojev za premirje. Francoska vlada je takoj imenovala svoje pooblaščenca in ti so v četrtek dne 20. junija odpotovali skozi prve nemške vrste v Pariz in nato v Compiègne. Po odhodu pooblaščenec se je francoska vlada obrnila še na italijansko vlado s prošnjo za premirje. Pri tem je med Francijo in Italijo posredoval sv. oče Pij XII. Italijanska vlada je odgovorila, da bo nemška vlada tudi v njenem imenu predložila Franciji pogoje za premirje.

Francoski pooblaščenca so se z zastopniki Nemčije sešli dne 21. junija ob pol štirih popoldne v gozdu pri Compiègne. Sestanek je bil na pravistem mestu, na katerem je maršal Foch 11. novembra 1918 zastopnikom Nemčije sporočil zaveznikiške pogoje za premirje. Kancler Hitler je francoske zastopnike sprejel v prav istem jedilnem vozu, v katerem je maršal Foch leta 1918 predložil nemškemu zastopniku Erzbergerju in njegovemu spremstvu predloge za premirje. Francosko zastopstvo je tokrat vodil francoski general Huttinger, ob njem pa sta bila še general Bergeret in veleposlanik Leon Noel. Kanclerja Hitlerja pa so pri prihodu v gozd pri Compiègne pozdravili maršal Göring, admiral Räder, generala von Brauchitsch in Keitel, zunanji minister von Ribbentrop, kanclerjev namestnik Rudolf Hees, ministri Lammer, Himmler in drugi. Pred začetkom pogajanj je bilo prebrano uvodno poglavje v Hitlerjevi navzočnosti, ki povdarja vzporednosti in razlike med podpisom premirja v letu 1918 in 1940. Ko je bilo prebrano to poglavje, se je kancler Hitler umaknil in je nadaljna pogajanja vodil general Keitel. Ob času, ko to pišemo, še ni bilo objavljeno, ali je bilo premirje že podpisano in objavljeno.

Medtem ko se je Francija odločila za ločeni

mir z Nemčijo, pa se Anglija pripravlja na vojskovanje proti Nemčiji in Italiji. Predsednik angleške vlade Churchill je v posebnem govoru dne 18. junija razložil namene angleške politike in pojasnil razloge, zakaj se angleška vojska umika iz francoskega bojišča. Ves angleški imperij se bo torej vojskoval naprej proti Nemčiji in Italiji.

Francoski korak je imel po vsem svetu velike posledice. V Ameriki je Roosevelt spremenil sestavo svoje vlade in v vlado pritegnil tudi nekaj članov republikanske stranke. Nova vlada je bila proglašena za vlado narodne obrambe. Prav velik odmev pa je imel francoski korak na Daljnem vzhodu, kjer se Japonska pripravlja, da uredi bodoči položaj francoskih kolonij v tem delu sveta — zlasti francoske Indokine. Francoska mandatarska pokrajina Sirija je blizu Turčije in blizu angleških posestev, zlasti pa ogromnih petrolejskih vodov, ki iz Iraka dovajajo petrolej v sredozemska pristanišča v Palestini. Listi zato pišejo, da se bosta tako Turčija kakor tudi Anglija pozanimali za Sirijo.

Francoska vojska je morala kloniti na evropskih bojiščih. Več ko polovica evropske Francije je že zasedena po sovražniku. Sklepi francoske vlade pa lahko spremene vso zgradbo francoskega imperija.

Notranji pregled

Poročali smo že, da je zdaj slovenska univerza postala popolna. Pretekli teden se je Slovenec spomnil tega velikega dogodka v uvodnem članku,

Prijateljstvo med Japonsko in Italijo

Rim, 22. junija. AA. (Stefani). Včeraj je bil podpisan trgovinski sporazum med Japonsko in Mandžukojem ter Italijo. Vodja japonske delegacije veleposlanik Sato je izjavil predsedniku agencije Stefani, da veže Italijo in Japonsko tradicionalno prijateljstvo. Ta novi sporazum bo to prijateljstvo samo še okrepil. Na osnovi novega sporazuma naj bi se znatno povečala izmenjava blaga med Japonsko in Mandžukojem ter Italijo.

Sato je hvatil razvoj Italije pod fašizmom ter posebno naglasil uspehe italijanske industrije. — Grof Sato je z japonsko delegacijo obiskal, kakor je znano, razna industrijska središča Italije.

kjer navaja, da bomo poslej Slovenci imeli vse fakultete, ko se bo spopolnila tudi medicinska fakulteta, ter da bodo v Ljubljani po zaslugi sedanjega vlade začeli graditi tudi kliniko, ki je pogoj za popolno medicinsko fakulteto. S tem pa bo končno rešeno tudi sramotno vprašanje naših bolnišnic. Obenem pa bo tudi mariborsko bogoslovno središče povišano na stopnjo fakultete. To je velik napredek za ves slovenski narod.

Dne 16. t. m. je v Zagrebu zborovala Zveza mest kraljevine Jugoslavije. Ljubljano je zastopal župan g. dr. Adlečič. Zveza mest je sprejela važne sklepe glede enotne komunalne politike jugoslovanskih mest.

V Belgradu so v začetku preteklega tedna odprli razstavo jugoslovansko-bolgarskega združnega zavoda. Odprl jo je predsednik Glavne združne zveze g. dr. Anton Korošec. Slavnosti se je udeležilo tudi mnogo bolgarskih združnikov, ki so bili v Belgradu prisrčno sprejeti. Bolgarski gostje so obiskali tudi Avalo, kjer so položili venec na spomenik neznanemu jugoslovanskemu junaku. Potem pa so obiskali tudi Oplenac, kjer so počastili grobnico kralja Aleksandra.

V Zagrebu so se dne sodili morilec dr. Šufflaja, ki je bil na cesti ubit pod diktaturo. Zverger je bil obsojen na dosmrtno ječo, Belošević je kot soudeleženez dobil 5 let težke ječe, med tem ko je bil Večerinae oproščeno. Državni pravdnik pa se je pritožil zoper preizhok kazni.

Prva jugoslovanska ladja Lovčen je te dni priplula v sovjetsko luko Odese, kjer so jugoslovanske mornarje slovesno sprejeli.

Ladjedelnice v Splitu pa so morale zaradi pomankanja dela odpuštili večje število delavcev. Ladjedelnice namreč nimajo dela, ker je zdaj pomorska plova po naših morjih precej otežkočena.

Premkurnski delavci so letos spet odšli v Nemčijo na poljska dela. Odšlo pa jih je le kakih 600, med tem ko jih je še lani odšlo nad 10.000. Tisti, ki so odšli, so vsi čez 40 let stari.

Zoper Pokojninski zavod za zasebno nameščenje v Ljubljani je pred kratkim v hrvatskih listih začel priobčevati dolge članke neki dr. Rafaeli. Članki so bili polni napadov na naš Pokojninski zavod. Zdjaj pa je zadeva pojasnjena. Tistega dr. Ufaelija je poslala Hrvatska banska oblast kot svojega komisarja, ki naj bi uredil vse potrebno za razdelitev ljubljanskega Pokojninskega zavoda, ki je doslej segal tudi v Dalmacijo. Dalmacija pa naj bi se po novi postavi pridružila novemu zavodu v Zagrebu. Šlo je tedaj za razdelitev premoženja med Slovenijo in Dalmacijo. Toda dalmatinski delegati ljubljanskega Pokojninskega zavoda so v Ljubljano brzojavili, da ne priznajo tega komisarja, ki njegova naloga tudi po zakonu ni utemeljena. Komisar hrvatske banovine dr. Rafaeli je hotel od ljubljanskega zavoda imeti plačo in dnevnice. Ljubljanski zavod pa je odgovoril gospodu, naj ga plača tisti, ki ga je poslal v Ljubljano. Zaradi tega je postalo razmerje napeto. Dr. Rafaeli je začel v hrvatske liste pisati tiste članke. Ljubljanski Pokojninski zavod pa je posredoval pri socialnem ministru, naj posreduje, da bi bil ta gospod, ki njegovo delovanje niti po zakonu ni utemeljeno, odpoklican. To se je tudi zgodilo. Pokojninski zavod v Ljubljani pa je zagrozil dr. Rafaeliju, da ga bo takoj tožil, ako svojih trditvev ne prekliče. Zdjaj je gospod brzojavno sporočil, da je že poslal hrvatskim listom preklic svoje člankov. Tako se je ta zadeva končala. Bila pa je res potrebna.

V notranji politiki so pretekli teden napovedovali mnogo sprememb. Govorili so, da bo prišla docela nova vlada. V zvezi s tem je bilo polno najbolj čudovitih govorov. V sredi tedna je bilo v Belgradu res zelo živahno. Dr. Maček in predsednik vlade Dragiša Cvetković sta obiskala vsak za se predsednika senata dr. Korošca ter se z njim dolgo menila. Drugi dan pa je bilo uradno sporočeno, da je odstopil dosednji minister za telesno vzgojo Jevrem Tomić ter da je bil na njegovo mesto imenovan Dušan Pantič. Jevrem Tomić je bil nato imenovan za belgrajskega župana, dosedanj belgrajski župan Giurčić pa je odstopil. Kakor se tedaj vidi, bo politika naše vlade ostala za zdaj docela nespremenjena.

Oton Habsburški v Lizboni

Lizbona, 22. jun. AA. Nadvojvoda Oton Habsburški in bivša cesarica Čita sta prekoračila danes dopoldne portugalsko mejo ter odpotovala v Lizbono.

Vojvoda Windsorski v Madridu

Madrid, 22. junija. AA. (DNB.) Vojvoda in vojvodinja Windsorska sta prispela v Madrid, kjer sta se naselila v hotelu Ritz. Vojvoda in vojvodinja Windsorska ostaneta nekaj časa v Madridu.

Glasilo čenstohove

Krakov, 22. junija. AA. (DNB.) V čenstohovi je začel izhajati nov poljski list katoliške smeri.

Ležišča železne rude na Madžarskem

Budimpešta, 22. junija. AA. (MTI.) V hribih južno od Pečuha so našli nova ležišča železne rude. Po mnenju strokovnjakov so ta ležišča zelo bogata. Lahko s računa z bloki po 200 stotov rude z velikim odstotkom železa. Po mnenju strokovnjakov ta ruda nič ne zaostaja po znani švedski železni rudi. Pripravljajo že izkoriščanje teh rudnikov.

Lesni plin za avtomobile

Berlin, 22. junija. AA. (DNB.) V prihodnjih tednih bodo v Nemčiji začeli predelavati motorje tovornih avtomobilov, tako da jih bo lahko gnal lesni plin. S tem se bodo olajšali sedanji vojnogospodarski prometni pogoji. Kot pogonsko sredstvo se bo uporabljal plin, ki se bo pridobival iz odpadkov lesa. V ta namen je že ustanovljena posebna družba, ki bo skrbela za izkoriščanje teh odpadkov.

Drobne novice

Moskva, 22. junija. AA. (DNB.) Včeraj je nemški veleposlanik grof Schulenburg kot doyen diplomatskega zbora obvestil vodje v Moskvi akreditiranih poslanstev uradno o smrti bolgarskega poslanika Todorja Hristova. Uradno sporočilo za poslanstva, katerih vlade se nahajajo z Nemčijo v vojnem stanju, je predal japonski veleposlanik Togo. Danes bo v bolgarskem poslanstvu zadržnica, ki ji bo prisostvoval ves diplomatski zbor.

Newyork, 22. junija. AA. (DNB.) V Filadelfiji je umrl ameriški general Smady Buttler. Pokojnik je bil znan kot velik pobornik angleško-ameriškega sodelovanja.

Varšava, 22. junija. AA. (DNB.) Znani građ Lazijanki, ki se ena najlepših varšavskih zgradb in zgodovinske znamenitosti, so popravili. Posebno lep je paviljon v parku poleg ribnika.

Politični zapiski

Dolžnost do Jugoslavije

Zagrebska »Nova srpska riječ« prinaša članek z naslovom »Ljubljana in branjena Jugoslavija«, kjer med drugim tako le pravi: »Mislimo, da se meje naše domovine skoraj docela krijejo z mejami naše države... Zdi pa se, kakor da bi nam še ne bilo docela jasno, da je dolžnost vsakega Srba, Hrvat in Slovenca iz dna svoje duše najprej ljubiti Jugoslavijo kot celoto, nakar se le pridejo druge ljubezni v okviru te splošne in skupne. Kako naj branimo en del Jugoslavije iz vsega srca in moško, če si nismo svesti, da so nam pripravljene prihite na pomoč vsi bratje in da nam ta naš del ne more biti trajno obvarovan, če ne bo povezan s celoto. Ali moremo braniti samo Hrvaško ali Srbijo ali Slovenijo, ne da bi branili obenem vse Jugoslavije. Tisto, kar je lastnina mojega rodnega brata, mi ne more biti tuje in malo mar. Naši živci morajo enako odgovorjati na vse nevarnosti, naj si greze temu ali onemu delu države. Razvijanje tega jugoslovanskega državljanstva, sirjenje ljubezni do Jugoslavije, to je svetla naloga za upravljanje naše države in za vse odgovorne vzgojitelje našega naroda. Kar je bilo pozabljeni in zanemarjeno pred njimi, to ne sme biti niti zdaj niti za naprej. Ako je mati storila napako, mati je! Mater ne nikdar ne smemo sovražiti!«

Več narodne zavednosti

Zadnji »Gorenjec« prinaša članek z gorenjim napisom, kjer med drugim naglašuje, da vsakršno zanemarjanje narodne zavesti danes pomeni izdajo domovine, nakar list nadaljuje: »Narodna zavest nikdar ni prevelika in nikdar je ni preveč. Medtem ko so nekateri narodi strnili vse svoje duševne in telesne sile... za doseg tistih ciljev, ki naj jih privedejo v boljše razmere, pa pri nas vidimo, kako prisluskujemo tej ali oni propagandi in razmišljamo, kje bi bilo bolje, čeprav nas še nihče ne sili ne v ta ne v oni tabor. Dogodki okrog nas delajo nas plašne in malodušne, vsaka slaba novica v zunanjem svetu že povzroči reakcijo in v zmedo tudi pri nas. Ne zavedamo se in ne čemo verjeti, da drugje ljudje še v mnogo hujših razmerah ne klonejo. Pri nas se najdemo ljudi, ki bi na vsak majhen pritisk in za vsako malo žrtev bili pripravljeni zatajiti in prodati svojo narodnost, svoj slovenski značaj, samo da bi rešili tiste majčkene osebne koristi. Če smo tako malenkostni, tako mlafni, potem ni čudno, če je naša narodna zavest omajana. Potem ni čudno, če delajo pri nas tuji ljudje eksperimente, kakršnih v lastni državi ne upajo. Prepričani smo, da sedanja slika ne bo večno trajala. Rešil se pa bo iz nje neokrnjen in neporažen le tisti narod, ki bo kljub težkim žrtvam, bodisi človeškim kot materialnim in vsej nesreči ohranil svojo narodno zavest, ki bo nosil glavno pokoncu za tisti čas, ko se bo otrešel vseh sovražnikov, ko se bo razbremenil vseh težav in nesreč.

Zato imamo ravno mi Slovenci najmanj poudarka, da bi slabili svojo narodno zavednost ter s tem dajali priliko tujcem za roviranje in propagando med nami ter celo za eventualne intervencije. Če pa smo narod brez zavednosti, če smo črda nezavednih in neorganiziranih slabšev, nas bo doletela usoda, ki smo jo sami priklicali, ki smo si jo sami zaslužili. Izginili bomo iz zgodovine kot narod po svojih lastni krivdi in nemarnosti. Visoko razvita državljanstva in narodna zavest pa ni dolžnost le naših voditeljev, ampak slehernega posameznika, ki naj po svojih močeh pripomore k našem narodnemu obstanku.

»Granitni stebler Jugoslavije«

»Narodna odbrana«, glasilo društva istega imena, piše: »Ugodna povezanost Morave in Vardarja, izpričana v toliko stoletjih, je bila in oстане granitni stebler, ki je na njem zgrajena Jugoslavija. Naši bratje v Južni Srbiji naj bodo prepričani, da ni tiste sile, ki bi mogla preprečiti in razbiti ta stoletni razvoj in to večno resnico, ki ni bila grajena le po slučajnih geopolitičnih okoliščinah, marveč tudi po ogromnih žrtvah v vseh oblikah žrtvovanja na eni in drugi strani. In, če bo zares treba, se bodo znova razvile stare in slavo ovrčane četniške in vojaške zastave in dogajali se bodo novi čini čuda in junštva, da se brani in ohrani tisto, kar je večno naše, skupno in sveto.«

Patriotizem je dolžnost

»Varaždinske novice« prinašajo članek z naslovom »Ja sam Hrvat«, kjer govori o hrvaški narodni zavesti. Potem pa pravi: »Patriotizem ni nekaka posebna lastnost, temveč je dolžnost. Če kdo svojo dolžnost izpolni, ne more in ne sme zahtevati za to kakšne posebne nagrade. Hrvatski narod je v svojem življenju znal naglo odpraviti take, ki niso hodili v narodnem duhu. Profesorjev patriotizma hrvaški narod ne potrebuje, ker je polnoleten. Ne potrebujemo sovjetov, ki naj bi nam delili nauke in spričevala o hrvaštvu, ker naše hrvaštvo izhaja iz duše, srca in čustva. Kričavec in suljivi patriot nam je doleti, zato je treba že enkrat končati škodljivo metodo deljenja takih spričeval. Dolžnost vse hrvaške javnosti je, da ta najmožnejši vsiljivi plevel izruče iz javnega življenja, ker bo sicer ta plevel okužil vse naše pošteno hrvaško življenje. Kakor hitro pa se tak plevel razraste, ga je težko izkoreniniti.« — Kakor vidimo, je ta članek napisan zoper radikalne hrvaške nacionaliste na eni, na drugi strani pa tudi zoper komuniste, ki zdaj rujejo pod radikalno hrvaško zastavo. Prav tako bi radi ruvali tudi pri nas, zato naj si zapišete za uho, kar jim je zapisal imenovani hrvaški list.

Spoštovanje narodne volje

Kulenovičev glasilo sarajevska »Narodna Pravda« prinaša uvodnik z naslovom »Spoznanje in sedanji čas« kjer med drugim tudi to naglašuje: »Vidimo, da zoper sporazum ni resnih razlogov. Še bolj slabotni neresni pa so razlogi tistih, ki bi zaradi »srbiz« za državo hoteli nadaljevati pred-sporazumsko politiko. Prav tako vidimo, da so ljudje, ki pa niso hudo pametni, ki imajo sporazum za stretniki, pa ne vidijo v njem tiste velike narodne črte, ki družijo vse dele naše države, ne vidijo v njem jamstva naše skupnosti. Ko opazujemo dogodke v Evropi ter pregledujemo dobre strani, ki nam jih je že dosejel pokazala politika sporazuma, moremo danes res trditi, da se mora volja naših delcev spoštovati in da imajo te naše detele pravico svoje življenje tako uravnati, kakor to najbolj ustreza njihovim interesom. Spoštovati te narodne volje pomeni nadaljevati politiko sporazuma. Spoštovati to narodno voljo pomeni izvrševati sporazum.«

Izjava zunanjega ministra Cincar-Markovića o gospodarskem sodelovanju z Italijo

Belgrad, 22. junija. AA. Izjava zunanjega ministra Cincar-Markovića ob zaključku 6. zasedanja jugoslovansko-italijanskega stalnega gospodarskega odbora v Rim:

Zraven Nemčije pripada Italiji najvidnejše mesto v naši gospodarski politiki. Več kot eno desetletje je Italija zavzemala prvo mesto v našem izvozu in uvozu in odločujočo vlogo v pomorskem prevozu in je s tem predstavljala močnega udeleženca pri splošni gospodarski gradnji naše države. To mesto pa ji ni pripadalo samo zaradi slučajnih sijajnih konjunkturalnih razmer, temveč je to naravna posledica zemljepisnega položaja in gospodarskega ustroja Jugoslavije in Italije, ki druga drugo srečno dopolnjujeta ter sta zaradi tega neizogibno navezani druga na drugo. S tem dejstvom je treba računati in v skupnem sporazumnem sodelovanju čim bolj to stanje izkoristiti. To edino možno stvarno stališče naše države do Italije je danes sorazmerno lahko ohraniti in še naprej pospeševati. Ko se že naravna povezanost naših držav in močne gospodarske vezi med njima niso mogle oslabilje v času, ko so bili medsebojni politični stiki morebiti manj pristrčni, toliko prej se lahko računata na popolno gradnjo gospodarskega sodelovanja med Jugoslavijo in Italijo sedaj, ko obe ti dve državi družijo čustva stvarnega prijateljstva. To skupno korist sta obe državi dobro razumeli.

Nista se namreč zadovoljili s tem, da sta pred kakšnimi 16 leti sklenili obsežno pogodbo o trgovinski izmenjavi in o plovidbi, ki po svojem bistvu še danes velja, temveč sta se trudili, da bi jo še danes stalno spravljali v sklad s spremenjenimi razmerami pri nas in v svetu in sta zato pazili na

njeno pravilno funkcioniranje in na neovirano uporabo. Temu cilju služi tudi stalni jugoslovansko-italijanski odbor, ki je zadnje tri tedne zasedal v Rimu z nalogo, da bi za prihodnje leto določil in ocenil obseg ter vrednost obojnega trgovinskega prometa, da bi zagotovil izmenjavo najprej najboljše izdelkov in da bi zboljšal plačilni promet. V tem je šesto zasedanje odbora tudi uspelo.

Rezultate njegovega dela označuje v prvi vrsti občutno povečanje obojne trgovinske izmenjave, ki ima vrednosti pol milijarde din, da bi se spela na več kot milijardo dinarjev. Danes to ni več brezpomemben sklep, ker so danes na obeh straneh zaradi sedanje evropske vojne skrajno velikega obsega nastopile mnoge izpremembe in motnje tako na tržiščih kakor v transportu.

To povečanje naj kar se da nadomesti pretrpljene izgube. Na obeh straneh so si razen tega zagotovili preskrbovanje v najnujnejših predmetih. Italija nam bo dajala svoje surovine, ki so potrebne za našo industrijo (bombazno in laneno predelivo) ali za prehrano (riž), medtem ko ji bomo mi dobavljali naše blago, našo živino, žitarice in les. S tem so zadnja trgovska pogajanja med obema državama dosegla svoj cilj. Medtem ko na eni strani besni strahovita vojnska, pa smo se mi s prijateljsko Italijo pogajali in pogodili za eno leto naprej za povečanje obojestranske preskrbovanje s surovinami. To nam je bilo toliko lažje storiti, ker mirno gospodarsko sodelovanje z našim velikim potrošnikom, oziroma oskrbovalcem najboljše in najbolj popolnoma odgovarja mirno-ljubni politiki Jugoslavije, ki vrnemo, da je s sporazumnim in pametnim spravljanjem v sklad interesov na gospodarskem polju najlažje izogniti se sporom med narodi.

Madžarski trgovin. minister v Belgradu

Belgrad, 22. junija. AA. Dopoldne so se pripeljali v Belgrad ugledni gostje iz Madžarske, in sicer minister za trgovino in promet dr. Jožef Varga, načelnik Štefan Fluk, svetnik Akoskiraldi in tajnik ministrstva za trgovino in promet Štefan Kessery. Z njimi se je pripeljal tudi budimpeštanski župan Jenő Karafiat ter urednik madžarske telegrafске агенције Martin Hurka.

Minister dr. Varga in budimpeštanski župan Karafiat sta v spremstvu madžarskega poslanika v Belgradu Bessena po vpisu v dvorsko knjigo obiskala ob 10.30 predsednika ministrskega sveta Dragišo Cvetkovića, s katerim sta se razgovarjala 20 minut. Po obisku pri ministrskem predsedniku sta obiskala našega ministra za trgovino in industrijo dr. Ivana Andresa, ob 11.30 pa zunanjega ministra Aleksandra Cincar Markovića.

Dr. Vargova izjava jugoslovanskim listom

Budimpešta, 22. junija. AA. Madžarski minister za trgovino in industrijo dr. Varga je dal ob svojem obisku v Belgradu izjavo za jugoslovansko časopisje, kjer je dejal med drugim, da ta obisk ne bo samo vladnega značaja, pač pa ga bo izkoristil tudi v to, da se seznanji z jugoslovanskim gospodarstvom in z vprašanji, ki zanimajo Madžarsko. V Belgradu se bo sestal tudi z vodilnimi osebnostmi jugoslovanskega gospodarskega življenja.

Prevladuje prepričanje, da bo ta obisk v Belgradu pomagal poglobiti madžarsko-jugoslovanske dobre odnose in da bo pomenil novo dobo v razvoju teh odnosov. Meogostevilni interesi naših dveh držav so skupni in naše gospodarske vezi morejo postati še močnejše. Z zadovoljstvom sem spremljal zanimanje, ki v tem oziru vlada z jugoslovanske strani za Madžarsko. Po važnosti zavzema posebno mesto tujski promet, glede kategorie sta Madžarska in Jugoslavija zaradi vojnih razmer in kot državi izven spopada tako rekoč navezani druga na drugo.

Določil sem štiri dni za svoje bivanje v Belgradu. Čeprav je to nenavadno kratek čas za temeljito spoznanje lepe in bogate države, vendar verujem, da mi bo zaradi belgrajskih vtisov postala bližja tudi vsa Jugoslavija in njeno gospodarsko življenje.

Zdravica madžarskega ministra

Belgrad, 22. junija. AA. Na slavnosti večerji, ki jo je minister za trgovino in industrijo priredil na čast madžarskemu trgovinskemu ministru, je minister Varga odgovoril na dr. Andresovo zdravico z naslednjim govorom:

Ekscelence! Predvsem želim izraziti svojo globoko in pristržno zahvalo za pristrčne pozdravne besede, ki jih je vaša ekscelence blagovolila nasloviti name, kakor tudi za nad vse pristrčen sprejem, ki mi je bil prirejen.

Lahko zagotovim vaš ekscelence! Da sem posebno vesel, da morem vrniti obisk vaš ekscelence in da sodelujem dalje pri prijateljski izmenjavi misli, ki se je začela v Budimpešti v duhu dobrega sosedstva in prijateljstva. Obisk, ki ga je vaša ekscelence blagovolila narediti pri nas, smo ohranili v najboljšem spominu in to ne samo iz razloka osebnega velikega spoštovanja, pač pa tudi zaradi tega, ker ta obisk pomeni važen trenutek v madžarsko-jugoslovansko odnošjih, obisk, ki pomeni važen činitelj gospodarske in politične obnove.

Spori v ameriškem senatu

Washington, 22. junija. b. Senator Nye je izjavil v senatu, da bo vojna komisija senata izvedla preiskavo, če je bivši vojni minister Woodring zares odstopil zaradi tega, ker je dobil nalog, da zaveznikom izda tajnost najnovjših ameriških bomb. Senator Nye je predlagal, naj predsednik Roosevelt odstopi, njegove posle pa naj prevzame podpredsednik.

Washington, 22. junija. b. Predsednik mornariskega odbora Walsh je sporočil senatu, da je proti vsaki aktivni pomoči zaveznikom, če bi naša pomoč za tem, da se Združene države vmešajo v vojno. Naziranje, da je treba zaveznikom pomagati, da se vojna skrajša, lahko dovede do tega, da bodo Združene države morale neizogibno stopiti v vojno. Odbor mornarice in vojske je sklenil izvesti javno preiskavo glede imenovanja novih članov vlade. Bivši vojni minister Woodring bo pozvan, da ponovno poda svojo izjavo, zakaj je moral odstopiti s svojega mesta.

Izjava budimpeštanskega župana

Belgrad, 22. junija. m. Župan budimpeštanske občine Jenő Karafiat je dal za javnost izjavo, v kateri poudarja potrebo jugoslovansko-madžarskega sodelovanja na turističnem in kulturnem polju. Svoje dosedanje bivanje v Belgradu hoče izrabiti z razgovori s merodajnimi činitelji o vzpostavitvi turističnih in kulturnih zvez med obema prestolicama. Karafiat je v svoji zahtevi nedavno podaril, da je turistična vrednost Jugoslavije, nje-nega morja, različnih zdravilišč in kopališč dobro znana madžarskemu občinstvu. Jugoslovansko občinstvo pa je tudi rado obiskovalo Budimpešto in Blatno jezero. Zato je dolžnost merodajnih činiteljev, da vzajemno pokažejo obema narodoma vrednost obeh držav, kakor tudi dušo in značaj. V tem leži pravi pomen turizma, njegovega kulturnega poslanstva, ki turizem utira pot v dušo našega naroda potom medsebojnega spoznavanja.

Jugoslovansko-madžarska železniška konferenca

Split, 22. junija. b. V ponedeljek se bo v Splitu pričela konferenca delegatov madžarskih in naših železnice v cilju ureditve obmejnega prometa med Jugoslavijo in Madžarsko. Konferenca bo zasedala v trgovinski in industrijski zbornici ter bo trajala 10 dni. Predsedoval ji bo ravnatelj zagrebske železniške direkcije inž. Terček. Skupaj pride v Split 30 naših in madžarskih delegatov. Po konferenci bodo delegati obiskali Dubrovnik in še nekatera druga mesta, delegati pa bodo priredili še razne druge izlete v okolico.

Jugoslovansko-madžarska železniška konferenca

Split, 22. junija. b. V ponedeljek se bo v Splitu pričela konferenca delegatov madžarskih in naših železnice v cilju ureditve obmejnega prometa med Jugoslavijo in Madžarsko. Konferenca bo zasedala v trgovinski in industrijski zbornici ter bo trajala 10 dni. Predsedoval ji bo ravnatelj zagrebske železniške direkcije inž. Terček. Skupaj pride v Split 30 naših in madžarskih delegatov. Po konferenci bodo delegati obiskali Dubrovnik in še nekatera druga mesta, delegati pa bodo priredili še razne druge izlete v okolico.

Razdelitev premoženja med slovenske in dalmatinske zavarovance Pokojninskega zavoda

Split, 22. junija. b. Sročil je bila seja uprave delegatov Pokojninskega zavoda v Splitu. Na seji je dr. Tomislav Bulat poročal o izidu seje upravnega odbora Pokojninskega zavoda v Ljubljani, ki je bila 10. junija in na kateri so bili odobreni zaključni računi za leto 1938-39. Dr. Bulat je obrazložil gospodarsko stanje Pokojninskega zavoda v Ljubljani, čigar premoženje znaša okrog 450 milijonov din, od česar odpade okrog 100 milijonov na nepremičnine, na posojila okrog 200 milijonov, na vrednostne papirje okrog 100 milijonov, 40 milijonov din pa je naloženih v raznih bankah. Od tega je 14 milijonov din zamrznjenih.

Obveznosti Pokojninskega zavoda do članstva

Novi predsednik delavskega sodišča

Belgrad, 22. junija. m. Za predsednika sodišča delavskega zavarovanja v Ljubljani je imenovan dr. Josip Senk, sodnik okrožnega sodišča v Ljubljani, za njegovga namestnika pa dr. Edvard Vračko, sodnik okrožnega sodišča v Ljubljani.

Politična konferenca v Zagrebu

Zagreb, 22. junija. b. Danes sta se vrnila iz Belgrada podpredsednik vlade dr. Maček in ban dr. Subašič. V stanovanju dr. Mačka je bila dopoldne konferenca, na kateri sta sodelovala senatorja inž. Košutić in dr. Juraj Krnjević.

Zastopniki Jugorasa v Bolgariji

Sofija, 22. jun. m. Skupina zastopnikov jugoslovanskega delavstva, organiziranega v Jugorasu, ki je včeraj prišla v Sofijo, si je danes ogledala rudniško središče v Perniku. Jugoslovanskemu delavstvu so Bolgari priredili topla sprejema.

Nevihte v Slavoniji

Slavonski Brod, 22. junija. b. Zaradi hudega neurja, ki je divjalo včeraj v okolici Slavonskega broda, je nastala večja škoda na poljih in nasadih, strela pa je ubila tri otroke.

Osebne novice

Belgrad, 22. junija. o. Na juridični fakulteti na belgrajski univerzi je v sredo diplomiral jurist Jože Kogej iz Idrije.

Belgrad, 22. junija. m. Napredoval je pri ravnanju državnih železnice v Ljubljani v tretjo skupino prve stopnje dr. Ludovik Ladiha, načelnik 3. skup. 2. stopnje. Postavljen je v 4. skupino 1. stopnje za višjega svetnika in strojnem oddelku pri ravnateljstvu državnih železnice v Sarajevu inž. Friderik Veinberger, višji svetnik iste pol. skup. pri ravnateljstvu državnih železnice v Ljubljani. V 6. skup. za viš. kontrolorja v kurilnici Lajkovic Otokar Zebauer, viš. kontrolor iste pol. skup. strojnega oddelka ravnateljstva drž. žel. v Ljubljani. Za viš. kontrolorja v gradbenem oddelku ravnateljstva drž. žel. v Ljubljani Ludovik Fatur. Za viš. kontrolorja v III. sekciji za vzdrževanje proge Utice Franc Habjančić, viš. kontrolor iste skupine VII. sekcije za vzdrževanje proge Novo mesto. Upokojena sta pri ravnateljstvu drž. žel. v Ljubljani inšpektor Jan Huba in viš. kontrolor Martin Knez. Z odlokom poštnega ministra je pa s kraljevim ukazom postavljen v 10. ttt sekcijo Maribor, Ivan Radić, tehnični kontrolor 7-14 ttt. sekcije Varazdin. Na pošto Maribor I. Marija Volmajer, dosedaj na pošti Brezno. Na pošto Senvica Angela Novak, dosedaj na pošti Slatina Radenci. Na pošto Slatina Radenci Ivan Korenčan, dosedaj na pošti Vojniku. Upokojeni sta naslednji poštni uslužbenki: Antonija Znidarić, na pošti Ljubljana I in Marija Koritnik, na pošti Cabar.

Belgrad, 22. m. S kraljevim ukazom je napredoval v 2-1. stopnje dr. Ivan Likar, dosedajni upravnik sodišča v Celju. Za sodnika okrožnega sodišča 3. skup. 2. stopnje v Mariboru je imenovan dr. Josip Cemer, starešina okrajnega sodišča v št. Lenartu v Slov. goricah za pisarniškega uradnika 6. skup. pri apelacijskem sodišču v Ljubljani je imenovan Janko Gošić, višji pisarniški oficial 7. skupine istega sodišča. Za višjega pisarniškega predstojnika pri okrožnem sodišču v Ljubljani je imenovan Josip Miklič, višji pisarniški oficial pri apelacijskem sodišču v Ljubljani. Za višjega pisarniškega officiala 7. skup. so imenovani: Josip Deder, pisarniški official pri okrajnem sodišču v Ljutomeru, Janko Bogatec pri okr. sodišču v Mariboru, Frano Istenič pri okrajnem sodišču v Kranju, Miroslav Rebek pri okrajnem sodišču na Vranskem, Juška Kržne pri okrajnem sodišču v Ljubljani; v 7. skup. je napredovala Vera Maček, pisarniška uradnica pri okrajnem sodišču v Ljubljani Postavljena sta k okrožnemu sodišču v Ptuj Matija Majcen, višji pisarniški official pri okrajnem sodišču v Ormožu. K apelacijskem sodišču v Ljubljani; pa Erno Mohar, višji pisarniški oficial okrajnega sodišča v Ljubljani. Upokojen je Emil Dril, višji pisarniški official pri okrožnem sodišču v Ljubljani.

Iraški zunanji minister pride v Ankaru

Ankara, 22. junija. Reuter: Izvedelo se je, da bo iraški zunanji minister Nuri Elsaid v kratkem obiskal Ankaru. Potrjuje se, da bo o priliki tega obiska največ govora o vprašanju Sirije. Po vseh, ki prihajajo iz Sirije, se smatra, da postaja tam položaj vedno mirnejši in da ni razloga za vznemirjanje.

Japonska grozi tudi Angliji

Kanton, 22. junija. t. Reuter: Poročajo, da je danes priplulo v Paon šest japonskih vojnih ladij. Poveljnik japonske armade, ki se vojuje na jugu, je izjavil, da Anglija še zmerom pošilja orožje in pomoč vladni maršala Čangkaška v Cunking. Japonski poveljnik je izjavil, da bo japonska vojska že znala preprečiti izvoz orožja za maršala Čangkaška ekoci Hongkong.

Ko bo objavljena novica, da je Francija kapitulirala, bo Japonska storila več, da prekine zvezo med Hongkongom in Cunkingom.

Sovjetska razstava na velesojmu v Lipskem

Lipsko, 22. junija. AA. DNB: Vlada sovjetske zveze je najela za lipski jesenski velesojem, ki bo od 25. do 29. avgusta, 450 kvadr. metrov prostora v takomenovanu krožni velesojmski palači. Razen tega je vlada sovjetske zveze vzel v najem zelo obširne razstavne prostore, kjer bo prikazovala ruske stroje. V omenjeni krožni velesojmski palači so med drugim tudi prostori, ki so rezervirani za jugoslovansko trgovino in industrijo.

Nekaj o modernem vojnem letalstvu

Modernemu vojnemu letalstvu je položila temelj pretekla vojska, ki je iz neoboroženega izvidnega letala, katerega moremo po vsej pravici imenovati zarodno celico vojnega letalstva, iz taktičnih in strateških potreb in razlogov razvila več funkcijsko različnih tipov. Ob koncu svetovne vojne že poznamo razliko med aeroplani za bližnji in daljni izvid ter artilerijskimi izvidniki. Prav tako poznamo tudi že bojne aeroplane, katerih naloga je bila napad v nizkem letenju s strojnicami in lahkim bombami na sovražne položaje ali pa premikajoče se pehotne in motorizirane kolone. V letu 1915 se pojavijo bombni letala, pri katerem je bila že takrat največja pažnja posvečena velikemu akcijskemu radiju in visoki nosilnosti. Ob koncu leta 1914 se rodi lovski enosedežnik za borbo proti nasprotnim izvidnim aeroplanom. Poznamo že tudi pomorsko letalstvo s tremi najvažnejšimi tipi: izvidnikom, bombnikom oziroma torpednim aeroplanom in lovcem.

Po vojni je razvoj vojnega letala rapidno napredoval in je iz primitivnih začetkov ustvaril novo, najnevarnejše orožje, ki danes ni več pomožno sredstvo vojske in mornarice kot v svetovni vojni, temveč je samostojen del vsake oborožene sile.

V razdelitvi modernega vojnega letalstva poznamo danes tri skupine:

a) Bombno avijatiško kot ofenzivni instrument, sestavljen iz bombnikov, ki prenašajo vojno v zaledje in delujejo samostojno in neodvisno od operacij vojske in mornarice.

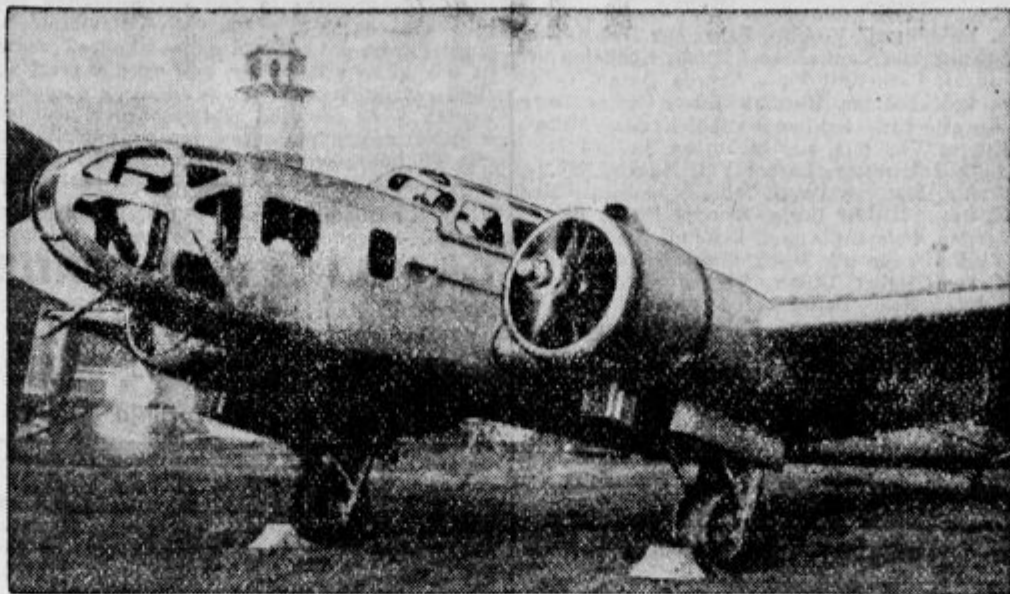
b) Lovsko avijatiško kot defenzivni instrument, sestavljen iz lovskih letal, ki imajo nalogo preprečevati akcije sovražnih bombnikov in kooperativnih letal ali pa te akcije vsaj zavirati in otežkovati, ter

c) kooperativno avijatiško, ki jo tvorijo vse tiste zračne sile, ki so določene za sodelovanje (kooperacijo) z vojsko in mornarico. To so izvidna letala, bojna letala ali letala za napadanje v nizkem letenju, letala za prevoz čet, aeroplani za zvezo in aeroplani za več svrh.

Bombna avijatika

Bombno letalstvo tvorijo posebni aeroplani, ki jih imenujemo bombnike in jih z ozirom na naloge delimo v lahke, srednje in težke. K njim spada tudi poseben tip bombnika, ki je v Španiji in v nemško-poljskem konfliktu pokazal svojo izredno ubojno silo, to je — strmoglavec. Tudi francoskega takoimenovanega borbnega večseda (le multiplace de combat) je šteti med bombnike. Nasprotno pa je »night bomber«, ki je v svetovni vojni in še mnogo po njej imel velik pomen, skoraj popolnoma izgini. Takratno stanje letalstva tehnike še ni dovoljevalo najtežjih bombnikov velike brzine, zadostne višine vzpona in oborožitve, kar naj bi jih osposobilo tudi za dnevne letenja. Zaradi tega so bili ti najtežji bombniki določeni za nočne bombne napade. Moderni najtežji bombniki pa morejo zaradi svojih izrednih performans (letečih sposobnosti) vršiti poleg dnevnih tudi nočna letenja.

Lahki bombniki služijo za napadanje ciljev, ki so v majhni oddaljenosti od fronte in

Francoski težki bombnik Bloch 133

na begu pred protiaeroplanskim orožjem in sovražnimi lovskimi letali. Težki bombniki razpolagajo z zelo močno oborožitvijo in je orožje kot pri srednjih bombnikih postavljeno tako, da ni v nobeni smeri mrtvih oglov. Težki bombniki so dvomotorni ali štirimotorni tipi, z nekaj izjemami tudi trimotorni. Povprečno se gibljejo brzine težkih bombnikov od 380 km/h do 500 km/h, akcijski radij znaša 1000 km do 5000 km, nosilnost pa večinoma 2000 kg do 2200 kg. Posadka tvori 4 do 5 mož. V zadnjem času pa so se pojavili takoimenovani »veliki bombniki«, ki morejo nositi do 4000 kg eksploziva, razpolagajo z brzino preko 400 km/h (450 km/h in več) ter znaša njihov akcijski radij do 4000 km. Do 6 artilerijskih položajev tvori njihovo oborožitev, ki more biti osamljenemu lovcu skrajno nevarna.

Vsi moderni bombniki so opremljeni s sprejemnimi in oddajnimi postajami in z vsemi instrumenti za slepo in nočno letenje.

Borbeni večsedi so posebna veja vojnega letalstva, ki je nastala v Franciji. Kot že uvodoma omenjeno, jih je šteti med bombnike. Tu gre za aeroplan, ki je istočasno prirejen za zračno borbo in za napad v kopnenih akcijah. Vsi so dvomotorni tipi z nosilnostjo od 1000 kg do 1200 kg, z akcijskim radijem 1000 km do 2000 km in z brzino okoli 300 km/h do 350 km/h in več. Borbeni večsedi še danes tvorijo važen del francoske bombne avijatike, vendar pa jih že nadomeščajo s čistimi težkimi bombniki najmodernejših konstrukcij.

Strmoglavci: Medtem ko odvzamejo normalni bombniki svoj tovor v horizontalnem letenju in se v tem primeru uporabljajo posebne merilne (ciljne) naprave, ki kažejo trenutek, v ka-

Ta taktika bombnega napada v strmem padanju zahteva od strmoglavca predvsem silno odpornost. Velika brzina in visok vrhunec vzpona sta nujno potrebna. Strmoglavci so navadno enomotorni enosedežni ali dvosedežni aeroplani. Takoimenovana koristna obremenitev obstaja večinoma iz ene 250 kg-ske bombe. Predvideno je tudi zunanje obešanje po 2 lažjih bombah pod vsako krilo.

Posebno važno in veliko vlogo pa igra strmoglavec v pomorskem letalstvu, kjer tvori del takoimenovane avijatike.

Bombni aeroplani pomorskega letalstva se uporabljajo v večini slučajev za napade v pomorskih akcijah, o čemer bo še govor v poglavju o kooperativni avijatiki. More pa se primeriti, da nastopajo bombniki pomorskega letalstva samostojno, ako gre n. pr. za napad na nasprotnikove teritorije, ki je od izhodiščne točke (baze) preko morja toliko oddaljen, da ni mogoče uporabiti bombnikov kopnega letalstva. V takem slučaju prepeljejo matične ladje bombnike v toliko bližino nasprotnika, da lahko izvrše svojo nalogo in se potem znova vrnejo na krove svojih plavajočih letališč.

S tem je zaključeno poglavje o bombnem letalstvu, prihodnje pa bomo spregovorili o njegovem nasprotniku — lovkem aeroplanu.

T-y

Ing. Prezljav MORTOMOLI

prešek in tekočina zanesljivo pokončuje molje v vseh razvojnih oblikah. Zahtevajte ga v drogerijah in specer. trgovinah. Navodila in pojasnila daje fitopatolog poob. agronom inž. Prezljav, Wolfova ulica 3, tel. 34-73. Ljubljana.

Zlati družinski jubilej

Kaj pač more biti na svetu lepšega kot tih, družinski dom, ki ga ogreva topola ljubezni in sreča miru. Tak sončnolep in blagoslovljen družinski raj sta si pred 50 leti ustvarila mlada zakonca g. Vekoslav Trtnik in njegova ljubezniva ga. soproga Minka, roj. Mantuani.

In danes, ko po 50 letih srečnega in zadovoljnega zakonskega življenja stopata kot zlatoporočena pred oltar — nista več sama. Ob njih starani se zahvaljuje in slavi Boga za dobrote ter zlatih let — lepo število njihovih lastnih otrok ter vnučkinj in vnučkov s svojimi mamicami in očki. Vsa ta zdrava mladost danes z vso možno ljubeznijo in prisrčnostjo objema častiljiva jubilarca.

Radosni in bridkosti solzne doline so prav gotovo izmenjavale tudi dneve naših današnjih dveh jubilarcev. Toda njuna globoka verska oddanost, zasidranost v tajne božje modrosti in vez skupne, umevajoče ljubezni je krepko zastavljala korak mimo vseh težav, skrbi in trpljenja in v tej skupni povezanosti so križi omilili svoje ostrine in težo bremena olajšali. Prav zato pa jima je božja Previdnost tudi zaupala lepo število nedolžnih dušic. 15 otročičem — od katerih jih danes živi še deset — sta bila oče in mati res v pravem pomenu besede. In vzgoja tako številne družine pač ni lahka reč. Z zgledom in besedo sta črtala v srca svojih otrok poteze trdne značajnosti, dobrotne plemenitosti in globoke vernosti. Še posebej moramo poudariti veliko sočutno ljubezen do revežev, ki je značilna poteza g. jubilarca. Ubožcu je pomagal vedno rad, kjer in kakor je le mogel; nikdar ni revež zaman potrkal na njegova vrata in še danes, ko mirno uživa svoj zasluženi pokoj, so mu v največje veselje obiski pri revežih, njim so posvečene še ostale njegove sile, njim bi najrajši dal vse, kar ima. Njegova zvesta, srčnodobra

ga. soproga pa se tudi še vedno s pravo mladostno svežostjo zanima za vzgojo svojih velikih in malih otrok, v njihovi sreči gleda izpolnitev svoje velike življenjske naloge kot mati.

Prav gotovo sta danes visoka slavljenca še prav posebno srečna med svojimi dragimi. V srehi globoka zahvala Bogu, v očesih pa radost nad sadovi 50 letnih žrtev, skrbi, dela in truda — to je njuna tiha beseda današnjega praznika, ki ga — obdana od vseh svojih dragih — obhajata z zahvalno daritvijo v kapelici Lichtenturnovega zavoda, kjer sta že pred 25 leti obhajala svoj srebrni jubilej in kateremu zavodu sta zaupala tudi vzgojo večine svojih hčera.

Naj jima dobrotno nebo nalkoni, da dočakata biserno poroko v sreči, zadovoljstvu in tisti mladostni prožnosti, ki slavljenca odklikuje sedaj ob zlatem jubileju!

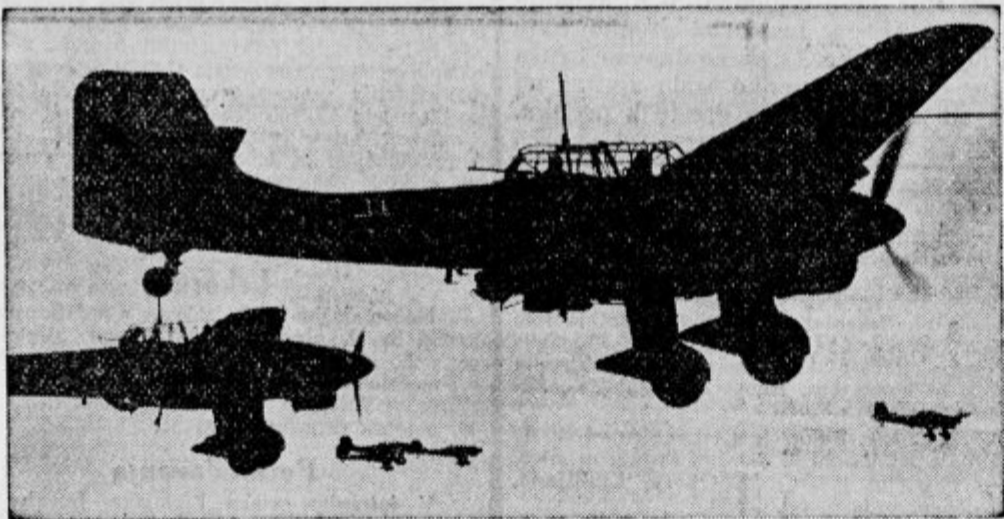
„Stara cesta“ čez Komendo

Zgodovina mesta Kranja, ki jo je spisal gospod profesor Josip Zontar, omenja na svoji 10 strani to-le zanimivost: »Enako ni izključeno, da se je odcepila na levem bregu Save, pri Črnučah, neka pot, ki je držala preko Komende in Lahovč (proti Kranju).« Ta odstavek nam jasno pove, da je tukaj misljena prometna zveza od rimske Emone v kraje, ležeče na severu, kakor so Menges, Mösle, Kaplja vas, Lahovče in Oglje. Naj je služila ta stara cesta kot manj prometna pot v davnih vekih, nekaj je gotovo, da so nam njeno ime ohranili davní predniki, ki so se tukaj naselili, poleg običajnih Gradišč, Grobelj, Ajdovcev in Ajdovih deklic ter temi podobnih imen. Kakor je že trg Menges znan po raznih starinah, ki so bile v okolici »Drnovega« najdene, tako nas v najbližnji okolici Most ležeča vas Žejc spominja na svojo prazgodovinsko vrednost, kajti v tej vasi so polja, gozdi in travniki, ki imajo ime na »Grobljah«, kjer se najde rimska opeka in razni ostanki iz prazgodovinskih grobišč, da celo neko malo močvirje je ob koncu polja pod gozdom, kjer izvira ob povodnih močan studenec, ki nosi ime »Grobeljnek«. Ni se čuditi, da je ljudski glas v stoletjih celo trdil, da je v davnih časih stala v Žejah prva farna cerkev. Četrť ure od Žej v bližini Most ob banovinski cesti Menges-Cerklje leži prostorna Kaplja vas in prav tu leži njiva, ki se orje proti tej cesti in se imenuje pri »Milji«. To ime nam več pove kot pisani vir. Tudi dejstvo, da je v bližini njive pri »Milji« našel posestnik Vodnik prazgodovinske in iz kamna zidane grobove, nas v tem potrdi. Le par streljavjev stran je gozdiček, ki nosi ime »vrtece« in ima pod rumšino vresja z belim peskom posuta pota.

Prav blizu tam se na severozahodni strani banovinske ceste Kamnik-Kranj odcepi naša »Stara cesta«, ki se vije le nekaj sto metrov med poznimi gozdiči, krene nato bolj proti severu na Kapljevasko polje, ki se razteza do gričevja »Bidršice«. Vsaka ob polju ležeča vas ima svojo pot z imenom »Stegne«, ki vodi na »Staro cesto« in čez njo mimo Bidršice na jugozapad, kjer se je nahajal že od nekdaj brod čez Savo pri Smedniku.

Nas posebno zanimajo Našovske stegne, ki nosijo poleg pristnega slovenskega imena še staro srednjeveško skvarjenko: »Trogarska pot«, kar nas spominja na nekdanje tovarnike, torej »Tovorniška pot«. Kakor so mi pripovedovali stari ljudje, je imela ta pot zvezo z obema prehodoma iz Štajerske, ki ležita za Kamnikom, in sicer Crno pod Primožem čez Gornji grad ter Tuhinško dolino čez Vrnsko in Spitalič. Tovori obeh prehodov so dospeli do Stranj, tu so krenili čez Stolnik, Tunjico in Dobravo proti Zalogu, od tam pa čez Našovce proti Kranju ali pa na Vodice, brod čez Savo, potem po eni izmed škofjeloških dolin v Italijo. Da so šli tvoriti tudi čez Moste, je gotovo, kajti most v Mostah je bil, to nam pove ime »Muste«, »Brückla« in »Prikl«, koliko časa po rimski dobi je pa obstal, ne vemo, kajti kasneje so ljudje v »Krakarših« v Mostah vozili in hodili po vodi. Zlati Valvasor o kakem mostu v Mostah molči, dočim prej imenovani izvirek (Grobeljnek) pri Žejah na več mestih omenja kot malo zamočvirjeno jezerce, kjer »se čudovite ribe love«. Kmalu, ko pride naša stara cesta na lahovski svet, zapusti prostrano polje in zavije v hladno senco med smreko, bor in hrast. Nje širina med poljem (2 do 3 metre) pridobi hitro izdatno spremembo. V teku stoletij je neutrudljivi orač leto za letom preobračal nje površino in zasipal nje progo, ki je pa v gozdu obdržala svojo prvotnost 8 do 9 metrov širine. Enako kakor starine pri Žejah in Kaplji vasi nas zanimajo starine pri Lahovčah, kakor so: prazgodovinsko grobišče na njivi »Kavalavarija«, katerega izkopnine so sedaj v narodnem muzeju, najdbe na »Anžetovem« vrtu, rimska opeka, nenavadni vodnjak, velik iz opeke vzgrajeni prostor, zasut z zemljo, katerega je izkopal svojčas posestnik Slanovec. Zanimivo je izročilo starih: V Lahovčah so prebivali Lahi, ki so tam zgali opeko, v Našovčah pa prebivamo mi naši ljudje! Če se ozremo proti hribcu, kjer stoji prijazna Komenda, na griček, ki nosi ime »Gradišče«, se ne moremo otresti misli, da je imel ta griček kake zveze s staro cesto, saj je z njega tako raven pogled na staro cesto.

In sedaj še kraji v okolici Kranja: Oglje, Voklo in Ajdovce; tudi ta imena donijo nekako zgodovinsko. Spominjam se, da so se pred šestdesetimi leti te poti bolj živahno posluževali ljudje kakor dandanes. Da je ta pot pred petdesetimi, šestdesetimi leti imela večji pomen kakor danes, je gotovo, saj so se je posluževali mnogi prekupci živine, ki so našli svoj zaslužek na kranjskem trgu, kajti pot v letnih mesecih je bila zaradi sence ugodnejša. Zato se ni čuditi, da so tudi žene iz Oglja in Voklega, ko so nosile v prekrižanih »čezramnicah« repno seme na trg v Kamnik, potovale po tej poti, ki je bila po njih izjavi senčna in prav mehka pod boso nogo. A. M.

Nemški strmoglavci Junkers »JU 87B«

jih rušijo z bombami srednjega kalibra. Ker je prav v takih odsekih največje računati z zračnimi borbami in močnim delovanjem protiaeroplanskih orožij, morajo razpolagati lahki bombniki poleg velike brzine z velikim vrhuncem vzpona, z izredno okretnostjo in močno oborožitvijo. Lahki bombniki so večinoma enomotorni, v zadnjem času pa se vedno česče uvajajo dvomotorna letala z 2 ali 3 člani posadke. Brzina modernega lahkega bombnika znaša do 480 km/h (500 km/h), nosilnost pa se giblje med 250 do 500 kg.

Srednji bombniki napadajo cilje, ki leže globlje za nasprotnikovo fronto. Srednji bombnik nosi s seboj bombe večjega kalibra. Tudi za to formulo bombnega aeroplana je važna velika brzina, visok vrhunec vzpona in močna oborožitev. Ob vsem tem pa se pojavlja še potreba velikega akcijskega radija. Moderni srednji bombniki so z redkimi izjemami vsi dvomotorni tipi s 3 do 4 člani posadke. Oborožitev obstaja največje iz 3 artilerijskih položajev, ki so postavljeni tako, da ni v nobeni smeri mrtvih oglov. Brzina se giblje med 400 km/h do 450 km/h in nosilnost med 500 kg do 900 kg, pri čemer znaša akcijski radij 1000 km do 2000 km in več.

Težki bombniki so aeroplani, ki nosijo preko 1000 kg bomb, med temi bombe največjega kalibra. Služijo za akcijo daleč v globini nasprotnikovega teritorija in usmerjajo svoje napade predvsem na velike industrijske centre naselja. Velika nosilnost in visok vrhunec vzpona sta nujna in zahtevata veliko brzo, kajti velika brzina ne samo, da olajša nenadni napad, temveč tudi marsikdaj predstavlja rešitev

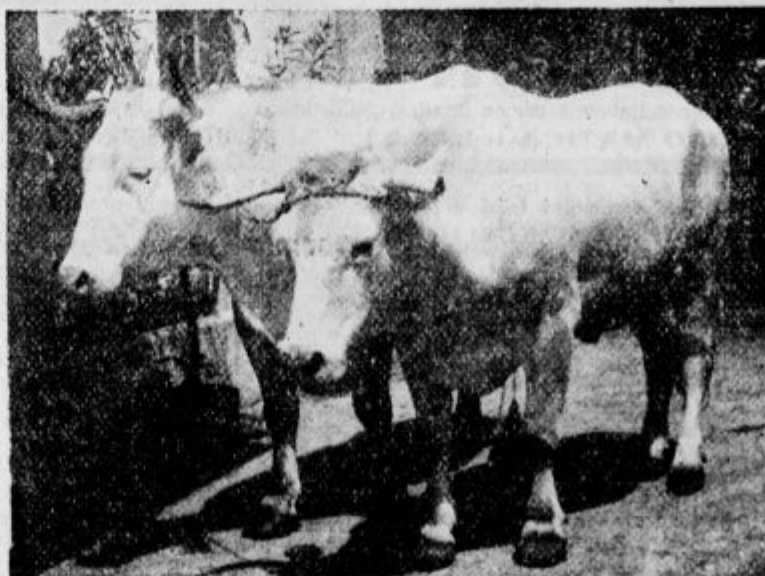
terem je treba bombe odvresti, se strmoglavci iz velike višine ruši k svojemu cilju, ki ga vзира s celim aeroplanom.

Strmoglavci napadajo cilje z majhnim obsegom in premikajoče se cilje, n. pr. bojne ladje. Tudi za napade na zelo utrjene cilje, n. pr. »bunkerje« v trdnjavskih predlinjah, uporabljajo strmoglavce.

Napad v strmem padanju se vrši tako, da se strmoglavci v veliki višini in s kritjem v oblakih (ako so!), neopaženo približajo cilju in se potem nenadoma zrušijo k cilju. Nekoliko sto metrov nad njim odvzame strmoglavec bombo in se v istem trenutku že izravnava ter se zopet strmo dviga, da se izogne delovanju protiaeroplanskih topov in strojnic.

Lep uspeh umne živinoreje

Znani posestnik v Cerknici gospod Anton Kebe je zredil izredno lep par volov, ki ju vidimo na sliki. Vola sta stara po šest let in tehtata skupaj 1900 kilogramov. Oba vola je kupil od g. Kebeta ugledni ljubljanski mesar g. Jože Musar, ki seka meso teh lepih volov v svojih mesnicah na Sv. Petra cesti 61 in na Celovski cesti 43.

Zdravilno delovanje Rogaške mineralne vode

Prí splošni nervozí ugodno pomirjuje Rogaška voda Tempel, pomešana s sadnim sokom

Drobne novice

Koledar

Nedelja, 23. junija: 6. pobinkošna nedelja. Agripina, devica in mucenica; Ediltruda, kraljica. Ponedeljek, 24. junija: Kres. Rojstvo jazeza Krstnika. Torek, 25. jun.: Viljem, opat; Henrik, škof.

Novi grobovi

V Sv. Križu ob Krki je nenadoma umrl g. Josko Kerin, star šele 21 let. Pogreb bo danes ob 4 popoldne. Naj v miru počiva! Zalujočim naše iskreno sožalje!

Osebnosti

Poroka. Poročila sta se včeraj, 22. junija, v župni cerkvi v Zagorju ob Savi g. Tone Jagodic, knjigovodja mestnega magistrata v Ljubljani, in gđe. Vika Kovačeva. Poročil je ženinov brat g. škof. kancler Jože Jagodic, prič pa sta bila g. Oto Kovač, nevestin brat, in g. Janko Ferjan, ženinov svak. Bilo srečno! Na juridični fakulteti v Belgradu je bil dne 20. t. m. z oddiko diplomiran g. Jože Kogelj, rodom iz Idrje. Cestitamolo! Iz sodnijskopisarniške službe. Pred izpitno komisijo apelacijskega sodišča v Ljubljani je napravila sodnijskopisarniški izpit s prav dobrim uspehom gđe. Martina Grčarjeva, uradna pripravnica pri državnem žilistvu v Ljubljani.

Kopalne obleke - čista volna - stare nizke cene ALOJZIJ POTRATO PREJ JOS. KUNC & Co. LJUBLJANA - MIKLOŠIČEVA CESTA

Članicam in članom Slov. dijaške zveze!

Zaradi urede o splošni prepovedi zborovanj sporočamo članicam in članom Slovenske dijaške zveze, da napovedanega počitniškega tabora SDZ v Ptujcu od 5. do 12. julija ne bo. Vpisane prijavnine bodo zavodna vodstva vrnila ob pričetku jesenskega pouka. Zvezno vodstvo Slovenske dijaške zveze.

50 letnica gasilske čete v Mengšu

Dne 20. junija 1940 obhaja gasilska četa v Mengšu 50-letnico svojega delovanja. Četo je dne 11. junija 1890 ustanovil rajni graščak g. Stare Mihael (na sliki), ki je zbral 17 mož, od teh živata danes še dva. Kmalu so nabavili novo brizgalno, kateri sta bila hotra kriški baron in baronica. V roku 50 let je imelo društvo obilo dela, saj je bilo v Mengšu in okolici nad 100 požarov. Spored proslave bo sledeli: 28. junija 1940 poklonica kumici. Dne 29. junija ob 4 zjutraj budnica po trgu; ob 10 sv. maša pred farno cerkvijo za umrle gasilce. Po sveli maši bo slavnostna seja v občinski posvetovalnici. Popoldne okrog 1 sprejem pokrovitelja g. bana dr. Marka Natlačena. ob pol 2 litanije v farni cerkvi, nato blagoslovitev druge motorne brizgalne. Sledi obhod, vaje z orodjem, razdelitev diplom in prosta zabava. Vsa prireditve je pod pokroviteljstvom bana dr. Natlačena.

ZUNDAPP GL. ZASTOPSTVO O. ZUZEK KVALITETNI LJUBLJANA MOTOCIKLI TAVČARJEVA 11 VSAK MODEL DOBITE TAKOJ.

Darujemo za Rdeči križ! Včeraj in danes zbirajo poštvalne članice in člani Rdečega križa v dravski banovini razni sanitetni material, posteljno ino itd., da morejo dopolniti skladišče banovinskega odbora z najnujnejšimi za evant. resne primere. Nihče naj ne bo trd in nai skuša po svojih močeh - bodisi z materialom, bodisi z darovi v gotovini - pomagati Rdečemu križu, da bo mogel izpolniti svoje plemenite naloge. Darujemo hitro in čim več! Nihče ne more danes vedeti, kaj nas čaka, - toda pripravljene moramo biti! Za svojo šestdesetletnico sem od znanecv in prijateljev prejel toliko iskrenih voščil, da mi je nemožeče odgovarjati vsakemu posebej. Zato se tem potom vsem priručno zahvaljujem. Bog povrni. Anton Lavrič. Za glavno skupščino Zadrudne zveze v Ljubljani, ki bo v sredo, 26. junija 1940, je Direkcija državnih železnic dovolila polovično vozno z odlokom št. 14361-I iz leta 1940 z dne 11. junija 1940. Udeleženci kupijo na vstopni postaji celo vozno karto in železniški obrazec K 13. Imeti pa morajo s seboj pooblastilo svoje zadrude, da se udeležijo glavne skupščine kot delegati. Tako kupljena cela karta velja za brezplačno vrnitev po isti poti v zvezi s potrdilom o udeležbi na železniškem obrazcu K 13. Popust velja za tja od 22. do 26. junija, za nazaj od 26. do 30. junija. Na uradniškimi gimnaziji v Ljubljani bodo sprejemni izpiti za 1. razred v ponedeljek, 24. junija, ob osmih. Matura na I. državni realni gimnaziji v Ljubljani se je vršila od 10. do 21. junija. V A oddelku je predsedoval ravnatelj, v B in C (realka) oddelku pa ministrski odposlanec Wester Josip, prosv. inšpektor v pok. Prijavilo se je 111 kandidatov (med temi v realni trije kandidatje) in trije privatisti. Maturu je naredilo 97 kandidatov, od teh 15 z oddilnim in 38 s prav dobrim uspehom, od teh je bilo ustnega izpita oproščenih 82. Popravne izpite v avgustu bo delalo 10 kandidatov, za leto dni pa je bilo oddlenjenih 7 kandidatov. Maturu so opravili v oddelku A: Adamič Franc, Betetto Milan, Beve Fedor, Černič Stanislav, Češnovar Saša, Čož Stanko, Dobnik Dušan, Ebner Kurt, Erzin Miroslav, Fetič Jan., Gorenc Jož., Guliš Miloš, Hladnik Milivoj, Hubad Ciril, Janežič Savo, Janežič Vladimir, Jarec Dušan, Jenko Ivan, Kastelec Ivan, Koscher Heribert, Lah Anton, Megler Vendelin, Mehle Stanko, Pavlovič Mavricij, Pelan Aljoša, Podrekar Franc, Sedlar Jože, Skubic Saša, Stare Zlatomir, Tomec Vekoslav, Vitek Milan, Vodnik

Hinko, Vujadinovič Veselin, Zakrajšek Dušan, Zalar Stojan, Zorko Stanko, Seme Milan; v oddelku B: Bole Janez, Carnelutti Ivan, Czurda Dušan, Čotič Drago, Iglj Božidar, Korošak Jožef, Kosina Bogdan, Kovačič Erik, Krajnc Branko, Križanc Milutin, Kurent Vladimir, Legiša Dušan, Lenard Matija, Lipužič Miroslav, Loskot Vid, Macarol Miloš, Mal Vojan, Mazovec Pavel, Mihelič Ladislav, Miklavčič Franc, Mikhč Boris, Mravlje Franc, Plenčič Marijan, Polajnar Anton, Prijatelj Nikolaj, Remec Vladimir, Slovnik Miloš, Škerl Milan, Sušteršič Mirko, Ušlaker Dušan, Vrabeč Stojan, Vreg Franc, Zitko Marij, Bajuk Anton; v oddelku C (realka): Abram Elda, Honzak Milenko, Jelušič Zlata, Jeran Branko, Jug Gojislav, Kregar Rado, Makarovič Dušan, Marinc Marijan, Michler Zoran, Miklave Branko, Mikuš Adolf, Rabič Viktor, Ranzinger Hubert, Sever Alma, Slokan Vladimir, Spiller-Muys Fran, Stanič Ignacij, Sinkovec Branko, Škerjanc Lovro, Tavčar Adolf, Trampuž Karel, Vastl Branko, Zadnikar Marijan, Zitnik Miloš, Zontar Srečko.

Ali ste že naročili letošnje Mohorjeve knjige?

Matura na soboški samoupravni gimnaziji. Pod predsedstvom ministrskega odposlanca g. Antona Zupana, upokojenega ravnatelja celjske gimnazije, je bila na soboški samoupravni gimnaziji od 12. do 21. junija matura, ki so jo naredili: Antauer Marija, Balon Franc, Berden Jožef, Berden Stefan, Čuh Evžen, Čeh Josip (oproščen ustnega izpita), Čeh Zora, Cisar Stefan (opr. ustn. izp.), Derkač Karel, Dolenc Franc, Eljaš Janez, Gabrijelič Bojan, Gross Bogomil, Gumihar Marija, Horvat Jožef, Ilko Ivan, Jakus Cvetka, Kohne Emanuel, Košir Danilo, Kukul Gizela, Marič Marija, Novak Alojzij (opr. ustn. izp.), Ogorevc Ivan, Orešnik Milan, Perš Sidonija (opr. ustn. izp.), Požegar Avgusta (opr. ustn. izp.), Skuk Darinka, Rakusich Viljem, Sila Stana, Smej Josip (opr. ustn. izp.), Vučko Anton, Weingerl Aleksander, Zibrik Koloman, Zlahtič Vitomil. Dva kandidata imata popravnii izpit iz enega predmeta. To je bil zadnji letnik samoupravne višje gimnazije, na kateri je bila lani po desetih letih spet v Soboti matura.

Rdeči križ. G. direktor drž. žel. inž. Kavčič je dovolil, da smejo blagajniki ljubljanskih postaj pri potniških blaginjah dne 23. junija t. l. podajati kuponke listke po 1 din v korist nabiralne akcije Rdečega križa. Kdor odpojuje iz Ljubljane, naj se oddolži tej akciji z nakupom enega ali več listkov. »Rdeči križ najno prosil!»

Poziv vsem bivšim vojakom svetovne vojne in vsem neaktivnim vojakom. Glavni odbor Zveze bojevnikov ponovno poziva vse bojevnike, da se v svojem lastnem interesu in v interesu naše države in našega naroda takoj prijavijo za člane pri svojih okrajnih skupinah.

Dijaki - nižješolci! Opozarjamo dijaštvo na dijaški internat »Učiteljski dom«, Ljubljana VII, Zibertova ulica 27 (Spodnja Šiška), kjer se sprejemajo za šolsko leto 1940-41 na stanovanje in v popolno oskrbo dijaški gimnazijci nižješolci, dijaški meščanski šol in učenci ljudskih šol od 3. razreda dalje. Prošnje, pismene ali usne za sprejem najlo v dom, sprejema domova uprava, ki daje vsa potrebna pojasnila. V domu dobivajo gojenč. tečaj in zdravo hrano, se jim pere perilo, so vedno pod strogim nadzorstvom prefekta, ki jim pomagajo pri učenju. Letna oskrbina se plača v devetih zaporednih mesečnih obrokih poteniš s septembrom. Meseč junij je oskrbina prost. Uprava oskrbuje tudi vpisovanje učencev vseh razredov ob pričetku šolskega leta, seveda vse dogovorno s cenjenimi starši. Oglasite se v domu za naš prospekt, odnosno ga zahtevajte pismeno.

Oblastna uprava bolniškega fonda pri direkciji drž. žel. Ljubljana sprejme takoj v službo absolventa gradbenega oddelka srednje tehnične šole v Ljubljani, po možnosti s prakso. Interesenti naj se zglasijo osebno pri oblasti upravi.

Sv. Terezija Deteta Jezusa, Povest duše, kakor jo je pisala sama. Str. 388. Založil Karmel na Selu, Ljubljana-Moste. Cena broš. izv. 32 din, v celo platno 44 din. Zivljenjepis sv. Male Terezije, ki je pravkar izšel, je brez dvoma ena najlepših in najglobljih knjig o duhovnem življenju, kar jih imamo Slovenci. Pa ne le Slovenci; ena najlepših in tudi najbolj razširjenih duhovnih knjig v svetovni literaturi sploh. V visoke milijone gre število izvodov, po vsem svetu razširjenih. Ni ga skoraj jezika, v katerem bi se oznanjal evangelij, ki bi ne imel prevoda prelepega življenjepisa, kakor ga je spisala sv. Mala Terezija po naročilu svoje samostanske predstojnice. Francosko delo ima naslov Histoire d'une ame. Naše karmeličanke, ki živo odmaknjene svetu na Selu v Ljubljani, so bile najbolj poklicane, da so nam oskrbele slovenski prevod. Teško bi mogel kdo drug bolj zanesljivo zadeti misli sv. Male Terezije kakor prav njene sestri. Saj je za dober prevod te knjige do potankosti treba poznati karmeličanskega duha, karmeličansko ascezo in ves način življenja hčera svete Terezije Avilske. Prevod je lep, jezik zvenč. Hvaleni moramo biti karmeličankam za njih trud in veliko delo, ki so ga v knjigo položile. Knjiga je zelo okusno opremljena, krasa jo osem slik v bakrotisku. Cena je izredno nizka. Res zasluži, da bi prišla v kar največjem številu v naše družine. S pridom jo bo prebiral duhovnik in laik, inteligent in preprost človek. Naroča se v Karmelu na Selu, p. Ljubljana-Moste; dobi se tudi po knjigarnah. Dr. Ciril Potočnik.

Tujskoprometni tečaj v Mežici. V okviru tečaja za pospeševanje turizma in gostinstva, ki jih prireja kraljevska banska uprava na področju Tujsko-prometne zveze v Mariboru in zadnje čase predvsem v obmejnih turističnih krajih, se bo vršil v četrtek, dne 27. junija tudi enodneveni tujskoprometni tečaj v Mežici. Krajevna organizacija tečaja je poverjena Slovenskemu planinskemu društvu, podružnici »Peca« v Mežici. Program tečaja, ki je za udeležence brezplačen, obsega predavanja o turizmu, planinstvu in gostinstvu, o gostišču, vrtu in parku (polepšanje zunanjega lica), o gostinskem kletarstvu, o delu in pomenu turističnih organizacij in potniških pisarnj, med predavanji se bodo predvajali kulturni in turistično propagandni filmi. Predavanja se bodo vršila popoldne od 8 do 12 in popoldne od 13.30 do 18.30, tako da je om-

ročena udeležba vsem interesentom iz Meziške doline pa tudi iz daljne okolice. Namen tečaja je, da se najširši sloji prebivalstva seznanijo s pomembnostjo našega tujskega prometa in planinstva ter da se poučijo o možnostih in ukrepih v svrhu pospeševanja razmaha tujskega prometa, ki je turističnim krajem prinesel že neprecenljive gospodarske koristi. Tečaj je po svojem namenu tudi obšoprosvetna in kulturna prireditve ter bi bilo želeli, da se ga v čim večjem številu udeležijo najširši krogi iz bližnje in daljne okolice, predvsem pa oni, ki so v kakršnem koli oziru v zvezi s tujskim prometom in ki imajo od njega gospodarske koristi. Za udeležbo na tujskoprometnem tečaju v Mežici daje interesentom vsa podrobnejša pojasnila Tujskoprometna zveza »Putnik« v Mariboru.

Orgelj in Harmonijev

Vijudno naznanjam častiti duhovščini in gg. organistom, da sem ODPRL delavnico za izdelovanje ORGELJ in HARMONIJEV. Prevzamem tudi vsa popravila, kakor kišenjenje in uglaševanje orgelj. - Prilpoda se Melhior Koncilija izdelov. orgelj in harmonijev Celje - Spodnja Hudinja šte. 23

Službeni list kralj. banske uprave dravske banovine prinaša v svojem 50. kosu z dne 22. junija 1940 uredbo o stopnji rimskokatoliških bogoslovni šol, pravilnik o nadaljnjem ravnanju z živalimi in vozili, odkupljenimi za potrebe aktiviranih enot vojske in mornarice, če odkupljene živali in vozila pri teh enotah niso več potrebne, ter banove odločbe o najvišjih cenah za tovarniško proizvodnjo in trgovino na delo.

Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozi, sečni kislini in podobno. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost. Uradno zborovanje učitelstva iz rudarskih revirjev. Laški okraj je največji industrijski predel v Sloveniji. Učiteljstvo tega okraja se je v četrtek, dne 20. t. m. zbralo na svojo uradno konferenco, ki jo je vodil okr. šol. nadzornik g. Ernest Vranec. Uvodoma je zbor izrekel vdanost kraljevskemu domu s klici kralju in domovini 150 učiteljev je pazno sledilo poročilom o stanju šolstva, ki je usmerjeno krajevnim razmeram primerno, tako da n. pr. Trbovlje in Hraetnik svoje delo vključujeta v industr.-montanistično smer tudi že v ljudski šoli. V tem okraju je šolstvo po večini više organizirano, saj je n. pr. v okraju 1 osem-, 6 sedem-, 2 šest-, 4 štiri-razrednice in 11 niže organiziranih šol, kar je za industrijske okolice velikega pomena. Za ta zbor je pripravil odlično predavanje znani pedagoški pisatelj Julij Kontler iz Maribora o novi pisavi, ki je iz higijenskih, estetskih in pedagoških ozirov mnogo boljša kot nekdanja kaligrafična pisava. Ves okraj bo s prihodnjim šolskim letom preizkusil to zelo simpatično pisalno tehniko in ljudski šoli. Popoldne je bil praktičen nastop v reformnem razredu šol. upravitelja g. Dolfa Prešernna pri Sv. Lenartu nad Laškem, ki je odlično uspel.

Pot popije, ga naredi neškodljivega in ubije njegov duh edino Gregoričev »Borosan«. Zahtevajte brezplačen vzorec v drogeriji Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica 5. Osebam, ki se ne morejo zadostno gibati, pa trpe zaradi tega na zaprtju in motnjah pri prebavi, združenimi s pomanjkanjem teka, nudi večtedensko zdravljenje z naravno »Franz-Josefov« grenko vodo zelo dobre uspehe. Uživa se dnevno 1 časa »Franz-Josefov« grenke vode zjutraj na tešče ali zvečer, preden greste k počitku. Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Naznanilo. V dne od 28. do 30. junija priredi ZKN v Smihelu pri Novem mestu duhovne vaje, združene s tečajem KA za nameščence, uradnice in ostala meščanska dekleta iz sledečih krajev: Novo mesto, Črnomelj, Metlika, Krško, Trebnje in Mokronog. Duhovne vaje se bodo pričele 28. junija ob 8 zvečer in ne zjutraj, kot je bilo prvotno sporočeno. Tečaj bo zaključen 30. junija popoldne. Celotna oskrbina okrog 60 din. Prijavite se takoj na zvezo kat. nameščenk, Ljubljana, Miklošičeva cesta 21.

Na Sušak, Bakar in Crikvenico od 29. do 30. junija z avtobusom za 300 din. Prijave in informacije v Izletni pisarni M. Okorn, Ljubljana, Miklošičeva cesta 5, tel. 22-30. Orožnika sta žalila. Zakonca Lovrenc in Antonija iz Hraštaja sta se vozila v vlaku, kjer je moči neprestano izzival k prepiru. Ko so ga orožniki v Ljutomeru pozvali k miru, se jim je postavil po robu in jih začel zmerjati. Žena pa je bila še hujska. Potegnila je nož in hotela napasti orožnike, ki so ji še pravočasno vzeli nož iz rok. Pred krožnim sodiščem v Soboti je bil moč obsojen na pol-drug mesec, žena pa na tri mesece zapora.

Junak noža. Franc Čuček in njegov tovariš Korošec sta se dobro razpoložena vračala iz Radencev proti domu. Na poti je med obema prišlo do prepira. Čuček je pograbil nož in z njim obdelal Korošca, da je moral v bolnišnico v Soboti, Čuček pa pred sodišče, ki ga je obsodilo na 10 mesecev zapora.

Obsojena nepoboljšljiva tatica. Marija Druškovičeva, po poklicu kuharica, brez posla in brez stalnega bivališča, je bila leta 1876 rojena v Zireh. Ženska ima viharno življenje za seboj. Prav te dni je bila že dvajseti sojena zaradi raznih tatvin in drugih deliktov. Letos februarja jo je mali kazenski senat obsodil na štiri mesece strogega zapora zaradi tatvine obleke. V kazni ji je

Ljubljana, 23. junija

Gledališče

Opera. - Nedelja, 23. junija, ob 10 popoldne: Druga javna pevška preizkušnja. Cene od 10 din navzdol. - Ob 20: Pevska tekma. (Razprodano.) - Ponedeljek, 24. junija: »Carmen«. Red B. - Torek, 25. junija: Zaprtlo. - Sreda, 26. junija: »Carmen«. Red Sreda. - Četrtek, 27. junija: »Carmen«. Red Četrtek. (Zaključek operne sezone.)

Radio Ljubljana

Nedelja, 23. junija. 8 Jutranji pozdrav - 8.15 Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkva - 8.45 Verski govor (msgr. Viktor Stejskal) - 9 Napovedi, poročila - 9.15 Gorenjski trio - 10 B. Smetana: Moja domovina, simf. suite (plošče) - 11 Operni trio, vmes pojeta narodne gg. Andrej Jarc in Tone Petrovič s spremljevanjem harmonike (g. Avgust Stanko) - 12.50 Objave - 13 Napovedi - 13.02 Nedeljski koncert Radijskega orkestra - 16.30 Pol ure za dijake - 17 Kmet. ura: Katere boleznii uničujejo narod naše živine (g. dr. Janko Koren) - 17.50 Pevski zbor »Cankar« - 18.15 Citre in balalajke (plošče) - 19 Napovedi, poročila - 19.20 Nac ura - 19.40 Objave - 20 Prenos pevske tekme iz opernega gledališča - 22 Napovedi, poročila - 22.15 V kresni noči (Radijski orkester). Ponedeljek, 24. junija. 7 Jutranji pozdrav - 7.05 Napovedi, poročila - 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) - 12 Iz otroške sobe (plošče) - 12.30 Poročila, objave - 13 Objave - 13.02 Opoldanski koncert Radijskega orkestra - 14 Poročila - 18 Zdravstveno predavanje: Nekaj o dijete (ga. dr. Božena Zajc-Lavričeva) - 18.40 Slovenski delež v tujih kulturah: Znanstveniki (g. prof. Vilko Novak) - 19 Napovedi, poročila - 19.20 Nac. ura - 19.40 Objave - 20 Veseli zvoki (plošče) - 20.30 Operna glasba. Sodelujejo ga. Ksenija Vidali, g. Jean Franzl, člana Ljubljanske opere, in Radijski orkester. Dirigent D. M. Šijanec - 22 Napovedi, poročila - 22.15 Za boljše voljo (plošče).

Drugi programi

Nedelja, 23. junija. - Belgrad: 20.40 Kalmanova opereta »Gročica Marica«. - Zagreb: 21 Zabavni koncert. - Bratislava: 19.25 Slovenske nar. pesmi. - Praga: 17.40 Narodne pesmi iz Češke i nMoravske - 19.45 Koncertni valčki. - Sofija: 20 Koncert tria - 20.30 Operetna glasba. - Beromünster: Koncert za orkester in orgle. - Budimpešta: 19.25 Madžarske pesmi - 22.10 Jazz. - Bukarešta: 19.20 Spanske pesmi - 20.05 Weberjeva opera »Carostelec«. - Stockholm-Hoerby: 22.15 Solistični koncert. - Rim-Bari: 21 »Falstaff«, opera. Belgrajska kratkovalovna postaja: YUA, YUB (49.18): 19.45 Poročila v slovenščini, YUF (19.69): 1.55 Oddaja za Južno Ameriko, YUG (19.69): 3.00 Oddaja za Severno Ameriko. Ponedeljek, 24. junija. - Belgrad: 22 Pevski koncert gđe. Anite Mezetove. - Zagreb: 21.30 Mandolinski koncert. - Bratislava: 22.15 Zabavna glasba. - Praga: Zabavna glasba. - 21.40 Sonata za gosli in klavir. - Sofija: 20 Simf. koncert. - Budimpešta: 20.10 Koncert Wagnerjevih skladb. - Bukarešta: 21.30 Komorna glasba.

Prireditve in zabave

Peta in šesta sklepna produkcija glasbene akademije bosta v torek, 25., in v sredo, 26. junija, ob 18.15 v veliki Filharmonični dvorani. Na peti sklepnii produkciji se izvaja Dvořakov oratorij »Stabat mater« za soli, zbor in orkester. Na šestii, v šolskem letu 1939-40 zadnji sklepnii produkciji, nastopi šest slušateljev Glasbene akademije. - Vstop k produkcijam je dovoljen proti nakupu sporeda, ki se dobi v knjigarni Glasbene Matice, pred pričetkom produkcije pa pri blagajni kina »Matice«. Spored za peto sklepno produkcijo velja 5 din, za šesto 3 din.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: v nedeljo: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20, in mr. Mušmayer, Sv. Petra cesta 78; - v ponedeljek: mr. Surinik, Marjini trg 5; mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 10, in mr. Bohinec ded., Cesta 29. oktobra (Rimska cesta) 31.

Poizvedovanja

V jutranjem vlaku Ljubljana-Jesenice sem našla moški dječnik. Dobi se pri Sever, Nove Jarše šte. 55, p. Moste.

Ivan Tavčar - 70 letnik

V krogu svoje ljubljene družine in sorodnikov bo praznoval v ponedeljek, 24. junija, svojo sedemdesetletnico upokoj. čestni nadzornik g. Tavčar Ivan iz Kranja, katerega jubilej ne sme iti mimo nas neopazano. Njegov patron Janez Kristnik, sin Caharije, ima v naši Sloveniji, če smemo zaupati knjigam, kar v treh župnijah in 49 podružnicah kipe ali slike v oltarjih.

G. Tavčar se je rodil 24. junija l. 1870 v Kranju. Njegov oče je bil železničar, kretnik v Drulovki. Po končani ljudski in obrtni šoli v Kranju, kjer se je naš jubilar nekaj časa učil obrti, je odšel v vojaški stan in je služboval dolgo vrsto let. Tik pred svetovno je slekel vojaško suktnjo in nastopil službo cestnega nadzornika, ter je opravljal nadzorstvo nad cestami in sicer: Kranj - Jeperca, Kranj - Tržič - Ljubelj in Kranj - Jezerški vrh. Najprej je služboval v Tržiču, zatem pa se je za stalno naselil v Kranju. Svojo težko in odgovorno službo je vseskozi opravljal z največjo vestnostjo, veseljem in nesebično ljubeznijo do lanske jeseni, ko je stopil v zasluženi pokoj. Tako je služil kot vojak in pozneje kot čestni nadzornik skoraj 50 let.

Naš jubilar je že vedno trden, delaven kot malo kdo in prijeten družabnik. Dolgo vrsto let je že član »Prosvetnega društva, naročnik »Slovenca« nad 40 let. Pogosto ga vidimo v cerkvi, nobe ne adventne maše ne zamudi. Da je šele danes tako čil in krepek, mu gotovo pomaga njegova dobra volja, ki ga mine le tedaj, ko pozabi kupiti tobak.

Ob jubileju se tudi naš list pridružuje čestitkam kot svojemu dolgoletnemu zvestemu naročniku z željo, da bi ga Bog ohranil še dolgo vrsto let zdravega in srečnega.

DOKTOR FORSTER DOROTHY LAMOUR AKIM TAMIROFF Moderna ljubavna drama iz zdravniških krogov. V režiji: FRANK BORZAGE KINO MATICA tel. 21-24 Predstave danes ob 10'30, 15., 17., 19 in 21. uri

Št. Vid nad Ljubljano. Tukajšnji občinski odbor društva Rdečega križa je pod strokovnim vodstvom g. sanitetnega polkovnika dr. Justina Mateja izveščal 36 bolničark in 8 bolničarjev. Ispit je opravilo z odličnim uspehom 30 bolničark(jev).

LJUBLJANA

Za nove tržnice so razpisana dela

V Službenem listu je objavljen razpis težakih, zidarskih, železobetonskih, tesarskih, krovskih, mizararskih in umetnokamnoseških del za zgradbo mesarskih tržnic ob Ljubljani na Nabrežju 20. septembra, ki bodo segale od Kresije ali od sedanjega Ferantovega paviljona prav do Zmajskega mosta v dolžini 226 metrov. Nasproti ogra starega bogoslovja in dalje v širini 20 metrov je projektirana čez Ljubljano velika tržnica v obliki mosta, ki bi po regulaciji vezala podaljšek Kolodvorske ulice z novim magistratom na Vodnikovem trgu. Sedaj so razpisana dela za mesarske tržnice ob Ljubljani. Tržnice bodo pritrilne in podkletene, da bodo kleti segale prav do struge Ljubljanice in bodo zidovi stali na sedanjih opornih zidovih regulirane Ljubljanice. Z novim mostom bodo tržnice razdeljene na dve poslopji. V daljšem poslopju med Kresijo in Vodnikovim trgom bo 16 tržnic, v drugem poslopju do Zmajskega mosta pa 14 tržnic. Na cesto bo vsaka tržnica znotraj široka 6 metrov ter proli vodi globoka 5 m in 4,75 m visoka. Toliko bo torej porabnega prostora v posamezni prodajalni, ker v tej meri niso vštet zidovi. Pred tržnicami bo 2,50 m širok hodnik, pokrit s 3,20 m široko streho, da tudi ob deževnem vremenu gospodinjam ne bo treba odpirati dežnikov. V vsako prodajalno bo poseben vhod in bodo gospodinje kupovale v prodajalnah, ne pa kar na cesti kakor doslej. Posamezne tržnice so tako velike, da je v vsaki prostora za dva mesarska mojstra in so že tudi tako urejene, da v vsaki mesnici lahko prodajata dva najemnika. V podprtiličju je velika klet za shrambo, a pod stopnicami pred shrambo ima vsaka tržnica svoje angleško stranišče. Seveda sta v vsako tržnico napeljana tudi vodovod in elektrika, še posebej pa podarjamo, da bo v vsako tržnico napeljan tudi telefon. Te tržnice so namenjene samo mesarjem, ki so soglasno izrekli zadovoljnost z njimi in največje priznanje projektantu ter mestni upravi, ki jih prične graditi že sredi julija, da se bodo mesarji v nove tržnice preselili že za novo leto. Za Ljubljano nove tržnice pomenijo eno največjih pridobitev v mnogih ozirih, zlasti pa v zdravstvenem in tudi v estetskem pogledu, saj bo pogled na plemenito arhitekturo tržnic med najlepšimi v našem mestu. Brez projektirane tržnice na novem mestu je kredit za opisane tržnice prečnanan na okrog 5 milijonov dinarjev.

S Pogačarjevega trga so se prodajalke sadja deloma že pričele seliti, druge se prično seliti v ponedeljek. Iz velike lesene tržnice se prodajalke sadja preselijo na drugo stran Pogačarjevega trga, kjer sedaj prodajajo ribe.

Mesarji se bodo iz svojih stolnic selili od 8. do 10. julija. Da lahko stavni delavci že 15. julija prično z deli. Mesarske stolnice bodočasno premaknjene za 8 m proti Vodnikovemu trgu in nekatere postavljene tudi na Vodnikov trg ob Mahrovo hišo, ena vrsta jih bo pa lahko ostala tudi za bogoslovljem.

Novico o novih tržnicah bo vsa Ljubljana pozdravila z velikim veseljem, saj bo z njimi izpolnjena stara želja vseh ljubljanskih gospodinj in tudi vseh naših mesarjev, ki so vedno za napredek svojega stanu in vsega ljubljanskega mesta.

prosi vse one, ki imajo sočutje do ubogih in ki bi bili pripravljeni zase nepotrebne gori omenjene predmete brezplačno oddati, da javijo svoj cen. naslov Vincencijevi konferenci Sv. Janeza Boska za Kodeljevo in Štepanjo vas s sedežem v Salezijanskem mladinskem domu na Kodeljevem.

I Obvestilo. Na mnoga vprašanja, zakaj je odstranjena »Slovenčeva« deska pri cerkvi sv. Cirila in Metoda, sporočamo, da nam je župni urad sv. Cirila in Meloda v Ljubljani dostavil zahtevo ondotnega cerkvenega predstojništva, da moramo desko v osemih dneh odstraniti. Upamo, da se nam bo v kratkem posrečilo dobiti v bližini drug pripraven prostor. — Uprava »Slovenca«.

Predno obesite, oz. kupite nove zavese, si oglejte izložbe trvdke

A. & E. Skabernè Ljubljana

Poseben oddelek za linolej, zavese etc.

I Umetnostno-zgodovinsko društvo v Ljubljani priredi v sredo, 26. junija izlet na Brezje, Ljubno, v Radovljico in Lesce. Othodi s Kongresnega trga ob dveh popoldne. Zglati si je v trgovini Podkrajšek na Jurčičevem trgu do srede ob 11. Avtobus 40 din.

I Rokodelski dom. Tedenski sestanek s predavanjem bo namesto v sredo izjemoma v torek 25. junija ob 8 zvečer. Predaval bo g. prof. dr. J. Lovrenčič. K prav obilni udeležbi vabimo vse žlane.

I Na državnem osrednjem zavodu v Ljubljani bo od 8. julija do 27. julija 1940 krojni tečaj in tečaj za razne nove tehnike ženskih ročnih del. Vpisovanje je od 1. julija do 8. julija od 8—11 na Novem trgu št. 4/I.

I Pri zaprtju, motnji in prebavi — vzemite zjutraj še na prazen želodec en kozarec naravnega »Franz-Josef« grenčice.

mestni zaščitni urad kot prireditev razstave danes dosegel svoj največji uspeh.

I Ruska Matica. Ruska Matica izreka svojo globoko zahvalo častnemu damskemu komiteju, ki je pod vodstvom ge. V. dr. Adlesčeve in ge. A. dr. Tavčarjeve organiziral nabiralno akcijo za izpolnitev matične knjižnice. Vsem spoštovanim damam, ki so sodelovale v damskem komiteju ter so pripomogle uspehu nabiralne akcije, kakor tudi vsem, ki so se odzvali pozivu komiteja, izraža Ruska Matica svojo najpriščnejšo zahvalo.

I Mature so končane. S sedanjim tednom so se končali na ljubljanskih gimnazijah zrelostni izpiti. Tako male kakor tudi velike mature so končane in sedaj se začnejo prav za vse že prave počitnice. Le tisti, ki so imeli smolo, da so jih pri kakem izpitu položili, bodo imeli pokvarjene počitnice. Kakor žujemo, so končno vendarle prišli bloki z golicami za izpričevala. Zato bodo čez teden dni imeli že vsi v rokah črno na belem, kako so se odrezali in kdor se je veselil, da mu ne bo treba pokazati »hajfc«, ki jih je pridelal, se je hudo urezal.

I Popravek. V včerajšnjem Kulturnem obzorniku so v naslovi nastale neke napake kot: Za usnejše sodelovanje med hrvatskim in slovenskim katoliškim razumnštvom (beseda »slovenskim« je zostala) ter Tretja produkcija učencev Glasbene Maticе se mora glasiti Tretja produkcija Srednje glasbene šole, kakor je pravilno v tekstu.

I Obvezno cepljenje proti davici bo samo še tri dni, t. j. v ponedeljek, torek in v sredo, torej 24., 25. in 26. t. m. v Mestnem domu vsak dan od 9 do 11 dopoldne in od 16 do 18. Opozarjamo starše, naj otroke zanesljivo pripeljejo cepit že zaradi teške odgovornosti za zdravje otrok in tudi zato, ker se nikakor ne bodo mogli izogniti posledicam zakona. Te posledice so občutili že tudi starši nekaterih dečkov, ki bi bili morali biti poslani z mestnimi kolonijami na počitnice, a niso bili še cepljeni proti davici in zato ne smejo na letovanje.

I V Ljubljani umrli od 7. junija do 20. junija t. l.: Perhaj Marija, 75 let, postrežnica, Stari trg 11; Kucler Ana, roj. Brečeljnik, vdova Mavec, 91 let, vdova čevljarja, Vidovdanska cesta 9; Strukelj Franciška, roj. Topolšek, 80 let, branjevka, Vidovdanska cesta 9; Cop Julija, 66 let, služkinja, Vidovdanska cesta 9; Jurman Jakob, 57 let, železniški zvanik v p., Pod hrusko 4; Kogovšek Michael, 81 let, kmetovalec, Kamnogoriška ulica 26; Arko Katarina, vd. Burger, roj. Semerl, 77 let, zasebnica, Kersnikova ulica 5; Kreč Ivan, 71 let, krojaški mojster, Vidovdanska cesta 9; Sterman Josip, 78 let, poštni poduradnik v p., Bleiweisova cesta 9; Kokalj Franc, 69 let, kurjač drž. žel. v p., Ljubljanska ulica 35, Simončič Franc, 83 let, učitelj, Na Požarju 34; Gupfliteiner Jože, 52 let, kurjač drž. žel., Maribor; Papež Fani, roj. Krivan, 63 let, žena višjega rudarskega zdravstvenega svetnika, Verstovškova ul. 19; Deforno Katarina, roj. Slabe, 49 let, žena zidarskega preddelavca, Vidovdanska cesta 9.

I Pojasnilo k povišanju cen za čevljarstva popravila. Poročali smo o sestanku čevljarstevskih mojstrov, ki je bil preteklo nedeljo pri »Lloyd« in na katerem so čevljarstevski mojstri sklenili povišanje tarife za popravila čevljev. Čevljarji utemeljujejo to povišanje z okolnostjo, da so se cene raznemu usnjemu povišale za 40 in celo za 80% in zato so bili tudi oni primorani povišati svojo tarifo.

I Zopet Mickey Rooney v Kinu Slugi. Enega najbolj priljubljenih filmskih junakov bo ljub-

RAZSTAVA
zanimivih novih modelov

pisarniškega pohištva
do srede 26. junija t. l.
REMEC-Co.
Ljubljana, Kersnikova ulica št. 7
(poleg Slamiča)

ljanska kino-publika zopet pozdravila z veseljem v Kinu Slugi — mladega Mickey Rooneyja! V naj-novejšem filmu »Otroci sodnika Hardyja« bomo videli nove Mickey Rooneyjeve pustolovščine, mladeniške norosti, ki jih uganja v čast svoje rod-bine, da ne postane žrtve zlobnih nasprotnikov. Mickey Rooney si bo s tem novim filmom še bolj utrdil svoje že itak velike simpatije.

I Vaznim dogodkom, ki se danes odigravajo na evropskem ozemlju, boste veliko bolj z razumevanjem sledili, če imate pred seboj dober, pregleden zemljevid. Zemljevid Evrope od našega odličnega geografa V. Bohinca vam v precizni kartografski izdelavi pokaže ta najvažnejši del sveta v političnem in fizikalnem položaju. Velikost zemljevidu je 150x104, razmerje 1:5.000.000. Cena nalepljenemu zemljevidu, v dveh listih, je znizana na 40 din. — Zahtevajte ga v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

I Sobotni živilski trg je bil živahen. Občuti pa se draginja. Nekatera živila so se res pocenila, druga pa so postala dražja. Novi krompir, ki ga je mnogo na trgu iz ljubljanske okolice in iz mesta, je bil po 4 din kg, nekatere vrste celo po 3 din, dočim je bil stari po 2,50 do 3 din za kg. Strožji fižol, ki prihaja iz Italije in Dalmacije, je bil po 8 do 10 din kg. Domač strožji grah je bil po 3 do 4 din kg. Merica luščnega graha po 2 din. Na sadnem trgu je bilo obilo domačih češenj po 5 do 7 din za kg. Kumare, pripeljane iz Novega Sada, so bile že po 8 din kg, poprej po 16. Breskve iz Italije so bile že po 22 din kg, marelice pa po 16 din. Sedaj je že mnogo paradiznikov iz Dalmacije in Novega Sada. So še vedno dragi, namreč po 14 din kg. Mnogo je bilo na trgu rdečih gozdnih jagod in borovnic.

I Prometna nezgoda, ki jo je doživel blagajniški pomočnik TPD Josip Mačar v petek dopoldne nad Dolгим mostom na Tržaški cesti, je imela za motociklista hude posledice. Ima prebito lobanjo, zlomljeno desno nogo in nalomljeno rebro. V bolnišnici so ugotovili, da poškodbe kljub temu, da so hude in številne, niso smrtonosne. Ponesrečeni Mačar je tudi že mogel povedati, kako se je zgodila nesreča. Vozil je popolnoma pravilno po desni strani proti Ljubljani, pri čemer je vodil motocikel tako, da je bil le malo od desnega robu ceste. Za njim pa je privozil tovorni avto, ki ga je začel prehitovati. Prav v trenutku, ko sta bila vsi trije, pa je tovorni avto krenil še nekoliko bolj proti desni in s svojim lesenim obišjem udaril Mačarja po glavi. Suneč je seveda vrgel Mačarja z motocikla, pri padcu pa se je nalomil še nogo in zlomil rebro. Da se je nesreča zgodila na ta način, je ugotovila tudi komisija, ki je odšla na kraj nesreče.

Poslednji film **Pola Negri**! Poslednjič Vas bo pretresla njena krasna igra, poslednjič boste poslušali njeno petje, njen glas v filmu

Noč odločitve

Pola Negri Svet. Petrovič, Sabina Peters
Predstave ob 10:30 dop. ter ob 15., 17., 19. in 21. uri
KINO UNION Tel. 22-21

Poselska zveza

Kako je z dopusti hišnih poslov? Ker mnogi službovalci kakor tudi mnoge služkinje niso na jasnem glede letnih dopustov služkinj, do katerih imajo te pravico po § 10. poselskega zakona, navajamo besedilo oziroma določbe omenjenega paragrafa, ki se glasi: Po dvestoletnem službovanju brez presledka ima posel pravico vsako nadaljnje leto do nerazdeljenega dopusta enega tedna. Nastop dopusta naj se določi sporazumno z ozirom na potrebe gospodinjstva in na osebne razmere posla, in sicer praviloma v času velikih šolskih počitnic. Poleg redne mesečne plače gre poslu za čas dopusta doklada za hrano v višini polmesečne plače v gotovini, ki se mora v polnem znesku odšteti ob nastopu dopusta naprej. Če je iz okolnosti razvidno, da je odpovedal gospodar poslu službo le zato, da je preprečil pravico do poselskega dopusta, je posel upravičen zahtevati odškodnino v znesku, ki bi jo bil dolžan plačati gospodar za dobo preprečenega dopusta.

Novice iz organizacije. Sv. maša za služkinje bo kakor običajno zadnji nedeljo v juniju ob 6 zjutraj v stolnici. Po sv. maši bo skupno sv. obhajilo. Udeležite se sv. maše prav vse, da bomo imeli pri svojem delu čim več božjega blagoslova. — Izlet v Škofjo Loko priredi Poselska zveza za svoje članice prvo nedeljo v avgustu. Opozarjamo vse, naj se pripravijo za to nedeljo, da nas gre čim več v Škofjo Loko. Točnejši spored bodo povedale članicam naše zaupnice.

Služkinjam. Ker se dogaja, da nekatere služkinje ne vedo, kje ima svoje prostore Poselska zveza, sporočamo vsem, da ima naša organizacija pisarno v Delavski zbornici na Miklošičevi cesti št. 22, prvo nadstropje, dečno. V našo pisarno naj se dekleta zatekajo po vsa navodila glede služb in drugih vprašanj. Poselska zveza si prizadeva, da rešuje poselska vprašanja v obojestransko zadovoljnost. Svojo podružnico ima Poselska zveza v Križevniški ulici v Domu služkinj, kjer so dekletom, ki iščejo službe ali morajo zaradi kakega drugega vzroka prenočevati v Ljubljani, na razpolago snažna in najcenejša prenočišča po dva dinarja za eno noč. V Domu služkinj se dobi tudi cenena hrana. Ta dom vzdržujejo služkinje same, oziroma njihova organizacija in je pred vsem namenjena samo potrebnim služkinjam, ki so članice organizacije.

Vse služkinje opozarjamo na Poselsko zvezo, ki je njihova stanovska organizacija. V njej naj se organizirajo in ji tako pomagajo, da postane močna po številu, da bo lahko čim uspešneje reševala poselsko vprašanje in skrbela za svoje članice. Marsikatera služkinja išče po Ljubljani in primeru potrebe pomoč in nasvete, ki jih pa končno dobi le v Poselski zvezi, in sicer take, ki so ji v resnici v korist. Zato naj se dekleta malo bolj brigajo za svojo organizacijo, ker ne vedo, kdaj jo bodo potrebovale in kdaj jim pride prav.

I Prošnja na vse dobrotnike ubogih. Marsikatera družina ima v svoji omari, shrambi, kleti, v podstrešju ali kjer koli spravljene predmete, ki jih nujno ne rabi in jih je mogoče celo zavrgla. To je staro pohištvo, obleko, čevlje itd., kar bi bilo zlasti v današnjih za marsikatero ubogo družino tako težkih časih neprecenljive vrednosti. Podpisana Vincencijeva konferenca prav lepo

I Ob zaključku razstave G. A. Kosovih monumentalnih slik iz slovenske zgodovine bo imel danes ob 11 dopoldne po njej vodstvo akad. slikar prof. Mirko Subic. Izkoristite to priliko, s čimer podprete tudi bolniški sklad Društva slovenskih likovnih umetnikov, kateremu je tudi ta dan donos razstave namenjen.

I Danes je v Ljubljani zadnji nabiralni dan za Rdeči križ iz nabranih prispevkov se bo nakupilo potrebno posteljino in drugo perilo, obvezila itd., tako da bo tudi naš Rdeči križ za event. resne primere kolikor mogoče dobro pripravljen. Tudi v drugih državah se je izkazala potreba podpreti Rdeči križ, ki naj lajša mnogo gorja beguncem, ranjenim in bolnikom. Tudi naš Rdeči križ čaka taka naloga, zato ga podprimo!

I Rdeči križ poziva vse bolničarje in bolničarke, ki so opravili bolničarski izpit v prejšnjih letih, pa še niso oddali legitimacije v pisarni Rdečega križa, naj se takoj oglasijo na Gosposvetski cesti št. 2/II. v popoldanskih urah od 16—19 zaradi evidentiranja. S seboj naj prinesejo legitimacije.

I Drevi ne bo v Trnovem vsakoletnega tradicionalnega kresovanja, ki ga zadnja leta prireja Prosvetno društvo »Trnovo«. Trnovčani bodo praznovali god farnega patrona Janeza Krstnika brez kresa, umetnega ognja, raket in godbe. Prav tako odpadne tudi žegnajska veselica, ki bi morala biti prihodnje nedeljo.

Kino Kodeljevo tel. 41-64
Danes ob pol 15, pol 18 in pol 21, jutri ob pol 21 senzacionalni pustolovni veteitni slovitvega karakternega igralca **Wallace Berryja**
Neznani junaki
ter zabavna nemška komedija z malo Traudl Stark
Mala admiralika
W. Albach Retty, R. Romanowsky
Posnetki z našega Jadrana

I Mestni domovinski urad zaradi snaženja prostorov v ponedeljek, 24., in v torek, 25. t. m., ne bo posloval za stranke.

I Zadnji dan protiletalske zaščitne razstave je današnja nedelja. Opozarjamo zamudnike, naj si to velezanimivo in slehernemu koristno razstavo vsaj danes gotovo natanko ogledajo, saj bodo poleg drugih zanimivosti lahko občudovali tudi veliko umetno zameglitev, ki se z njo Drž. vojno-tehnični zavod Obilice poslovli od našega, po mgli slovečega mesta. Gospodje, ki delajo umetno mglo, pa pravijo, da odhajajo iz Ljubljane kot zmagovalci, saj prave ljubljanske megle med vso razstavo še videli niso. Tudi g. Parkelj iz Stožic bo danes za slovo napravil več poskusov s svojim učinkovitim »Antiginom«, ki les zanesljivo varuje pred ognjem, da ne more nastati požar na podstrešjih in v lesenih stavbah. Seveda se bodo pa zadnji dan tudi vsi predavatelji in vodniki posebno potrudili, da svoje oddelke prikazujejo z najboljo poučne in zanimive strani. Priprčani smo, da bo zato

Največji otok sveta brez — gospodarja

Največji otok sveta je brez gospodarja. Meri več ko 2 milijona kvadratnih kilometrov. Obala ni dosti manj ko 3000 km dolga, kar je toliko ko razdalja od Shetlandskih otokov do južne obale Sredozemskega morja širok je otok 1000 km. Ta otok se imenuje Grenlandija.

Seveda ne smemo prezreti, da je šest sedmin te dežele nepristopnih, neobljudenih in sploh ni primernih za obljudenje. Ondi je večni led v neizmernih plasteh, in zato biva na tej neskočni ploskvi, ki je toliko črna kot Anglija. Francija in Nemčija skupaj, le 17.000 ljudi. Od dosedanj matične države, Danske, je 70 naselilov in tržišč, kar jih je na Grenlandiji, ozdrzeni.

List »Manchester Guardian« se v daljšem članku bavi z otokom. Od l. 1776 se vodijo kupčije z Grenlandijo na račun danske vlade. »Kraljeva grenlandska trgovska družba« ima samolastno pravico na plovo in trgovino. Ne Danci ne inozemci ne smejo z grenlandskimi Eskimi ali danskimi naseljenci kupčevati. Vse ladje, ki so v bližini obale, morejo ustaviti danske vojne ladje in jih preiskati. Danska je napravila Grenlandijo za zaprti deželo in je tako ohranila njen značaj. Zveza z Danci naj bi dala Grenlandcem prednosti zahodne civilizacije in odvajati slabe vplive. Smoter Danske je, da nastane dober Evroplandec, ne pa zmaličen Evropejec. Razvoj iz kamene dobe do kulturnih dobrin Evrope se ne sme vršiti bolj hitro, kolikor more Eskimo razvoju slediti. Grenlandci niso daroviti za gospodarstvo in če bi smeli svobodno trgovati, bi jih drugi izrabljali. V Kodanju je bil poseben oddelek notranjega ministarstva, ki se je ukvarjal z vzgojnimi verskimi in trgovskimi vprašanji Grenlandske. Poseben uradnik je bil odgovoren za urejanje nakupljenega blaga za Grenlandijo in za prodajo iz te dežele izvoženega blaga.

Otok potrebuje pšenične moke, ovsnene moke, riža, desak, kave, sladkorja, gumijastih čevljev, ribiških mrež, železnih, emaljnih posod, blaga, stekla in porcelana. Državne ladje so se štirikrat na leto odpeljale na Grenlandijo in spravile to bla-

ga tjakaj in se vrnile s kožami, krznom, slonovo kostjo, ribjim oljem v Kodanj. Konec leta so tudi najmanjši dobiček izročili za upravo Grenlandije.

Edina rudnina, ki jo pridobivajo na tem otoku, je kriolit, ki je potreben za spreminjajoče se steklo in ki daje v zvezi z bavksitom — aluminij. Grenlandija je edina dežela na svetu, ki ima take bogate zaloge kriolita, da se izplača izrabljati rudnike. Doslej so ga dobivali le še pri Ivigutu ob fjordu Arsuchu. Leta 1865 so izročili neki družbi monopol za pridobivanje kriolita, a hkrati se je morala obvezati, da bo Grenlandija dobivala tretjino vse zaloge.

Že več ko 150 let je znana resnica, da sta severna in južna Grenlandija dve različni deželi. Ena je izven, druga pa v tečajniku. Med seboj se razlikujeta v načinu življenja prebivalcev in zato ju upravljata dva ločena »parlamenta«, od teh je severni v Godhavnu, južni pa v Grothaabu.

Za zdravniško pomoč doslej Grenlandci niso nič plačevali. Tudi šolski pouk je bil za slehernega brezplačen. V severni in južni Grenlandiji imajo po en časopis, ki izide po enkrat na mesec in ga prejemajo brezplačno. Sleherni Grenlandec je po 55. letu starosti prejel od danske vlade »pokojnino« na leto. Samski so prejemali po 100, poročni pa po 150 švic. frankov na leto.

Za Dansko je bila Grenlandija potrata, ki se je dala opravičiti le s tem, da so skrbeli za blagor Eskimov. Danci so lepo izvrševali to nalogo. V sleherni osamljeni naselbini ob obali oledenelega otoka je bilo vsak dan slišati radijska poročila v eskimskem jeziku. Kako bo zdaj? Grenlandija je navezana na tujo pomoč. Že se sliši iz Washingtona glasovi, da je bila ustanovljena »Ameriško-grenlandska trgovska družba«, ki bo delala namesto danske organizacije. Leta 1832 je predsednik Monroe v svoji doktrini oznanil da nima noben narod izven Amerike pravico pridobivati si novih pokrajin na zahodni polovici sveta. Ta doktrina vsebuje veliko odgovornost, zakaj Grenlandija pripada zahodnemu področju svetovne oble.

MARIBOR

Priprave za evakuacijo mariborskih otrok

Ni nobenega vzroka za razburjenje, ker bodo priprave za evakuacijo tudi v mirni dobi

V Mariboru je zavladalo med meščani spet razburjenje, ko so dobile družine vprašalne pole z navodili glede evakuacije otrok in ko sedaj hodijo po hišah zastopnice krajevnih odborov za evakuacijo ter vršijo tozadevne poizvedbe in popise. Zlasti matere se vznemirjajo, češ sedaj pa je evakuacija tu, otroke nam bodo vzeli ter jih poslali nekam v šmarski okraj, kjer se jim bo Bog ve kako godilo. V resnici pa ni to nobena evakuacija, temveč samo predpriprave za vsak primer ter nimajo Mariborčani nobenega vzroka za razburjenje. Pač pa bi se lahko vznemirjali, če se te priprave ne bi vršile. Tisti, ki na stvar trezno in pravilno gledajo, so nasprotno sedaj pomirjeni, ker vidijo, da se vendarle nekaj dela za naše otroke, da so naše oblasti na mestu in da pri nas v primeru potrebe ne bi bilo v pogledu evakuacije otrok usodnih zmešnjav, ki so — kakor vidimo to v zapadnih od vojne obiskanih krajih, povzročile toliko nesreče. Poslej se bodo pri nas po tozadevnem zakonu vršile priprave za evakuacijo tudi v mirnih časih, tako da bomo vedno pripravljeni.

Evakuacija otrok, ki se sedaj v Mariboru v vseh podrobnostih organizira, pa ni enostavna zadeva. Že poskusna evakuacija 200 otrok, katere je Maribor poslal v nekatere za to določene kraje v šmarskem okraju — deklice v Rogško Slatino, dečke pa k Sv. Petru na Medvedovem selu in v Šmarje pri Jelšah, je pokazala, da so zvezane s tem velike težave in odgovornosti ter je treba takšno izdelitev res v vseh podrobnostih organi-

zirati. Kaj šele popolna evakuacija — če pomislimo, da bi se moralo v primeru potrebe z vsvo naglico preseliti iz Maribora okoli 4000 otrok. Od tega jih je samo v V. okraju 1800! Razumljivo, da je to vprašanje, ki zahteva velikih priprav. Vodstvo teh priprav vodi mestni socialno politični oddelek, delo pa je razdeljeno na posebne odbore. V vsakem mestnem okraju deluje tak odbor, v katerem sodeluje predvsem učiteljsko telo. Tudi ima še najboljši pregled o razmerah svojega okraja. — Treba je priznati, da so se številne mariborske učiteljice z vsvo vnamo posvetile novim nalogam ter z veliko marljivostjo sodelujejo. Prosvetna oblast je učitelstvu priporočila, naj aktivno sodeluje pri pasivni obrambi, v katero spada tudi problem evakuacije. Ker pa priprav za evakuacijo otrok padejo letos med počitnice, so učiteljice s tem zelo prizadete ter se je ponekod pojavila tudi nevolja. Je pa to delo takšno, da ne dovoljuje nobene prekinitve, obenem pa so sedaj izredni časi, v katerih mora vsakdo svoje prispevati za čim boljše usposobljenost narodne pripravljenosti in obrambe. Pomislimo samo, koliko moških mora pustiti svoje delo ter odriniti na orožne vajel. Zato bo na vsak način potrebno, da se tudi za pasivno obrambo izvrši mobilizacija potrebnih sil, če za prostovoljno sodelovanje ne bo dovolj odziva. Tozadevno je mestno poglavarstvo že stavilo svoj predlog v poštev prihajajočim oblastvom, obenem pa je za svoje uradništvo uknilo vse dopuste, tako da se vse delo lahko brez ovir nadaljuje.

m Dr. Marinič do nadaljnjega ne ordinira.
m **Ogromen izvoz jajc.** Ta teden se je izvozilo čez Maribor v Nemčijo 60 vagonov jajc. Prispela so iz Bolgarije, ki zadnje čase ogromno izvažajo čez Maribor.

m **Naknadna zaprisega vojaških obveznikov** bo prve dni meseca avgusta. Kdor od v Mariboru bivajočih vojaških obveznikov še ni prisegel Nj. Vel. kralju Petru II., naj se do 20. julija t. l. zglozi v mestnem vojaškem uradu na Slomškovem trgu 11 zaradi vpisa v zadevne seznams.

m **Slovenski športni klub Maraton** odpravlja plavalno šolo v kopalnico na Mariborskem otoku. Redne plavalne vaje se vrše dnevno predpoldne in popoldne, sedaj so pod vodstvom klubovega člana S. I. Julijem pa prevzame vodstvo šole trener Slov. plavalne zveze. Vabimo vse, ki imajo veselje do športa, da se prijavijo kot novi klubovi člani. Novi člani se sprejemajo na rednih članskih sestankih vsak petek ob pol osmih zvečer v klubskih prostorih na Livadi.

m **Zaprta ulica.** Mestno poglavarstvo sporoča, da je zaradi gradbenih del Frankopanova ulica na odseku med Jezdarek in Zolgerjevo ulico od 24. junija dalje za promet zaprta.

m **Sahovski turnir.** V četrtak je bilo odigrano 4. kolo sahovskega turnirja za prvenstvo SK Vidmarja. Peče je premagal Hvaliča, Marvin Skralovnika, Ketiš Senekovića, Reinsberger Certalica, Lukež et. mlajšega, Kuster Kukovec, Gerželj je s Sonanom remiziral. V prekinjenih partijah iz prejšnjih kol je Kukovec premagal Skralovnika, partija Lukež-Certalič je ostala remis. Stanje po 4. kolu je naslednje: Gerželj 3 in pol, Kuster 3 (1), Reinsberger 2 in pol, Kukovec in Peče 2 (1), Lukež Fr., Lukež b, Marvin in Sonan 2, Certalič 1 in pol (1), Ketiš (2), Skralovnik polovico točke (1), Fenekovič 0 (1), Hvalič 0 točk.

m **Upravni odbor** Podpomožnega društva železnih delavcev in uslužbencev v Mariboru, sklicuje v smislu § 20 društvenih pravil redni letni občni zbor, ki bo v nedeljo dne 14. julija 1940 s pričetkom ob 8 v veliki dvorani Narodnega doma v Mariboru. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo upravnega in nadzorovnega odbora. 3. Sklepanje o pravočasno predloženi predlogih. 4. Sprememba o nalažanju in uporabi društvene imovine. 6. Slučajnosti. Upravni odbor.

m **Strela zažiga.** Ob priliki zadnje nevihte je v Bačkovi pri Sv. Benediktu v Sl. gor. udarila strela v gospodarsko poslopje posestnika Jožefa Kanrada. Poslopje je bilo pokrito s slamo ter se je vžle hudemu naluvi užgalo. Domači so s pomočjo sosedov čemo uspeli z rešitvijo živne iz hleva, vse drugo pa je zgorelo. Posestnik ima okoli 25.000 din škode, zavarovan pa je bil samo za 4000 din.

Zanimivosti o Tunisu

Bilo je že čez deveto uro, ko sem, kasno ko navadno, prišel v pisarno. Nisem se mogel odločiti, da bi se izselil iz stanovanja na Montparnasse je zato, ker so bile pisarne filmske družbe, kjer sem bil v službi, ob Montmartru in sem se moral vsako jutro peljati pol ure s podzemsko železnico.

Na pisalniku sem dobil listek: »Gospod ravnatelj bi rad govoril z Vami.« Kako neprijetno! Zdal si bom moral poiskati drugo službo! Kar slišal sem ga: »Zal, ne potrebujemo več vašega sodelovanja, saj itak vedno neprepozno pridete!« Ko sem čez pet minut nato vstopil v njegovo sobo, je sedel nek drugi gospod ondi in ravnatelj mi ga je predstavil: »To je naš zastopnik v Casablanci. Dve boste z njim odpotovali v Tunis, da boste ondi otvorili podružnico za nas. V prvih dneh vam bo že on pomagal. Saj ste Švicar, ali ne? Pojdite na prefekturo in uredite svoje listine.« Čez 24 ur ... sedeč na stolu parnika »Ville de Marseille«, sem se peljal na svoje novo torišče.

V mestu Tunisu je 30 kinov. Pri tem se je bilo treba ozirati na mesta Beja (13.500 prebivalcev), Bizerte (25.000 prebivalcev), Ferryville (11.000 prebivalcev), Le Kef (6000 preb.), La Goulette (15.000 preb.), Sfa (20.000 preb.) in Soussa (42.000 prebivalcev). Lastniki kinov so se imenovali: Guido Romeo, Francesco Dominici, Hassounah Foudah, Cioni, Campanella, Vincenzo itd. Moj sluga se je imenoval Agostino Ferrari, tajnica Hilda Dominici. Bilo je tudi nekaj Francozov in španjolskih Judov, a teh manj.

Alžir je del Francije; razdeljen je na tri okraje, ki pošiljajo svoje zastopnike v zbornico. Predsedujejo jim prefekti kot v Franciji. Okraji so razdeljeni na okrožja. Guverner Alžira je podrejen notranjemu ministru. Alžir je Francija. Statut Tunisa in Maroka je različen. Tunis je francoski protektorat pod generalnim rezidentom, ki je podrejen francoskemu zunanjemu ministru. Vendar je Tunis francosko ozemlje in ondniti Francozi se trudijo, da bi delo po francosko kolonizirali.

m **Nepredviden strelec** je vzbudil pri Studenčanih veliko razburjenje. Na orožniško postajo je namreč prihitelo nekaj ljudi ter prijavitelj, da strelja zadržal za Kranerjevo gostilno na Aleksandrovi cesti v Studenčanih nek mlad fant ter da krogle kar frčijo okrog po cesti. Orožniki so ugotovili, da je streljal nek 19-letni fant iz samokresa, katerega je našel pred nekaj dnevi pri Dravi. Prav, da je hotel orožje preizkusiti ter je streljal v zrak.

Trgovina „ZVEZDA“
Maribor, Ulica 10. oktobra 5
se priporoča

m **Podlegel poškodbam.** Kakor smo svoj čas poročali, se je dne 16. junija pripeljal na Pečici pri Poljčanah prometna nesreča. Iz Rogške Slatine je peljal z avtomobilom mariborski mehanik Rupert Draksler v Maribor, iz Zgor. Gabernika pa se je peljal proti Podplatu na motornem kolesu 26-letni sofer Martin Jagodič, za njim pa je sedel njegov polbrat Alojz Kit. Zaradi nesrečnega slučaja sta obe vozili trčili skupaj ter se razbili, pri tem je dobil Kit zelo hude poškodbe. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico, kjer pa je večerj zažadobljnih poškodb umrl.

m **Z motorjem** se je ponesrečil 26-letni Vladimir Podvinec, katerega je vrglo v Rožpohu z vozila ter si je zlomil ključnico in dobil še druge poškodbe. Zdravi se sedaj v bolnišnici.

m **Najdeno kolo.** Na stavbišči mestnih garaž na Tržaški cesti je bilo najdeno moško kolo z evidenčno številko 2-22051-2. Najditelj ga je izročil policiji.

m **Padeč v globino.** Na neki mariborski stavbi se je ponesrečil 18-letni zidarski streljaž Maks Širc iz Vel. Nedelje. Na visokem odru je izgubil ravnotežje ter stroglovil v globino. Pri padcu se je hudo poškodoval na glavi.

m **Žrtv roparja** v bolnišnici. V mariborsko bolnišnico so pripeljali 68-letno Nežo Juteršnik, ženo posestnika iz Loč št. 98. Starka je postala žrtev napada nepoznanega razbojnika, ki jo je zvečer pričakal pred hišo ter jo s kolom pobil na tla, da bi potem lahko stanovanje izropal. Zadal ji je več udarcev po glavi, vendar je imela napadena še toliko duhapričnosti in moči, da je na ves glas klicala na pomoč, česar se je razbojnik ustrašil ter pobegnil.

Sv. Miklavž pri Ormožu

Na praznik 29. t. m. po večernih ob vzporilo Bralno društvo krsto predstavo drame iz življenja malega naroda »Zasada«, ki jo je spisal Stanko Kociper.

Sv. Lovrenc na Dravkem polju

Naši prvoobhajanci so imeli najlepši dan življenja na Alojzijevo. Vseh je bilo 46. Dve cvetliki prvoobhajanci pa sta med šolskim letom umrli.

Umrl je v petek jutraj Franc Pahor, upokojeni železničar iz Apač. Pri spravljanju sona se je prehladil in dobil pljučnico. Bil je naročnik »Slovenca«.

Na Ptujsko goro pohodimo danes po pozni službi božji! Deska meščanska šola iz Ptuj namredi priredi v spremstvu učiteljskega zbora na ojo izlet, družin s koncertom narodnih pesmi na trgu pred cerkvijo. Nastopi 270 pevcev. Ker so dohodki namenjeni za potrebe gorece cerkve in RK, vabimo vse, da se koncerta udeležijo!

Na Slomškov grob poročajo jutri, v ponedeljek, šolarji višjih razredov ob priliki šolskega izleta v Maribor. Tam bodo pri sv. maši prosilili velikega šofa, naj posreduje pri Bogu, da bi ohranil naši domovini svobodo in mir.

Vidovdanska proslava, ki jo prirede šola in društva, se bo na Petrovo po večernicah ponovila za vse, ki bodo zaradi dela na Vidov dan zadržani.

Govornik iz Ljubljane, znani borec za ligo treznosti in doselojnosti, g svetnik Janez Kalan, nas obišče prihodnje nedeljo, dne 30. junija. Trikrat nam bo v cerkvi govoril o največjih notranjih sovražnikih našega naroda.

Lep jubilej Oblakove mamice

Celje, 22. junija. Včeraj je obhajala v Petrovčah pri Celju Oblakova mama — vdova po železničarju — svoj 85. rojstni dan. Slavjenka se je rodila leta 1855. S svojim soprogom Edmundom se je preselila v Celje in odprla tam gostilno »Anski vrh«. Oblakova mama je bila prva gostilničarka na tej, Celjanom dobro znani razgledni točki. Slavjenke se še posebno dobro spominjajo starejši Celjani, saj je bila dobro poznana že zaradi svoje ljubeznivosti in dobrbrčnosti do siromakov. Lani je izgubila svoje-ga zvestega življenjskega druga, kar jo je zelo potrla, vendar hrabra in verna žena ni omagala. Na stara leta ji je v oporo edina še živa hčerka Ana. Oblakova mama je kljub težavam, s katerimi ji življenje ni prizanašalo, še vedno žila in zdrava. Želimo ji še mnogo let srečnega in zadovoljnega življenja!

Otroški voziček

kolo ali šivalni stroj najbolje in najhitreje kupite, prodaste ali zamenjate v trgovini Josip Uršič, Celje, Narodni dom.

c Legija koroških borcev, krajevna organizacija v Celju poziva svoje članstvo, da nemudoma odda prijavno tiskovino za spominsko kolajno, in sicer Celjani v društveni pisarni Dečkovo trg 6, vsi drugi pa pri svojih poverjenikih, kjer naj tudi nemudoma poravnajo naročnino.

c Današnji šport. Danes ob 5 popoldne bo na Glaziji prijateljska tekma med ljubljanskim Marson in SK Celjem.

c Šolski izpiti za kandidate iz okrajev Celje, Gornji grad, Konjice in Šmarje pri Jelšah bodo v Celju, 8. julija in ne 4. julija, kakor je bilo prvotno določeno.

c Popravil Noticia o odklonitvi ustanovitve četrte lekarne v Celju ne odgovarja resnici, kakor se nam naknadno poroča.

c Okoliški deklinški kroček v Celju priredi danes ob 4 popoldne pod Mlinarjevim kozoletom, last g. Lednik Martina v Lokrovu, Mlakarjevo veseloigro »Nevesta iz Amerike«. Vse Celjane in okoličane vabimo k uri prirsrečnega smeha!

c Vpisovanje novincev za I. razred na okoliški deški in zasebni deklinški ljudski šoli šolskih sester v Celju bo v ponedeljek, 24., in v torek, 25. junija, od 8 do 11 popoldne. Starši naj pripeljejo vse one otroke, ki bodo letos dopolnili 7 let in še ne hodijo v šolo. V kolikor bo prostora, se bodo sprejemali tudi oni, ki so že dopolnili 6 let. Otroci bodo tudi zdravniško pregledani. Za otroke, ki niso vpisani v krstni knjigi v Celju, morajo starši predložiti krstni list.

matere, saj so Italijanke bolj plodne kot Francozine», piše Pierre Mille. »In v 10. letih morejo priti semkaj vsi italijanski medicinci, lekarnarji in odvratniki in se nastaniti le s svojimi diplomami. Leta 1944 jih bo nemara še posebno dosti prišlo, da se bodo pred potekom privilegija še kaj okoristili.«

Razumljivo je, da sta vladi Francije in Italije 1. 1935 podpisali to pogodbo, ki obema ni v prilog, ker si je Francija podzavestno mislila, da se bo tuniška država prej ali slej spremenila v nekaj Italije in ker je Italija že slutila, da se bo nekaj »tako ali tako« spremenilo, ko bo prišel »veliki obračun«. To je tudi nemara vzrok, zakaj ni bilo v Parizu za Tunis nič kreditov, saj niso hoteli vtiakati denarja nekam, kar so že itak imeli, da je izgubljeno.

V poslednjem času so se večkrat izpraševali, zakaj Francija širokogrudno ne odstopi Tunisa Italiji? Nato bi odgovorili:

V francoski kolonialni politiki ima prestiž večji pomen kot za Anglijo. Če se Anglija za kako točko na svetu nič več ne zanima, jo opusti, ker je pri tem oskudovana njena svetovna oblast. Francija si tega ne more privoščiti, ker Francija v svojih kolonijah res kolonizira in ni le gospodar nad svojimi pisanimi podložniki. Francoski naseljenec ni samo uradnik in nekakšen polbog, ampak je tudi šofer, ribič, zelenjadar, kavarnar. On se kar pomeša med domačine in se udeležuje njih življenja. Če Anglija opusti kako oporišče, kar odpokliče svoje uradnike, Francija bi morala odpoklicati svoje naseljenke. Glede na Tunis je pa še druga, važna točka:

Bizerta. — Bizerta je edino Srednjzemsko pristanišče ob francoski, severnomoški obali, ki je vojno pristanišče, 60 km daleč od Tunisa. Ondi biva francosko sredozemsko vojno brodogoj. Če se odpovedo Tunisu, se pravi, da se odpovedo Bizerti. A odpovedati se Bizerti, se pravi, izročiti svoje varstvo.

Bodi kakor koli že glede na sedanje premirje Francije in naj se vojna z Italijo konča kakor koli: konec bo zmeraj v zvezi z novo ureditvijo lastnine.

(B. V.)

Zaščita pred zračnimi napadi je naslov predavanju, ki ga ima danes v dvorani prof. Modic iz Maribora.

Trbovlje

Otroško zavetišče se začne graditi. Na najlepšem prostoru sredi rudarskih kolonij poleg gasilškega doma postavi TPD otroško zavetišče, za katero je namenila večjo en in pol milijona dinarjev. Pri naraščajoči dražnji pa bo treba še dodati. V načrtih je predvideno, da bo prostora za popolno oskrbo 25 sirot, za 75 otrok pa dnevno zavetišče, kadar so stariši čez dan zaposleni in otroci brez nadzorstva. V industrijskih krajih sploh in prav tako v Trbovljah je posebno vprašanje otrok na cesti, ki ves dan brez varstva pohajajo okoli. Tukajšnja Vincencijeva konferenca je načela to vprašanje in tudi banovino prosila za pomoč pri rešitvi te pereče zadeve, a je vedno manjkalo grotnih sredstev. Sedaj pa je to stvar TPD širokogrudno rešila, da bo sama postavila in vzdrževala potrebno otroško zavetišče s sirotišnico. Dela za etalvo so razpisana in bodo oddana še ta teden, a gradnjo samo pa se začne takoj začetkom julija in rudnik že dovažaj potrebni gramoz na stavbni prostor, tako da je verjetno, da bo stavba v glavnem letos dovršena in morda že izročena svojemu namenu, v veliko korist naši mladini, a tudi lep spomenik podjetju.

Celjske novice

c Celjani! Loterija, katero prireja Legija koroških borcev v Celju, je v polnem razmahu. Del glavnih dobitkov je razstavljenih v trgovini Hladin. Pričakujemo, da bo narodno zavedna javnost podprla organizacijo in kupovala srečke, ki so dobe v celjskih trafikah, v podružnici »Slovenec« in »Jutrca« in društveni pisarni, Dečkovo trg 6. Srečke so po 5 din.

c Redna seja celjskega mestnega sveta bo v sredo, 28. junija, ob pol 7 zvečer v mestni posvetovalnici.

c Nov dijaški konvikt v Celju. Ko stopaš po Mariborski cesti proti Gaberju vzbudi tvojo pozornost lepa moderna dvonadstropna stavba z velikimi okni in svetlimi dvoranami. Na pročelju bereš napis: »Salezijanski mladinski dom«. Zavod celotno še ni dograjen, vendar so za prihodnje šolsko leto že pripravljene in opremljene lepi rračni prostori, ki bodo mogli sprejeti okrog 50 dijakov. Vsem starišem, ki bi radi dali svoje sinove v šolo, pa so radi oddaljenosti in skrbem zanje, priporočamo, da jih zaupajo novemu dijaškemu konviktu. Vzgoja v zavodu je v rokah salezijanskih duhovnikov, ki po genialnih načelih največjega vzgojitelja in poznavatelja mladine vodijo mlade duše v naravno in nadnaravno zrelost. Zavod je oddaljen od gimnazije le četrte ure. Fantje imajo v zavodu natančno določen dnevni red, skrbno nadzorstvo, redne korepeticije, za manj nadarjene tudi izredne instrukcije na željo starišev. V zavodu se jim nudi tudi prilika, da se izvežbajo v petju, glasbi — klavir, violina, pihala —, telovadbi in gledaliških nastopih. Sprejemamo samo dijake za prvi in drugi gimnazijski razred. Za pogoje in natančnejša navodila se obrnite na Salezijanski Mladinski dom, Gaberje, Celje.

c Poveljniki žandarmerijske postaje v Celju, narednik vodnik g. Rehar Franjo je prejel za izredne uspehe v službi javne varnosti na žandarmerijski proslavi v Belgradu denarno nagrado 1000 din.

c Pregled motornih vozil iz območja celjskega okraja bo dne 5. julija od 10 do 11, za mesto Celje pa od 11 do 12 na Sp. Lanovžu.

c Obvezno cepljenje proti davici. Drugo zaščitno cepjenje predšolske mladine bo 11., 12. in 13. julija od 8 do 12 dopoldne v seini dvorani mestnega poglavarstva v Celju. Šoloobvezno mladino bodo o dnevu, uri in kraju drugega cepjenja primerno pooblašila šolska ravnateljstva.

c Za rešitev Aškercetve domačije je zbralo celjsko poverjenišvo Akcijskega odbora v Ljubljani s pomočjo celjskih marljivih dam 9.513 din.

c Konj, 8.000 din vreden, last gostilničarja Henke v Laškem je podivjal in se zaletel v ogel Drolčeve gostilne, si razbil glavo in poginil.

Soštanj

Advokat dr. Šuc Stanko
je otvoril
odvetniško pisarno v Soštanju

Kaj se godi na Polzeli?

Tovarna pletenin Polzela dolguje delavcem še za nazaj razliko na minimalnih mezdah. Okrajno načelstvo je dalo podjetju nalog, naj nabije v podjetju razglas, da se naj zglašijo v pisarni oni delavci, ki amatrajo, da imajo še kaj prejeti od podjetja na račun minimalnih mezd. Kaj je storilo podjetje. Pobrlj so pri delavcih podpise na izjavo, da nimajo od podjetja ničesar več zahtevati, štirje pa te neresnične izjave niso podpisali. Slednje je podjetje poslalo na dopust, dolžnih minimalnih mezd pa ni nikomur doplačalo. Okrajno načelstvo teh neresničnih potrdil ni vzelo na znanje. Dne 31. maja je zastopnik Delavske zbornice posredoval pri podjetju na Polzeli, da se te razlike izplačajo. V pisarni so se izgovarjali, da ni šefa doma, da bi bilo to za podjetje katastrofa, a končno je izjavil ravnatelj podjetja, da bodo do 10. junija 1940 pripravili vse potrebno, da se to vprašanje hkrvidira, ter naj se 10. ali po 10. juniju vrne zastopnik DZ v podjetje. Dne 11. junija se je zastopnik DZ zcpet oglasil v podjetju, kjer mu je knjigovodja g. Bsirski izjavil, da naj se za to DZ ne briga, da bo podjetje že z delavci samo uredilo.

Končno je po deloma ostri debati ravnatelj podjetja g. Eftkovski izjavil, da bo 18. junija pripravil in prinesel pismeno rešitev na okrajno načelstvo, kamor da je pozvan, ter tudi DZ v Celje osebno. Teh pismenih rešitev pa g. Eftkovski ni dostavil.

Končno, da bomo na jasnem. V podjetju je pripravljen kot mojster in vodja pletilnega izdelka g. Bsirski ki pa dejansko opravlja posle knjigovodje. Tudi se da zvedeti, da nekdo v podjetju prodaja ekspanrtne cigarete. To bi zanimalo še koga drugega.

Tudi bo treba rešiti vprašanje »negopremljivih strokovnjakov«, da ne bodo tujci delali silo domačinom.

Vprašanje minimalnih mezd se mora brezpogojno razčiščiti, ker to zahteva naša čas, da ne pustimo, da bi nam tujci gazili naše socialno zakonodajo, pa tudi socialne krivice našim delavcem ne moramo dopustiti, ker bi sicer sami zakrivil, da bi se sejal med delavci nemir.

K vprašanju se še povrnemo.

Nedeljsko branje

Vožnja v smrt

Mali vlak, ki je sestojal iz pogonskega in priklopnega vagona in se je vsake pol ure peljal iz mesta v hribe, je imel za seboj vas Sacramento in je prispel v trg Santa Cruz. Tu je za nekaj minut obstal. Potem naj bi se odpeljal v rudarski kraj Duranga, kjer je bila končna postaja te proge. Vlakovodja, ki je moral na postajah poskrbeti za pripone in pregledati, ali je vse v redu, je urtujen in razgret od sonca obsedel na svojem sedežu. Tudi sprevodnik odprtega vagona, neki zamorec, je pasel lenobo na sedežu v vagonu, kjer je sedelo nekaj potnikov. To so bili neki starejši delavci, ki je prihajal s ponočnega dela v mestu v rudniku in je stanoval v Dugangu; neka starejša ženska iz istega kraja, ki je že jutraj vse nakupila, dalje visok, močan moški v obleki rokodelca in pa mlad zakonski par. Ko je delavec vstopil, mu je ženska pokimala; včasih sta si bila dobra, a nato je ona vzela drugega. Vlakovodja je močno pritrdil zavore pogonskega vagona, zakaj proga je navzdol močno padala. Pogledal je na uro, godrnjavo je dal znak z zvonom in je pognal motor; s sunkom se je vlak začel premikati. Potniki pripetega vagona, ki zaradi vročine ni imel oken s šipami, so se hudo stresli. Vsi so jezno zabrudili, samo oba mlada zakonca sta se srečno spogledala.

Mahoma je zapazil zamorec, da se pogonski vagon sam pomika dalje. Isti hip je začel priklopljeni vagon držati nazaj po strmini navzdol. Sklopka se je z naglim potegom pogonskega vagona zlomila. Zamorec je glasno zaklel, planil je na zadnjo ploščad, skočil je ko brez uma na tla, v divji grozi je kričal sprevodniku drugega vagona, naj vendar ustavi. Že čez nekaj sekund je bil vagon že v takim diru, da potniki niso mogli več poskakati na tla. Z vedno večjo brzino je prikloplni vagon sam brzel po strmi progi nizdol.

Ljudje, ki jih je zdaj usoda združila v ono, so vstali. Z grozo so se zagledali drug v drugega in so začeli zmedenogovoriti. Visok moški je stopil na zadnjo, zdaj sprednjo ploščad in skušal zavreti zavoro. A čeprav jo je na vso moč vlekel k sebi, se vendar le ni zganila.

Zmedenega obraza je stopil nazaj v vagon in zavpil: »Zavora je na dvoje!«
»Kaj, kaj bo pa zdaj?« je zajecelja ženska. »Jaz sem mehanik.« je prestrašeno odvrnil moški, »osi se bodo preveč segrele... pri tej brzini.«

Oba mlada človeka sta bila tesno objeta, z grozo na obrazu sta gledala na mimobrežje pokrajino. Vagon, ki je zdaj drevil po ravnini, je brznil malo znižal, vendar je imel še veliko hitrost. Kakor po čudežu se je vagon na ovinkih obdržal na tračnicah. Mehanik je glasno klet in se je držal za ročaje. V kotu je sedela ženska, svoj zavoj trdno oklepaje z rokama; njene ustnice so bile blede in ozke ter se je trudila, da je ostala med gunganjem vagona na svojem mestu. Njena naglavna ruta se je premaknila, da ji je napol visela čez oči.

Zdaj je vstal delavec, ki je bil doslej edini molčal. S plaho kretinjo je pobožal žensko po glavi, nato je šel po brzečem vagonu in je s težavo prišel v ospredje k zavori. Nič ni gledal na lesketajoče se tračnice pred seboj, ki jih je divja brzina naravnost požirala, marveč je mirno pregledoval zavoro. Zdaj je doumel njen stroj. Ko je z nogo sprožil navor, se je dala ročka hitro pregibati. Previdno jo je potegnil k sebi. Toda vožnja je bila tako hitra, da so zavore na kolesih sicer cvilile in škripale, vendar se hitrost ni zmanjšala.

»Pusti, bom jaz,« je zavpil mehanik, ki je bil stopil zadaj za njim. Odrinil je delavca in je vrtil zavoro. A tudi on ni v tej divji vožnji nič opravil s silo. Nenadoma je izpustil ročko in je planil nazaj v vagon. Ko je vagon naglo zavil na ovinku, je padel na tla, kjer je obležal, držeč roke na obrazu. Mladenka se je ječeje in zaprtih oči stisnila k svojemu dragemu.

Mahoma pa se je mladi mož sunkovito okrenil, stekel je ven k delavcu, ki je držal ročko v roki in je opazoval progo ter je obupno kričnil: »Kaj pa bo? Saj se bomo vsi raztreščili! Pomagajte, pomagajte vendar! Delavec ga še pogledal ni; delal se je, ko da ni slišal njegovega vpitja.

»Kmalu bodo veliki ovinki,« je zakričal mladi človek, »ondi je tir tik skalnatih obronkov. Če bo vagon ondi skočil s tira, bomo vsi strmoglavili v prepad.« Pozabil je sam nase in na svojo mlado ženo, z blodčim pogledom se je obrnil k vratom, da bi jih odprl in skočil ven.

Trdna pest delavca ga je zadržala. »Nater pojdit,« je rekel in porinil mladega človeka v vagon. Ta je pogledal po svoji mladi ženi; zlezla je bila s kiopi in je ležala na tleh. S sklenjenimi rokama se je okrenil k ženski: »Izgubljeni smole!« je zavpil. Ženska ga je praznih oči pogledala in ni mogla ne misliti ne govoriti. Z eno roko je svoj zavoj takoj pritisnila spet k sebi, z drugo si je popravila ruto. Nato se je mladi mož spravil nad mlado ženo, ki je bila še vedno nezavestna, rekoč s tankim glasom, da ga je ona pregovorila za to prekleto vožnjo.

Mehanik je spet vstal. »Osi se bodo razgrele,« je rekel na glas, »jaz to vem, saj sem strokovnjak.« Zdaj pa zdaj je še ponovil te nesmiselne besede, medtem je stekel k delavcu, ki je še zmeraj stal na istem mestu, in mu je isto povedal. Ta mu ni odgovoril. Čez čas je počasi rekel sam sebi: »Če ne bomo srečali kakega vlaka, se bo vse dobro končalo.«

V daljši je bila čuvajnica postaje Sacramento; za njo je bila strmina, ki je potekala okoli hriba in tik ob brezdnu. Ne daleč od čuvajnice in na pogled ko majcena igračka, je zapazil delavec pogonski voz s priklopnim vagonom, kako sta ležla po hribu navzgor; zdaj sta bila le še dve sto metrov pred Sacramento. To je pač pomenilo konec. Ob tistem vaku se bo ta trdveni vagon povsem raztreščil... Mali sin progovnega čuvaja v Sacramentu, ki je čakal vlaka, da bi si ogledal prislice —

če bi sploh kak človek zašel v to zapuščenno gnezdo — je stal ob tračnicah. Daljno, grmenju slično bobnenje ga je primoralo, da se je ozrl v nasprotno smer. Tedajci je zapazil samcati vagon, kako je od Santa Cruz sem nenavadno hitro brzel nizdol.

Poklical je očeta, ki je počasi prišel venkaj. A komaj je zagledal prikloplni voz, ko je koj spoznal usodni položaj. Najprej mu je šinilo v glavo, da bi z znaki dal ustaviti prihajajoči vlak; a je koj vedel, da bi bilo to brez pomena. Toda ondi, kamor so včasih spravljali vagona, je bil slepi tir, ki se je v dolžini pet sto metrov nalahno vzpenjajoče se proge, končal z mogočno kladjo. Stekel je h kretnici in se je vrgel na ročko. A ta je bila zarjavela in se ni dala premakniti. Ves obupan jo je vlekel, saj je spadalo v njegovo službo, da so bile kretnice v redu. Lotil se je tračnic in suval v kretnico; zaman. Vagon pa se je strašno naglo bližal.

Tedaj — vendar: z zamolklim hreščanjem se je dala ročka obrniti. Progovni čuvaj je odskočil in že je pridirjal vagon do njega. Povešenih ram je čuvaj zrl za njim. Mahoma se je zravnil in je od razburjenja puhnil sapo skozi nosnice: vožnja je bila počasnejša...

Delavec, ki je bil v železni odličnosti ostal na ploščadi, je začel, videč prihajajoči vlak, koj vleči zavoro k sebi, najprej počasi, nato zmeraj bolj močno, tako da so kar iskre švigale izpod koles. Petdeset metrov pred seboj je videl, kako je čuvaj slednjic le premaknil kretnico. Že čez nekaj sekund so kolesa s cviljenjem zavozila na slepi tir. Zdaj se je z vso močjo svojih dela vajenih, krepkih rok uprl v ročko zavore. Vagon je zahreščal ko sto hudičev. Kladja! Neznanski trušči! Težka lesena kladja se je razcefala. Toda vagon je obstal.

Potniki, ki so se vsi obtočeni in opraskani trkljali po tleh, so zavreščali. Delavec je ležal zraven zavore, trščica iz prelomljene ploščadi se mu je zadržala v lice in je začela kri teči. Prvi je vstal, obrisal si je z modrim robcem obraz in je pomagal drugim, da so vstali. Z nerodnimi besedami jih je skušal potolažiti.

Istočasno se je ustavljal v Sacramentu vlak, ki se je pripeljal iz mesta. Sprevodnika in potniki iz prišedšega vlaka, ki so mogli razburljivi dogodek natančno opazovati, so hitro poskakali iz vagona in stekli k tistemu vozu. Pomagali so zmedenim ljudem, da so mogli izstopiti. Pri tem so videli, da se ni nihče resno poškodoval in so vsi lahko hodili.

Mladi mož, čigar živci so odpovedali, je takoj stekel proč. Njegova mlada žena, ki je bila še polna strahu, je bila brezbrizna za vse in ni mogla govoriti; dala so jo materi progovnega čuvaja v varstvo. Starejša ženska pa je bila kmalu nared. Skrbno je pregledovala svoj zavoj, ali se ni nič razbilo. Videč, da je vse celo, se je zadovoljno nasmehnila, si popravila ruto in se ozrla. Nenadoma se je nečesa spomnila, pristopila je k delavcu in mu molče stisnila roko, nato je zaskrbljenim pogledom vzela svoj sveži robec, da bi mu obrisala kri

Goya: Ustrelitev.

z obraza. Delavec se je prijazno branil, vzel je svoj robec, ki je bil že okrvavljen, obrisal se je in zamrmral: »Nič ne de, to bom že doma uredil.« Na vse pohvalne besede in vprašanja potnikov novega vlaka pa je ponosno molčal.

Sprevodnik je pozvonil k odhodu vlaka. Delavec je pristopil k priklopnemu vagonu, ko da bi se ne bilo nič zgodilo, in se je usedel vanj. A starejša ženska se je usedla v pogonski vagon. Gostih besed je pripovedovala o strašni vožnji in ponovno poudarila, da se ne bo nikdar več peljala v priklopnem vagonu. Mehanika je bilo sram in je odšel, videli so ga spodaj na cesti proti mestu.

Ko se je vlak ustavljal na končni postaji Duranga in so vsi izstopili, je tudi delavec počasi izstopil. Obstal je in je zrl za žensko, ki se je — polna razburjenega doživlja — hitro bližala hiši, kjer so se spredaj na vrtiču igrali otroci. Veselo so vzkliknili, videč mater, in jo brzo obstopili. Medtem ko je vzela najmlajšega v naročje in ga poljubovala, je zagledala delavca, ki je stal v zadregi in srečno smehljalje se pred vrtem. Solza se ji je zalesketala v očeh, medtem ko mu je hvaležno pokimala. Potem je stopila v hišo.

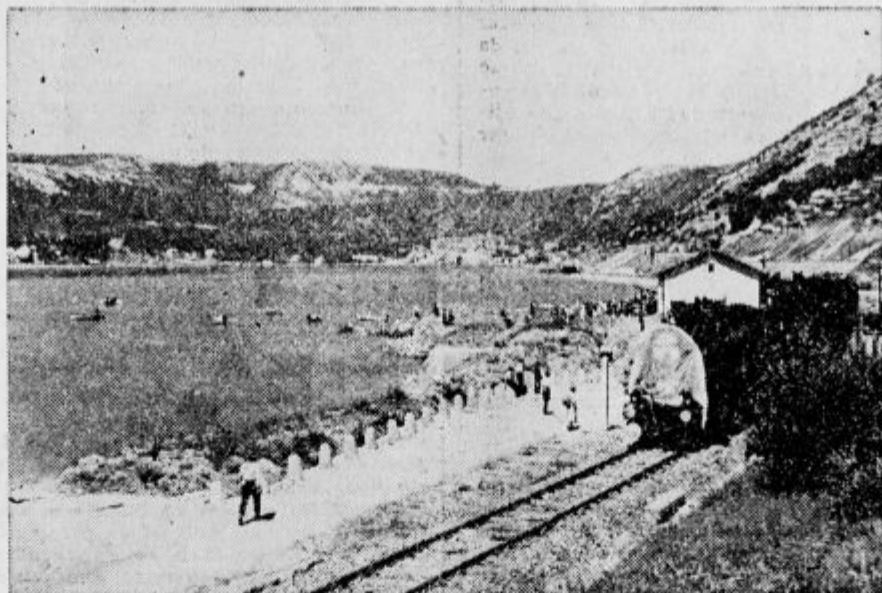
Delavec si je z roko pogladil čelo. Zdaj je začutil hudo utrujenost. Pa seveda, saj je bil vso noč delal v rudniku... (B. Blunek.)

V najbolj čudni župniji

Msgr. Crowley nemara ni pasel duš v najbolj veliki župniji, pač pa v najbolj čudni župniji sveta. Ta župnija se razteza 100 milj daleč v dolžino. Izhaja iz najgloblje točke v Dolini smrti (Deat Valley), kar je 300 čevljev pod morsk gladino in je najgloblja točka Amerike, ter sega do najvišjega vrha Amerike, do 14.000 čevljev visoke gore Mount Whitney. To je zelo redko naseljena pokrajina. Od spodaj se stopnjema dviga Dolina smrti, dokler se v ozadju ne prikažejo s snegom pobeljeni vrhovi Siere. V tem velikem območju župnije msgr. Crowleya se vije cesta skozi Dolino smrti; ob njej so v velikih presledkih značilne moderne kalifornijske vasi. Pozimi so se zbrali v Dolini smrti, v Furnace Creek Innu, filmski igralci iz Hollywooda in še drugi, ki bi se bili radi za teden dni izognili velikomestnemu vrvežu.

Zelo dvomim — meni znani pisatelj James Hilton — ali je msgr. Crowley poleti sploh kdaj šel skozi Dolino smrti; saj pa tudi ne bi bilo potrebno. Furnace Creek Inn (Gostišče v razbeljeni peči) bi bilo prav zato zaprto, kakor pove to ime, namreč zaradi vročine, kakršne ne more prenesti noben človek in nobena žival. V spodnjem delu te Doline smrti je poleti 140 stopinj vročine v senci! Skale so tedaj tako razbeljene, da se jih človek ne sme dotakniti. Pota so razpokana; avto bi se tako razgrel, da bi se sesedel. To se je zgodilo lani, ko je nekdo, ki je izstopil iz avta, da bi šel peš do prihodnjega gostišča, zaradi sončarice in žeje umrl. Pa ni ta človek umrl kot prvi, ki je skušal iti skozi Dolino smrti. Na stotine pionirjev prejšnje ameriške dobe, ki so iskali pot za v Kalifornijo čez hribe, ki še niso bili nič poznani, so zašli in niso mogli spriči pogleda na zasnežene vrhove nič več priti iz razbeljenega peska. Še dandanašnji je moči videti preostanke teh karavan, ki jih že več ko 70 let beli sonce, a jih še nikdar ni zmohčila niti kapljica dežja. Zdaj je v Dolini smrti več lepih potov, ki jih pozimski turisti s pridom uporabljajo. In po teh poteh se je peljal msgr. Crowley v tistem avtomobilu, ki ga je vsakdo poznal. Peljal se je. Še nedavno je nekega nedeljskega jutra obiskal svoje raztresene župljane. Maševal je v Bishopu, v gorski vasi v senci Siere. Nato se je odpeljal v Lone Pin, ki je kakih 90 milj bolj daleč proti jugu, in je tudi tam maševal; odtod pa se je peljal v »Gostišče razbeljene peči« — v Furnace Creek Inn, ki je spet za 100 milj bolj daleč naprej. Crowley je trčil s svojim avtomobilom v drug avtomobil, ki mu je prihajal naproti, in se je na mestu ubil.

zverženimi ulicami. Nad vsemi, na najvišji točki mesta, pa gleda iz starih časov v novi svet aiva trdnjava Frankopanov in Zrinjskih, dočim raste iz starega mesta nekdanja škofijska cerkev sv. Andreja proti nebu. V reonici presenetljivo lepa oblaka mesta, ki mu tvori zaliv sam in njegov okvir zabavišče in oder, na katerem igra človek in priroda, izmenjaje mu postavljajo in prestavljajo kulise. Trdi kraški svet rodi slovito vinko kapljico »Vodico«, daje pa tudi kot velika redkost čisto, svežo pitno vodo. Parniki in železnica, ki se drzno spušča v vijugah skalnih strmin do moreke gladine, dovažajo potnike, izletnike in letoviščarje z vseh strani. V poletju, pa tudi pomladi in v jeseni, se razgibljeta mesto in zaliv, Bakar in njemu nasproti Bakarac. Ne le hoteli, tudi vrata počitniških domov, kakor je »Trboveljski dom«, se odpro. Mladina iz naših severnih krajev prihaja v naročje morju in v objem južnega sonca. Parniki pristajajo in odhajajo. Colni se zibljejo po mehkih valovih. Kadar pa je napočil čas za lov na tunike, takrat nepremično gledajo v visokih, nad morje strlečih tunolovk ribiči ter opazujejo gibanje velikih množin tuninov. Ob uspešnem lovu zavladava veselje in bližnjih ribičkih vaseh, v cerkvi se zahvaljujejo žene in dekleta, v krčmi pa može in mladeniči. Iz dalje, z Doma in njegovega kopaljšča pa se razlega vesela pesem slovenske mladine, slovenskih in drugih letoviščarjev. (Dr. Fr. Mišič.)

Pogled na Bakar — železniška postaja.

O Bakarskem zalivu

Kdor prvič v življenju zagleda pred seboj Bakarski zaliv, bližajoč se mu z železnico, s parnikom ali peš, bo, pa naj še tako dobro pozna ostale znamenitosti našega Jadrana, vsekakor očaran ostrel nad sliko, ki jo je z njim ustvarila umetniška roka prirode. To je strogo zaključena, enotna slika samih največjih nasprotij, ki so tesno in zbrano povezana med seboj in ki izražajo enotno misel, enotno dušo, ki sta zapopadani v besedah sanjivosti in idila. Enotnejšega, lepše in somernejšega zaokroženega zaliva naša obala nima. Njegovi mehki, vedno živi valovi božajo neprestano trdo vnožje nemih, negibnih sivih gorečih pobočij, ki v velikanski elipsi obkrožajo njegovo sinjo vodno gladino. Tu pa

tam zagleda oko majhne borove gaje ali vroče emaloje se vinograde, ki pokrivajo kamnati, blede okvir v zalivu zajetega morja, kakor veličanska temnozeleno žametna preproga. Včasih se ti zdi, da se taka preproga preklo preko skalnatega kraškega sveta. To je senca majhnega oblaka, ki edini plove po žarčnem nebesnem svodu nad zalivom. Mir in tišina vse naokrog. Samo kadar se nad vrhovi Velebita in okoli njih zbirajo oblaki in se zaletavajo v nje, buči kmalu potem silovita burja preko mirne silke ali pa jo oblaki z dežjem zagrnejo za nekaj časa, da se nato v novi jutranji zarji prikaže še svetlejša, jasnejša in izrazitejša v svojih kontrastih, v svoji milni, v svoji idili in v svoji sanjivosti.

Dokler še ni bil Zagreb zvezan z morjem pri Sušaku, od starorimske dobe naprej, je bil Bakar velevažno trgovsko mesto in pristanišče. Zlasti za Zrinjskih in Frankopanov je mesto obogatelo in cvetelo na podlagi živahnih trgovskih zvez, ki so segale v Italijo, na Grško, v Turčijo in Egipt. Vprav ta zlata doba je dala mestecu Bakru zanimivo zunanje lice, ki ga s svojim starim mestom, s svojo trdnjavo in s svojo obalo v notranjem kotu zaliva hrani in razodeva še dandanes.

Kakor se dviga pobočje okvirnega gorovja na severni strani zaliva, se dviga tudi mesto do značne višine. Ob obali in njeni cesti stoje ponosne, nove in moderne stavbe, hoteli in trgovine. Nad tem »Primorjem« stoje tako rekoč ena nad drugo visoke hiše starega mesta »Grada« z ozkimi, strmimi in

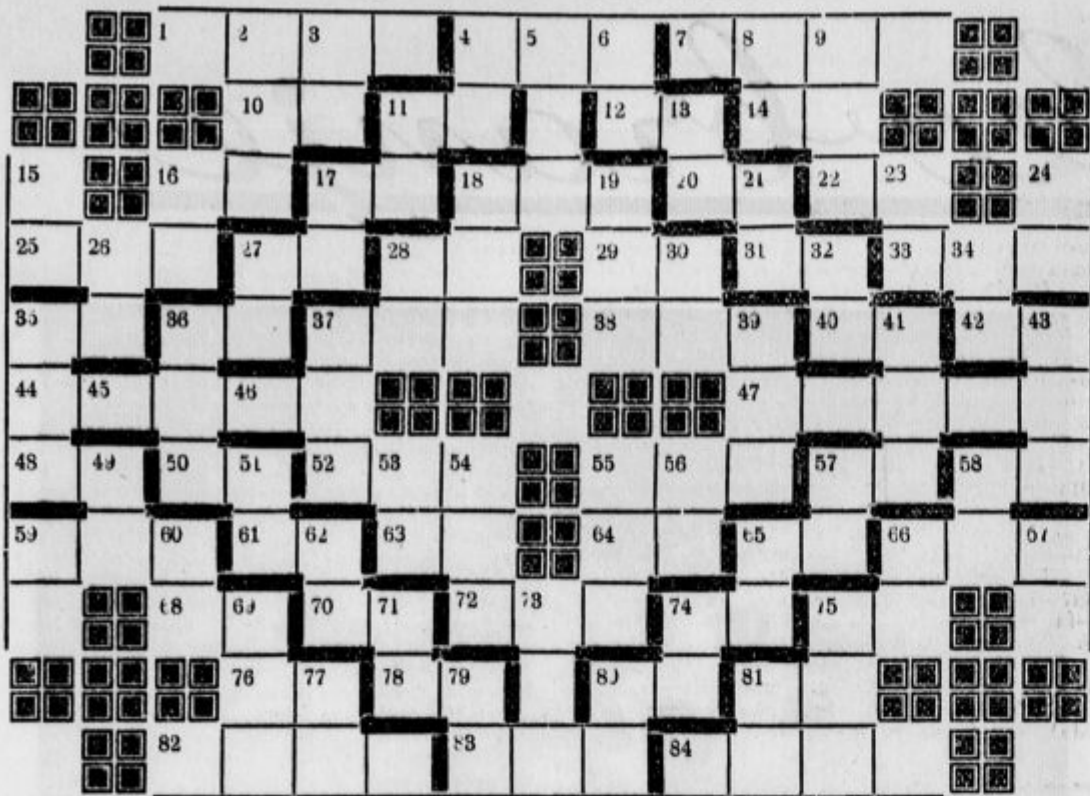
Bakarska pokrajina.

Grobnice in spomenike
kamnoseško stavbna, cerkvena dela izvršuje po nizkih cenah kamnoseško kiparsko podjetje **FRANJO KUNOVAR** pokopališče Sv. Križ-Ljubljana telefon 49-09

Zlogovna križanka

Vstavi v vsak prostorček en zlog (dve ali tri črke, kakršna je beseda).

Besede pomenijo:

Vodoravno: 1 Rastlinska škodljivka, razvojna stopnja metulja. 4 Lep obraz, dobrosrčnost, ljubkost. 7 Revščina, podrtija, pomanjkanje. 10. Revna gorska hrvaška pokrajina. 11. Bodi kjerkoli, ... povesodi (vrsta bonbonov). 12. Ogrsko mesto, kjer je princ Evgen zmagal nad Turki; ime znane avstrijske male križarke, ki je bila potopljena v Jadranskem morju. 14. Zlin, Borovo, čevlji...? 16. Najvažnejši letni opravke kmetovalca. 17. Kjer je največja... je božja roka najbolj mila. 18. Lepo glasbilo za spremljavo. 20. Evropska denarna enota, domači izraz za pisemsko pristojbino. 22. Največji srbski pesnik (Gorski venci). 25. Sredstvo za primerjanje stvari. 27. Vrsta psov. 28. Obstojati, živeti (pomožni glagol). 29. Rimski pozdrav. 31. Reka v Savinjski dolini, pritok Savinje. 33. Glagol, ki ima danes precejšen pomen; kar bo, bo, na boljše dni. 35. Nastavljena past, skrita poguba. 36. Užita gozdna rastlina; pijani jo imajo. 37. Kup sena, trave. 38. Hiba, pomanjkljivost. 40. Domače moško krstno ime. 42. Mesto v Kavkaziji, znano po petrolejskih vrelih. 44. Druga beseda za parni stroj na železnici. 47. Prijateljstvo, družabno sožitje, sodelovanje. 48. Huda težava, uporaba vseh telesnih sil. 50. Mlinško korito. 52. Mirnost, tišina. 55. Lončena posoda za mleko. 57. Domače ime za štirinogato, dolgorepo mišolovko. 58. Grmovje, ki daje zdravilne jagode, iz katerih kuhajo žganje. 59. Prebivalci znamenite vasi (Hopl, Cefizelj). 61. Najmanjši krvos. 63. Slovenski slikar (Matija); zemeljski izkop. 65. Drevo, pod katerima se zbirajo vaški očanci. 65. Kuhinjski opravke. 66. Močnata jed, vrsta potice. 68. Živalsko potomstvo (ribji, čebelji...). 70. Puščava v Mongoliji, med Sibirijo in Mandžurijo. 72. Telesno poškodovanje, žalitev. 34. Posoda za cvetlice. 75. Kalup, priprava za vlivanje kovinskih predmetov, minijaturni arhitektonski izdelek. 76. Priljubljena oblika belega kruha. 78. Žensko ime, cvetlica, vrtnica. 80. Ničvrednež, brezpomembnež. 81. Srbska obleka za našega Petra. 82. Stolpici na turskih mošejah. 83. Lahko gorljiva snov za zakurjenje. 84. Biti negiben, spokojen, nasprotje od vznemirjati.

Navpično: 2. Menjavanje bivališča, odhod. 3. Kratko žensko krstno ime, grška boginja zmage. 4. Vrsta ženskih puloverjev; miška v zvočnem tedniku ima ta pridevek. 5. Kaj znanec že zasula je... 6. Velika zemeljska kotlina, majhen umeten ribnik, vodna struga v kopalšču. 8. Madžarska reka, beseda pomeni tudi upotrebitvev. 9. Najosnovnejša zahteva za kulturnega človeka. 11. Domač izraz za utežno mero, bolezen, ki se odpravi z operacijo. 13. Gorski kot pod Jalovcem. 15. Vir ohranitve vsakega življenja. 16. Orožje nekaterih žuželk. 17. Snov, ki se tvori pri prepevanju apnenca. 18. Venček, pesniška oblika. 19. Ravnina, vodoraven prostor. 21. Domač izraz za vrsto moškega pokrivala. 23. Gozd, hosta, gosta snov. 24. Nekaj pomeniti, obstojati, postati. 26. Vodna žival. 27. Časovna razlika, medčas. 28. Skavtsko geslo — bodi pripravljen! 30. Zelja, skromnost ali domišljija vsake ženske; postati ali ostati... 32. Daljši medmet, vprašalnica. 34. Sveti, štiriglat in polizan kamen iz mohamedanske mošeje v Mekki. 35. Južno-albansko mesto in pristanišče. 36. Palestinsko mesto, ki ga je s Sodomo vred uničil nebeski ogenj. 37. V ognju oblikovati železo. 39. Negativni električni pol. 43. Nižji, pozimi najprijeten ženski poklic. 45. Lastnost ma-

lih otrok in žensk; neumna trma. 49. Tuja beseda za velika vrata pri cerkvah in večjih poslopih. 51. Vprašalnica po načinu. 53. Listnato drevo, vrsta premikanja. 54. Rusko žensko krstno ime (prideni besedi pod 13. navp. še eno črko). 55. Vsaokletni telesni razvoj pri plazilcih. 56. Listnato drevo. 57. Huda bolečina, napor. 58. Druga beseda za skrb. 59. Veliki rastlinski sad, ki na sroču raste na tleh. 60. Ročni vozček. 62. Zgani slad v kockah). 63. Druga beseda za težo. 66. Grd, zločinski, neznačajen. 67. Mesto med Kočevjem in Sušakom. 69. Celica, temelj človeškega rodu. 71. Tuja beseda za pisarno, urad. 73. Enakomerno kolebati. 74. Kraj pri Litiji, znan po prazgodovinskih najdiščih. 75. Srbska reka, vrsta cigaret. 77. Domača beseda za vrsto ročnega vozila. 78. Domače moško krstno ime za Janeza. 80. Gladina, višina tekočine ali kulture. 81. Pisalna potreščina.

Bojna vrsta angleških letal je nared.

TEHNIKA

Plinske industrijske peči

Gradnja industrijskih peči so začeli sistematično študirati in zasledovati šele zadnjih dvajset let. Literatura je v tem pogledu še danes zelo pomanjkljiva. Prej pa so bile posamezne izvedbe industrijskih peči v večini primerov tajnost pomembnih tvrdk, ki evojih izdelkov na tem področju niso hotele izdajati konkurenci.

Industrijske peči moremo kuriti na različne načine, toda z ozirom na zahteve, ki jih ponavadi sta-

NOČ

Noč kot tisoč drugih je noči v življenju našem.

In vendar temna je in neprijazna in strup sovražnih, zlih moči mogočno se mi v duši je raspasel.

In razbežali so v temo se moji svetli sni; in v nič razblinjani so upi mojih jasnih dni.

In ti, prekrasni lik mojih svetih ur, kam si se ti izgubil nocoj? Niti vonj po kadilu ni rahlo v sobi ostal za teboj.

(Šešek Ljudmila.)

Rešitev nedeljske križanke

Vodoravno: 1. Golica. 7. Elija. 12. Azi-jat. 17. Namen. 18. Lapud. 19. Tabor. 20. Kuna. 21. Ataka. 22. Ovak. 24. Niti. 26. Ivo. 27. Umor. 29. Ep. 31. Kolo. 33. Enej. 35. Ba. 36. Bob. 38. Lon-ccc. 40. Nem. 42. Voh. 53. Urtili. 55. A. v. 47. Zi-rija. 49. Legija. 51. As. 55. Nemar. 54. Ika. 55. Ara. 57. Omelo. 59. Eni. 60. Co. 62. Iver. 64. Tu-na. 66. Aj. 67. Opij. 69. Dan. 71. Koza. 73. Zgib. 74. Ležak. 76. Sami. 78. Preki. 79. Arena. 80. Eno-ta. 92. Operas. 83. Tamar. 84. Carina.

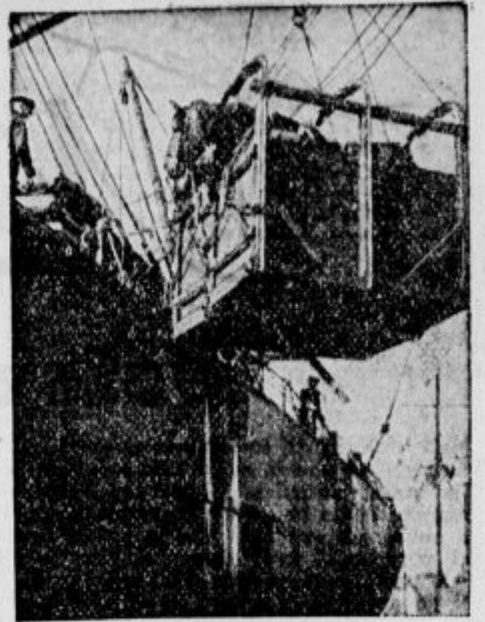
Navpično: 2. On. 3. Lak. 4. Imun. 5. Cenik. 6. Anatolija. 7. Ela. 8. Loti. 9. Ipavec. 10. Jukon. 11. Ada. 12. Atom. 13. Zavod. 14. lbar. 15. Jok. 16. Ar. 23. Čebulica. 25. Ilo. 27. Ujez. 28. Baharija. 30. Poreko. 32. Ona. 34. En. 35. Bojana. 37. Biga. 41. Minonosec. 42. Vime. 44. Ti. 46. Sam. 48. Re. 50. Arij. 52. Set. 56. Av-57. Oražem. 58. Luk. 61. Epika. 63. Edera. 65. Azana. 67. Oger. 68. Ibis. 70. Nana. 72. Amor. 73. Zre. 74. Lat. 75. Kar. 77. Ili. 78. P. p. 81. A. n.

Zlogovnica

Sestavi iz zlogov: hraf, da, de, ja, ka, kor, lat, li, ne, se, ta, ti, vi, vih, zi.

Besede slededega pomena:

- a) vrtna cvetlica,
- b) Jurčičev ljudski roman,
- c) Francoski otok, Napoleonova domovina,
- d) baltiška država,
- e) poletni vremenski pojav.

Konje spravljajo na ladjo.

tere posebne namene, in tam, kjer je električni tok dovolj poceni, izpodriva plin električno kurjenje. Kurjenje z oljem v marsičem odgovarja plinskemu kurjenju, le da nimamo možnosti menjavati jakost kurjenja v takšnih mejah kot pri plinu, pa tudi stavljanje v pogon je veliko bolj nerodno. Negativna stran plinskega kurjenja je predvsem nevarnost, da se tvori iz zmesi plina in zraka eksplozivna zmes, če se za kratek čas prekine plamen, kar se pa lahko s primernimi napravami prepreči.

Glavna stvar pri ognjišču na plinsko kurjenje je gorilnik. Gorilnik mora dovajati dovoljno količino plina v gorišče, v gorilniku se tvori zmes plina in zraka, ki je potrebna za gorenje, obenem pa daje gorilnik plamenu tisto obliko, ki jo potrebujemo, in od gorilnika je odvisna poraba goriva. Različne tvrdke dajejo na trg najrazličnejše oblike gorilnikov. Kljub temu bi mogli v glavnem naznačiti tri vrste gorilnikov.

Najprej imamo gorilnike, pri katerih se po eni cevi dovaja plin, po drugi pa zrak do mesta, ki je namenjeno za gorenje.

Druga vrste gorilnikov, ki se največ uporabljajo za manjše industrijske peči, so Bunzenovi gorilniki. Bunzenovi gorilniki so tako narejeni, da se v cev, ki je namenjena za mešanje plina in zraka, uvaja plin tako, da seca obenem del zraka, ki je potreben za gorenje. Sapnica, skozi katero se dovaja zrak plinu, se da s posebnim vijakom po potrebi primerno odpreti odnosno zapreti. Cev za mešanje plina prehaja v ustje okoli katerega je kovinski plašč v obliki valja. Na spodnji strani prihaja med cevjo za mešanje in plaščem še preostali za gore-

KRAPINSKE TOPLICE

zdravijo z gotovim uspehom revmo, protin, išias, ženske bolezni itd. Odprto od srede aprila do srede oktobra. V pred- in po sezoni znatni popusti. Nizke cene in pavšalne kure. Železniška postaja Zabok-Krapinske Toplice, od koder je avtobusna zveza. Informacije in prospekte daje na zahtevo uprava kopalnišča in vsi potovalni uradi.

nje potrebni zrak, ki se v ustju gorilnika meša z zmesjo plina in zraka, ki nastaja v cevi za mešanje. Dovod zraka v ploščo gre skozi odprtine, ki jih lahko s ploščevinastim prestanom po volji priporamo.

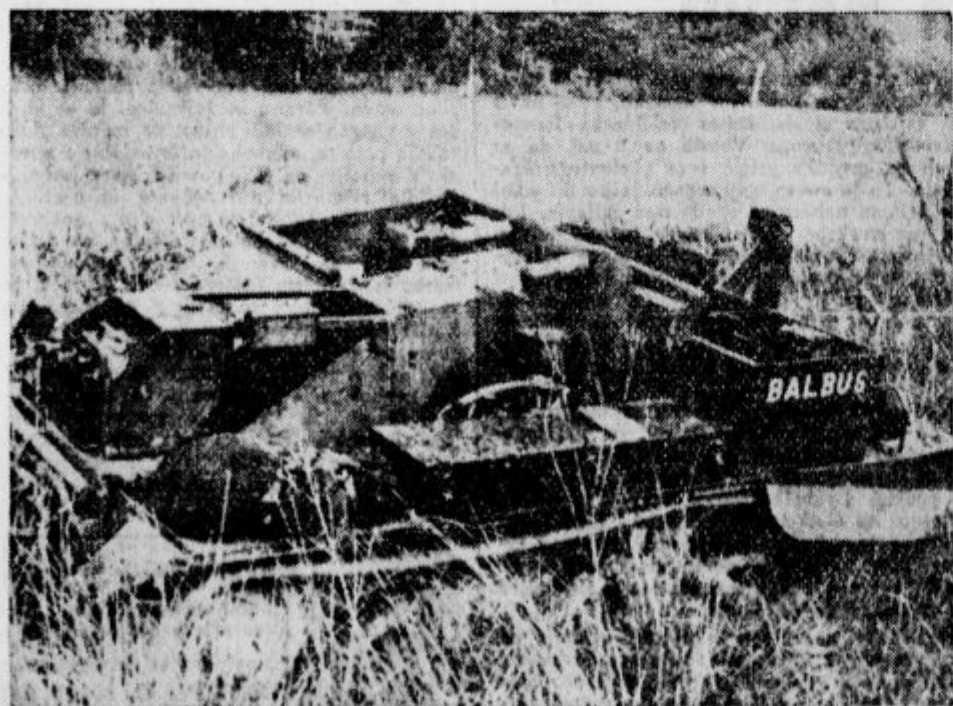
Tretja vrsta gorilnikov so injektorski gorilniki, ki so tako izdelani, da vpihavamo recimo plin s primernim pritiskom skozi sapnico, ki je na sredini rožena. Na zoženem delu sapnice nastane zmanjšanje pritiska. V prostor, v katerem je nastal zmanjšani pritisk, vodi zračni vod in na ta način plin, ki se vpihava v gorišče, sam veesava za gorenje potrebni zrak. Lahko pa ravnomo tudi obratno. Namesto plina uvajamo zrak, pod pritiskom pa v primerni sapnici zrak veščava plin iz plinskega voda.

Poleg teh treh gorilnikov je še četrti način izdelave, pri katerem dovajamo v gorilnik v cev za mešanje zrak in plin tako, da se nahajata oba pod primernim pritiskom.

Ogenj gorilnikov reguliramo lahko zelo preprosto, namreč kar z zaklopko, ki se nahaja v plinskem vodu pri Bunzenovem gorilniku oziroma z zaklopkami v obeh vodih pri ostalih gorilnikih.

Bele obleke nosijo ob žalostnih prilikah v Avstraliji. Pravijo, da je žalovanje bolj iskreno, če so ljudje v belih oblačilih. Pravi povod pa je, da je človeku, ki bi bil pod avstralskim soncem oblečen v črno obleko, tako vroče, da se mu zdi, kot bi moral zgoreti. Sploh je črna barva v predelih v bližini zemeljskega ravnika nepoznana in skrajno nepriljubljena, dočim služi bela barva za izraze žalosti in veselja.

Rešitve nedeljske zlogovnice: a) dezertar, b) letovanje, c) parlament, č) sodavica, d) Turčija.

Razbit angleški tank.

Nemci so uničili francosko letališče.

Frtaučku Gustl ma beseda

Sej še ni glih prou doug od tega, ke sva z mojmu nekdašnjem prijatelj Cencem, ke sva hudila soj čas skp u šentjanskubka šula, sedela tam zraven tistga deželenga muzeuma, ke sma mu rekel predjse čase, noja, dokler še nisima bli usvubujen - »Rudulfinum«. Kuku mu Iblančani zdej pu usvubidvi prauja, pa res na vem. En mu prauja tku, drug pa spet drgač. Seer je pa mende tku useglih, kuku mu lde prauja zdej. Tam prod tem muzeumam, ke stuji še dons tist zguduvinar, ke se je pisu Valvazor, al tku nekot, tam mal bl na stran u grmovju pa ena kišta, u te kišt pa tista sluvenska mama, ke se je ze tukl simfal čezno, koker mende še čez prou nubena mama. No, zdej bote pa mende že pugnralat, ker muzeum mam prou za prou u misleh, če prou prec tam bliz zidaja še en čist noum muzeum, ke mu boja rekel narodna galerija. Koker sem slišu, boja u tem muzeumu žihher razstaulat soje umetnine sam akademičen umetnik. Amateri, al kok zdej prauja takem umetnem, ke se nisa neker učil, pa useglih znaja, pa na boja smel razstaulat.

Seer se te sluvenske mame zdej nč več na vid, ke sa ja čez zima čist zaplankal, ke sa se bal, de b se na prehladila in začela zadne še clu kihati, če prou nima več nusa. Zdej, ke že precej uručina prtika in se ni več za bat, de b se kdu prehladu, sa pa mende puzabil podrt tiste planke, al se pa murde bujeja, de b spet kašen mraz na prtisu. Previdnat še ni nekel nubenmu škudvala. Vetroven je pa letašna pumlad tukl, de je bl pameten, če ja pesteja saj še en čas zaplankana, de na nalezo zadne še kašenga reumatizma.

No, tam na en klop sva sedela z mojmu prijatelj, koker sem že reku, pa ment sva se začela, usesorte še ud stareh času. Ke sva hudila se u ta peru klas, sva bla kar zmeri skp. Pol sva se pa kar naenkat zgręšla, Kar zgju je nekam, koker de b se u zemla uderu. Jest sem sou naprej u ta drug klas, nenu se pa mende ni pulebil zmeri naprej hodet, al je biu pa bl slabe betice, koker sem biu jest, pa je ustou rajš kar u ta prvem klas. Zadenč je pa sedou kar naenkat spet zraven mene pr tistmu muzeumu. Verjamete, de b ga jest še na spuznou več, ke tekat, ke sva še u ta peru klas hudila skup u šula, še ni biu prou nč kusmat, zdej ma pa take mestafe pod nusam, koker kašna krava ruęe. Če b se m slučajen na predstau in puvedu, kdu de je, b ga mou jest za kašenga brezposelnęa profesorja, al pa za kej družga taga. Z letem se pa člouk res ves izpremeni.

Jest sem glih neki premišlvou tam na klop, pa na vem več, na kua sem mislu, pa stop k men en mužakar in m reče: »Serbus, Gustl!« pa še roka m je začeu mulit ke pud nus, ket kašenmu starmu znanec. »Kuku se pa kej maš?« me je prašu. Sevede, jest sem ga pa kar debil gledu, ke nisem vedu ud kod se je uzeu ta člouk. Reku mu pa nisem nč. Sam pukimu sem mu mal.

»Ja, al res več na puznaš sojga starca prijatla Cenea? Sej sva vender u šula skp hudila, učaseh sva šla pa tud mal na pufec.«
 »Lej ga no! Sej s mende res Cene. Kdaj sa t pa take mestafe zrastle? Sej tekat, ke sva še skp u šula in pa na pufec hudila, še zis mou mestaf. Kar tlela zraven mene se na klop used, pa se bova kej pumenila. Sej te tud pu glase nisem več puznou, ke soje čase s mou tku tenek glas, koker mašna mlada mačka, zdej pa tku renčis, koker medveč.« sem mu jest reku in mu naredu prostor zraven mene na klop. »Kod s se pa vender ukul pu svet putepu, de nisva nekol neker skp praša? Jest sem se dostkat spounu nate. Ti s pa tud gvishen večkat mislu name. Ke se m je tulkat tkula zvečer, preden sem sou spat, začel koutat. Pa sajnal se m je tud večkat, de sva šla kam jabuka rabutat.«

»Sevede sem tud jest mislu nate. Ubhodu sem pa tud še mal več, ket pu sveta. Še not dol u Afrik sem biu en čas za kelnarja. Veš zdej sem se pa že tud usega naveliču. Kar dam sem ja spet pupihu, ke sem biu firbčen, kuku ste Kej Iblana zrihtal. Iblana je res zdej čist drgačna, koker je bla tekat, ke sva še u šula hudila. Kene, tekat, ke sem jest zapustu Iblana, sa ble še same šupe in pa kuzouci tam, ke sa zdej take palače, de kumi du strehe videš. Kar čudem se, kuku je mogla Iblana u tem čas tku napredvat. Iblansk pule je že skori ves zazidan. Goluc in pa Mesten log glih tku. Sam Grad in pa naš kuludvor je še zmeri tak, kakřišen je biu tekat, ke sva še midva u šula hudila. Zoge tud še nisima tiste čase brcal in pa za ujedinejne letal. Viš Gustl, ke sva bla še midva mlada, sma znal sam frnikulat in pa kičkerl zbijat. Pa sva, hvala Bugu, še zdej tle, d etrava tlačva. Ta narbl sem se pa začudu, ke sem u Iblana prou, tistem tabelcam nad trafikam. Tu je še ta narvečj napredok dežele Kranjske.«

»Al naša Zvezda s že vidu, kuku ja štima? Usa drgačna bo, koker je bla soj čas. Tu boš gledu, če ja boš vidu, keder bo fertik. Sej če b deluci na štrajkal, b bla že fertik. Penzjunisti se seer jezeja, ke se nimajo zdej kam usest. Pa boja že še lohka sedet, če na boja pred pumrl. Pa tu nč na stri, sej penzjunistu bo zmeri dost. Če ne teh, koker sa zdej, boja pa drug. Sam tu se še na ve, kuku ja boja pol imenal, če na bo zvečjd več pudobna. En prauja, de ji boja rekel ta narbl gvishen »Saturnus«, če jim na bo kašen drug planet u glava padu. Sej maja naše ceste tudi že čist druge imena, koker sa jih mele soj čas. Zakua b pa pol glih Zvezda na prekrstlic.«

»Ja, Gustil, Iblančani ste strašen napredval. Ke sem zadenč prašu enga, ki se more jit, de se pride u Krauja dolina, se m je začeu pa tku smejat, de b kmal poču. Za Kurja vas tud nubeden več na ve. Ke sem enga prašu, ki je Rimska cesta, m je pa u lft pukazu. Jest se prou nč več na spuznam u Iblan. Sam »Figurbirta« in pa »Zeksarbirta« sem še najdu, družga pa prou nč. Čak no! Še ni doug tega, ke sem brau u »Sluvence«, de ti tud slikaš in de s priredu zdej ena razstava u prid mestnem revežen. Al t slikajne kej nese?«

»Bl svoh gre ta reč. Veš jest slikam usaka reč tku, koker ja videm. Lde maja pa rajš tako umetnine, de na veja, kau gledaja. Prauja,

Za mesec julij napovedujejo mednarodni šahovski turnir na Slovaškem. Udeležba je preračunana na šest domačih in šest inozemskih mojstrov. Vabljen je tudi en jugoslovanski mojster in prihajajo po poročilih v poštev dr. Vidmar, Tomovič in Pirc. Če bo do tega turnirja končno res prišlo, seveda še ni končano.

Po poročilih iz Beograda bo kmalu organizirana tudi Srbska šahovska zveza. Baje je načelno doseženo soglasje, da bodo Slovanska, Hrvatska in Srbska zveza sestavni del skupne Jugoslovanske šahovske zveze, kot so slovenski organizatorji vedno predvidevali. Kako se bo ta skupna šahovska zveza imenovala, še ni določeno. Proti predlaganemu nazivu »Vrhovna šahovska zveza« so se uprli hrvatski šahisti, češ da ta naziv ne odgovarja Srbski šahisti, so nato odgovorili, da nimajo namena vztrajati na tem nazivu in da so pripravljeni podpirati glede tega vsak pameten predlog.

Novoustanovljena Hrvatska šahovska zveza je takoj pokazala veliko agilnost in je že razpisala svoj prvi amaterski turnir za naslov mojstra Hrvatske šah. zveze. Prireditelji predvidevajo 16 udeležencev, članov Hrvatske šah. zveze, katerim bodo nudili slične ugodnosti, kot so jih imeli udeleženci amaterskih turnirjev Jugoslovanske šahovske zveze. Turnir bo v Borovu, ki se je lansko leto potegovalo za prirediteljevo amaterskega turnirja še po prejšnjem sistemu. Ostalima šahovskima zvezama sedaj ne bo preostalo drugo, kot da tudi

oni priredita slične amaterske turnirje za svoje člane.

Iz letošnjega turnirja za prvenstvo Prage, katero je osvojil, kot smo že poročali, mojster Hromadka, je današnja partija.

Runza - Nemeček

1. e2-e4, c7-c6; 2. d2-d4, d7-d5; 3. Sbl-c3, d5-e4; 4. Sc3xe3, Lc8-f5; 5. Se4-g3, Lf5-g6; 6. h2-h4 (to nadaljevanje priporoča tudi teorija), h7-h6; 7. h4-h3 (v poštev prihaja tudi Sg1-h3), Lg8-h7; 8. Sg1-f3, e7-c6; 9. Lf1-d3, Lh7xd3; 10. Dd1xd3, Lf8-d6; 11. Sg5-e4, Sg8-f6; 12. Lc1-d2, Dd8-e7; 13. 0-0, Sb8-d7; 14. Se4xd6+, De7xd6; 15. Dd3-b3, 0-0; 16. g2-g3, Dd6-c7; 17. Db3-a3 (izrabli takoj nesprotko nerodno pozicijo črnega za oslabitev nasprotnega kralja), a7-a6; 18. Ld2-a5, b7-b6; 19. La5-d2, De7-b7; 20. Ld2-f4, Sf6-d5; 21. Lf4-d6, b6-b5; 22. Sf5-d2, Sd7-f6; 23. Ld6-c6, Sd5-b6; 24. Da5-f3, Td8-d5; 25. Df5-e2, Th8-d8 (črni ima tako nerodno pozicijo, da mu je dosežena namestitve trdnjav bolj v škodo, kot v korist); 26. h2-h3, Sb7-d7; 27. c2-e4!, Td5-f5; 28. Lc5-d6, b5xc4; 29. Ld6-e7, Td8-g8; 30. Sd2xc4, Sf6-e8; 31. Td1-d2, Sd7-b6; 32. Le7-c5, Sb6-d7; 33. g5-g4, Tf5-f4; 34. Lc5-d6, Tf4-f6; 35. Sd6-e5, c6-c5; 36. Th1-d1! (beli pojačava svoj pritisk, ker mu kvaliteta itak ne more uiti), Dd7-b4; 37. d4xc5, Sd7xc5; 38. Td2-d8+, Kc8-b7; 39. De2xe5, Tf6xf2; 40. De5-b8+ in črni se je vdal, ker je na čó mat v dveh potezah.

Domáci vrti

Cvetlice na okna in balkone!

Ze od zdevnaj je navada, tudj pręnas, da poživiljamo svoja etanovanja zlasti čez poletje s cvetlicami-lončnicami, ki jih gojimo na oknih ali na zunanji strani pod okni na primernih policah; po mestih in v premožnejših hišah tudi po kmetih, pa jih goje tudi na balkonih in drugih prikladnih prostorih, kjer imajo dovolj araka in svetlobe. Ta lepa navada se je ohranila povsod tudi po najoddaljenejših kmečkih vaseh in težko bi našli hišo, kjer bi ne gojili kake cvetlice na oknu, pa čeprav je le preprosta žeravica (roženkraut) ali rožmarin. Pogosto pa vidimo lepe nageljnje, pelargonije, fuksijske, begonije in različne druge rastline.

Če pa že kmečko ljudstvo, ki živi v najtežejši zvezi s narodo, čuti potrebo, da ima vsaj znake narode neposredno pri sebi, v stanovanju, koliko bolj mora čutili to potrebo meščan, ki živi izvočne v zaprtih prostorih, ločen od lepe narode in ima le redkokdaj priliko za razvedrilo v naravi.

Negovanje rastlin po oknih, verandah, balkonih itd. je za vsakoogar, ki ima količkaj zmysla za življenje rastlin, zlasti za nežni, ženski spol ne samo pouden in zabaven, ampak tudi zelo poučen, odgojen in blažilen posel za posameznika, za družino in za soseščino.

Vseka rastlina živi v narodi v svojih, njej prikladnih razmerah. Ta raste na soncu, ona ljubi bolj senčne lege; ta uspeva na bolj vlažnih mestih, ona

ei izbira bolj suha tla; tej ugaja mastna, gnojna zemlja, ona je zadovoljna tudi s pustu, pečeno pretjo. Za vsako rastlino, ki jo hočemo gojiti na oknu ali kjerkoli pod etreho, moramo torej vsaj približno vedeti zlasti kakšna lega in kakšna zemlja ji je potrebna, da dobro raste in se razvije do neke dosegljive popolnosti.

Skoraj vse navadnejše rastline za na okna in balkone se dobro razvijajo in cveto, ako jim damo srednje lahko, prečeno vrtno zemljo, ki ji primemamo na 10 litov ½ litra ogljenega prahu (stolčenega oglja), ¼ litra presejanega ometa in nekoliko šotne zemlje ali gozdne črnice. Prav koristen je tudi dodatek zmlete rogovine. Kdor si more prekrbeti prst iz tople grede in pa predelane (godne) kompostnice, ima najboljše podlage za napravo primerne zemlje za lončnice. Po mestih in večjih krajih dobimo dobro zemljo za naše namene pri vrtnarju.

Od rastlin po oknih zahtevamo, da hitro in bujno rastejo. To bomo dosegli pred vsem s tem, da jim damo zadostno hrano. Žato je treba, da vzamemo dovolj velike pousse (lončke ali zabojčke). Glinasti lončki so sicer zelo pripravni, imajo pa to slabo lastnost, da se na soncu močno razgrejejo in hitro izsuše. Bolj prikladni so leseni zabojčki iz 15-20 cm debelih desek; široki in globoki naj bodo po 18-20 cm, dolžina se pa ravna po oknih ali policah pod okni in po drugih prostorih, kjer so nameščeni. Vsaka posoda, najsi bo lonček ali zaboj, mora imeti na dnu dovolj veliko odtočno odprtino, ki jo pokrijemo s črepinjo, preden posodo napolnimo z zemljo. Zabojčki naj imajo po več okroglih lukenj v premeru 3-4 cm. V vsaki posodi pustimo zgoraj 2 cm praznega prostora za zalivanje. Lončkom podložimo glinaste podstavke; zabojčki s cveticami pa naj bi stali v plitvih pločevnatih koritih na dveh povprečnih, po 1 cm debelih remeljch, zato da se more odvečna voda od zalivanja laže in hitreje odtekati in tudi zato, da more zrak tudi od spodaj do korenin, kar je za uspevanje vsake rastline (razen močvirnic) zelo važno.

Med okni gojimo posebno take rastline, ki imajo bolj pokončno rast, kakor so n. pr. navadne pelargonije, pokonci rastoče fuksijske, marjete, kale, begonije, amalijske kaktuse in razne druge. Na policah pod okni na verandah in balkonih se pa jako lepo podajo rastline z vicočo rastjo, kakršen je n. pr. naš gorenejši nagelj, razne vicoče pelargonije (bršljanke), petunije v raznih barvah in oblikah cvetja. Posebno krasne so petunije z gibatim (polnim) cvetom in razčesanim cvetnim vencem.

V naš namen posebno priporočene naj bodo že prej imenovane pelargonije. Povsod znana je navadna pelargonija z rdečim cvetom v raznih odtenkih. Manj znani sta plemenita ali angleška pelargonija in bršljanika. Vsaka teh vrstli ima premožno sort s cvetjem v raznih živih barvah. Pelargonije ljubijo bolj težko zemljo, mnogo sonca in mnogo vode. Zato so prav primerne za južne lege, ki so ves dan na soncu. Razmnožujemo jih s potaknjenci od junija do konec avgusta. Čez zimo počivajo in jih moramo imeti kar se da na suhem.

Naš prekrasni gorski nagelj pa ne uspeva dobro, ako ga ves dan obveva žgoče sonce. Zato je najbolje, da ima prostor na vzhodni strani poslopja, da je samo nekaj ur dopolne na soncu. V večjih posodah, ki so obsejane z vicočimi rastlinami, se zelo lepo poda, ako med nje nсадimo lobelije, resedo, verbene ali kako drugo enoletnico z nizko rastjo, da pokrije in okraši tudi zabojček od zgoraj.

Nega cvetlic po oknih in verandah je zelo preprosta. Največ posla nam da zalivanje, ki je posebno važno ob dalj časa trajajočem sončnem, vročem vremenu kakrškšno je rado zlasti julija in avgusta meseca. Nikakor se zemlja ne sme toliko izsušiti, da bi rastline začele veniti.

Na božji brvi

Letos so prvoobhajanci že večidel opravili svoj slovesni dan. V spominu nanje in na ta pomembni dan, ki smo ga bili kdaj že deležni tudi mi, se nam vidi, kakor da stoji v izredni ljubezni zopet Gospod pred nami ter nam govori: »Ljudstvo se mi smili.« Ali bodo ta bela krdela, ki prihajajo leto za letom k njegovji mizi, tudi ohranila neovirano pot do Kristusova zakramenta sv. Reš. Telesa? Ali ne bodo mnogi kmalu pozabili na dan in dolžnost prvega sv. obhajila?

Prva ovira je velikokrat v tem, da morda nimamo prave predstave o prvem sv. obhajilu. Pomislimo: ali ne pretiravamo z izrazi, če ga imenujemo »najlepši dan«, »najsvetejši dan«, »morda celo »najvažnejši dan«. Skorajda, kakor bi hoteli reči, da vtišne pro obhajilo nekako neizbrisno znamenje naši duši? To vendar ne!

Kako torej: prvo sv. obhajilo je »najlepši dan«? Ze mogoče, za marsikoga; če se mu ni nikdar več približal z isto ljubeznijo, kakor prvikat. Morda še ob poroki; pa tedaj je bilo njegovo srce že razdeljeno med Bogom in med svetim. Vsak novi dan sv. obhajila bi moral biti lepš dan...

Pa če že ne vselej to, je pretirano vsaj mnenje, da bi bilo prvo sv. obhajilo »najvažnejši dan« v življenju. Mnogobolj bi mogli tako reči o zadnjem sv. obhajilu. Saj je od tega vrednega prejema odvisno večno združenje z Bogom, ko nas bo nasičeval s svojim božanstvom.

Še neprimernejši je menda izraz: »najsvetejši dan«. Ko bi bilo to res, bi se pač ne vjemalo z namenom božjega Ustanovitelja tega zakramenta; saj je vendar hotel, da z vsakim novim obhajilom rastemo v svetosti od stopnje do stopnje. To pomeni naziv: »Kruh močnih«.

Ako že na prvoobhajance navajamo Kristusovo besedo: Vas pa sem imenoval svoje prijatelje; ne smemo prezreti, da se v bistvu to prijateljstvo zateja že pri sv. krstu in da to prijateljstvo nikakor ne doseže svojega viška pri prvem sv. obhajilu, marveč je le začetek posebno ljubeznive in tolažilne zveze s Kristusom. Morda ste take in podobne misli že kdaj brali, pa ne gre za to, da bi tu povedali nekaj novega, temveč da bi poudarili nekaj resničnega. Se zveni Gospodov klic: »Ljudstvo se mi smili!« Pokažimo mu pot h Kristusu.

Udomaća letovišca, zdravilišca in planine

<h3>BLED</h3> <p>Najmodernejše letovišče in kopališče. — Prospekte pošilja Zdraviliška komisija</p>	<h3>MARIBOR</h3> <p>prijazno letovišče, ugodno podnebje, šume, gorci; udobna hoteli in gostilne, zmerna cena; zabava, šport. znano kopališče na Mariborskem otoku; nova avtomobilska cesta na Pobjorje; planinski hoteli in domovi</p>
<h3>HOTEL JEKLER</h3> <p>Zahtevajte poudbo</p>	<h3>PTUJ</h3> <p>ugodno podnebje, krasa okolica. Bogati zgodovinski spomeniki. Dobro nrejeni gostilni. Dnevna oskrba din 25 do 40.</p>
<h3>HOTEL LOVEC</h3> <p>popolnoma renoviran, centralna lega, garaža</p>	<h3>SMREKOVEC,</h3> <p>1575 m. Ideavno planinsko letovišče med planinskimi gorovi in pašniki. Gorski izleti. Koča na Smrekovcu je dobro oskrbovana; vodovod; Celodnevna oskrba 40 do 50 din Informacije daje SPD Šoštanj</p>
<h3>PARK HOTEL</h3> <p>Penzija od din 75.— dalje</p>	<h3>Pension Konšek, Trojane</h3> <p>600 m. Udobno letovišče. Zahtevajte informacije in prospekte</p>
<h3>Hotel Pension STARKL</h3> <p>ob jezera, Jezerska kopel in čolni brezplačno; priznana najboljša kuhinja</p>	<h3>JEZERSKO,</h3> <p>900-1200 m. Divno, najzdravjejše alpsko letovišče v državi. Božanstven mir, krasni gozdni spreodi. Sodobni komfort, okrog 500 udobnih postelj. Informacije; Občinski turistični odbor Jezersko</p>
<h3>GRAND HOTEL TOPLICE</h3> <p>7 dni din 650.— vse vračunano.</p>	<h3>RADOVLJICA,</h3> <p>470 m. klimatično letovišče s kopališčem, v neposredni bližini Bleda; vodovod, električna razsvetljava; nov moderen hotel, dobri pensioni. Pojasnila daje Tujakoprometno društvo v Radovljici</p>
<h3>HOTEL TRIGLAV</h3> <p>konfort, dobra kuhinja, zmerna cena</p>	<h3>ŽIROVNICA pri BLEDU</h3> <p>Prospekti: Tujakoprometno društvo</p>
<h3>PENSION VOVK</h3> <p>ugodni aranžmani za družine</p>	<h3>MEDIJSKE TOPLICE pri Zagorju,</h3> <p>termalno kopališče in letovišče; bazeni na prostem. Penzija din 45-55. Prospekti.</p>
<h3>PENSION ZAKA</h3> <p>kompletna penzija din 25 do 60</p>	<h3>DOLENJSKE TOPLICE</h3> <p>Radiotermaine kopališče. Še * O. Zelenička postaja Straža-Toplice pri Novem mestu. Izredni aspeki pri zdravljenju revmatizma vsah vrst. Šeonski bolezni, bolniški živčnega sistema itd. — Sezona maj-oktober. — Zahtevajte prospekti</p>
<h3>KRANJSKA GORA,</h3> <p>810 m. Višinsko zdravilišče in planinsko letovišče</p>	<h3>RIMSKÉ TOPLICE</h3> <p>kopališče Št. C. Zdravil; živca, ženske bolezni, glih, lisa, 15°. Cenejše je pavilno zdravljenje. Termalno kopališče na prostoru Lopa okoliša. Zahtevajte prospekti</p>
 <h3>Radensko kopališče</h3> <p>po naravni oglikovli kislini najmočnejše kopališče v Jugoslaviji in edino te vrste v Sloveniji sploh zdravil z uspehom boleznih arca, ledvic, živcev, jeter, želodeca, notranjih žlez in motnje spolnih organov.</p> <p>Moderni komfort, glasba, dancinđ, kavarna ton-kino, tenis itd.</p> <p>Obširne prospekte dobite brezplačno pri »Putniku« ali pri upravi zdravilišča Slatina Radenci.</p> <p>Kdor ne more priti v kopališče naj vsaj pije doma</p> <p>ono z rdečimi srci: zdravje in užitek!</p> <p>Direktni vagoni iz Beograda, Zagreba in Ljubljane do samega zdravilišča!</p>	<h3>DOBRNA pri CELJU</h3> <p>je prirodno eno najlepših in najmodernejših urejenih kopališč Jugoslavije, 400 metrov nad morjem aredi grzdov, bres praba in dima Ožiljeni aspeki pri zdravljenju živčevnega sistema in ženskih bolezni. Celokupno 30 dnevno zdravljenje izvsn sezona 1100 do 1650 din. V sezoni smrtje čena. Zahtevajte prospekti — Uprav. zdravilišča.</p>

de je tu moderen. Zdej pa na vem, kdu ma prou.«

»Zakua pa pol ti na slikaš tku, koker je zdej muderer?« me je prašu prijatu. »Al na znaš jit s časam naprej?«

»Le putrp, prijatu Zdej bom tud jest kmal na kojn, če prou nimam akaviemije. Ena mucka me je zbrhitala, ke se je zadenč prklatlila k men ud nekod. Prou gvishen je ušla kašenmu akademičnemu slikarju. Ud nega se je pa mende

naučila, kuku se more slikat, de zdejšnjem kritkarjem ustreže. Škoda, de nimam dons časa, da b t puvedu, kuku me je ta mucka navdala slikat. Zdejla mam prou ena nujna pot. Prid dons šternajst dni spet sem na tala klop, pa t bom puvedu, kuku m je ta mucka uči udprla. Murde bo tud teb kerkat tu prou pršlu, če te bo glih mikal, de b pustou slaven umetenk. Zdej morem pa kar hitar letet, de na zamedim. Asten, na svidenije! F. G.

MLADI SLOVENEČ MLADA NJIVA

Skrivnostna palica

1.

Nekje na severu je sredi puste samote stala majhna krcma. V tej krcmi je živela starejša ženska s sinom, ki je bil šele štirinajst let star, in s hlapcem in dekle.

Nekoga dne je v krcmo stopil popoten mož, ki je imel v roki palico iz trdega, temnega lesa. Postavil jo je v kot in prosil krcmarico, naj mu postreže s kozarcem osvežujoče pijače, da se okrepa od dolge poti. Mati je odšla iz izbe in tujec je z dečkom ostal v izbi sam. Ni se menil za njo; komaj da ga je od strani pogledal. Stopil je k oknu, ki je bilo obrnjeno proti vzhodu, in iz srca se mu je prikradel globok vzdih. Dolgo je stal tam in nepremično strmel v pusto samotno zunaj.

Dečkove oči pa so med tem radovedno opazovale popotnikovo palico v kotu. Po prstih se je splazil k njej in videl, da je na njenem ročaju zabitih sedem srebrnih žebeljev v obliki križa. Zapeljivo so se lesketali in zbujali v dečka čuden pohlep. Plašno se je ozrl po tujcu, ki je še zmerom stal pri oknu, potem se je ojuščil in iztegnil roko po palico. Previdno je odprl vratca visoke omare, v kateri je visela stara stenska ura, položil palico tja in vratca spet hitro zaprl. Popotnikove palice v kotu ni bilo več.

Ta čas se je vrnila krcmarica in prinesla samotnemu gostu zahtevano okrepcilo. Deček je izkoristil to priliko in se neopazno izmuznil iz izbe. Krcmarica je postvala kozarec na mizo in rekla gostu:

»Sedite in Bog vam blagoslovil!«
Tujec je molče pokimal v znak zahvale, dvignil kozarec in ga ponesel k bledim ustnicam. A sedel ni.

Ženo je obšel čuden strah pred neznanim človekom. Zunaj se je začelo mraciti. Ni si želela, da bi tujec ostal čez noč pod njeno streho, a kljub temu ga je gostoljubno povabila:

»Trudni ste, prenočite pri nas. Kmalu bo noč, prepogosto je, da bi hodili dalje.«

Mrki gost pa je odkimal in zamolklo odgovoril: »Če sem truden ali ne — dalje moram, takšna je moja usoda!«

Žena se je ob teh besedah še bolj zgrozila. Popotnik je sešel v žep, privlekel na dan kovancec in ga položil na mizo. A žena se ga ni upala dotakniti. Tujec se je obrnil in krenil proti durim. Roka mu je kar sama segla v kot, kjer je še pravkar stala palica. A seglj je v praznino. Popotnik se je vzemiril in vprašal:

»Kje je moja palica?«

»Ali ste imeli palico?« se je začudila krcmarica. »Nisem je opazila.«

»Da, imel sem jo,« je prikimal tujec. »V onile kot sem jo postavil, a zdaj je ni več.«

»Kam naj bi pa izginila?« je vsa zbegana rekla žena. »Morda se pa motite? Morda ste jo pustili kje na poti?«

»Imel sem jo s seboj,« je neizprosno pribil tujec in povzdignil svoj glas: »Gorje tistemu, ki jo je vzel! Ne bo mu prinesla sreče.«

»Le kdo naj bi jo bil vzel?« se je razburila žena. »V izbi razen mene in vas ni bilo nikogar.«

»Tudi vaš sin je bil tu,« je mravno pristavil skrivnostni gost.

»Usmiljeni Bog!« je krknila krcmarica in odhitela iz izbe, da bi posekala sina. Iskala ga je vsepovsod in klicala: »Jakob! Jakob!«

A njenega sina Jakoba ni bilo nikjer. Bal se je materine jeze in ekrl se je.

Vsa upehana je krcmarica pritekla nazaj v izbo in rekla:

»Dečka ne morem najti. Počakajte, prosim, še trenutek!«

Pohitela je v čumnat in se takoj vrnila z drugo palico, mnogo lepšo od popotnikove palice. Poučila jo je tujcu in rekla:

»To je palica mojega pokojnega moža. Obdržite jo dotlej, da najdemo vašo. Kadar vas pot spet privede tod mimo, se oglavite.«

Tujec je palico stisnil v roko, zahvalil se je in odšel. Nad puščavo se je epustila gosta megla — skoznjo je korakal samotni popotnik z bledim obrazom in sivimi lasmi.

Krcmarica se je oddahnila. Zadovoljna je bila, da mrčni popotnik ni prenočeval pod njeno streho. Vzela je z mize kovačec in ga začudeno ogledovala. Bil ni prav nič podoben denarju, ki je bil v veljavi tiste čase. Žena ni znala brati, tako ni mogla doznati, da je bil srebrnik kovancic za vladanja smakega cesarja Tiberija, ki je ukazal razdejati Jeruzalem.

Zdajci so se narahlo odprle duri in v izbo je stopil Jakob.

Mati ga je ostro pogledala in vzkljknila:

»Nesrečni fant! Odkrito povej, ali si ti vzel popotnikovo palico?«

Jakob je povedel glavo in molčal, pol iz kljubovalnosti, pol iz strahu pred materino jezo.

»Povej, kam si dal palico?« je krknela mati.

»Mož sem pa — tati! Kakšna eramoto za našo posteno hišo! Pri priči mi poišči palico in steci z njo za tujcem!«

Jakob pa je še zmerom zokrknjeno molčal in ni hotel odpreti ust niti tedaj, ko ga je mati neumisljeno pretepla in ga brez večerje napodila v posteljo.

2.

V zgodnjem jutru novega dne, ko je mati v kuhinji kuhala zajtrk, se je Jakob neopazno splazil k stenski uri. Potihoma je odprl vratca od omare in jih neslišno odprl. Izvelkel je palico in jo med strahom in zadovoljstvom ogledoval. Sedmeri žebelji na palici so se tako čudno lesketali, palica sama pa je bila mrtla kot led, podobna okameneli kači. In vendar se je Jakobu zdelo, kakor da je živa. Kar sama od sebe se je začela gibati v njegovih roki. Obšla ga je nedoumljiva želja, da bi potoval z njo nekam daleč, daleč — sam Bog ve kam.

In je res šel. Ni se mogel upirati klicu daljine in skrivnostni sili, ki je ticala v palici. Niti poslovnosti se ni mogel od matere, tako hitro ga je palica vlekla za seboj. Potoval je zoper svojo voljo in smrtne groza mu je polnila srce. Kam ga vodi, kam ga tira skrivnostna palica? Venomer je moral hoditi, nikjer se ni smel ustaviti, nikjer odpotiti.

Že se je dan nagnil k zatonu, ko je zagledal pred seboj samotno kočjo. Približal se ji je in ni mogel verjeti svojim očem: bil je doma. Vse tih in potrt je stopil čez prag.

»Kje si se potepal ves dan?« ga je ozmerjala mati. »Poslala sem že hlapca in deklo za teboj. Ali si pozabil, koliko dela imamo?«

Jakob ji ni odgovoril. Bil je truden do smrti. Kakor pijan je odvaljal k postelji in se brez noči zgrudil nanjo. Skrivnostna palica se mu je zmuznila iz rok in padla na tla. Mati jo je hotela pobrati, a ko se je sklonila nad njo, je prestrašeno odekočila

Pot v nebesa

(Dalje.)

Anica je stekla k škranjčku v žitno polje in ga lepo prosila, naj ji pokaže pot v nebesa.

Škranjček je malo pomislil in odgovoril:

»Jaz je ne poznam. Povprašaj orla! On leti mnogo više kot jaz.«

Anica še zmeraj ni izgubila potrpljenja in šla je orla iskat. Preplezati je morala skoraj navpik strleče skale, preden je vsa trudna in opraskana prišla do orla.

A tudi orel ni vedel, katera pot drži do nebes. Poslal jo je k učeni modrijanki sovi. »Sova ima dovolj časa za razmišljanje, ona bo gotovo vedela,« je rekel.

A glej, izkazalo se je, da je sova še bolj neumna in nevedna kot druge ptice.

Vsa potrta se je Anica vračala proti domu. Tedaj je na nekem travniku zagledala štokljico. Spomnila se je babičinega pripovedovanja, da štoklja prinaša otroke iz nebes in žarek upanja je posijal v njeno srce.

Vsa vesela je stekla k štoklji in jo nagovorila:

»Ljuba štoklja, prav lepo te prosim, vzemi me s seboj v nebesa! Tako rada bi videla svojega brata.«

Štoklja je prijazno odgovorila:

»Prav rada te vzamem s seboj, le tega ne vem, ali te bodo pustili noter.«

»Seveda me bodo,« je v živi veri rekla Anica. »Nabrata bom za ljubelega Boga šopek cvetlic in ga prosila, naj me pusti.«

Kot bi trenil, je nabrela šopek ključavnice in že je sedela na hrbtu dobre štoklje.

Kmalu so bile hiše pod njima le še črne pike, široka polja pa vijugaste črte. Preleteli sta oblake, ki so se kot mlečno morje lesketali v soncu. Luna se je zmeraj bolj oddaljevala in že sta švigljili mimo velikanske žareče krogle — sonca. Leteli sta mimo nešteti zvezd in skozi goste, temne megle. Prileteli sta v prazen prostor, ki ga je razsvetljevala čudna svetloba, kakršne na zemlji ne poznamo.

Na koncu poti je stala visoka stena. Ko sta se ji približali, sta videli, da je to le oblak, tenek kot dih, ki je ločil nebesa od sveta. Zlahka sta se prerili skozenj in objela ju je močna svetloba, da sta morali zapreti oči. Ko sta jih spet odprli, sta zagledali pred seboj zlati vrata. Pred vrati sta sedela dva čudežno lepa angela. Prvi je držal v rokah zlato knjigo, drugi je ubiral strune na zlati harfi.

Anica jima je izročila ključavnice in ju tako ganljivo prosila, naj ju pustita k bratu, da ji nista mogla odreči.

Zlati vrata so držala v prekrasno dvorano, kjer so se stene tako bliščale od belih demantov, zelenih safirov, rdečih rubinov in drugih dragih kamnov, da je Anici jemalo vid. Po vsej dvorani je plaval tako mila nebeška godba, kakršne človeško uho na zemlji še ni slišalo.

Ko se je Anica znašla sredi vse te čudovite lepote, je sredi dvorane zagledala svojega brata Petra, ki je rajal z angeli. Angeli so s svojimi prozornimi tancicami, ki so se lesketale v vseh barvah, spleтали venec — mavrico, da bi razveselili na zemlji lepote žejne ljudi.

Brat Peter je že opazil svojo sestro in ji na perutih ljubezni prihitet nasproti. Prisrčno sta se objela in kar nagledali se nista mogla.

Angeli so povabili Anico, naj se jim pridruži in se z njimi igra. Rajali so do večera. Tedaj se je Anica spomnila, da se bo treba vrniti domov. Mati je gotovo že v hudih skrbeh...

Brat ji je izročil lepe pozdrave za mater in ju povabil, naj kmalu prideta k njemu v nebo, da bodo v ljubezni večno združeni.

Se en objem — in že je Anica polzela po mesečini nazaj na zemljo... (Konec.)

Kako pravimo...

„Berač hodi po hišah...“

Če popoten siromak hodi od praga do praga in prosí dobre ljudi za vbojagime, navadno pravimo, da hodi po hišah. Kako smešno bi bilo, če bi berači v resnici po hišah hodili, nam kaže slička, ki jo je kaj spretno napravil mladi umetnik Jože Čelik v Poljanah nad Skofjo Loko.

„Na ušesih sedi...“

Če se ta ali oni nepridiprav nalašč dela gluhega, kadar ga očee kliče na delo ali mati zarana budi, tedaj pravimo, da na ušesih sedi. Kako čudno bi bilo, če bi tak nepridiprav v resnici na ušesih sedel, nam kaže risha, ki jo je iztuhlala in napravila Anica Debevec, dijkinja v Ljubljani.

Čudni vodni roparji

Prirodoslovci in rejci rib že dolgo vedo, da nekatere žuželke napadajo in žro majhne ali mlade ribe. Znane so razne žuželke, ki imajo to lastnost. A kaj? Pač poznamo pajke, ki uničujejo ptiče in živijo v tropskih pokrajinah Južne Amerike. Da bi pa tudi pajki ločili ribe — to je pa že bolj čudno slišati.

In vendar je res. Ameriški raziskovalec rib, E. W. Gudger, je to opazoval in v posebni knjigi opisal take pajke.

V tej knjigi pripoveduje, kako je hodil neki profesor Spring od vodi in je nenadoma zazapil nekega pajka, ki je objemal ribo in se krčevito držal na njenem hrbtu. Napadena riba je vsa preplašena nemirno plavala sem in tja in se skušala izbežati čudnega roparja. Mahala je s plavutami — a vse zaman. Črni razbojnik se je je držal kot klop in se ni premaknil.

Slednjčič je riba opešala in se skrila pod velik list, ki je plaval na vodi, da bi se tako pajek snel z nje. A tudi to ni nič pomagalo. Pajek je priveslal s svojo žrtvico do roba jarka in pričel vleči ribo navzgor. Čez kakšnih šest do osem minut je spravil ribo res na zemljo, a je potem planil spet v vodo z njo, ker je bil breg preveč strm. Riba je bila že vsa onemogla, ko jo je pajek na pripravnejšem kraju spet potegnul iz vode.

Vse to je opazoval imenovani prirodoslovec, pa se je nenadoma prijel ribo in pajka in ju dal v posodo z vodo. Tedaj je pajek ribo izpustil. Riba je začela počasi plavati. Pajek je pa prežal od strani nanjo in pazil na vsako njeno kretnjo. Opazovalec je potem odšel. Ko se je čez nekaj časa vrnil — je osupnil: riba je še živela, pajek je bil pa mrtev! Pajek je bil dolg 2 cm in je tehtal 84 g; riba pa je bila dolga 8 cm in 296 g težka. Ta pajek je bil povodni pajek in je spadal v vrsto pajkov dolomeds.

Neki drugi opazovalec pa pripoveduje: Videl sem pajka, ki je bil velik kot človeški prst, in se je v trenutku spustil z drevesa v vodo in zgrabil 7 cm dolgo ribico. Ribica se je branila in plavala v krogu sem in tja, se nazadnje večkrat potopila — a pajek je le ni izpustil vse dotlej, dokler je ni umoril.

Veja, s katere je bil pajek planil na ribico, je bila 3 do 4 m nad vodo. Pajek je s tem dokazal, da zna opazovati in preračunati razdaljo kot kak inženir. Dognali so tudi, da more tako pajek vzdržati 6 do 8 minut pod vodo. To pa zato, ker imajo ti pajki nekakšen kožuh in voda ne more do kože.

Če so ti pajki prav lačni, napadejo tudi večje živali v vodi. Nekdo je opazoval, kako mu je tak pajek usmrtil več 5 do 6 cm dolgih rib. Komaj je napadel eno ribo, že je planil na drugo. Opazovalec je pajka odstranil, a vse ribe so poginile že čez nekaj ur.

O nekem drugem pajku — po imenu tarantel — ki je nevaren tudi človeku, poročajo, da prebiva na bregu majhnih potokov, kjer ima svoj srebrni gradič. Tu sedi in preži na žuželke in — žabe. Ta pajek prav dobro pozna življenje žab, zakaj njegova pajčevina ima dva dela: en del je na bregu, drugi pa se dotika vode. Ko pridejo paglavci (nedoraste žabice) v bližino pajčevine, plane pajek na enega izmed njih, drugi pa se preplašijo in zabredejo sami od sebe v pajčevino. Tako si ta pajek zlahka pripravlja veliko gostijo.

toča. Videl je pred seboj vse gorje, ki bo doletelo ta ali oni kraj, mimo katerega je romal. Pripovedoval je svoja videnja, svoje prerokbe materi, in ta jih je pripovedovala dalje — redkim gostom svoje krcme.

Mati je premišljevala noč in dan, kako bi se njen nesrečni sin iznebil skrivnostne palice. Preklela jo je stokrat in stokrat, a vse je bilo zaman. Jakob je moral vsak petek znova na potovanje.

»Pusti palico v kakšni krcmi, kakor jo je pustil oni tujec pri nas,« je nekoč svetovala sinu. Jakob jo je ubogal. Ko je spet odpotoval zdoma, ga je pot vodila mimo samotne krcme. Vestopil je, postavil palico v kot, izpil požirek okrepcilne pijače, plačal in odšel, ne da bi bil vzel palico s seboj. Že se je na tihem veselil, da je za zmerom rešen skrivnostne spremljevalke. A glej: komaj je bil dobrih petdeset korakov od krcme, je krcmar ves zasopljeno prihitet za njim in zakričal:

in se pokrivala Palica je imela v sebi nekaj nedoumljivo skrivnostnega, groznega. Mislilo je sedem dni. Palica je negibno stala v omari stenice ure, čeprav se Jakob ni mogel spomniti, da bi io bil postavil tja. Saj se je še dotakniti ni upal. Le od časa do časa jo je ošinil z očmi in kar stresel se je od groze. Sedmeri žebelji na palici so se se v temni omari lesketali kot demanti.

Na petek, sedem dni od onega dne, ko je Jakob skrivnostnemu tujcu vzel palico, se je palica kar na lepem spet znašla v Jakobovih rokah. Spet je moral iti od doma, spet je moral potovati brez prestatka, brez počitka dokler niso na nebu zagorele večerne zvezde. Takrat se je ves bled in izmučen vrnil domov.

To se je ponavljalo teden za tednom. Kakor hitro je prišel petek, je Jakob moral romati iz kraja v kraj. Ljudem ki jih je srečal na cesti, je z obraza bral, da bodo morali umreti; vedel je, katero hišo bo upepeli požar in katero polje bo opustošila

Poredni Tinček

Ko iz šole pride Tinček, torbo vrže tja za peč, do večera prav gotovo ne pogleda je nič več.

Če mu mati kaj ukaže, glava ga strašno boli, naskrivaj se ji izmuzne, se potepa do noči.

Drugi dan pa ni naloge tudi pesnice ne zna; a učitelju se zlaže: »Moram delati doma!«

Jožef Mihelčič, Dobrava pri Kropf.

Pastir

Spet je pomlad v naših krajih, spet bom zavriskal vesel, brz bom živino odvezal, z njo na planine hitel.

Tam na piščalko bom piskal, pesnice pel bom glasno, vrisk moj odmeval bo daleč, daleč čez strmo gor.

Majda Peterlin, Št. Rupert, Dolenjsko.

Studenček

Izpod skale sive studenček žubori, ob njem vesela ptička zastoj se napoži.

Popotnik truden tamkaj se odpočije rad; košto drevje nudi mu sladke mir in hlad.

Studenčnica kipeča mu živce poživljuje, za daljno pot mu novih in svežih da možljuje.

Majda Peterlin, Št. Rupert, Dolenjsko.

Moje veselje

Moje veselje so tratice, njive, kadar se nanje ozira oko, kadar nad mano meglisce so sive, kadar nad mano je jasno nebo.

Moje veselje so poljske cvetlice, ki mi vabljivo nasproti diše; kapljice rosne na njih so — solzice, ki jih od sreče izročie srce.

Moje veselje pod nebom so ptice: zgodaj oznanjajo beli mi dan; zvonko pod oknom žgolljo sinice; mlade lenuhe budijo zaman.

Moje veselje so reke, potoki, ki žuboreč nekam daleč hité; topoli gledajo v njih se visoki, jelše z vrhovi pokojno šumé.

Radmirski.

Iz torbe Kotičkovega strička

F. P., Sp. D. — Zadnjič sem iz obzirnosti označil Tvoje ime samo z začetnimi črkami, ker je bil moj dobrohotni odgovor namenjen pač samo Tebi. Napisal sem, da bi Te »rad razveselil in objavil Tvojo pesem „Pozdrav Mariji“, če ne bi bila tako grozno s slovnico in pravopisom skregana«. Na koncu sem še odkritično, kakor je moja navada, pribil: »Pesnik ne boš Zastonj bi bil ves trud! Kar lepo se posveti kakšnemu drugemu poklicu, kjer pridejo do veljave pridne roke. Tam je Tvoja sreča doma.« — Tako sem Ti odgovoril. Nihče ne more v tem odgovoru najti kaj žaljivega. Tebe pa je ta odgovor na vso moč razburil. Poslal si mi tako nedostojno in surovo pismo, kakršnega noben pesnik ni zmožen napisati. In zato me kar mika, da bi Te daneš navedel s polnim imenom, da bi vedeli tudi drugi, kakšen pesnik je F. P. iz Sp. D.! Ne gre in ne gre mi v glavo, kako more fant, ki je zmožen napisati tako prostaško pismo, zlagati pesmi Mariji na čast... Pobožnost in surovost ne spadata skupaj. Kako prav sem imel, ko sem Ti odkrito povedal, da slovnice in pravopisa prav nič ne znaš, je pa najboljši dokaz vprav to Tvoje pismo. Saj v njem kar mgoliti strašnih napak. Takšnih napak ne delajo niti učenci iz I. razreda ljudske šole! Pa še misliš, da se Ti krivica godi... Navedel bi nekaj zlahtnih cvetk iz Tvojega pisma, pa bi se jih najbrž še papir sramoval. Pamet, pamet, ljubček moj!

V opernem gledališču

Francek sedi z očetom v opernem gledališču. Sredi predstave nenadoma pocuka očeta za ro-kav in ga vpraša:

»Očka, zakaj pa onile mož pod odrom ves čas s palico žuga oni ženi na odru?« (Misli je karpelnika in pevko.)

»Saj ni ne žuga.« je kratko odgovoril oče.

»Ji že mora, ko se pa žena tako strašno derek se modro odreže Francek.

»Hej, hej, počakajte! Palico ste pozabili!« Zavihtel je palico po zraku in Jakob sam ni vedel, kdaj in kako se je spet znašla v njegovi roki.

Nekoč se je ustavil na bregu deročega potoka. V glavo mu je šinila svetla misel. Vrgel je palico v penice se valove in pri srcu mu je bilo, kakor da bi se velikansko breme zvalilo z njega.

»Zdaj sem se je iznebil za vse večne čase!« je tolažil samega sebe, ko se je vračal proti domu.

A glej: ko je stopil v izbo, so se mu iz temne omare zalesketali nasproti sedmeri žebelji v obliki križa! (Dalje.)

Bolna sestra, Gospa ravnateljeva je vsak dan pripravljata juho za neko revno bolno deklico. Ko nekega dne zopet pride bolničin bratec po juho, pravi gospa: »Toda sliši, ti še vedno hodiš po jed za svojo bolno sestrico, a ta je vendar že zdrava, ker sem jo videla včeraj na dvorišču.« — Bratec: »Da, zdrava je že, toda je še vedno.«

Družina

Besnard: Smrt v družini.

Nova socialna svetnica

Žal, je izvor postanka samostanov Dobrega Pastirja jako žalosten: moderni moralni propad. Kakor morskí val zagradi marsikak slaboten čolnič in vrže potem na breg njegove razbitine, tako strast človeka pogoltno v zvezi z vsemi prilikami leto in dan veliko žrtev, zlasti med slabotnimi, to so napol dorasla dekleta in omahljive žene. Res, Magdalena iz evangelija ima strahotno mnogo naslednic, zlasti še v dobah vojsk! Njihovo spreobrnjenje ni zmeraj lahko. Tisti svet, ki jih je zapeljal, jih navadno zaničljivo zavrže. Pokoriti se v kaki duplini kakor Magdalena ali iti v puščavo kakor Marija Egipčanska — pač ni več moderno. Kam bi torej z njimi?

Kdo je pač večji siromak kot tak otrok, čigar cvetje je strto, ki je izgubil vero, čigar življenjski ideali so prav tako uničeni, ki navadno tudi nima varstva domačega ognjišča in ki živi le v mislih na samomor? Zveličar pa je nakazal zdravilo, ko je povedal priliko o izgubljeni ovci in je pri tem govoril o Dobrem Pastirju in o ovčjem blevu. V 17. stoletju je imel sveti Jean Eudes usmiljenje z nesrečnimi žrtvami razuzdanosti. V Caenu je ustanovil ženski red »Naše Gospe od ljubezni«, ki ga je l. 1666 potrdil papež Aleksander VII. Ko je izbruhnila revolucija, je vseboval red v Franciji sedem samostanov in pribežališč. Po božji previdnosti pa je prišla zdaj na

vrsto ženska, ena onih svetlih pojavov, ki naj bi redovniško življenje spet dvignili iz ruševin, ki ga je revolucija pokopala pod njimi. To je bila Roza Virginija Pelletier, rojena 1797 na otoku Noirmoutier kot hči zdravnika; njen god med svetniki je na dan vnebohoda in po vsem svetu je znana z imenom blažena mati Marija Evfrazija Pelletier.

Že v domači hiši je bila zasajena klica verske moči in smisla za dobrotelost v njeno srce. Z veliko težavo, vendar pod posebnim varstvom božje previdnosti se je njen oče izognil ječi in obglavljenju. Prežet z globoko vero je s svojih obiskov pri bolnikih privedel s seboj domov zapuščene otroke, ki jih je dobil na cesti. Mati pri tem ni nikoli pozabila svojim otrokom predstaviti te sirote z besedami: »Lejte brata, lejte sestrico! Moramo jim pomagati.«

Mala Roza je kot lahkoživ otrok spravila učiteljice šolske sestre prav do obupa. »Ali boš angel ali pa hudič,« ji je večkrat dejala vzgojiteljica. — »No, potem pa pojdem v samostan,« ji je odvrnila dvanajstletna Roza. In bila je mož beseda. Ko je nebrzdana vihravost pravilno spravljena na pravi tir, tedaj postane — kakor hudournik — izvor blagodejnih moči. Tako je bilo z materjo Pelletier, ki so o njej rekli, da je bila edini mož v mestu Angers.

Pogled v delovanje matičnega samostana Dobrega Pastirja nam razodene več o socialnem delovanju te svetnice kot pa besede, saj živi zmeraj več ko 1000 oseb med zidovi tega pribežališča. Nad glavnimi vrati je kip Dobrega Pastirja v naravni velikosti. Kip sam po sebi razodeva obiskovalcu brez nadaljnjega smotera hiše: ogrožene duše reševati v ljubezni in jih vzgojiti za novo krščansko življenje. Tu živi, na primer, »Veliki razred« z 200 odraslimi dekleti, ki so grešni svet zamenjale s tem pribežališčem miru. Večidel je toliko življenjskih usod, kolikor oseb. »Spokornice« jim pravijo. Poleg njih vzgajajo »Varovanke«, to so težavni otroci, ki jih domača vzgoja ne zna krotiti in ki njihovi vzgoji ne manjka šibe, pač pa ljubezni. V posebnem posloju so »Magdalene«, redovnice v temni spokorniški obleki, ki nastajajo iz spokornice »Velikega razreda« in ki so pač najlepša pridobitev Dobrega Pastirja. Redovnice v pravem pomenu besede — koriste in lajke — imajo belo obleko. Sestre, ki hodijo ven in poskrbijo vse potrebno, so oblečene v črno obleko. Kot povsod, je kapela duša hiše. Tu odraščajo številne novinke in postulantke, ki so nato porazdeljene v samostane po vsem svetu. Mati Pelletier je po vsem svetu iskala duš. Zdaj živi 10.000 njenih sester v več ko 350 samostanih; njen najmlajši in hkrati 353 samostan je v Singapuru v daljnem Indijskem oceanu.

Bogu služiti in ogrožene duše reševati, to je bilo življenjsko delo nove svetnice. Ona in njene duhovne hčere vse življenje dvigajo ženske, ki so padle. Zares, to je pač čuden svet za samostanskimi zidovi, ki ne podira sveta, marveč ga zida!

Nova kirurgija v vojski

Sleherna vojska nas kaj novega nauči. Ne le načini uničevanja, marveč tudi načini zdravljenja ljudi so v oblasti spremembe časa. Poslednje in najnovejše preskušnje je prinesla španska državljanska vojna. Tu se je potreba izkazala kot velika učiteljica, saj se res, da vsila kola lomile. Moralni bi, na primer, ranjence prepeljati daleč in po slabih potih v bolnišnico. Tudi zaradi naglice, s katero so se bojišča spreminjala, je bilo treba iznajti nove načine, da bi bilo moči čim hitreje spraviti ranjence na varno. Zatorei se imenuje »ekspresni« način, ki ga uporabljajo pri operacijah sestreljenih kosti v telesu »španski način«.

Ta »španski način« obstoji poglavitno v tem, da ranjeno mesto z vazelinsko vato obvežejo in z mavčevno obvezo izolirajo. Vazelinska vata vzame ranjencu najhujše bolečine, mavčna obveza pa zabrani, da se deli kosti ne premaknejo. Na ta način je bilo v Španiji, pri ondotnih preprostih prometnih razmerah mogoče, da so ranjence po več dni prevažali od lazareta do lazareta, ne da bi pri tem trpeli bolečine ali da bi se rane poslabšale.

Sicer pa v tem primeru ni bilo novega nič drugega kot takojšnja uporaba mavca in pa da niso uporabili sredstev proti zastrupljenju. Upo-

raba jodove tinkture, ki je pa že v vojni 1914—18 niso radi imeli, je sploh odpadla. Tu so se pač okoristili z nujno potrebo. Izkazalo se je, da je protizastrupljevalno (antiseptično) ravnanje s svežo rano večkrat bolj nevarno, kot pa zdravljenje. Izkušnja je zdravnike naučila, da se klice vnetja, ki so se že zarile v kri, niso dale odpraviti z jodovimi obvezami. Mimo tega pa povzročajo jodove obveze krajevna vnetja in taka vnetja ovirajo celitev rane.

Dandanašnji pa so prišli celo do novega oddelka »španskega načina«. Rano najprej skrbno izperejo in robove namažejo z vročo, izotonsko tekočino. Robove rane olupijo, kakor se glasi strokovni izraz za to. Tako se zabrani, da ne pridejo nobene kužne klice zraven. Nato pa rano tako obvežejo, da dele, ki zijačo vsak sebi, zblizajo drugega z drugim. Večidel pa tega ne storijo, ampak pustijo, da se rana sama zaraste, le da jo pokrijejo s plastjo fine vate, ki dopušča zračenje rane. Poškodovano kost pa dajo v mavce in ranjenca odpeljejo dalje. — Če je le mogoče, ko odstranijo izstrelke iz rane. V jako nevarnih primerih, kot na primer, če je bil kdo ustreljen v trebuh, pljuča itd., pa ranjence z letalom prepeljejo v bolnišnico.

Brez težav

Kuha za štiri osebe

Juha iz srca

Za 1½ l juhe vzameš 15 dkg svinjskega ali telečjega mesa in ga skuhaš s potrebno zelenjavo vred. Potem ga razrežeš na rezance, zgotiš juho s prežganjem in daš nato razrezano srce v juho. Če juha ni zažostna, daš vanjo še zemljine cmoke ali že prej skuhan ječmenček.

Zdrobova juha

Za osebo daš žličko zdroba, ki ga vkuhaš v vrelo juho in mešaš dotlej, dokler ne začne vreti. Nato naj se juha počasi kuha pol do tri četrt ure. Vkuhaj še rumenjaki. Jako dobra bo juha, če se kuhajo v njej telečja vranica, ki so na rezance razrezana.

Telečje noge po laško

Meso odločiš od kosti, ga razrežeš na 2 cm debele rezine, osoliš, povaljaš v moki in brž opečeš na vroči masti. Nato vzamemo meso ven in opravimo v ostali masti sesekljano čebulo, dodamo tri žlice paradižnikove meze, malo citronovega soka z nestrano lupino, sesekljane peteršilja malo sladke paprike in rdečega vina. Opečeno meso damo spet v omako in dušimo do mehkega.

Beluši in korenje

Beluše razgreješ v lastnem soku, ki ga osoliš. Za korenje pripraviš gostljato, svetlo prežganje, 50 g presnega masla, 50 g moke in majhne, sesekljane čebule. Začimiš s soljo, poprom in peteršiljem. Korenje dušiš, a ne kuhaš. Potem jih daš na krožnik in obdaš z vročimi beluševimi kosi.

Za solato

Je znano navodilo, da jo zabeli v oljem kakor razsipnež in z jesihom kakor skopuh, a s soljo kakor modrijan. Tudi sladkor dajo nekateri na solato, tega pa le za spoznanje. Namesto sladkorja dajo ponekod popra, namesto jesilja pa limonin sok.

Pametno gospodarstvo z oblekami

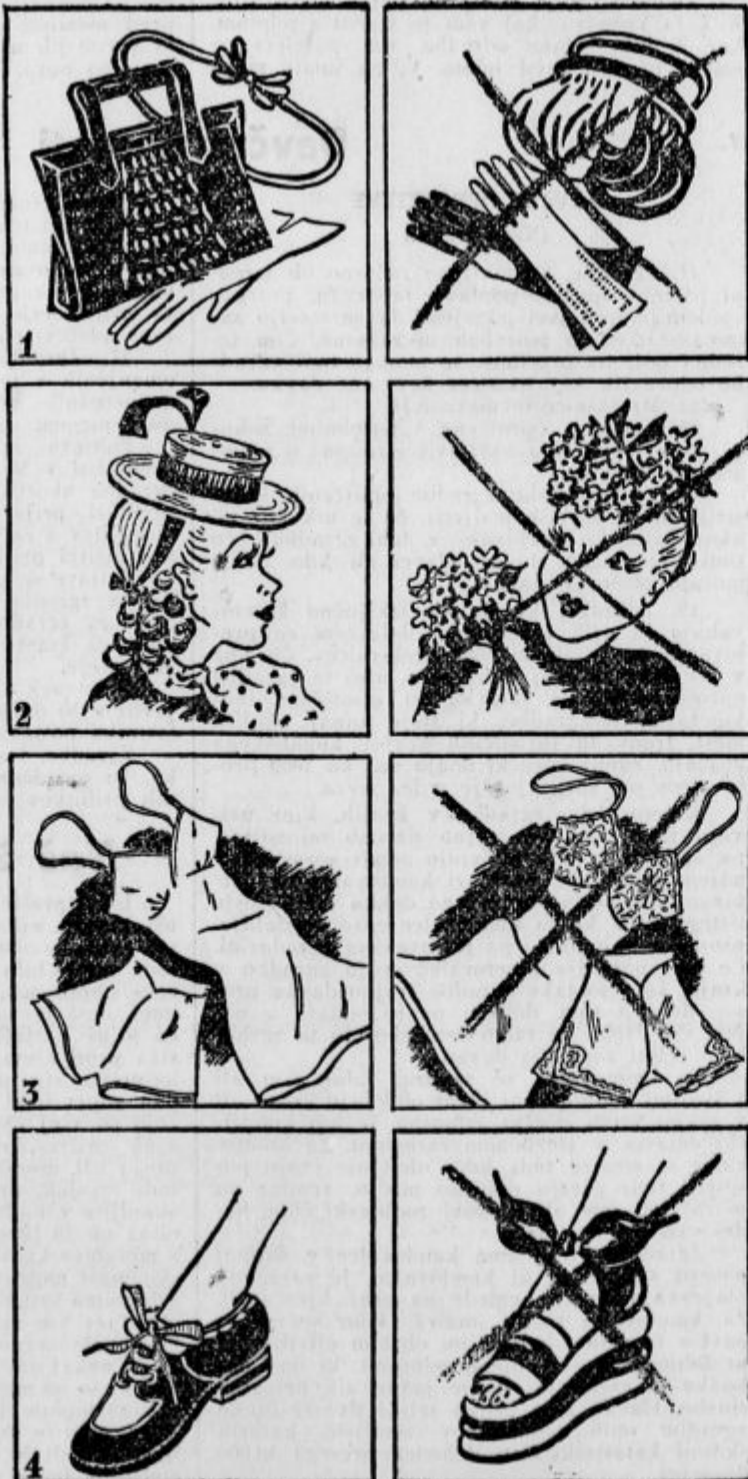
Tudi neobhodno potrebne malenkosti postanejo kmalu preveč drage, če do dna ne premislimo, preden kaj kupimo.

1. Rokavice, pas in torbica iz irhovine te kmalu zavedejo, ker ima mehko usnje lepe barve. A zdaj je tudi mnogo barv gladkega usnja in te so trpežnejše in še lepše. Okraski in zaplestine bele barve so lepi in nežni, a le takrat, če so snežnobeli. Če človek ne utegne večno priti in likati, pa vsi ti okraski niso lepi, zatorej je bolje, da si jih izberemo v drugačnih barvah.

2. Umetno cvetje za na pokrivalo ali za pražnjo obleko je zdaj jako poceni, a sčasoma se to cvetje jako podraži, ker ga je treba večkrat obnoviti. Saj vidiš umetno cvetje, ki je že dolgo na pokrivalu, vendar je vse kaj drugega kot okrasno. Zatorej je bolje, da imaš na pokrivalu trak in kako zaponko, a na obleki prav tako. — Če kupiš nogavice, moraš pogledati, da je tudi njihova zgornja dolžina zadostna, sicer se z natezanjem nogavice raztrgajo.

3. Perilo je prav tako lepo, če ni okrašeno z vložki in s širokimi čipkami. Tudi brez teh dragih priveskov je perilo lahko z robčki lepo okrašeno.

4. Čevlji iz mehkega, svetlega usnja so za poletje jako vabljivi, vendar dobiš pametne, trpežne čevlje prav tako poceni in še cenejše. Če že hočeš na vsak način imeti lahke čevlje, dobiš take oblike, ki imajo konice in pete iz močnejšega usnja, prav to pa podaljša trajanje čevljev.

Kaj imaš v domači lekarni?

Domačo lekarno ima skoraj sleherna hiša — vendar ne vsebuje tistega, kar človek potrebuje. Večidel ljudi misli na domačo lekarno šele takrat, kadar jo potrebuje. Zato je treba domačo lekarno pripraviti, ko še ni bolni in jo večkrat pregledati in obnoviti.

Smisel domače lekarne je predvsem v tem, da združuje v sebi tudi zares vsa zdravila, ki jih ima hiša. Toda vprav narobe je res, tako da so praški, mazila in kroglice kje v nočni omari, priprave za obveze so v omari za perilo, toplomer je v predalu druge omare, zdravilo za grgranje v kopalnici in tako dalje.

Uredimo si domačo lekarno tako, kakor mora biti urejena. Imejmo vse v enem samem predalu, ali na eni sami polici, v kaki omari — toda vse skupaj. Kaj pa naj vsebuje domača lekarna? Predvsem pomirjevalna zdravila, kot baldrijanove kapljice in baldrijanov čaj. Dalje zdravila proti bolečinam — to so razni praški, kafrov spirit, alkohol in arniko. — Dalje za rane in zoper opekline — kot škatico vazelina ali lanolina, obveze raznih vrst.

Odvajalno sredstvo bi moralo biti v sleherni domači lekarni, predvsem ricinovo olje, šenevo listje in podobno. Prav tako mora biti kaj doma, če ima kdo črvesni katar — to so posušene borovnice. Sredstva za potenje morajo biti tudi zmeraj doma, in sicer lipovo in bezgovo cvetje. Dalje kaj zoper kašelj in hripavost — za kar imamo žajbelj in planinski mah. Za grgranje mora biti tudi zmeraj kaj doma — žajbelj, hrastovo lubje (to je dobro tudi zoper ozeblino), vodikov dvokis in Burrovo vodo (1 žlička na 1 kozarec vode). Imej še raznovrstne rože — kamelice, tavžent rože, pelin in druge — dalje jodovo tinkturo, salicil, vato, toplomer in gumijasto steklenico za gorke obkladke. Pomni, da se nekatera zdravila kot, na primer, Burrova voda, jod, kmalu pokvari, zatorej kupi tega zmeraj jako malo.

Nasveti

Lep, cel krompir

Če krompir, ki se kuha v oblicah, osoliš, ko je skoraj že kuhan, se krompir ne razkuha in je tudi lepši na pogled.

Utrujene noge

Če človek dolgo stoji ali hodi, se noge preveč utrudijo, tako da te bolijo. Noge vtakni v vročo citronovo vodo. To kar čudovito olajša bolečine in noge niso več utrujene.

Čebelji plik

Če te žebela piči, moraš želo iztisniti in dotično mesto splakovati s salmijakovo vodo (1 del salmijaka in 5 delov vode). To delaj eno uro, nato splakuj rano vsakih 10 minut s prevreto, a ohlajeno vodo.

has domači zdravnik

R. Z. R.: Pri šolskem pregledu je zdravnik ugotovil pri vašem 13 letnem sinu hitrico pri sru.

Neprijeten duh iz ust prihaja pri boleznih zobovja, grla, dihal prebavil, nosu, obnosnih votlin itd. Pri vas, mislim, da bodo prebavila vzrok nadlogi. Iščite v tej smeri.

M. M. M. p. Ij.: Zgodaj ste začeli, vse prezdobji. Teško si predstavljam, kako ste s temi leti prišli do tega, ker ste pre malo opisali. Morda je samo domišljija in zbehanost. Ne vidim pa nobenega razloga, zakaj se vam ne bi želja izpolnila. Če pa je zadnji stavek resničen, gledate lahko bodočnost brez strahu. Če je dovolj plemenit, bo šel preko tega.

R. B. Zagreb: Letošnje zimo ste se prehladili tako, da vas od božiča do sedaj ni pustil močni in dušeci kašelj. Sele v maju ste šli k zdravniku. Pravite, da se je revež bolj prestrašil kakor vi. Naglal vas je v posteljo. Preboleli ste pljučnico, ki vam jo je zamolčal. Še vedno imate temperaturo med 37.8 do 38.4° Celzija. Kašljate močno, hujšate in se cele noči potite.

Prijatelj, vi ste pa humorist! Kar dobro je to. To k zdravju veliko pripomore. Dokler imate vročino, ležite. Pomenite se z zdravnikom, ki pozna, v kakšnem stanju je vaša bolezen. Mislim, da bi bilo potrebno zdravljenje v kakšnem specialnem zavodu. Nič ne odlašajte!

I. P. G.: Stari ste 26 let. Od nekdanj imate težave v trebuhu. Včasih občutite bolj, včasih manj. Če se skrčite v dve gube, vam odleže. Po težko prebavljivih jedilih vas napenja. Prav tako, če pijete malinovec. Hitro se utrudite. Skleпам, da vam te neprijetnosti povzročajo zapeka. Možnosti so pa seveda še zelo številne. Vetrovnost je znak različnih bolezni. Gibljite se mnogo, gojite gimnastične vaje. Pijte karlovarsko sol.

H. J.: Zile, ki jih tako vzneto opazujete po rokah in nogah, so razvite tako in so take, kakor je prav. To ni nobena bolezen.

J. C. S.: Aprila meseca ste zboleli za vnetjem možganske mrene. Zdravili ste se v bolnišnici 6 tednov. Radi bi vedeli, če niso injekcije, ki ste jih dobili 40 škodljive, ker ste vsi trdi. Ne čutite leve noge in polovico hrbita tudi ne. Glava vs hudo boli, zlasti zjutraj, da se vam kar moti. Na mestu, kjer so vas punktirali, vas hrbet boli. Kolikor ste videli otrok, so vsi ozdraveli brez težjih posledic. Mislite, da je to odločilno, ker ste starejši. Dali so vam navodila, kako se morate ravnati. Le enega se ne morete držati, da ne bi hodili na sonce.

Nadloga, ki jih imate, niso povzročile injekcije, temveč vam jih je pustila bolezen sama. Posledice so tem hujše, čim hujša je bila bolezen, čim bolj strupene so bile klice. Kakor se drugih stvari, ki škodujejo, ogibljete, tako se morate ogibati tudi soncu. Počas je nadloga zginjejo. Seveda pa ne same po sebi. Zato vam priporočam, da se pogovorite zaradi nadaljnega zdravljenja z zdravnikom za živčne bolezni.

Pravni nasveti

Spor zaradi steze. H. B. - Če je prizivno sodišče prvo sodbo razveljavilo in vrnilo stvar prvemu sodišču, ker je bilo postopanje pomanjkljivo, bo moralo je pomanjkljivost prvo sodišče odpraviti. Zaradi ponovnega zaslišanja priči in ponovnega ogleda se seveda kopijo pravni stroški, ki jih bo končno trpela stran, ki izgubi. S tem mora pač vsak računati, preden se poda v pravdo. Kako bo vaša pravda iztekla, ne moremo prerokovati.

Pač pa bi hčerke, ki so zaradi boleznih trajno ne sposobne za pridobivanje in nimajo nobene imovine, mogle zaposliti, da se jim odobri življenjska renta po zakonu o oskrbovanju javnih nameštencev v Hrvaški in Slavoniji v zvezi s čl. 5 in 6 uredbe o prevedbi kronskih upokojencev na dinarske. Če bi pa s to prošnjo ne uspele, vas pa opozarjamo na čl. 7 uredbe o spremembah zakonskih predpisov, ki se nanašajo na prejemke državnih upokojencev z dne 8. marca l. 1940, ki je objavljena v 23. številu Službenega lista kr. banske uprave dravske banovine z dne 20. marca 1940. Po tej uredbi sme neporočenim hčeram drž. uslužbenecv, ki po zakonu, ki so dobili obvezno moč pred t. apr. 1931, izgubijo po dovrstitvi določenih let starosti, pravico do pokojnine, ozir. do vzgojnega prispevka in ni zakonitih možnosti, da bi se jim pokojnina, življenjska renta, milostna oskrbnina ali podpora dalje izplačevala, pristojni minister, ozir. ban banovine Hrvatske v soglasju z ministrom za finance, odrediti podporo od 250 do 500 din na mesec brez pravice do doklade, če nimajo drugih sredstev za svoje vzdrževanje. Prošnjo bi bilo v vašem primeru vložiti na prosvetnega ministra.

Pokojnina. I. P. - Hčerki, ki je oče - državni uradnik - umrl, pripada rodbinska pokojnina skupaj z vdovo-mačevo. V takem primeru se pokojnina odmeri po § 139. urad. zakona za obe užiavalici, ali če jih je več, za vse uživalce skupaj in se nakazuje vdovi. Če pa hčerka ne živi skupaj z vdovo-mačevo ali noče z njo skupaj prejemati pokojnine, lahko zahteva po § 149. uradniškega zakona, da se njen delež pokojnine po očetu nakazuje njej. Če je hčerka maloletna, mora delitev pokojnine in ločeno izplačevanje odobriti varstveno oblastvo. Prošnjo za delitev pokojnine in ločeno izplačevanje naj hčerka vloži na ono oblastvo (ministrstvo), ki je odmerilo vdovi rodbinsko pokojnino.

Vstop v vojno akademijo. T. V. - Z ljudsko-šolsko izobrazbo ne morete biti sprejeti v vojno akademijo. Kar se tiče podčastniške šole, se obrnite ob priliki razpisa natečaja na poveljstvo dotične šole, kamor bi bili radi sprejeti. Sprejemni pogoji so razvidni iz vsakokratnega razpisa.

Službeni prejemki ob času orožnih vaj. V. F. - Obrtni zakon predpisuje samo, da službojemniku, ki je poklican na vojaško večbo, ostane pravica do njegovih denarnih prejemkov za čas štirih tednov, ako je njegovo službeno razmerje nepretrgoma trajalo leto dni in ako za ta čas ne prejema od države ustrezne odškodnine. Ničesar ne določa obrtni zakon za primer, da je uslužbenec v enem in istem letu večkrat poklican na orožne vaje. Po našem mnenju bo vaša razlaga, da mu pripada odškodnina samo za enkratno štiritedensko orožno vajo, pravilna, zlasti zaradi tega, ker zakon o ustroju vojske in mornarice predvideva normalne orožne vaje le štiri tedne na leto in je zakonodajalec obrtnega zakona najbrž mislil na navedeno določbo zakona o ustroju vojske in mornarice, ko je v § 221. obrtnega zakona odredil, da pripadajo službeni prejemki v primeru orožnih vaj za čas štirih tednov. Sicer pa bo v primeru spora imelo končno besedo sodišče.

Patent. P. L. - Ako ste kaj resnega iznašli, obrnite se na ministrstvo za vojsko in mornarico.

Podpora materi, katere sin je poklican. J. N. Z. - Obrnite se potom občine, v kateri bivate, na odbor, ki je določen za podeljevanje podpor rodbinam oseb, poklicanim v vojaško službo. Ker glede vas predpisi uredbe niso jasni, bo morda odbor zaprosil ministra za socialno politiko in za ljudsko zdravje za potrebno pojasnilo.

Prošnja za milostno podporo. J. T. - Gotovo ste v zmoti, ko pišete o pritožbi na drž. pravdnistvo v Belgradu, na katero se je baje obrnil odpuščen orožnik zaradi podpore. Drž. pravdnistvo za takšne prošnje ni pristojno. Če orožnik, ki je bil zaradi bolezni odpuščen, prejel odpravnino, tedaj pač nima izgleda, da bi se kaj dobil. Če je nesposoben za pridobivanje, naj se obrne na domovinsko občino, ki ga je dolžna vzdrževati, ako nima sorodnikov, ki so ga dolžni podpirati.

Vojaska obveznost. S. P. - Obrnite se na poveljstvo vojnega okrožja, kjer vam bodo povedali, ali vas bodo poklicali ali ne.

Trafika. P. F. - Za trafikanta se ne zahteva kakšna posebna izobrazba. Prošnjo vložite potem pristojnega oddelka finančne vrožbe na posebni tiskovini, ki jo dobite tam, in to na monopolno nadzorništvu. Provizijo pri naborni prodaji monopolnih predmetov določa finančni minister in je pri raznih predmetih različna. Višina davka bo odvisna od višine dohodkov. Za vse druge podrobnosti pa vprašajte kakšnega trafikanta.

Dedovanje zakonskega druga itd. J. R. J. - Preživeči zakonski drug ima poleg otrok zakonito dedno pravico do ene četrtine zapuščine. Razen dednega deleža dobi preživeči poleg zapustnikovih otrok premišnino, ki so potrebne za njegovo osebno uporabo. Preživeči zakonec, ki je iz lastne krivde ločen, nima zakonite dedne pravice, niti zahtevka do premičnin za osebno uporabo. Lahko mu pa seveda ločeni zakonec z oporoko kaj zapusti - Otroci so dolžni svoje obubožane starše dostojno vzdrževati in tudi takega očeta, ki se ni brigral zanje. — Ker je v vašem primeru oče zaradi ločitve po lastni krivdi izgubil dedno pravico po svoji

Črni žitni riškar. St. D. G. - Sveta bi radi, kako pregnati nadležno živalco, ki ste jo poslali na pregled. Zaredila se je najprej v šrambi za žito ter prilezla potem v spodnje prostore v spalnico, kjer leze po zidu in po tleh. V sobi je neprijetna, na žitu pa škodljiva. Kako se ta golazen imenuje? — Po doposlanih izvodih tega hroščka smo ugotovili, da je to žitni riškar. Ta majhen, komaj 3-4mm dolg hroščec temnozjave barve prezimuje v žitnih kupih, najrajši v pšenici in rži, dalje po razpokah poda, aramovja in po sličnih skrivališčih. Spomladi zaleže samica v vsako zrno po eno jajčece, iz katerega se kmalu izleže majhna črnoglavca ličinka, ki izjeda zrno in ga tako očre, da ne ostane drugega kakor luščina. Ko je stara šest tednov, se zabubi; v juliju s epojavi prvi rod hroščev. Jeseni, navadno septembra, je že drugi rod, ki prezimi. — Izgleda, da je vaše žito že popolnoma okuženo od tega škodljivca, zato ga morate čimprej porabiti bodisi za krmo ali za moko, v kolikor ga je še zdravega. Šrambo, v kateri imate žito, pa temeljito očistite in razkužite z apnenim prahom; če seda t udi z žeplovim dimom. Vsekakor morate poskrbeti za največjo snago, da se ta škodljivec ne bo še nadalje razmnoževal v vaših prostorih. Žito pa večkrat premetavajte in prezračite, da hroščec ne bo mogel mirno v njem bivati. Samo s skrajno čistočo in snažnostjo ter s ponovnim razkuževanjem šrambe se boste ubranili tega najnevarnejšega škodljivca naših žit.

Teleta se pred letom ne smejo klati. I. R. K. G. - Vprašate, kaj vam je storiti s teletom, ker je bila izdana odredba, da se teleta ne smejo prodati pred letom. Vi pa imate mrve

RADENSKO KOPALIŠČE

po naravni oglikovi kislini najmošnejše v Jugoslaviji in edino kopališče te vrste v Sloveniji zdravja uspehom bolezi srca, ledvic, živcev, jeter, žolča, želodca, notranjih žlez in spolne motnje. Odprto od 12. maja!

Maj, junij - 10 dni Din 700 - do 850 - . Vse vršunano (pension, zdravnik, kopelji, kopališke takse). Moderni komfort, tekoča voda, godba, dancin, kavarna, ton-kino, tenis itd. - Obširne prospekte dobite na zahtevo pri PUTNIKU ali naravnost od uprave kopališča SLATINA RADENCI.

Direktni vagon iz Ljubljane, Beograda in Zagreba do samega kopališča!

ženi - vaši materi, je daljnje razpravljanje o tem vprašanju nepotrebno. Kar se tiče menjave državljanstva, predpisuje zakon o državljanstvu, da se izguba državljanstva možna nanaša na zakonsko ženo in otroke samo, če so pridobili novo državljanstvo, ohranilo državljanstvo. V nasprotnem primeru obrdže naše državljanstvo, dokler se stalno ne izselijo iz našega ozemlja.

Skrajšan rok. G. I. - Ker je vaš prvi sin služil skrajšan rok, drugi nima pravice do skrajšanege roka. Zato bo prošnja brezuspešna. Pri aviaciji traja vojaški rok dve leti.

Izplačilo dediščine. S. M. - Ker so otroci polnoletni, imajo pravico do izplačila dednega deleža za umrli materi. Ne morejo pa zahtevati tudi od očeta kakšnega deleža, dokler oče živi, razen hčera, ki lahko zahtevajo doto, kadar se može.

Rodbinska doklada za otroka. A. K. - Možu, drž. uslužbencu, pripada rodbinska doklada za otroka, četudi je njegova žena posestnica.

Kmetijski nasveti

samo za eno kravo, tako da teleta ne morete prehraniti do enega leta. — To odredbo ste vi slabo razumeli. Nikjer ni rečeno, da se teleta ne smejo prodati, ampak in smejo se klati. Torej vi lahko prodaste svoje tele posestniku, ki ga hoče hraniti do leta starosti. Nadalje se je prvotni načrt uredbe spreminil v toliko, da se ne sme klati telic; bikce pa lahko prodaste za zakol kot teleta. Pa tudi glede zakola telic bodo skušale organizacije kmetovalcev doseči nekako omlenjenje, kajti v vsakem primeru se te uredbe v sedanji obliki ne bo mogoče držati. Sicer se pa tozadevno obrnite na občino, morda vam bo ta kaj boljega nasetovala.

Jablana ima raka. G. Z. - Močno rastočo jablan na vrtnu vam je napadel rak, ki se je začel širiti tudi že na mlajša drevesa. Bojite se, da bo v kratkem ves sadovnjak okužen. Zelite nasveta, kako se rešiti te bolezni. — Rak na sadnem drevju ni bolezen, ki bi se razširila z okuževanjem. Nagajenost k raku pospešujejo okolice, ki zadržujejo zoričev lesa in povzročajo večjo občutljivost za pozebo, kakor obilna vlaga v nepropustni zemlji, vlažna senčna lega, prebiten dušik in pomanjkanje apna v zemlji. Nekatero sorte so bolj, druge manj občutljive. Ker ste šele letos opazili raka, bo to gotovo posledica pozebe, kajti letos je pozebo veliko drevoja. Če je to pravi rak, ne pa pozeba, ki jo je letos povsod dovolj, tedaj izrežite rane do zdrave skorje in lesa ter jih namažite s petodstotno raztopino modre galice ali s karbolinejem. Zemljo okrog drevoja pa močno pognojite z apnom. — Drevesa, posajena pred sedmimi leti, ki nič ne rastejo, izkopajte in vrzite jih na ogenj. Na njih mesto posadite pravilno nova.

Teleta se pred letom ne smejo klati. I. R. K. G. - Vprašate, kaj vam je storiti s teletom, ker je bila izdana odredba, da se teleta ne smejo prodati pred letom. Vi pa imate mrve

Davčni nasveti

DAVČNE OPROSTITVE (Nadaljevanje.)

11. Zgradbe, postavljene začasno ob izredni potrebi (požar, poplava, taborišča, potresi, epidemije itd.) pod pogojem, da se stavijo samo ob izrednih potrebah in začasno. Čim izredna potreba prestane, se morajo tudi zgradbe odpraviti, ker so sicer zavezane davku.

12. Mrtvašnice in mavzoleji.

13. Zgradbe, oproščene s posebnimi zakoni, ki se izdajo po uveljavitvi zakona o neposrednih davkih.

14. Stanovnjanske zgradbe opušenih industrijskih in obrtnih podjetij, če se nikanor ne ukoriščajo. Če prebivajo v teh zgradbah, če tudi brezplačno, bivši delavci ali kdo drug, morajo plačevati davek.

15. Zgradbe, ki služijo izključno kmetovalcem in njih kmetijskim delavcem za prebivanje po vaseh do 5000 prebivalcev. Če ima v takih vaseh svoj delež srez, niso te zgradbe oproščene davka. Davka so oproščene tudi kmetovalske zgradbe, ki stoje zunaj okolisa mest, trgov in turističnih krajev kopališkega značaja, zunaj vasi, ki imajo več ko 5000 prebivalcev oz. vasi, kjer je sedež sreza.

Kmetovalske zgradbe v krajih, kjer uživajo take zgradbe trajno davčno oprostitev, pa se deli zgradb oddajajo samo sezonsko v najem, ostali del pa služijo kmetovalcu za prebivanje, so stalno oproščene davka samo glede tistega dela, ki ga kmetovalec zase uporablja, sezonska najemnina pa je zavezana zgradarini. Če pa uporabljajo kmetovalec svoje zgradbo v kraju, kjer so take zgradbe trajno davka proste, deloma sam, deloma pa jo oddaja v najem vse leto, ne samo sezonsko; je ta zgradba v celoti zavezana davku.

Za kmetovalca se smatra, kdor sam ali s svojimi rodbinskimi člani obdeluje svojo ali v zakup vzeto zemljo, odnosno, je kot kmetijski delavec v službenem razmerju. Za kmetovalca se smatra tudi, kdor obdeluje svoje posestvo tudi s tujo delovno močjo, vendar pa mora tudi sam ali njegovi rodbinski člani sodelovati pri tem delu.

služijo za brezplačno prebivanje delavcev, zaposlenih pri teh podjetjih. Če se pobira od delavca najemnina za stanovanje ali se mu daje zaradi stanovanja v naravi manjša plača, odnosno, če se pobira od njega, določena vsota za vzdrževanje zgradbe, so take zgradbe zavezane plačevanju davka.

17. Zgradbe zadrug in zadrughih zvez, omenjenih v točkah 7 in 8 lena 76 zakona o neposrednih davkih kolikor služijo neposredno namenom združništva.

Zahtevo za davčno oprostitev se mora predložiti v 30 dneh od dne, ko se je začela zgradba ukoriščati v navedene namene. Če se predloži prijava pozneje, se začne davčna oprostitev z začetkom trimesečja, ki nastopi po predložitvi prijave.

Prijave se ne predlagajo za državne zgradbe, za zgradbe tujih držav, za cerkve in kapele, za zgradbe oproščene s posebnim zakonom, za kmetijske zgradbe, za mrtvašnice in mavzoleje.

Prestanek davčne oprostitve se mora prijaviti v 30 dneh po spremembi; sicer zadenejo lastnika posledice določene z zakonom.

Zgradbe, trajno oproščene plačevanja davka, so oproščene tudi plačevanja vseh državnih pribitkov in samoupravnih doklad.

Naš živinozdravnik

Ušivi prašiči. M. R. G. - Vaši prašiči imajo uši, katerih nikanor ne morete zatreti. Poskusili ste razna sredstva, kar koli so vam svetovali, toda vse je bilo brezuspešno. Enemu prašiču ste celo obrali uši, toda drugi dan jih je zopet imel, dasi je vsak v svojem svinjaku. Mislite, da so uši nastale iz gnid. Zelite sigurnega sredstva proti usm. — Ne čudite se, da je prašič, kateremu ste prejšnjega dne obrali uši, drugi dan zopet imel uši, saj se te živalce razležejo po vsej okolici tako, da postane tudi svinjak »ušev«. Če hočete imeti uspeh pri zatiranju uši, morate temeljito očistiti in razkužiti tudi svinjak, ne pa samo svinje. Ušive svinje okopljite v topli kreolinski kopelji (20 dkg kreolina na 10 litrov tople vode) ter jih namažite s mešanico kreolina in svinjske masti. Kreolinsko mast pripravite tako, da vzamete n. pr. pol kilograma svinjske masti, dodate eno žlico kreolina ter vse skupaj temeljito zmešate, da dobite enakomerno rjavkasto mažo. Kopelj in mažo po nekaj dneh ponovite, da ubijete tudi tiste uši, ki so se medtem izlegle iz gnid. S kreolinsko raztopino, ki ste jo imeli za kopelj prašičev, operite svinjak, ko ste predhodno temeljito očistili in oprali z vrelim lugom. Čim temeljiteje boste razkužili svinjak ter okopali in namazali ušive prašiče, toliko manjkrat vam bo treba ponavljati isti postopek.

ODREZITE SLOVENEČ SVETOVALEC odgovarja samo na vprašanja, katerim je priložen tale odrezek „Slovenec“ 23. junia 1940

Tega Parizu ni bilo treba doživeti!

Med nemškimi obleganjem Pariza v letih 1870—1871 je francoski pisatelj Edmond de Goncourt zapisoval svoje vtise v svoj »Dnevnik«, ki ga je bil s svojim bratom Julesom začel pisati l. 1851 in ga je po njegovi smrti leta 1870 pisal sam dalje. Pričuje o nekaj odlomkov iz tega slavnega »Dnevnika«. Opisana doživlja si je treba misliti, kakšna bi bila v današnjih dneh z modernim vojskovanjem in s sedanjjo naglico, pa bomo spoznali, česa Parizu zdaj ni bilo treba doživeti.

V nedeljo, 2. oktobra. — Se ves v sanjah slišim nenadoma moškega, ki je obstal na bregu in ki pravi sosedu: »Tako, spet jih bomo dobili na glavo!« Te besede me prebudijo in mi koj vzbudijo sumnjo, da se je Strassbourg

vendar si čutil iz nje zadovoljstvo, gibanje, lahkomišelnost, nesmotrnost. Zdaj pa hodijo vsi kakor človek, ki se mu mudi domov.

Četrtek, 22. decembra. — Ves Pariz je semenj, in vse se na vseh pločnikih Pariza razprodaja. Tu prodajajo sočivje, prodajajo mufe, prodajajo sivko in prodajajo konjsko mast.

Obleganje vzbuja fantazijo zlikovcev. Danes je Magny zaman pričakoval častnika, ki je pri njem naročil kosilo za dvanajst tovaršev. Zahteval je bil rib, perutnine in gob. Vsa ta pojedina pa je bila naročena za to, da je bil kočijaž, ki je častnika pripeljal k Magnyju, za pet frankov opeharjen.

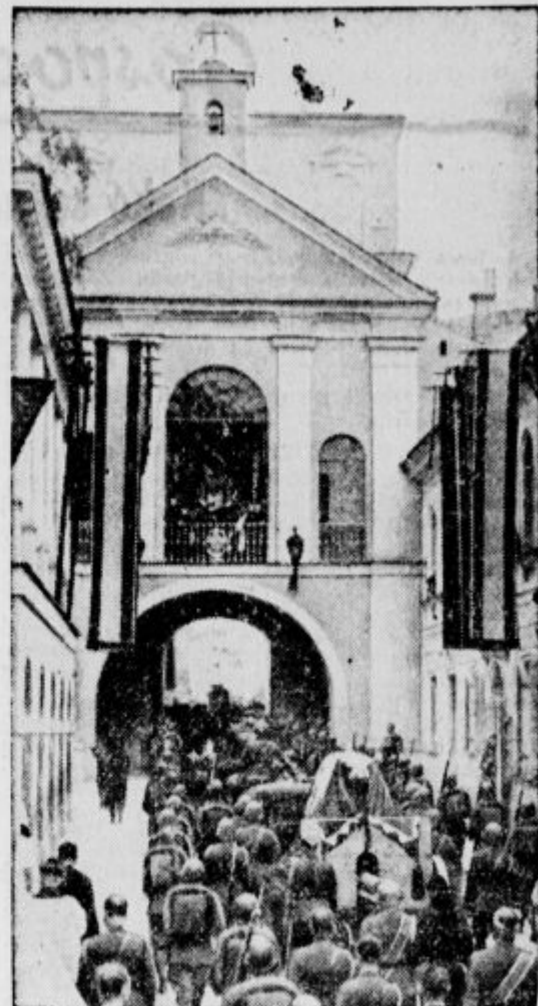
Kako se je kupčija na vso moč spremenila, kako so se čudovito predrugačile trgovine! Neki draguljar v Ulici de Clichy ima v izložbi v škatlicah za zlatino sveža jajca, ki so v vato zavita...

so iznašli novo živilo: namreč arzenik. Časopisi poročajo tako lagodno o prožnosti, ki jo ta strup daje štajerskim lovcem na divje koze in pripravljajo za zajtrk prašek arzenika...

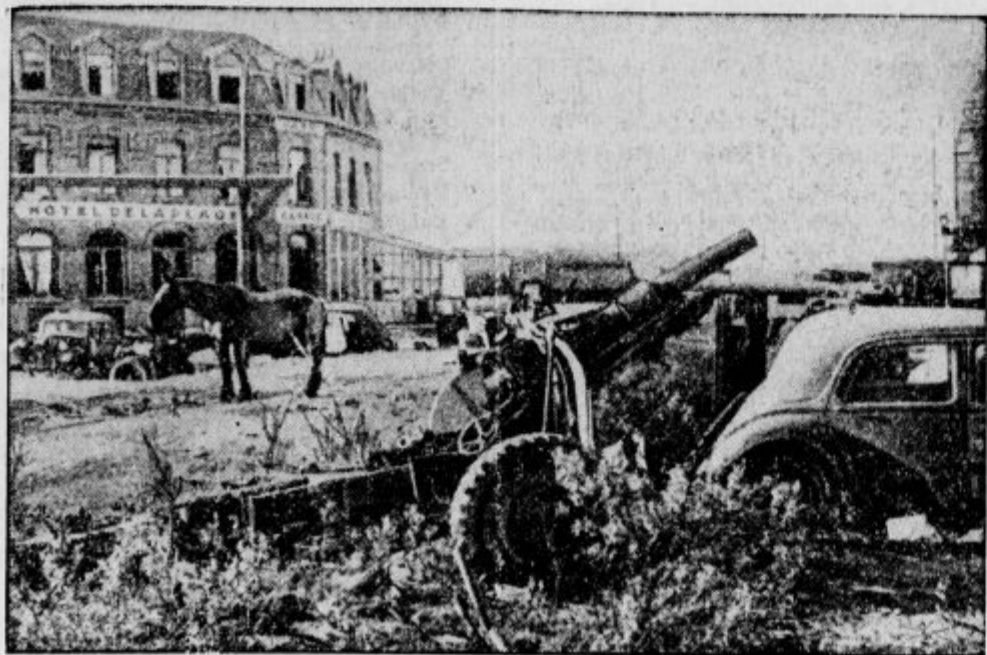
Na cestah iz okolice Avenije de l'Impératrice naletim na grozečo množico. Sredi nje so strašne glave starih žensk, ki so še bolj prikupne zaradi velikih slavnikov, da so videti ko furije. Grozijo, da bodo pokončale nacionalne gardiste, ki zapirajo ceste...

Sobota, 31. decembra. — Konjsko meso je meso hudih sanj in móre. Odkar ga jem, so vse moje noči brez spanja.

Iz radovednosti se odpravim k Roosu, angleškemu mesarju, ki je na buljaru Haussmann. Ondi vidim vsakovrstne posebne preostanke. Na zidu visi na častnem mestu rilec mladega Poluksa, slona iz Jardina de l'Acclimationa; med raznimi brezimnimi meseninami in izrodki rogovja ponuja vajence ledvice kamele.

Kapelica čudodelne ostrabramske Matere božje nad mestnimi vrati v Vilnu.

Obličje vojske na zahodnem bojišču.

vdal. Ta sumnja se je potrdila, ko sem na buljaru kupil časopis.

3. oktobra. — Moški, ki nam vladajo, so srednjevrstni in zato so celo nekam pametni. Toda oni nimajo občutka za nesramno drznost in prav nič ne slutijo o možnosti nemogočega, ki biva v časih, kakršni so zdaj. Kdo so pa tudi vsi ti naši rešitelji? Neki general, ki lepo govori; neki zadovoljni literat; neki sladkobni državni pravdnik...

4. oktobra. — Bombardiranje se javlja. Včeraj so me prišli vprašati, ali imam v vseh nadstropjih vodo...

Petek, 28. oktobra. — Tisto, kar je najbolj čudno, najbolj izredno, najbolj neverjetno, je to, da ni nobenih zvez z zunanjim svetom. Tudi enega Parizana ni, ki bi bil zadajih 40 dni dobil kako sporočilo zunaj od svojece. Če pride po kakem izrednem naključju kdaj kak časopis iz Rouena v mesto, tedaj ga prepisujejo in razširjajo ko kako neprecenljivo čudo. Nikoli ni bilo dva milijona ljudi zaprtih v taki popolni ječi. Nobenega odkritja ni, nič novega, nobenega posrečenega naklepa. Tudi nobene domišljije ni več v Franciji.

Ponedeljek, 31. oktobra. — Ulica de Rivoli je polna nemira in hrupa, množica z dežniki je zmeraj večja, čim bolj se bližajo mestni hiši.

Tam se zbirajo ljudje, tam je zmešana štrana ljudi vseh vrst, ki se vsak hip prerivajo skozi nje nacionalni gardisti, držec puškino kopito kvišku, in vpijejo: »Vive la commune!« Poslopje je danes vse črno, samo ura, kjer se mirno premikajo kazalci, je razsvetljena. Okna so na stečaj odprta in iz njih visijo noge delavcev, kakor jih je bilo videti že 4. septembra. Ves trg je en sam gozd dvignjenih puškinih kopit, ki se njih okovi svetlikajo v dežju.

Na obrazih spoznaš bolečino zaradi vdaže Bazaina, neko jezo zaradi včerajšnjega poraza pri Le Bourgetu, hkrati pa srdito in junaško nepremišljeno voljo, da se ne sme skleniti mir!

Delavci v okroglih klobukih pišejo s svinčnikom na umazanih listnicah neki seznam, ki jim ga narekuje neznan gospod. Med imeni slišim tele: Blanqui, Flourens, Ledru-Rollin, Motta. »Zdaj bo šlo,« zakriči nekdo v otrpli molk svojih sosedov. Nato naletim na skupino žensk, ki — dasi še plaho — govorijo o razdelitvi zasebne lastnine.

Kolikor morem sklepati po prvih vtisih, je vlada padla, osnovala se je komuna, in seznam gospodov bo potrjen po splošni volivni pravi.

Zdaj je že tako daleč. Zdaj si lahko zapíšeš v svoj koledar: »Finis Francie!« — »Konec Francije«. Vzkliki »živela komunale« se razlegajo povsod po trgu in novi bataljoni se zaženejo v Ulico de Rivoli, v katero sledi druhal, ki kriči in maha z rokami... Tedajci me vpraša neka stara gospa, ki vidi, da sem pravkar prebral večerni list, ali — o ironija! — je v listu tečaj državne rente!

Torek, 20. decembra. — Odkar traja obleganje, je hoja Parizanov vsa spremenjena. Dobra je bila ta hoja, zmeraj malo prenegljena,

V Parizu pomrje zdaj mnogo ljudi. Pa ne samo zaradi lakote! Mrtveci tudi niso zmeraj bolniki in bolehniki, ki bi jih bila uničila prepričla prehrana. Mnogo ljudi v mestu pomrje zato, ker so bili primorani izgubiti svoj dom; ker so imeli domotožje; ker so preveč hrepeneli po malce sotočju. V mali begunski koloniji iz Croissya-Beaubourga (največ jih je 25) je že pet mrtlicev.

Ponedeljek, 26. decembra. — Za tek Parizanov, ki ga je bilo zmeraj težko zadovoljiti,

Mojster pa govori ženskam, ki stoje okrog njega: »Štirideset frankov funt zrezka in rilec. — Da, štirideset frankov... Ali se vam zdi to drago?... Saj ne bom pri tem prav nič zaslužil... Mislil sem, da dobom zanj 5000 funtov, pa bom dobil le 2500 funtov... Noge... Vprašali ste, po čim da so noge? Po 20 frankov... Drugi kosi po 8 do 40 frankov... Ah, dovolite, da vam kar najtopleje priporočam tele krvavice! Slonova kri, kakor veste, je najbolj izdatna kri... Njegov srce pa, veste, je tehtalo pet in dvajset funtov. In pa, drage gospe, v mojih krvavicah je celo čebula...«

Nedelja, 1. januarja 1871. — Kakšen dan! Hrana, ki jo človek uživa, večno motenje nočnega miru po streljanju mi je dalo strašno migreno, tako da sem prisiljen podnevi ležati v postelji.

Obstreljevanje, lakota, izredno hud mraz: to so noveletna darila za leto 1871. Se nikoli, odkar stoji Pariz, ni bilo takega novega leta.

5. januarja. — Danes se je začelo obstreljevanje na naši strani. Nič se ne vidi. Povsod sama gosta megla, ki so iz njene bele neprodinosti slišati strahotne detonacije.

Popoldne pohajkujem okoli pokopališča v Auteuilu. Zdaj pa zdaj prižvižgajo izstrelki, in mahoma planeta predme dva moška; eden drži v roki kos svinca, ki je težak dva funta in ta ju je pravkar oplazil.

12. januarja. — Hodim po tistih delih Pariza, ki so jih obstreljevali. Line od kleti so zamašene. Neki branjevec si je napravil bistrovno obrambo iz skladišne deske in iz vreč prsti prav do prvega nadstropja. S Pantheonškega trga odstranjujejo kamnitne plošče. V Ulici Saint Jacques so zidovi preluknjani, razrušeni in se venomer podirajo. Velikanski kamniti skladi, del Sorbonne, tvorijo barikado. Najbolj očitno je obstreljevanje na Buljarju Saint-Michela, kjer so podrti kar celi vogali cest. Na koncu Ulice Soufflot visi balkon prvega nadstropja grozeče v praznino. Od Pasysja do Auteuilja je zasnežena pot vsa rdeča od plamenov, ki se svetlikajo iz Saint-Clouda.

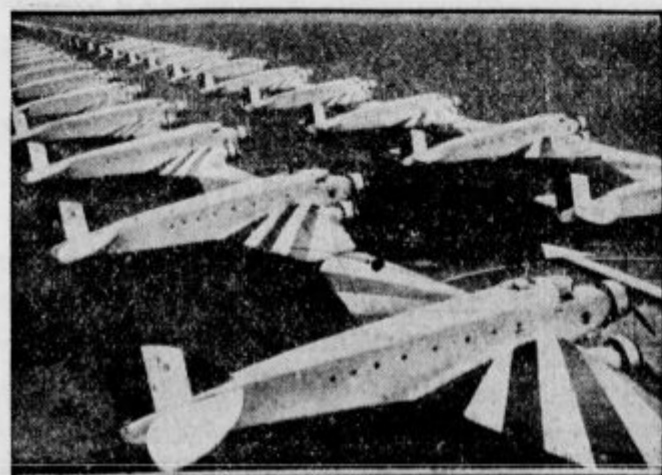
Mesto Vilno v Litvi, ki jo je sedaj Ruisija zasedla.

Hud požar v Otaciju

Iz Bukarešte poročajo: O velikanskem požaru v trgu Otaciju ob Dnjestrju v severni Besarabiji so zdaj znane pretresljive potankosti. Požar je nastal v branjarji: dveh judov, kjer sta prodajala barve in podobno. Močan veter je pognal plamene na sosednje hiše, tako da se je prej ko v eni uri vnelo 76 stanovanjskih hiš z gospodarskimi poslopji, s kašči, trgovinami in zganjarnami vred. Nepopisno je bil strah prebivalstva. Moški, ženske in otroci so v nevarnosti za življenje skušali rešiti svojino, toda ogenj, ki je zajel hiše hkrati na več krajih, je bil tako hud, da so bili vsi napori gasilcev in prebivalstva zaman in se je spremenilo v pepel vse, kar je bilo gorljivega. Ženske, ki so izvlekle iz gorečih hiš obleko, posteljino in postelje, so morale vse to kar pustiti na cesti, ker je tudi na cestah vse gorelo. Vpitje in krik ubogih po-

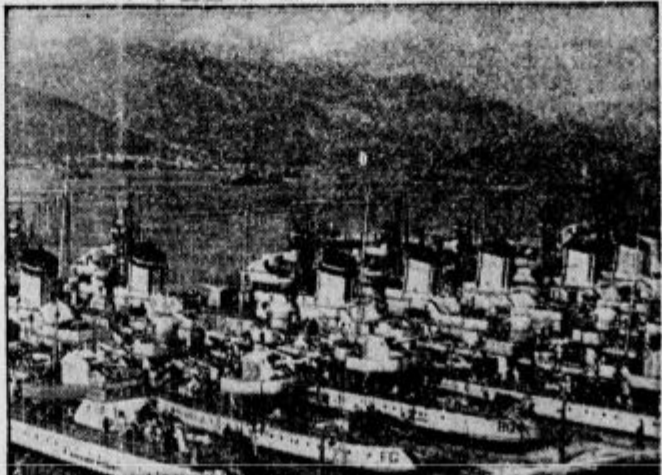
gorelcev je bilo slišati še onkraj Dnjestrja v sovjetsko-ukrajinskem mestecu Movilavu, čigar prebivalci so opazovali nesrečo, ne da bi bili mogli kaj pomagati. Mnogo ljudi se je opeklo, več jih pa pogrešajo in nihče se ne ve, ali so zgoreli ali pa so zblazneli in ušli na polje.

Požar se ni razširil tako naglo samo zaradi močnega vetra, marveč tudi zato, ker ni bilo gasilcev takoj na mestu. Oddelki gasilcev, ki so jih bili poklicali iz 50 km oddaljenega mesteca Soroke, so spotoma s svojimi brizgal-kami obtičali v blatu, ker so bili prejšnji dan nalivi in so se besarabske ceste spremenile v močvirja. Slednjič so iz Lipnic poslali poseben vlak 200 vojakov na kraj nesreče, ki jim je po dolgem trudu uspelo, da so požar omejili. Vsega skupaj je 160 družin ali 1000 ljudi brez strehe. Škode je pa 50 milijonov lejev.

Na levi: Nova vrsta italijanskih brzobombnikov.

Na desni: Edinice italijanske mornarice.

ANEKDOTA

Bojazljiv mladenič se je usedel. Na mizi pred njim so bile razvrščene pisalne potrebščine: pisemski papir, ovitek, pivnik, podkladek in peresnik. Mladenič je začel pisati:

»Velespoštovana, milostljiva gospoči, na!

Končno se mi je le posrečilo zvedeti za Vaše ime in naslov. Že več tednov, odkar sem Vas prvič videl na tramvaju, mislim na Vas in na priliko, ko Vas bom zopet mogel videti. Res, gospodična Adela, ljubim Vas z vso strastjo svoje vroče krvi. Morda tudi Vi ljubite mene, in tega nikar ne obžalujte! Dajte mi možnost snidenja! Ponudite sreči roko! Jaz bom prihodnji ponedeljek točno ob sedmih čakal na Vas v mestnem parku, in prostim Vas, sporočite mi čimprej zaupno — pod geslom: »Bodi čujoč, le skozi noč — se prikrade ljubezen!«, ali smem računati na Vaš prijazni prihod?

Da pa me ne bi prezrili, Vam podajam na kratko opišem znake, po katerih me boste spoznali: Sedel bom na desnem koncu druge klopi, pri vodometu, z nategnjenimi rokavicami in s pesmijo na ustnicah. Sem vitke rasti, šibke postave, plavalas in razmeroma majhen. Nosim rjavo obleko, rdečo kravato, ovrtnik po Wildejevem načinu, rjav borsalino. V desni roki — oblečeni sta v angleške rokavice iz svinjine — držim rdečo rožo ki bo brezmejno srečna, če bo mogla biti izročena svojemu namenu, namreč Vam, velespoštovana gospodična. Vse dotlej pa — vnet Adelin častilec!

Mladenič je boječ nesel pismo na pošto. Štiri dni kasneje je že prispelo pismo zanj. »Prišla bo — kako sem vendar srečen!« in pritisnil je pismo na ustnice. Nato je pretrgal ovoj in bral:

»Velesenjeni gospod!

Prišel bom točno na predlagani sestanek. Da pa me ne bi prezrili, Vam podajam na kratko naslednje spoznalne znake: Sedel bom na levi strani druge klopi ob vodometu — s škripajočimi zobmi in z rokavicami na rokah. Sem krepkih mišic, črnolas in razmeroma precej velik. Ne nosim rjave obleke, rdeče kravate in ovrtnika, pač pa — kakor Schmeling — odprto srajco in zavahane rokave. Na glavi nimam borsalinca, ampak veliko brazgotino. V desni roki — moje rokavice so prstnega domačega izdelka — bom držal debelo palico, ki bo nizmeroma srečna, če bo mogla doseči svoj namen, namreč Vas, velesenjeni gospod, in Vam izbiti muhe iz glave. Izredno me veseli, da sem Vas končno našel in morem pomagati Vašim mladostnim močem, da se sprostijo velike gorečnosti srca, neudržne sile ter vročerkvnosti.

Vse dotlej pa — Adelin oče.

Školjke kot geološke časovne mere

Čeprav ni mogoče iz školjk preračunati starost naše zemlje, pa so nam vendar važno oporišče za določitev časovnih dob, v katerih so nastale plasti školjk. Iz starosti školjk, njih rasti in debeline plasti prav lahko sklepamo na geološke časovne dobe. Kakor so določili nemški znanstveniki, moremo sklepati iz 1 m debele plasti školjk na 20.000 let. To je merilo, ki z njim merijo bolj debele plasti glede na starost. Sto metrov debela apneniška plast školjk je torej nastala v kakih 2 milijonih letih. Na podlagi tega dognanja bi torej določili za vso triasovo periodo 15 do 20 milijonov let — natančnih števil itak ni moči povedati. Vendarle je ta način dokaz, da je vsa triasova doba trajala najmanj 20 milijonov let, in s temi številkami smo najbolj blizu resničnosti.

Čevlji iz pravljice

Nemški modni urad v Frankfurtu ob Maini je pred kratkim izdelal vzorec čevljev iz stekla. Pa ti čevlji niso samo vzorec ali model, ampak pravi čevlji, ki se dajo tudi nositi. Steklo, ki je bilo uporabljeno za te čevlje, je posebno upogljivo steklo znamke »Plexic«. Podplat čevljev je izdelan iz dokaj trdnega, a upogljivega stekla, peta pa iz trdnega nezdroljivega in nekrušljivega stekla. Mesto gornjega usnja pa so uporabili izredno upogljivo steklo, ki se prilaga prav tako lepo, kakor najfinje usnje. Koliko taki čevlji stanejo, ni bilo objavljeno, vendar pa pomenja njihova uporabnost nov korak naprej pri izkoriščanju domaštvo ter hkrati spominja na staro pravljico.

Gospodarstvo

Kako so narasle cene

Zveza nabavljajnih zadrug uslužbencev državnih železnic objavila v svojem glasilu »Zadrugarstvo« zanimive podatke o povišanju cen od 1. septembra 1939 do 31. maja 1940. To so delno cene na debelo, delno pa tudi na drobno ter za Belgrad.

Zaradi presejete teh podatkov jih v naslednjem v celoti objavljamo:

	1. IX. 1939	31. V. 1940	poviš. v %
pšenica	148.—	247.—	67
polbeli kruh	3.—	4.25	40
crni kruh	2.50	2.—	40
koruza	117.—	197.—	69
štirka	4.20	5.50	31
fižol	2.60	5.40	53
grah	8.—	12.—	50
moka niča	230.—	365.—	59
riž »Splendor«	5.90	8.80	49
sočivje	6.—	12.—	100
testenine	4.25	6.25	46
konz. keksi	16.20	17.10	5.5
svinjska mast	14.25	18.35	28
šuhomesnati izd.	18.—	20.—	11
čajno maslo	22.—	32.—	45
sladkor v kockah	13.60	13.20	—
kristalni sladkor	12.—	11.50	—
namizno olje	9.55	14.—	46
ocetna kislina	32.24	31.—	—
delikatna paprika	31.—	36.—	16
špirt	9.50	11.—	16
Frankov dodatek	11.40	15.98	37
milo »Schicht«	10.—	12.—	20
metle št. 2	5.75	11.—	98

	1. IX. 1939	31. V. 1940	poviš. v %
krtae za pranje št. 16	56.—	67.—	22
jutine vreče	9.25	22.—	131
papirne vreče	7.50	8.30	11
mast za obutev	23.50	33.—	40
Kava »Rio«	44.—	60.—	36
patrolej	6.80	8.—	15
platno »Vera«	9.—	10.75	20
American Molino	5.35	6.40	20
moško blago »Stan«	95.—	136.—	42
cic »Drina«	6.50	8.15	25
podlelen »Jelena«	7.25	9.25	28
Flanel tenis	4.60	7.10	54
sukanec št. 50	17.—	20.50	21
modri gradl	10.35	13.55	30
inlet	11.40	16.—	40
nogavice	104.—	136.—	30

Razen sladkorja in ocetne kisline izkazujejo vsi drugi predmeti večji ali manjši dvig cen.

Določene najvišje cene za bučno olje v Sloveniji

Na podstavi čl. 5. uredbe o kontroli cen z dne 5. februarja t. l. Sl. list št. 68-15 je kr. banska uprava odredila te-le najvišje cene bučnega olja: a) v proizvodnji do največ 20 din za 1 kg franko kraj kupca, b) v trgovini na veliko do največ 22 dinarjev za 1 kg franko kraj kupca.

Prekrški te odločbe se kaznujejo po čl. 8. uredbe o kontroli cen. Vse nasprotne splošne ali posebne odobritve cen izgube veljavo z dnem objave te odločbe.

Pomagajmo hmeljarjem

Na seji »Združenja jugoslovanskih izvoznikov hmelja« (UHIK), ki je bila dne 17. t. m. v Celju, je bilo med drugim v dolgi debati tudi razpravljanje o izvornu letošnjega hmelja iz Slovenije. Ugotovljeno je bilo, da lepi razvoj hmeljske rastle letošnjega leta obeta dobro letino, ki bo gotovo še nekoliko boljše od lanske. Nasproti temu pojavu je pa nemirni zunanepolitični položaj, zaradi katerega je hipno onemogočena vsaka varna plova v USA in v Brazilijo, kot edini še preostali državi odjemalki našega hmelja. Kakor je videti, bo v doglednem času izvoz našega prvovrstnega hmelja v te daljne dežele še onemogočen. V teh velikih skrbeh, ki nam na stežaj odpirajo vrata velikih skrbi, kjer je ogrožen obstoj nad 6000 kmetijskih družinam, je treba pravočasno pogledati tej pretečni nevarnosti v oči ter hitro podvzeti vse potrebne korake v zaščito hmeljarjev za tak primer, da nas naglo bežeči čas ne prehiti in nas ne dobi nepripravljenih.

Hmelj je treba po določenem času zorenja obrati, posušiti in konzervirati, kar je vse zvezano z novimi investicijami poleg prejšnjega skrbnega obdelovanja in vseh nštevilnih občutnih izdatkov, ki jih ta kmetijska panoga neizprosnno zahteva. Le preredki so hmeljarji, ki zmoroje ta velika bremena iz lastnih moči in velika je večina tistih, ki so jim sredstva v velikih izdatkih že pošla celo tako daleč, da ne bo pri roki niti beliča za drago obiranje in nakup goriva za sušenje. Znano je tudi, da so prebivalci v mnogih strnjelih hmeljarskih krajih, kjer prevladuje hmelj nad drugimi pridelki, z ozirom na življenjske pridelke daleč pasivni, katero dejstvo zapira nesčetnim hmeljarskim družinam že danes sapa, če morajo imeti v mislih, da z hmeljem, s katerim njihov standard stoji in pada, v jeseni ne bodo mogli kupčevati; kajti v tem primeru se počastno odgrinja pereča skrb za zimo in za vse prihodnje leto, ko ne bo denarja za nabavo nujnega živeža, ne za davke in ne za obroke kmetske zaščite, kaj šele, da bi bilo govora o obliki: med tem so še neredki primeri, da ne bo mogoče plačati hmeljskih drogov in umetnih gnojil, ki so bila nabavljena za občutne zneske na kredit, oz. na račun hmelja.

Taka razmišljanja, ki so nujno potrebna, silno resna in neizbežna zaskrbljenost, so vprašanja širše narave in so hkrati tudi državna vprašanja, zahtevajo hitrih in odločnih ukrepov. Predvsem nujno naprošamo merodajne višje oblasti: tako ministrstvo trgovine in industrije z ravnateljstvom za zunanjo trgovino in ministrstvo kmetijstva za sporazumne ukrepe, da se najdejo dovolj varna pota in izhodi za izvoz hmelja v prekromorske kraje, predvsem v Sev. in Južno Ameriko. Če pa vsaka izvozna možnost zaenkrat odreče, pa prostimo omejenosti oblasti, naj oskrbe s finančnim ministrstvom potom Narodne banke ali Agrarne banke cenjen kredit slovenskim hmeljarjem kot premostitev preko največjih težav vse dotlej, da bo možnost izvoza, oziroma vnovčenje letošnjega hmelja dano. Ta zahteva je z ozirom na dejstvo, da prejema Narodna banka redno vse devize za izvoz hmelja, več kakor upravičena. Če državna blagajna nakloni to pomoč hmeljarjem, ne pospešuje s tem le bogatejša vira deviz, ki bi moral sicer usihati, ampak tudi nujno pospešuje imenitno važno panogo gospodarstva v državi, posebno pa tudi tudi nujno potrebno odpopmo v pretečni nevarnosti tisočerm sicer stiskanim hmeljarskim družinam, obenem pa tudi s temi v zvezi vsemu trgovstvu, zadrugarstvu in obrtništvo v prizadeh krajih, katerih stanovi so s hmeljarstvom vsi tesno povezani. Za likvidacijo kreditov naj bi bili pooblašteni denarni zavodi v vseh večjih krajih celjskega, gornjegrajskega in slovenjegrajskega okraja. Ti zavodi se naj obratčajo po informacije in priporočila na banovinsko hmeljsko komisijo v Celju, ali na pristojne občine.

Pomagajmo hmeljarju v nujni potrebi, da ne omaga, ampak se ohrani zaupanje v merodajne činitelje!

Plačila z devizami vnaprej

Od lanskega septembra dalje je bil v zelo številnih primerih mogoče uvoz važnih predmetov, zlasti surovin samo tedaj, če je kupec plačal že vnaprej naročeno blago. Tudi naše devizne oblasti so morale pristati na to, ker drugače ni bilo mogoče dobiti važnih surovin. Toda v zadnjem času je razširitev vojne na Sredozemsko morje imela za posledico popolno zaprtje trgovine s prekromorskimi državami. Ne kaže, da bi dobili večjih količin blaga, katerega smo plačali, pa blago sploh še ni bilo natovorjeno.

Po računih Jugoslovanskega kurirja so naši uvozniki plačali okoli 200 milij. din v devizah vnaprej za blago, katerega najbrž ne bomo nikdar dobili. Zaradi tega smatrajo, da je potrebno to

vprašanje čimprej rešiti, da se te svobodne devize čimprej vrnejo v našo državo. Deviz pa bomo potrebovali sedaj znatno več, saj bomo le majhen del našega izvoza lahko plasirali proti plačilu z devizami. Pričakovati je, da bodo merodajni faktorji z Narodno banko vred vprašanje kmalu rešili na ta način, da bi se devize vrnile v Narodno banko.

Združništvo naših železničarjev

Iz poslovnega poročila za 1939 posnemamo, da je število včlanjenih zadrug naraslo lani od 322 na 353. Delež so narasli od 1.735.400 na 1 milijon 850.000 dinarjev. Rezerve so znašale na koncu leta 1939 2.9 milij. din. Pri brutodohodkih 19.45 (16.5) milij. din je znašal čisti dobiček zveze 1.3 (0.7) milij. din. Bilančna vsota je narasla od 197.0 na 232.2 milij. din.

V naši banovini ima zveza včlanjenih 23 nabavljajnih zadrug s 23 prodajalnami (v vsej državi je 188 prodajalen in 111 zadrug). Na 1 člana je odpadlo 5040 din nakupa (1938 5340), v vsej državi pa 3130 (3260) din.

Kreditne zadruge so dale lani v Sloveniji 11.54 milij. din posojil, v vsej državi 105.9, na koncu leta so znašali dolgovni zadružnikov v Sloveniji 18.5, v vsej državi 137.95 milij. din.

ŠPORT

Joe Louis se vneto pripravlja...

Kako se je začul v minulem februarju ves boksarski svet — strašno daleč se nam že zdi ta čas — ko je javil telefon iz Newyorka, da je svetovni prvak Joe Louis v Madison Square Gardenu zmagal proti Čilencu Arturu Godoyju. In prav pičlo po točkah. Tako je vselej, če o nasprotniku svetovnega prvaka ljudje le malo vedo. Po tem času se zadeva z Godoyjem nikakor ni mogla umiriti, in moč iz Chileja je zdaj dejansko dosegel to, kar se po Firpou ni več posredilo nobenemu južnoameriškiemu boksarju; da se sma boksači za svetovno prvenstvo v teški kategoriji! Mike Jacobs je bodoči boj med Joejem Louisom in Arturom Godoyjem sklenil v zelo zanimivih okoliščinah, na katere se bomo še povrnil.

Napisali smo pravkar, da je Godoy po Firpou prvi južni Amerikanec, ki je prispel tako daleč. Firpo je ime, ki je trdnó zadržano v možganih vseh tistih, ki se zanimajo za boksarski šport. In pri tej je Firpov »ziviljenjski boj« že 17 let za nami. Toda on se je meril z Jackom Dempseyem, in kofer so postavili Dempseyju po robu, tega ni mogoče tako zlahka pozabiti. Oni boj med Dempseyem in Firpoum 13. septembra 1923 je potekal tako, da ga na noben način ni mogoče kar preprosto uvrstiti med množico drugih boksarskih bojev. Firpo je prišel v Newyork s pridrevkom »Bik iz Pampae«. Kakor bik se je »športni ponos Argentine« tistih časov vrgel in zadrevil tudi na Dempseyja, s tako silo se je pognal nadenj, da se je moral sam veliki Jack Dempsey v prvi rundi »izkrcati«, ker je pod silovitim Firpovim udarcem odletel čez vrvi — med občinstvo.

Dempseyjevo maščevanje za to izgubo na ugledu je imelo katastrofalne posledice za »Bika iz Pampae«, kajti Dempsey ga je že v drugi rundi zbil tako, da je iztegnil vse štiri od sebe ter popolnoma mirno obležal v ringu na tleh. Bil je knockoutiran. To je bilo leta 1923. Dozdaj eta po tem dogodku pred Godoyjem le dva južnoameriška boksarja še prišla do tolikšne reputacije, da se je njun izlet v deželo dolarjev utegnil zdeli donosen: Vittorio Cempolo in Alberto Lowewl. Prvi se je »ponesrečil« ob Angležu Philu Scottu, drugi pa ob Fincu Gunnarju Bärundu.

Zdaj pa je prišel Arturo Godoy iz Chileja. V Ameriki so prisluhnili, ko so slišali, da je dvakrat premagal Torryja Galenta po točkah. Mikeju Jacobu pa se ta priporočila še niso zdeli dovolj zadostna, da bi Godoyja kar takoj postavil za nasprotnika Joseja Louisa, svetovnega prvaka v teški kategoriji. Tony Galento pa je potem Čilencu zelo ustrejel, ker je »razkosal« Louja Novo, ki je bil določen za nasprotnika samemu Joseju Louisu. »Gar-dena« kar namah ni imel ex daleč in na široko nobenega poštenega nasprotnika za »rjavega bomb-nika«, ker eta v tem času šla skozi Joejeve roke k o. tudi že Tony Galento in Bob Pastor. Tako je Mike Jacobs posegel spet nazaj po Arturu Godoyju, in prav gotovo, da se mu tega njegovega sklepa ni bilo treba kesati, kajti fant z Juča je februarja meseca svojo nalogo prav dobro opravil.

V boju s svetovnim prvakom Joejem Louisom je imel Artur Godoy ves čas iniciativo in se ni pustil zмести od leve, ki jo je črnc nepretrato

Stanje vinogradov v ormoško-ljutomerskem okraju

Sv. Bolfenk na Kogu, 20. junija. Delo, ki ga zaradi zakaslosti letošnjega vremena nismo mogli v mesecu maju opraviti, se pridno nadaljuje. Opravlja se drugo, deloma tudi tretje škropljenje proti peronospori, ki se je, hvala Bogu, do sedaj samo še tu in tam pokazala. Druga kop je zvečine opravljen, na vinogradnem delovnem razporedu je pletev in privezovanje mladik. Za vozivo se rabi zvečine ržena slama, ker je rafija, ki je bila že več let v tem kraju običajno vozivo, letos v ceni tako poskočila, da so se vinogradniki te cene kar prestrašili. Cena je bila namreč sprva 40 din za kilogram. Čudež pa je pri tem to, da se je cena začela takoj pomikati nazdod, ko se je doznalo, da vinogradniki opuščajo rafijo in jemljejo za vozivo po starinskem načinu slamo — padla je namreč od 40 din najprej na 38, potem na 36 din in sedaj se tu in tam dobi po 34 din. S privezovanjem se viničarji podvizajo, ker bi radi to delo opravili — če le mogoče — pred cvetenjem, dobro vedoč, da privezvano trjeje lepše cveteta kot neprivezано. — Vinske zaloge v obče niso bogzna kako velike in vinogradniki tudi svojega blaga preveč ne ponujajo. Začelo se je tudi popravevanje po lažjem letniku 1938, ki je prav primeren za brizgance. Tega letnika pa je že »sila« lansko leto skoraj izčrpala.

Ponovna licitacija za cesto Ljubljana-Stožice. Ker prva licitacija za prevzem gradbenih del pri modernizaciji ceste Ljubljana-Stožice ni uspela, je sedaj razpisalo gradbeno ministrstvo že drugo licitacijo in sicer za 4. julij. Proračunska vsota znaša 14.528.412,33 din.

Privilegirana izvozna družba bo po vesteh iz Belgrade dobila popoln monopol za notranjo trgovino s pšenico. Nadalje bo dobila družba tudi monopol nakupa in prodaje vseh oljnatih rastlin v državi. — Na drugi strani pa vedo belgrajski listi poročati, da bo tudi banovina Hrvatska dobila svojo Priv. izvozno družbo, seveda v nekoliko drugačni obliki kot je sedaj v Belgradu.

Podpore družinam obveznikov, pozvanih na vezbo. Davčni oddelek finančnega ministrstva je izdal razpis vsem finančnim ravnateljstvom v državi z naslednjo vsebino: Davčnemu oddelku je bilo dostavljeno, da posamezne davčne oz. občinske oblasti odtegujejo za dolžne davke in doklade koleste zneske od podpor, podeljenih družinam obveznikov, poklicanih na vojaške vezbe. Zaradi tega bodo sedaj finančna ravnateljstva opozorila vse področje davčne uprave ter občinske uprave, da se po odredbah uredbe o podpori družinam obveznikov, pozvanih na vojno dolžnost, ne more odtegovati nič niti se na te podpore ne more porabiti kot prepoved izplačila niti izvršba niti se ne more pridobiti nobena zastavna pravica.

Borze

Dne 22. junija 1940.

Denar

Ta teden je znašal devizni promet na ljubljanski borzi 10.353 milij. din v primeri z 9.22, 12.298, 6.541 in 6.155 milij. din v prejšnjih tednih. Curih, Belgrad 10, London 15.85, Newyork 442.50 (bankovci 450), Milan 22.50, Madrid 40, Berlin 177.75, Stockholm 106.25, Praga 400, Varšava 90, Budimpešta 39, Atene 300, Carigrad 300, Bukarešta 2.25, Helsingfors 8.50, Buenos-Aires 97.50.

Jim nasprotnikom Arturjem Godoyjem in da mu je v resnici pripravil »strupeno postno jed«. Bil je ves čas v ogromni premoči, zbil Godoyja najprej v sedmem kolu, potem pa še v osmem kolu dvakrat zaporegoma. Sodnik je nato prekinil nenaekni boj, ki ga je Godoy še hotel, dasi veze krvav in razbit, nadaljevati. Proglasil je Louisa za zmagovalca s tehničnim knock outom v osmem kolu. Kakor vidimo, so bile domneve, da se bo Louis za to priliko posebno skrbno »založil« z orožjem, popolnoma pravilno.

Današnji športni spored

- V Ljubljani:** Nogometni pokalni turnir SK Slavija na igrišču SK Mladike na Kodeljevem. Spored: ob 10 dopoldne Jugoslavija (Celje) : SK Slavija; ob 11: SK Litija : SK Mladika; ob 14.15: Jugoslavija jun. : Slavija jun.; ob 15.30: premaganca iz dopoldanskih tekem, ob 16.30: zmagovalca iz dopoldanskih tekem. Finalna tekma za juniorsko nogometno prvenstvo Slovenske nogometne zveze: SK Ljubljana jun. : INSK Maribor jun. ob 15.30 na igrišču SK Ljubljane.
- V Mariboru:** Prva finalna tekma za prvenstvo Slovenske nogometne zveze: SK Železničar : INSK Maribor.
- V Celju:** Prijateljska tekma Mars (Ljubljana) : SK Celje.
- V Belgradu:** Atletski dvoboj Jugoslavija : Madžarska.
- V Budimpešti:** Ferencvaros : Slavija (Sarajevo)
- V Bukarešti:** Venus : BSK.

Ali bo Ljubljana letošnji juniorski prvak Slovenije

Današnje srečanje nam bo že skodraj gotovo »kazalo«, kdo bo prvi juniorski prvak Slovenske nogometne zveze. Za to borbo sta se plasirali ekipi Ljubljane in Maribora.

Severni gostje slove po lepi in plodonosni igri, ki vedno zadovolji nasprotnika, pa naj mu bo oko še tako razvajeno. Ze večkrat smo se prepričali, da mladinske tekme in srečanja nudijo lepi in vabljivejši nogomet nego pa prvorazredna moštva z našo lligaško enajstoroico na čelu.

Tekma bo ob 15.30 na igrišču Ljubljane, ob 16.30 se vrši drugo juniorsko srečanje.

Najboljši strelec pri tekmah za državno nogometno prvenstvo je bil igralec BSK Božovič, ki je dal 10 golov. Lešnik (Gradjanski) in Glišovič (BSK) sta dala po 9 golov. Petrovič (Jugoslavija) 8 golov. Po 5 golov so dali: Cimermanič in Wöfl (Gradjanski); po 4 gole: Lojanič (Jugoslavija), Bobetič in Salipur (oba Slavija), Vujadinović (BSK), Alujevič in Radovnikovič (oba Hajduki) ter Hitrec (Haški); po 3 gole: Nikolič (BSK) Dub in Dukovič (oba Haški); po 2 gola: Čepeta in Sobotka (oba Hajduki), Zalant in Antolkovič (oba Gradjanski), Lazarevič (Slavija); po 1 gol: Bednar, Stevko, Savič in Panač (vsi Jugoslavija), Matošič in Valjarevič (oba BSK), Medrič, Zupančič in Gafer (vsi Haški), Vidjak in Lemušič (oba Hajduki), Matekalo (Gradjanski), Bulajič, Djajič, Tešanič in Zagorac (vsi Slavija).

Kolesarska sekcija ŽSK Hermes, Ljubljana

razpisuje za nedeljo, 7. julija 1940 VIII. velike medklubske krožne dirke na Podutiški progi za prvorazredne dirkače, juniorje in turiste. Proga gre iz Zg. Siske skozi Koseze, Podutič, Glince, Delnice, Zapuče, Dravje, spet v Zgornjo Sisko. En krog te proge meri 8 km in vsebuje edini ostrni vzpon za Podutičom. Start in cilj pri restavraciji Martine Zg. Siska.

Prvorazredni dirkači prevzajo progo v krat (64 km), juniorji 3 krat (40 km), turisti dvakrat (16 km). Začetek ob 14. uri.

Nagrade za prvorazredne dirkače: 1, 2, 3, 4 in 5 praktična darila, 6 diploma, 7 kolajna.

Juniorji: 1, 2, 3, 4 in 5 praktična darila, 6 diploma, 7 kolajna.

Turisti: 1, 2, 3, 4 in 5 praktična darila.

Po končanih dirkah bo razdeljen nagrad v restavraciji Martine v Zg. Siski (pri Gasilskem domu).

Dirke bodo ob vsakem vremenu!

Novotič. 1. Pravoico starta ima vsak dirkač, ki poseduje pravilno izdano legitimacijo Koturske zveze kr. Jugoslavije za leto 1940 (izvzeti so le turistovski dirkači). — 2. Vsak dirkač vozi na lastno odgovornost in se mora strogo ravnati po cestno-policijskih predpisih. — 3. Kolesar morajo biti z ozirom na nevarno progo opremljena s sigurnimi zavornimi trena sponožem in zadnjim kolesom, brez katerih bo dirkaču start zabranjen. Turistovski dirkači morajo imeti le turistijska kolesa. — 4. Dirkač, ki se v toku dirke kolkaja, posluži vodstva kake tretje osebe (najbolj motorista, avtomobilista ali kolesarja) razen sokonkurenta, bo takoj diskvalificiran. — 5. Eventualni protesti se morajo vložiti najkasneje pol ure po končani dirki v višoz 25 din pridrževani komisiji. Vloza se v primeru, da pritožnik dokaže upravičeno in priložno, vrne, sicer pa znesek pripada v korist priveditelja. — 6. Vpisnina k dirki je 5 din za prvorazredne dirkače in juniorje, 3 din pa za turiste. Poleg tega se plača še 10 din za garancijo nabrtnne številke, ki se po predaji iste vrnejo. — 7. Prijave k dirki — za verificiranje dirkače se srečujejo do vključno 3. julija t. l. na naslov: Jax in sin, trgovina koles in sivalnih strojev v Ljubljani, Tyrševa cesta 24. In se po tem datumu dosle prijave ne bodo uvaževale. Turisti na se prijavijo lahko tudi na startu samem. — 8. Dirkači verificirani in neverificirani se morajo javiti pridrževani komisiji najmanj eno uro pred početkom dirke. — 9. Vsak dirkač se mora odredbam pridrževane komisije brez-pogojno pokoriti, sicer pa se izključe iz tekmovanja in preda v nadaljni postopek.

V Ljubljani, dne 20. junija 1940.

Priveditelni odbor.

Razpis

propagandnega ženskega atletičnega tekmovanja ki za priredi S. S. K. Maraton v Mariboru v nedeljo, dne 30. junija 1940 ob 9. uri na stadionu S. K. Železničarja ob Tržaški cesti. **Vrstni red in točke tekmovanja:** Tek 60 m — finale, tek 100 m — predteki, met krogel, skok v daljino, tek 800 m, met diska, tek 100 m — finale, skok v višino, met kopja, štafeta 4 krat 100 metrov.

Prireditelj si pridržuje pravico vrstni red tekmovanja po potrebi spreminiti. Tek 800 m se bo vršil, če bodo prijavljene vsaj 3 atletinje.

Tekmovanje bo na tekalnici, ki je dolga 420 m, ima dva nedvigljiva zavojta ter je posuta z ugaski.

Pravoico tekmovanja imajo vse verificirane in neverificirane atletinje klubov, včlanjenih v Jugoslovanski zvezni ženski športov.

Prijave je poslati na naslov: S. K. Maraton, Maribor, Koroska cesta 26, najpozneje do 28. junija 1940 do 12. ure.

Prijavnine in nagrad ni.

Gospode duhovnike

vljudno obveščamo, da dobe za župne urade potrebne tiskovine v podružnici Jugoslovanske knjigarne v Kranju, Majdičeva hiša, sodnija.

PS. Prav danas je prispela vest, da je v boju za svetovno prvenstvo Joe Louis opravil s svo-

Radovljica

Ugledno Prestrlovo družino je zadela bridka izguba. Umrli je v petek zvečer drugi starejši sin Joško, star 31 let. Mučna štiriletna živčna ohromitev mu je strla organizem in nazadnje je pljučnica dokončala svoje razkrojno delo. Po poklicu je bil rajni g. Joško urar. Z največjimi upi je začel svojo samostojno obrt, ki je obetala najlepši razvoj, pa huda bolezen mu je prekrizala vse račune. V svojih zdravih letih je vneto sodeloval pri FO doma in v Ljubljani (Trnovo), kjer ga imajo kot bivega vodilnega člana še vedno v najlepšem spominu. Bil je tudi izvrsten igralec na naših odrih in član pevskih zborov. Dasi je do zadnjega upal na ozdravljenje, je bil obenem popolnoma udan v božjo voljo in se je lepo pripravil preseliti k svojemu Bogu, kateremu je v življenju zvesto služil. Naj mu sveti večna luč! Zalujoči družini naše toplo sožalje!

Kranj

Matura na gimnaziji. Včeraj se je zaključila velika matura na kranjski gimnaziji pod predstvom g. direktorja Fr. Korbarja. K izpitu se je prijavilo 85 kandidatov in kandidatkinj, od tega 23 dijakov in 12 dijakin. Oproščeni ustnega izpita so bili: Marija Schifrer, Franc Šumi in Bojan Vrtovec. Z odličnim uspehom so napravili: Andr. Česen, Jerica Ferčec, Martina Šifrer in Fr. Vidic. S prav dobrim uspehom: Franc Cepiak, Leopold Cop, Ana Grašič, Marija Ješe, Gabrijela Lakota, Miloš Oprečnik, Tatjana Pleško, Bojan Pochyla, Stanislav Poljanšek in Branko Varacha. Z dobrim uspehom: Henrik Ciglič, Marijan Debevec, Anton Grošelj, Rozalija Jenkole, Boris Netemer, Požun Marijan, Jožica Semen, Anton Skrt, Pavla Zupan, Vladislava Mavčič (privatistinja). Popravni izpit ima 8 kandidatov, na leto dni ni bil nihče odklonjen.

Kino Šmartinski dom. Danes na sporedu ob 4 in 9: »Marionette« z dodatkom, ob 7: »Pokazite jim pote«.

Razstava profesorja T. Gorjupa danes zadnjikrat odprta.

Škofja Loka

Državna meščanska šola v Škofji Loki bo priredila v petek 28. junija t. l. šolsko razstavo in proslavo Vidovnega dneva. Razstava bo odprta ves dan, proslava pa se bo pričela po končani službi božji ob 8. Program je izredno lep. Poleg slavnostnega govora bo tudi petje, telovadba in razni prizori iz borbe naroda za svobodo. — Iskreno vabljeni!

Občnega zbora obrtniškega združenja danes ne bo.

Po našem mestu drvi avtomobil z veliko brzino, predvsem tovorni, in to dejstvo dviga cele oblake prahu, ki ga moramo dan na dan požirati v tujskoprometne namene. In kot nalašč pride skoro vsak dan nekaj kapljice dežja, kar pa povzroča škodo tistim, ki suše seno. A prahu imamo kljub temu dovolj še za izvoz.

Kino Društveni dom bo predvajal drevi ob pol 9 izredno zanimiv film »Pokolje«.

Litija

Prodaja nedeljskega »Slovenca« prav lepo napreduje. Raznašalci so povedali, da so zadnji nedelje prodali v Litiji in okolici okrog 250 izvodov. Če pristejemo k temu še veliko število rednih naročnikov, moremo biti prav zadovoljni, da se je največji slovenski dnevnik tako razmahnil v kraju in okolici.

Krajevna protituberkulozna liga v Litiji si je zastavila pohvalno nalogo: svoje delo razširja po vseh okoliških občinah. Prošlo nedeljo je bilo na Polščiku prvo propagandno predavanje. Ligin zdravnik dr. Lebinger je poslušalcem, ki jih je bilo 80, povedal najvažnejše o jetiki. Prebivalstvo je predavatelju zelo hvaležno in po obiskih v tukajšnjem dispanzerju sodeč, ni ostalo samo pri besedi. Tudi ves propagandni material je bil razpečan, za kar najlepše priznanje tamkajšnjemu učiteljsstvu. V prihodnjih tednih bodo predavanja v drugih občinah.

Električna luč je že zagorela na Ponovičah pri Litiji. Prav lepo je videti priznanje ponoviški grad, sedaj državno uredbeno, ob večernih urah, ko je ves razsvetljen. Če ne bo motenj v dobavi bakrene žice za vod, bo kmalu zagorela luč tudi na Savi.

Na Sveti gori pri Litiji bodo v nedeljo zvečer zakurili velik kres v čast sv. Janezu Krstniku. Pravijo, da bo tako velik, da ga bodo videli celo v Ljubljani.

Vojaški nabori in pregled rezervnih častnikov, ki je bil napovedan za 24. maj in bil preložen na nedoločeno čas, bo v torek, 2. julija v Litiji.

Naše šole so zaključile šolsko leto. Ljudska in meščanska šola eta morali končati predčasno zaradi meningitisa, obrtno-nadaljevalna šola pa je končala kakor običajno z majem. V ljudski šoli je bilo letos 447 učencev, v obrtno-nadaljevalni šoli pa 56. Pouk je bil letos precej oviran. Bila je dolga in huda zima; v rani spomladni so se pojavile vodene koze, v aprilu pa še posamezni primeri meningitisa. V gimnazijo bo odšlo letos 7 naših učencev, eden pa bo šel v škofjski zavod v St. Vid. Končni izpit na obrtno-nadaljevalni šoli je opravilo 7 vajencev. Na meščanski šoli so imeli letos drugič maturo in kar dobro so se odrezali: 9 jih je polagalo, 2 eta bila ustmenega izpita oproščena, 1 pa je dobil popravni izpit.

Novo mesto

Socialni odtok Unije za zaščito otrok v Novem mestu neumorno zbira ereditiva in denarju za pomoč potrebnim otrokom. Meščani se zavedajo resnih časov in kažejo veliko razumevanje za plemenito akcijo. Priporočamo se še v bodoče dobrovolnosti onih, na katerih vrata bodo potrale naše pobiralke. Hkrati prosimo, da pomislite na uboge otroke, ko pregledujete zalogo perila in vrhne obleke. Karkoli lahko pogrešite, darujte socialnemu odtoku, kjer bodo članice prekrójile in požalile, da bo uporabno. Darovano oddajte v šolski kuhinji (Seidlova cesta).

DR. MILAN ROPAS
ZOPET REDNO ORDINIRA

Novo mesto, Med vrta 1, v bližini gostilne g. Murva

Razstava risb učencev in učenk novomeške gimnazije bo odprta v nedeljo in ponedeljek 23. in 24. junija od 8 do 12 in od 15 do 18 v risalnici gimnazijskega poslopja. Vetop prost.

Sv. Križ pri Litiji

V soboto, na praznik sv. Petra in Pavla, ob 3 popoldne, bomo imeli blagoslovitev novih orgel. Ker so prejšnje orgle, ki so pele 115 let, doslužile, so se farani, kljub revščini in gospodarski etiski odločili, da napravijo nove. Z veliko požrtvovalnostjo je bil denar v nekaj mesecih zbran. Nove orgle so delo našega slovenskega mojstra Franceta Jenka iz St. Vida. Sosedje kriške fare, pridite na to slovenost, da boste dali priznanje požrtvovalnim Kriščanom!

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglaš 2 din. Debelo tiskane neslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglaš 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka pletna vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znakmo.

Pouk

Akademičarka
dobra filologinja, instruktura za izpit. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 9266.

Akademik
vaje instrukcij, instruktura za popravne izpite vse predmete razen matematike. Uspeh samostojen. Naslov pove uprava »Slovenca« pod 9076. (a)

šoferska šola
za poklicne šofere in amatere
I. Gaberšček
bivši komisar za šoferske izpite
Koločvorska ulica št. 43
Telefon 28-23

Vajenci

Frizersko vajenko
in vajenca sprejemne. Polane, Kopitarjeva. (v)

Mesarskega vajenca
sprejemne. Zdošek Karol, mesar, Celje, Glavni trg.

Sodarskega vajenca
sprejme takoj Ramsak, sodar, Maribor, Meljska cesta 10. (v)

Mizarskega vajenca
sprejemne. Avg. Zupan — Vidovdanska cesta št. 1, Ljubljana. (v)

15 letni fant
išče mesto vajenca za avtomobila. Poizve se v Florijanski 16. (m)

Mizarskega vajenca
sprejemne. — Lolk Josip, Tržaška cesta 47, Ljubljana. (v)

Učenca
sprejemne v konfekcijsko trgovino. Vprašati v trg. Tivar, Prešernova 54. v

Iščem vajenca
za pekarno iz poštene hiše. Dopise: F. Vaupotič, pekarna, Slov. Bistrica.

Vajenca
močnega, za kleparstvo obrt, takoj sprejemne. — Stanko Grašič, kleparstvo, Kranj.

Učenec
za mehaniško obrt se sprejme. Oskrba v hiši. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 9074. (v)

Trgovskega vajenca
krepkega, sprejemne. — Ponudbe s spričevali in sliko na Norb. Zanler & sin, Sv. Pavel pri Preboldu. (v)

Vajenca
z najmanj dvema razr. meščanske šole, zdravega in močnega, sprejme po dogovoru Polane Josip, trgovec, Petrovče pri Celju.

Učenko
za trgovino iščem. Vsa oskrba v hiši. Pogoji: štrle razredni mešč. šole, z dežele, poštna. Ponudbe upravi »Slovenca« v Mariboru pod »Maribor 776«. (v)

Vajenca
zdravega, z dovršenimi 4. razr. meščanske šole, iz poštene hiše, sprejme takoj A. Kašan nasl. M. Ferjanč, železnina, steklo, porcelan, Škofja Loka. Oskrba po dogovoru.

Učenca
poštenega in delavljnega, starega 14 let, z dvema razr. meščanske šole, sprejemne v trgovino z mešanim blagom. Ponudbe na upravo lista pod »Takoje« 9222. (v)

Radio

Radio aparate
najugodnejše kupite pri Banjal, Ljubljana, Miklošičeva cesta 30.

Službe iščejo

Mizarski pomočnik
išče kakršnokoli službo. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 9082. (a)

20 leten fant išče službo
sluge ali slično v Ljubljani. — Naslov v upravi »Slovenca« št. 9286. (a)

Mlada postrežnica
išče zaposlitev za ves dan. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 9246.

Izurjena kuharica
išče službo v Celju ali v okolici. Naslov v upravi »Slovenca« pod 9175. (a)

Službo skladiščnika
all trgov. sluge iščem. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Trgovski pomočnik« 9108. (a)

Trgovski pomočnik
mešane stroke, priden in pošten — želi premeniti službo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Delaven« 9059. (a)

Starejša kuharica
z letnim spričevalom — zmožna, išče službo v gostinski ali boljši privatni hiši. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9318.

Pridno dekle
zmožno samostojnega gospodinjstva, želi službo pri mali, dobri družini, najrajši v Mariboru. Naslov v upravi »Slovenca« v Mariboru št. 778. 9222.

Strojnik
mlajši, poročen, išče stalno službo. Vešč vseh popravil, kakor tudi električnih naprav. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Vesten strojnik« 9265.

Gospod
trgov. naobrazen, sprejme mesto hisnika, oskrbnika ali kaj podobnega. V pomoč bi mu bila tudi žena. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Takoje« št. 9168. (a)

Zasluzek

Zastopniki
ki obiskujejo galanterijske, kratkoblagovne, plemeninske trgovine, sporočite svoj naslov v Osijek Dunavska 43. (b)

Stalen in dober zaslužek
nudi tistemu, ki vloži kavčijo 20.000 din ali več. Neanonimne ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dober zaslužek 1000« — št. 9308. (z)

Za 10 din
vam pošljem seznam 25 praktičnih predmetov, ki jih boste izdelovali doma. Edinstven zaslužek za vsakogar tudi v teh kritičnih časih! Lindič, Ljubljana, predal 245/c.

Dober zaslužek
nudi agilnim in pridnim. Potreben kapital 45 do 75 din. Za vzorec v znakih pošlani 5 din. Vsa pojasnila in vzorec dobite pri: Kulovec Tomaž, Moste-Ljubljana — Pugljeva 27. (z)

Dijaki

Dijakinjo
sprejemne v popolno oskrbo. Karlovska 18-II., levo

Roditeljski dom
in nadzor iščem za svojega 12 letnega dijaka. — Ponudbe s plačilnimi zahtevami v upravo »Slov.« pod »Matl« 9148. (b)

Naročajte in širite »Slovenca« !

Službo dobe

Šiviljsko pomočnico
sprejemne takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9229.

Mesarskega pomočnika
sprejemne takoj. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Pomočnik« št. 9234.

Sprejemne takoj
avtomobilistinja in kjučavničarja. Strojna delavnica, Sv. Petra c. 85.

Mizarskega pomočnika
vajenca vseh del, takoj sprejemne. — Praprotnik Janez, mizarstvo, Ljubno (Podnart). (b)

Mladega uradnika
agilnega, sprejme domača tovarna. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Takojsen nastop« 9057.

Predelavec
za gradbo ceste takoj sprejemne. Ponudbe podr. »Slov.« v Trbovljah pod »Predelavec« št. 9210.

Gospodinja
ki je izveščana v kuhinji in se dobro razume tudi na kmetско gospodarstvo, sprejemne v župnišče. Pismene prijave do 15. julija na župnišče v Soštanju, odnosno osebni razgovor.

Inkasant
s provizijo in nekaj fiksumom, ki je dokazano veziran v prodaji šivalnih strojev in koles, s primernim jamstvom, se sprejme za Ljubljano in okolico. Le zanesljivi naj pošljejo svoje ponudbe s podatki doseadanega delovanja v upravo »Slov.« pod »Inkasant« 9181. (b)

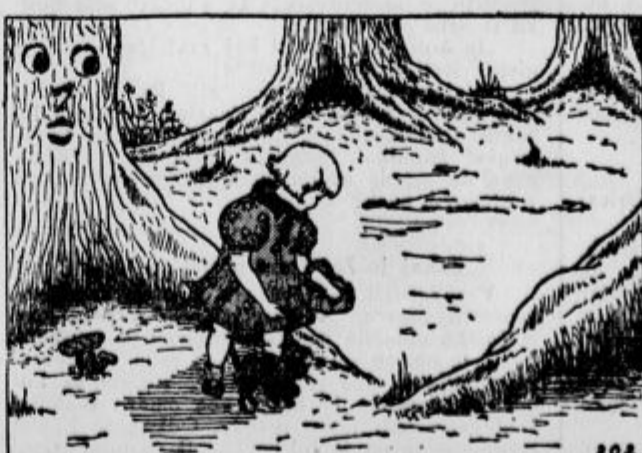
Viničarsko družino
z najmanj 4 delovnimi močmi, sprejemne za Sl. gorice. Prejemki znašajo gl. viničarske pogodbe: 200 din mesečno v gotovini za viničarska dela, prosto stanovanje, mes. 1 gl. m. drv, 301 sadjaveca ter deputatno zemljišče v izmeri 1 in pol ha in odpadajoča dnina. — Obširne ponudbe z navedbo doseadanjih službovanj je poslali v upr. »Slov.« pod »Graščina« št. 9250.

Otroški koticek

ZAČARANI GOZD

(201) Glej tistole drevo s svojimi dolgimi vejami! Cisto kakor roke, s katerimi mahajo okoli sebe. In ko veter piha skozi listje dreves, se zdi Ančki, kot bi nekdo pel. Toda saj ni mogoče! To je vendar le veter!

(202) Tudi mucek je bil precej nemiren. Pritekel je k Ančki in se ji pritisnil k nogam. Ančka pa je pogumno stopala naprej. Bo treba kar hiteti! Saj mora vendar poiskati malega prinčka in ga pripeljati njegovemu očetu in mamic! To bosta vesela! Ne, ne, Ančka se ničesar ne boji!

Izurjeno tamburirko
sprejemne takoj. — Mila Roškar, Mestni trg 17.

Vodovodnega inštalaterja
samostojnega, proti dobri plači sprejemne. Naslov v upravi »Slovenca« 9331.

2 mizarska pomočnika
sprejemne takoj. Franc Kregar — Bor, Vižmarje št. 87. (b)

Sluškinjo
za gospodinjstva dela takoj sprejemne Franc Oreh, št. 87. Vid nad Ljubljano 22. (b)

Pridno, močno dekle
za vrtna dela sprejemne v Ljubljani. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9274. (b)

Kuharico
samostojno, verno dekle, ki bi opravljala vsa gospodinjstva dela, sprejme trilateralna družina. Naslov v upravi lista 9344.

Hlapca
za poljska dela sprejemne takoj. Plača do 400 din mesečno. — Rode Franc, mesar, Ljubljana - Moste, Zaloška cesta.

Samostojno kuharico
ki opravlja tudi vsa hišna dela, sprejemne k boljši družini v stalno službo. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 9245.

Pohištvo!

Vsakovrstno pohištvo dobavljamo vedno po starih cenah v moderni in solidni izdelavi trvdka

»OPRAVA«
Celovška cesta 60, Sprejemamo se naročila:

Mreže za postelje
izdeluje in sprejema rabljene v popravilo najceneje Alojz Andlovic, Gregorčičeva ulica št. 6 (pri Gradiscu).

Več lepih spalnic
naprodaj! Radi pomanjkanja prostora doma na vpogled v javnih skladstvih, Ljubljana, Poizve se: Škrbine & Komp — Vižmarje. (8)

Modroce

patentne postelne mreže, moderne kauče in fotelje nudi solidno in po nizki ceni

Rudolf Radovan
tapetnik
Ljubljana, Mestni trg 13
Otomane od Din 820—

Kupujte pri naših inserentih!

Preselitev!

Čenjenim damam v ljudojno sporočam, da sem se preselil iz L. nadstropja v pritličje iste hiše v bivši lokal fototrgovine Josko Smuc, Selenburgova ulica.

Za nadaljnjo naklonjenost se priporočam

Smole Josip, krznar
Ljubljana, Selenburgova ulica 6.

Prodano

Najugodnejši nakup
moških oblik modri Presker, Sv. Petra c. 14, Ljubljana.

Kolesa

vsakovrstna, najnovije izdelave, v krasnih barvah, po nizkih cenah pri »Triglav«, Resljeva 16.

Zrealno kamero
najmodernejšo — Reflex Korele — prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9045. (f)

»Anker« šivalni stroji za gospodinjstvo, šivilje, krojače, tudi za entlanje, z 2 iglama. Malo rabljene krojaške, čevljarške in z dolgim čolnikom od 300 din naprej. Triglav, Resljeva 16.

Pisalni stroj
velik, skoraj nov, najboljši material, po ugodni ceni prodam zaradi odpotovanja. Vprašati: Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. (f)

Hišni posestniki!
Gasilske kavilje, lopate, krampe, lomilne droge, sekire, vedre za vodo itd. vam nudi železnina Fr. Stupica, Ljubljana, Gosposvetska 1.

Poročne prstane
ure, verižice, uhane, kakor tudi očala — kupite zelo ugodno pri Josipu Janku, urarju v Kamniku, šutna, nasproti farne cerkve. — Podružnica v Mariboru, Jurčičeva 8.

VINA
dolenjska, štajerska in sploh vseh vrst kupite pri Centralni vinarni v Ljubljani.
TELEFON ŠTEV. 25-73

Kolesa
Presto, Torpedo, Victoria, šport kolesa Milano. Vam nudimo po zelo nizkih cenah. Stara kolesa vzamemo tudi v račun.

Nova trgovina
Tyrševa cesta 36 (nasproti Gospodarske zveze)

Nahrbtnike, kovčege
v veliki izbiri, nudi Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova 13.

KOLO
dobre znamke in vsi nadomestni deli

S. REBOLJ
na vozaču Miklošičeve in Tavčarjeve

Voz zapravljivček
skoraj nov, ugodno napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9189. (f)

Mlekarno
prodam. Najemnina nizka. Slomškova št. 27, pri cerkvi Srca Jezusovega.

Posredovanje!
Kdor želi kupiti dobra halaška vina, jabolčnik in žganje, naj sporoči na: Topolovec, Podlehnik 34 pri Ptujju. (f)

Kmetje, pozor!
Zelo malo rabljen sejalni stroj in kultivator, več plugov, prodaja po zelo nizki ceni Ivan Benda, kovač, Trzin 91.

Damsko in moško kolo,
popolnoma novo, najboljša svetovne znamke, in novo najfinejša italijanska športna kolo, za vsako ceno napredaj. Strojna delavnica, Sv. Petra c. 85.

Modistovsko obrt
z vsem inventarjem takoj prodam po ugodnih pogojih. Lokal in event. lepo stanovanje na razpolago. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9131. (f)

Pri nakupu
šivalnih strojev in koles si oglejte v vašem lastnem interesu veliko zalogo v trgovini, Kolodvorska ul. 35. — Nizke cene, ugodni plačilni pogoji.

Dražba bukovih drv
Začasna državna uprava razlasčenih gozdov v Ljubljani, Cesta 29, okt. št. 24 I., bo prodala na javni dražbi 24. julija t. ca. 3600 prn bukovih drv v petih partijah, franko železniška postaja Rogatec in Sv. Rok-Lupinjak. Pojasnila, pogoji in tiskovine so na razpolago pri gornji upravi in pri Revirnem vodstvu v Logu, pošta Rogatec.

Zdravniško omaro
stekleno, za instrumente, ugodno prodaja Alpina — Ljubljana, Tyrševa c. 12.

Gepelj
36 obratov, dobro ohranjen — prodaja Dolinar Franc, Zabnica 30, pošta Škofja Loka. (f)

Prvovrstna kolesa
nudi po reklamnih cenah trgovina Podobnik Franc, Rudnik 123 — Ljubljana (poleg gas. doma). (f)

Češka kolesa ES-KA
najboljša, dobite pri znani tvrdki Ivan Jax in sin, Tyrševa c. 36. Rabljena kolesa vedno na zalogi.

Razmoževalni aparat
znamke »ARLAC« (na matrici) in pisalni stroj, malo rabljeno, poceni prodaja tvrdka Ivan Jax in sin, Tyrševa 36. (h)

Ugodno napredaj
več prvovrstnih šivalnih strojev, koles in otroških vozčikov pri »Prometu«, nasproti Križanske cerkve, tel. 43-90. (p)

Javna dražba
zapuščenih premičnih po umrlem inž. Petriču Ivanu se vrši dne 26. 6. 1940 v hiši št. 26, v Linhartovi ulici v Ljubljani, od 9 do 12 in od 15 do 18. Dražbene pogoje je možno pogledati v pisarni javnega notarja dr. Antona Bartola v Ljubljani, Miklošičeva cesta 10, med uradnimi urami. (o)

Štirisedežni avto
Adler Junior, temnomodre barve, novejši model, montiran radio aparat, vožen 9700 km, prodam za 26.000 din. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9156. (f)

Prodaj motor
350 ccm, vožen 15.000 km, res dobro ohranjen, za 5500 din. Tudi zamenjam za štirisedežni avtomobil za naplačilo. Prošim samo resne ponudnike. Naslov v upravi »Slovenca« št. 9353.

Pozor! Bencin
je drag in trajna skrb, zato si pustite predelati vaš avto ali stabilni motor na pogon z ogljem, ki je skoraj 30 odstotkov cenejši kakor pogon na bencin. Strojna specialna delavnica za generatorje, Ljubljana, Sv. Petra cesta 85. (f)

Konja
štiriletnega amerik. dirkača, vpisanega v letošnji derby, prodam. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Derby 1940«. (m)

Krabe
dobre mlekarice, kupite po solidni ceni v gostilni Vrečar, Celje, Ljuba. Velika izbira.

Čistokrvnega dobermana
krasnega, sedem mesecev starega, z rodovnikom — prodam. Notar Sonec, Ribnica na Dolenjskem.

Stiška
dakejna, foksterierja ali druge male pasme kupim. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 9092. (j)

Zivali
dakejna, foksterierja ali druge male pasme kupim. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 9092. (j)

Auto-motor
Kupim avtomobile in motorje. Strojna delavnica, Sv. Petra c. 85.

Motor NSU
350 ccm, novejši, prodaja Kittin, Tyrševa cesta 67, Ljubljana. (f)

BMW motor
305 ccm, prodam takoj. Vprašati v kavarni Majcen. (f)

DKW avto
nov, zaprt, štirisedežen, takoj prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9081. (f)

Osemcilindrski »Ford«
tri in pol tonski, generalno popavljen, prodam po nizki ceni. Sušteršič Franc, Vrhnika. (f)

Dva motorja
200 ccm (brez izpita) in 100 ccm, sedaj uvožena, prodam. Glince, cesta VI št. 2. (f)

Auto »Supera«
zadnja tipa, vožen 26.000 km, odlično ohranjen — prodam za 32.000 din. — Ogledati garaža »Jankov«, Kolodvorska 25.

Štirisedežni avto
Adler Junior, temnomodre barve, novejši model, montiran radio aparat, vožen 9700 km, prodam za 26.000 din. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9156. (f)

Prodaj motor
350 ccm, vožen 15.000 km, res dobro ohranjen, za 5500 din. Tudi zamenjam za štirisedežni avtomobil za naplačilo. Prošim samo resne ponudnike. Naslov v upravi »Slovenca« št. 9353.

Pozor! Bencin
je drag in trajna skrb, zato si pustite predelati vaš avto ali stabilni motor na pogon z ogljem, ki je skoraj 30 odstotkov cenejši kakor pogon na bencin. Strojna specialna delavnica za generatorje, Ljubljana, Sv. Petra cesta 85. (f)

Konja
štiriletnega amerik. dirkača, vpisanega v letošnji derby, prodam. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Derby 1940«. (m)

Krabe
dobre mlekarice, kupite po solidni ceni v gostilni Vrečar, Celje, Ljuba. Velika izbira.

Čistokrvnega dobermana
krasnega, sedem mesecev starega, z rodovnikom — prodam. Notar Sonec, Ribnica na Dolenjskem.

Stiška
dakejna, foksterierja ali druge male pasme kupim. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 9092. (j)

Zivali
dakejna, foksterierja ali druge male pasme kupim. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 9092. (j)

Hotell, gostilne!
Razpošiljamo vsako količino vedno sveže z mlekom **pitano perutnino** v priznani dobri kakovosti.

Kupimo
Čebulo kupi avtomatični buffet Daj-Dam, Ljubljana.

300 m³ bukovih drv
suhih, zdravih — kupi umobolnica v Ljubljani, Poljanski nasip 52. (k)

Nekaj vinskih sodov
čistih, od 100 do 300 litrov, kupim. Ponudbe pod »Čisti sodi« na upravo »Slovenca« št. 9351.

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3

Kupim
vsako množino celulozne g. lesa. Cenj. ponudbe v podr. »Slov.« v Celju pod »Celulozen les«. Plačam najvišje dnevne cene.

Srebro, drage kamne
in vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah Jos. Eberle, Ljubljana, Tyrševa 2 (palača hotela »Slon«)

Kupim
340 m dobro ohranjenih, starih, železnih vodovodnih cevi v izmeri 1/2-3/4 col. Ponudbe na naslov: Hermonko Matevž, Volinjak, Mežica. (k)

Cunje
krojaške odrezke, star papir, tekstilne odpadke ter ovčjo volno, govejo dlako (arovec) — kupi vsako množino Arbeiter, Maribor, Dravska 15.

Rezan in tesan les
male in večje partije 12, 18, 24 late in morale, fermento in IV klasa, tesabi 8-8, 8-10, 10-10, 10-13, 13-16, 16-18 — kupuje in plača v gotovini na duplikat tov. lista večja zagrebška tvrdka. Detaljne ponudbe z dobavnim rokom poslati pod »Les P-6290« na Interreklam, Zagreb, Masarykova 28.

Nov gramofon
s čistim, dobrim glasom, na avtomatično ustavljanje, in 30 plošč, prodam za polovično ceno. Radio Pogan, Gajeva 2, Ljubljana. (g)

Razpošiljamo vsako količino vedno sveže z mlekom **pitano perutnino** v priznani dobri kakovosti.

Pozor!
Kupujem in prodajam rabljene čevlje, moške obleke, rabljeno perilo in stare cunje. Klavžer — Vošnjakova 4. (k)

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne kronice
kupujem po najvišjih cenah A. KAJPEŽ

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne kronice
kupujem po najvišjih cenah A. KAJPEŽ

Stroj
prodajam. Najemnina nizka. Slomškova št. 27, pri cerkvi Srca Jezusovega.

Rezkalni stroj
(fresmašino) za železo, industrijska okna, železna 180x260, nože za struženje železa, orodje za ključavnice in kovčke, ključne razne velikosti — ugodno prodaja ALPINA, Ljubljana, Tyrševa c. 12.

Prodajam
pletilne stroje: 2/80 — 12/80 — 12/100 — 4/80. Jaquardstroj 10/80. Klepelstroj za pletenje kravat in trakov, kompletno z dublir navijalnim strojem. — Trikot šivalne stroje: Zick-Zack, Ueberdeck in Gummielzieh, Singer brošuralni in tamburirni stroj. — Razne transmisije, motorje, pogonske (Unterreiber) in telefone. »Mela«, Ljubljana, Tyrševa c. 20.

Klavirska harmonika
skoraj nova, in gramofon — ugodno napredaj pri tvrdki Ivan Jax in sin, Tyrševa cesta 36. (g)

Specialna izdelovalnica HARMONIK
skoraj nova, in gramofon — ugodno napredaj pri tvrdki Ivan Jax in sin, Tyrševa cesta 36. (g)

Harmonij »Pakard«
dobro ohranjen, prodam. Ogled: Mirna peč, zupnišče, lastnik Zore, Kranj, Colzova cesta.

Nov gramofon
s čistim, dobrim glasom, na avtomatično ustavljanje, in 30 plošč, prodam za polovično ceno. Radio Pogan, Gajeva 2, Ljubljana. (g)

Kam pa kam?
Dom na Uskovnici od 25. t. m. dalje stalno odprt in oskrbovan. (K)

Letovišarjem
se priporočam letovišče in kopališče gostilna Ingrid, Srednja vas nad Škofjo Loko. (K)

Omiš pri Splitu
najlepši kraj ob Jadranu, plaža znana radi zdraviljenja rveve in ledvičnih bolezni, pesek se razprostira daleč v morje. »Hotel Bellevue«, vodilna stavba, zdrava in zračna, s modernim udobjem, čisto pri morju. — Lastna plaža, iz sobe direktno v morje, s sončnimi in senčnatimi terasami. Vsek večer elitna zabava. Velik avtomatski hladilnik za hrano in pičajo. V sobah zdrava in pitna voda iz gorskega vodovoda. — Kompletna oskrba 55—65 din.

Obrt
Za šivilje in pletilje izdelujemo gumbe, tamburiramo in kosmatimo vsakovrstno blago. »Mela«, Ljubljana, Tyrševa cesta 20. (m)

Ženitbe
Vdova premožna, želi poročiti starejšega inteligenta. — Dopise upravi »Slovenca« pod »Poletje« 8893. (8)

Objave
Preključ!
Podpisani Jože Avbelj iz Blagovice, preključujem in obžalujem vse, kar sem govoril po Lukovici in okolici proti pek. mojstru Ivanu Vovku in njegovi ženi. Zahvaljujem se mu, da je odstopil od tožbe. Jože Avbelj.

Ali ste že naročeni na Slovenca?

Vsak naročnik zavarovan

E. Claes: 18

Pokojni župnik Kampens

Med poukom me je pazljivo gledal in postajal čez dalje bolj zamišljen. To je trajalo gotovo že dobra dva tedna, nakar sem mislil že vse skupaj opustiti. Vsaj toliko sem dosegel, da ga nisem nikdar več slišal vpiti: Hvaljen bodi Jezus Kristus. Moja kletvica pa se mu je najbrž še vedno zdela preveč nenavadna.

Nekega ponedeljskega popoldne sem zopet stal pred oknom in sem morda nekoliko nepotrpežljiveje in glasneje učil Kokoja. Vsekakor nenadoma me nekdo surovo zgrabi za ovratnik in pred očmi ravnodušnega Kokoja me naš poljski čuvaj Dries pošteno namlati.

»Kakšno nesramno obnašanje pa je to, takele preklinjati, smrkave! Bom že tvojemu očetu...«

»Hudič-hudič-hudič!«
Dries me je spustil, kot bi ga božja roka udarila, pogledal na desno in levo po cesti, pokukal čez kletko v sobo...
»Paglavce, kaj...«
»Hudič-hudič-hudič!...«
»To je ptič spodične Bosmansove, Dries; jaz sem ga naučil!«

Tedaj je Dries bušil v tak neutišljiv smeh, da se je ob zidu pod oknom sesedel. Koko pa je preklinjal tako glasno, kot si jaz še nikdar nisem upal, dokler ni Franca nenadoma jezno zaloputnila okna. Teden dni se je vsa vas zabavala nad tem. Oče me je sicer doma položil čez svoje koleno in mi precej ogrel hlače, vendar sem videl v njegovih očeh, da ni bil tako hud kot po navadi.

Kokoja nisem nikdar več videl v oknu. Vedno je moral ostati v kuhinji pod varstvom Riže, ki ga je na vse načine skušala naučiti

drugačnega vedenja. Dva meseca si je Koko dajal duška s tem, da je preklinjal kot kak kononir, tako da so si Franca, Zofka in Riža morale tiščati ušesa. Zmerjanje, post, kazni, vse ni nič pomagalo. Včasih so mu dajale orehe, samo da bi bil tiho; Koko pa je mislil, da jih zato dobi, ker zna tako dobro kleti in je bil še hujši. Cisto samostojno se je navadil kleti na tri ali štiri načine; posebno... dječ je lahko držal skoro celo minuto. Fientje je zaigala sveče, opravljala devetdnevnic, vprašala gospoda župnika za svet, ki ni vedel drugega svetovati kakor »vrat zaviti pošastie; bila je skrajno nesrečna. Nato so ga postavili za osem dni v klet, nakar ni sploh nič več govoril. Kako dolgo je še živel, ne vem.

»Beloglavce, pridi malo sem!« Šel sem ravno iz šole, gospod župnik je stal na pragu župnišča. »No divjak, kako je bilo s tistim ptičem gospodične Bosmansove?« Le s težavo sem spravil iz sebe vso zgodbo.

»In kolikokrat pa si kaj zaklel?« — »Ni... nisem štel, gospod župnik!«

»Malopridnež, kakršen si! Pa še mašni strežnik!... Na, tu imaš cigarico, pa glej, nobenih neumnost!« Ne, gospod župnik; hvala, gospod župnik.« Je mislil rajni župnik Kampens, da morda nisem videl tistega svetlikanja v njegovih očeh?

XII.
Zakaj je Žef Leirs postal socialist
V zakristiji naše cerkve je stala starinska hrastova omara, v kateri so bila spravljena mašniška oblečila in druge oltarne potreščine. Vrata te omare se niso nič kaj rada zaklepala; stala ključavnica je nagajala, stožeri so bili postrani, vendar je bilo treba omaro vsakdan zaklepati; radi tatov seveda. Odkar je Fideel pomnil — in on je bil cerkovnik že pred tremi župniki — je bil vedno križ s to omaro. Toda nikdar ni nikomur prišlo na misel, da bi dal

omaro popraviti. Tako je vedno bilo in tako naj ostane. Vsako jutro, dan za dnem, je to spravljalo Fideela v slabo voljo in jezo in bilo vzrok, da so ministri tako lahko dobivali kľofute. Vrata odkleniti ni bilo nič: krepko je zasakal težki kľuč — rrrak — in stvar je bila opravičena. Ampak zakleniti jih je bilo pa čisto kaj drugega. Medtem ko je zgal mašna oblečila — župnik je bil že davno doma — je Fideel od časa do časa kľuč pogledal proti omari in se začel počasi ogrevati. Iz navade je potem na glas zagodel: »Rad bi vedel, če bo danes šlo. Ti nesramna stara škatal!«

In z občutkom jeznega pričakovanja, ki se mu je vsako jutro vračalo, je porinil kľuč v ključavnico, dvignil nekoliko levo krilo dvojnih vrat in zasakal... krrrak. Nič; zapah je sunil v železo, mesto, da bi šel lepo v zanj pripravljeno spranjo. Nazaj! Kerrr... kraak, kerrr-r, rrk. Nikamor več ne gre. Čakaj, malo bolj počasi, z lepa: krr-r-r-a-k. Spet nič. Hitro, da jo presenetiš krrrak! Vse zastoj. Tedaj pa začne Fideel glasno robantiti: »Ti pekľenska kača!... Ti nemarna naša stara!... A ti strela jasna! Bi spet rada nagajala, e? Le počakaj, te bom že dobil!« Skoro vse iste besede ponavlja kakor doma, kadar sta si z Anzelino v laseh, vendar ne vpiče nje, ampak kje na samem daje duška vsem svojim nepoznanim bolečinam, ponižanjem in nepriznanjem. Sedaj pa zbija in tolče po ključavnici in vratih, ki so k sreči iz neuničljive hrastovine. Na njej je že vse polno prask in drugačnih sledov, ki so jih prizadejale Fideelove noge. Marsikatera coklja v Belgiji se zelo nosijo coklje velike, lesene, ki jih lahko natakneš na čevlje; po kmetih in predmestjih (delavstvom) jih nosijo največje namesto galoš v slabem vremenu — se je ob teh vratih prvič sklala. Ves žari in se poti od besnosti. Potem pa nenadoma, prav ko je hotel že obupati, krik — so bila vrata zaklenjena.

Fideel si z rdčim robcem obrise čelo, še

enkrat sovražno pogleda na trmoglavo cerkevno oropavo in zapusti zakristijo. Zunaj na zidu pokopališča sedita Simek Candeel in Peterček Seppes, ki sta bila prav takrat mašna strežnika. Popolnoma mirnodušno preštevata svoje frnikule, pa ti prileti vsakemu ena okoli ušes, tako da se zvalita z zidu in se frnikule razkrope na vse strani. Simek in Peterček nista nič preveč presenečena, saj zausnice spadajo k njuni obrti, pa tudi k cerkovnikovi.

»Vaju bom že naučil, ničvredneža!« benti za njima Fideel, ki misli, da morajo ministri — je biti v kaki zvezi s trmoglavostjo omare v zakristiji. Simek Candeel pa izza zidu jezno zakriči za njim: »Požeruh! S Peterčkom namreč trdita, da Fideel vse ostanke sveč poče, ker iz oltarja Matere božje in sv. Jožefa vedno izginejo, kadarkoli jih onadva mislita pobrati. Ko izgine za ovinkom, pravi Peterček:

»Najbrže mu je zopet nagajala.« Kajti, odkar sta ministranta, vesta, da je cerkovnik nevaren, kadar je imel opraviti z omaro Fideel pride domov in Anzelina vidi njegov hudi obraz.

»Ti je zopet nagajala?« ga vpraša.

»Povem ti, da me, prmejdunaj, pri miru pustil... Ampak tako ne bo šlo več naprej! Nekaj se mora spremeniti, če ne bo še nesreča iz tega!«
Z leti je omara postala za Fideela pravo obsedenje, staro, spačeno strašilo čarovnice, polne sovražnih in zahrbtnih namenov proti njemu, nekaj iz Anzelinine družine, kar si sicer ne upa glasno povedati. Po vsakem takem izbruhu mora Fideel zvrtniti kožareček »hudega« potem je mirnejši.
Nekega jutra je župnik Kampens ostal v cerkvi nekoliko dalj časa kot po navadi in slišal Fideela robantiti in besneti proti omari hujše pot navadno. Prišel je k njemu in končno sta oba resno preiskovala vrata in ključavnico.

Električne štedilnike »Sigma«
 hladilne naprave, motorje in vse ostale električne naprave dobavlja s skladišča

Jugosl. elektr. d. d. BROWN BOVERI
 LJUBLJANA, Tyrševa cesta 12 Telefon 24-42

DAMSKI SALON »SVETEC«

Naznanjam, da so cene za trajno ondulacijo v mojih salonih znižane na isto ceno, kot Vam jo nudi konkurenca. - Moj sistem v trajni ondulaciji je priznano prvovrsten in kakovost kodrov izdržljiva. Cenjenim damam se za nadaljno naklonjenost priporočam. — Z odličnim spoštovanjem

IVAN SVETEC, Novo mesto Trg Kralja Petra 28 Ljubljanska cesta 21

Posestva »REALITETA«

posredovalnica nepremičnin (za hiše, vile, parcele, gozdove, posestva itd.), je samo v Prešernovi ulici 64-I., nasproti glavne pošte. Tel. 44-20. Posluje hitro in solidno. Vse informacije so brezplačne. Prepričajte se!

Stavne parcele
 in nove hiše naprodam. Vižmarje št. 46.

Enostanovanjska hiša
 z velikim vrtom naprodam. Cesta na Brdo, Vič 189.

Parcele
 v bližini Sarajeva naprodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9285.

Štiristanovanjsko hišo
 z velikim vrtom, ugodno prodam zaradi selitve. - Vič 134, Cesta na Brdo.

Hišo z vrtom
 v Domžalah ali Jaršah kupi Ogrin Albin, Pristava 23, Mengeš. (p)

Manjša posestva
 z enonadstropno hišo, pripravno za lokal, prodam za 37.000 din v Zuzemberku. Naslov pove upravo »Slovenca« pod št. 9034. (p)

Prodaj hišo
 v okrajnem trgovskem mestu, 60 km od Banjaluke, v strogem centru mesta, z razgledom na 3 ulice, nadstropno, pripravno za vsak trgovski, industrijski ali hotelski obrat, z velikimi trgovskimi prostori, dve parkirni stanovanji, električna razsvetljava in vse pritlikline. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 8990.

Zamenjam
 novo enodružinsko hišo z vrtom, vočvod, elektrika, na sončni legi, v St. Vidu nad Ljubljano, stanovanje takoj — za manjšo hišo z večjim vrtom v mestu ozir. predmestju Ljubljane. - Pri večji vrednosti primerno doplačam. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Zamenjam hišo 150.000« št. 9132. (p)

1.800.000 din
 najprometnejši hotel našega Jadranskega morja s 40 sobami za tučce, restavracija, kavarna, ves inventar, vrednost ca 3.000.000 din - naprodam. Vincek, Jelačičev trg 5, Zagreb. (p)

Gostilna
 blizu Jelačičevega trga v Zagrebu, več gostilniških sob, vrt za goste, velik promet, za sposobne ljudi velika bodočnost, poneni naprodam pri poslovni vinici Vincek, Zagreb, Jelačičev trg 5. (p)

Tristanovanjska vila
 za Bežigradom naprodam. Velik, lepo urejen vrt, obstoječ iz dveh stavbnih parcel, sadovnjaka in eventuelnega vrta. Na željo se odprda tudi samo parcela. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9275. Ogled vsak dan. (p)

Naprodaj
 v neposredni bližini Osljeka 215 oralo prvovrstne obdelane in posejane zemlje v enem kosu z gospodarskimi posopji vred. Cena 9500 din po oralu. Vse informacije daje Josip Galovac, začasno v Zdravilišču Slatina Radenci.

Velika hiša
 dvonadstropna, v mestu Celju naprodam. Ponudbe podr. »Slovenca« v Celju pod zn. »Dvonadstropna hiša«. (p)

Kupim hišico
 lahko starejšo, z vrtom ali tudi njivo v krajih od Celja do Zagreba. — Giršer, Zagreb, Maksimirska 6. (p)

Posestvo
 prodam za 175.000 din. - Mesečni donos ca. 6000 din. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Renta« št. 9146. (p)

Lepe stavne parcele
 7200 m² in 3000 m² v lepem trgu Sevnica, tik kolodvoza, bližina industrije, naprodam. Vprašati Občinski urad Sevnica. p

Posestvo
 obstoječe iz hiše, gospodarskega posopja, njiv, travnikov in gozda, 17 ha, na Kokrič št. 4, pri Kranju, prodam iz proste roke. Informacije: tajnik Kristan Srečko, Ljubljana, Knaflejeva ulica - prosvetni oddelek banske uprave. (p)

Mali zemljišči
 v Zabukovci [Sv. Pongrac], Dobrini [Zusem], naprodam. - V Zabukovci za 25.000 din, v Dobrini za 12.000 din — s stavbnimi vred. V Prevorskem Dobju pa opuščeni vinograd z lahko popravljivim zidovjem in ravne travniške in njivske parcele od 8000 din naprej. Ponudbe na dr. Ogrisek, Celja. (p)

Za nakup
 posestev in stavbnih parcel daje informacije Emigrantsko društvo v Slatini pri Banjaluki. (p)

Hiša z vinogradom
 deset minut od postaje Straža-Topllice naprodam. Naslov v upravi »Slov.« pod 9130. (p)

Hišo
 z vrtom, donosno, prodam za 270.000 din. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Ljubljana« št. 9287. (p)

Kupim hišo
 tuči dvonadstropno, v bližini postaje Polje ali Ljubljane. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Denar takoj« št. 9278. (n)

Trgovska hiša
 v okolici Celja, tik farne cerkve, z lepim vrtom in njivo, primerna tudi za upokojenca, ugodno naprodam. Ponudbe podr. »Slovenca« v Celju pod »120.000 din«. (p)

Manjšo vilo
 z lepim vrtom, sadoniknikom ali posestvom v bližini Maribora, Ljubljane ali Celja takoj kupim. Ponudbe z opisom in zadnje ceno poslati na naslov: Martin Petan — Beograd, Kralja Aleksandra ulica 2. (p)

Trgovsko gostilnič. hiša
 na najprometnejšem kraju Zagreba, z dobro vpejano gostilno, trgovino; stanovanja z 1, 2 in 3 sobami, komfortna, mesečni dohodek 3600 din - naprodam za 520.000 din. Vincek, Jelačičev trg 5, Zagreb. (p)

Prodaj hišo
 z gospodarskim posopjem in vrtom, pripravno za kovaško obrt, na prometnem kraju, 2 minuti od železniške postaje. - Cena 55.000 din. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9107. (p)

Valjični mlin in žaga
 6 oralo posestva, z lepim hmeljskim nasadom, vse arondirano in blizu državne ceste, je naprodam v Prekopi blizu Vranskega. Več se polzve pri Hranilnici in posojilnici na Vrškem. (p)

Tristanovanjska vila
 za Bežigradom naprodam. Velik, lepo urejen vrt, obstoječ iz dveh stavbnih parcel, sadovnjaka in eventuelnega vrta. Na željo se odprda tudi samo parcela. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9275. Ogled vsak dan. (p)

Naprodaj
 v neposredni bližini Osljeka 215 oralo prvovrstne obdelane in posejane zemlje v enem kosu z gospodarskimi posopji vred. Cena 9500 din po oralu. Vse informacije daje Josip Galovac, začasno v Zdravilišču Slatina Radenci.

Velika hiša
 dvonadstropna, v mestu Celju naprodam. Ponudbe podr. »Slovenca« v Celju pod zn. »Dvonadstropna hiša«. (p)

Kupim hišico
 lahko starejšo, z vrtom ali tudi njivo v krajih od Celja do Zagreba. — Giršer, Zagreb, Maksimirska 6. (p)

Posestvo
 prodam za 175.000 din. - Mesečni donos ca. 6000 din. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Renta« št. 9146. (p)

Lepe stavne parcele
 7200 m² in 3000 m² v lepem trgu Sevnica, tik kolodvoza, bližina industrije, naprodam. Vprašati Občinski urad Sevnica. p

Posestvo
 obstoječe iz hiše, gospodarskega posopja, njiv, travnikov in gozda, 17 ha, na Kokrič št. 4, pri Kranju, prodam iz proste roke. Informacije: tajnik Kristan Srečko, Ljubljana, Knaflejeva ulica - prosvetni oddelek banske uprave. (p)

Mali zemljišči
 v Zabukovci [Sv. Pongrac], Dobrini [Zusem], naprodam. - V Zabukovci za 25.000 din, v Dobrini za 12.000 din — s stavbnimi vred. V Prevorskem Dobju pa opuščeni vinograd z lahko popravljivim zidovjem in ravne travniške in njivske parcele od 8000 din naprej. Ponudbe na dr. Ogrisek, Celja. (p)

Tristanovanjska vila
 za Bežigradom naprodam. Velik, lepo urejen vrt, obstoječ iz dveh stavbnih parcel, sadovnjaka in eventuelnega vrta. Na željo se odprda tudi samo parcela. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9275. Ogled vsak dan. (p)

Naprodaj
 v neposredni bližini Osljeka 215 oralo prvovrstne obdelane in posejane zemlje v enem kosu z gospodarskimi posopji vred. Cena 9500 din po oralu. Vse informacije daje Josip Galovac, začasno v Zdravilišču Slatina Radenci.

Velika hiša
 dvonadstropna, v mestu Celju naprodam. Ponudbe podr. »Slovenca« v Celju pod zn. »Dvonadstropna hiša«. (p)

Kupim hišico
 lahko starejšo, z vrtom ali tudi njivo v krajih od Celja do Zagreba. — Giršer, Zagreb, Maksimirska 6. (p)

Posestvo
 prodam za 175.000 din. - Mesečni donos ca. 6000 din. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Renta« št. 9146. (p)

Lepe stavne parcele
 7200 m² in 3000 m² v lepem trgu Sevnica, tik kolodvoza, bližina industrije, naprodam. Vprašati Občinski urad Sevnica. p

Posestvo
 obstoječe iz hiše, gospodarskega posopja, njiv, travnikov in gozda, 17 ha, na Kokrič št. 4, pri Kranju, prodam iz proste roke. Informacije: tajnik Kristan Srečko, Ljubljana, Knaflejeva ulica - prosvetni oddelek banske uprave. (p)

Mali zemljišči
 v Zabukovci [Sv. Pongrac], Dobrini [Zusem], naprodam. - V Zabukovci za 25.000 din, v Dobrini za 12.000 din — s stavbnimi vred. V Prevorskem Dobju pa opuščeni vinograd z lahko popravljivim zidovjem in ravne travniške in njivske parcele od 8000 din naprej. Ponudbe na dr. Ogrisek, Celja. (p)

Opekarna
 naprodaj. Betnarska cesta 1, Maribor. (p)

Vinogradno posestvo
 pri Mariboru kupim. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Lep vinograd« 9352.

Hišo
 visokopritlično, dvostanovanjsko, ugodno za letovišarje, prodam. Guncije št. 38, St. Vid nad Ljub.

Hišo
 v šempetrskem predmestju ugodno prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9343. (p)

Posestvo
 arondirano, krasna lega, vinograd, prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9173. (p)

Prodaj travnik
 v ravnini, ca. 15.000 m², proti takojšnjemu plačilu, zelo ugodno. - Hudoklin, gostilna, Brusnice.

Kupim takoj vilo ali hišo
 od remize do Vižmarjev. - Prodaj hišo z vrtom (parcelo). - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »St. Vid« št. 9305. (p)

Gozd
 smrekov, jelkov, zaraščen, večjega obsega, kupim za v rast. - Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. (p)

Prodaj dve trgovski hiši
 z zelo ugodnimi plačilnimi pogoji. Eno v centru trga, eno 6 km od železn. postaje v vasi na Dolenjskem. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 9249.

Prodaj hišo
 za letovišarja ali upokojenca, v mirnem, svežem zraku, 5 sob, kuhinja; z nekaj zemljišča, gospodarskim posopjem ali brez. Via Rajhenburg. Naslov: Poštni predal 1885, Podstreda. (p)

Večje posestvo
 arondirano, z gozdom in travniki, v bližini avtobusa ali železnice na Gorenjskem, Dolenjskem ali Spod. Stajerskem, ne v središču naselja, kupim. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Pomlad« št. 9260.

Prodaj hišo
 z gospodarskim posopjem in vrtom, pripravno za kovaško obrt, na prometnem kraju, 2 minuti od železniške postaje. - Cena 55.000 din. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9107. (p)

Valjični mlin in žaga
 6 oralo posestva, z lepim hmeljskim nasadom, vse arondirano in blizu državne ceste, je naprodam v Prekopi blizu Vranskega. Več se polzve pri Hranilnici in posojilnici na Vrškem. (p)

Tristanovanjska vila
 za Bežigradom naprodam. Velik, lepo urejen vrt, obstoječ iz dveh stavbnih parcel, sadovnjaka in eventuelnega vrta. Na željo se odprda tudi samo parcela. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9275. Ogled vsak dan. (p)

Naprodaj
 v neposredni bližini Osljeka 215 oralo prvovrstne obdelane in posejane zemlje v enem kosu z gospodarskimi posopji vred. Cena 9500 din po oralu. Vse informacije daje Josip Galovac, začasno v Zdravilišču Slatina Radenci.

Velika hiša
 dvonadstropna, v mestu Celju naprodam. Ponudbe podr. »Slovenca« v Celju pod zn. »Dvonadstropna hiša«. (p)

Kupim hišico
 lahko starejšo, z vrtom ali tudi njivo v krajih od Celja do Zagreba. — Giršer, Zagreb, Maksimirska 6. (p)

Posestvo
 prodam za 175.000 din. - Mesečni donos ca. 6000 din. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Renta« št. 9146. (p)

Lepe stavne parcele
 7200 m² in 3000 m² v lepem trgu Sevnica, tik kolodvoza, bližina industrije, naprodam. Vprašati Občinski urad Sevnica. p

Posestvo
 obstoječe iz hiše, gospodarskega posopja, njiv, travnikov in gozda, 17 ha, na Kokrič št. 4, pri Kranju, prodam iz proste roke. Informacije: tajnik Kristan Srečko, Ljubljana, Knaflejeva ulica - prosvetni oddelek banske uprave. (p)

Mali zemljišči
 v Zabukovci [Sv. Pongrac], Dobrini [Zusem], naprodam. - V Zabukovci za 25.000 din, v Dobrini za 12.000 din — s stavbnimi vred. V Prevorskem Dobju pa opuščeni vinograd z lahko popravljivim zidovjem in ravne travniške in njivske parcele od 8000 din naprej. Ponudbe na dr. Ogrisek, Celja. (p)

Tristanovanjska vila
 za Bežigradom naprodam. Velik, lepo urejen vrt, obstoječ iz dveh stavbnih parcel, sadovnjaka in eventuelnega vrta. Na željo se odprda tudi samo parcela. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9275. Ogled vsak dan. (p)

Naprodaj
 v neposredni bližini Osljeka 215 oralo prvovrstne obdelane in posejane zemlje v enem kosu z gospodarskimi posopji vred. Cena 9500 din po oralu. Vse informacije daje Josip Galovac, začasno v Zdravilišču Slatina Radenci.

Velika hiša
 dvonadstropna, v mestu Celju naprodam. Ponudbe podr. »Slovenca« v Celju pod zn. »Dvonadstropna hiša«. (p)

Kupim hišico
 lahko starejšo, z vrtom ali tudi njivo v krajih od Celja do Zagreba. — Giršer, Zagreb, Maksimirska 6. (p)

Posestvo
 prodam za 175.000 din. - Mesečni donos ca. 6000 din. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Renta« št. 9146. (p)

Lepe stavne parcele
 7200 m² in 3000 m² v lepem trgu Sevnica, tik kolodvoza, bližina industrije, naprodam. Vprašati Občinski urad Sevnica. p

Posestvo
 obstoječe iz hiše, gospodarskega posopja, njiv, travnikov in gozda, 17 ha, na Kokrič št. 4, pri Kranju, prodam iz proste roke. Informacije: tajnik Kristan Srečko, Ljubljana, Knaflejeva ulica - prosvetni oddelek banske uprave. (p)

Mali zemljišči
 v Zabukovci [Sv. Pongrac], Dobrini [Zusem], naprodam. - V Zabukovci za 25.000 din, v Dobrini za 12.000 din — s stavbnimi vred. V Prevorskem Dobju pa opuščeni vinograd z lahko popravljivim zidovjem in ravne travniške in njivske parcele od 8000 din naprej. Ponudbe na dr. Ogrisek, Celja. (p)

Hišo
 v Celju, blizu Savinje — prodam. Tudi polovico. Cena 49.000 din. Naslov pove Dimec, Celje, Dekov trg. (p)

Parcela
 v Izmeri ca. 13.000 kvad. metrov naprodam po 6 dinarjev kvadratni meter. Polzve se: Škrbine, Vižmarje 39. (p)

Večja parcela
 v bližini mesta Celja naprodam kv. m po 15 din. Ponudbe podr. »Slovenca« v Celju pod zn. »Nakup parcele«. (p)

Posestvo
 z novo žago, mlinom in 40.000 m² okrog ležečega sveta v industrijskem okraju naprodam. Polzve se v upravi »Slovenca« pod št. 9042. (p)

Prodaj travnik
 v ravnini, ca. 15.000 m², proti takojšnjemu plačilu, zelo ugodno. - Hudoklin, gostilna, Brusnice.

Kupim takoj vilo ali hišo
 od remize do Vižmarjev. - Prodaj hišo z vrtom (parcelo). - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »St. Vid« št. 9305. (p)

Gozd
 smrekov, jelkov, zaraščen, večjega obsega, kupim za v rast. - Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. (p)

Kupim takoj vilo ali hišo
 od remize do Vižmarjev. - Prodaj hišo z vrtom (parcelo). - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »St. Vid« št. 9305. (p)

Gozd
 smrekov, jelkov, zaraščen, večjega obsega, kupim za v rast. - Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. (p)

Prodaj travnik
 v ravnini, ca. 15.000 m², proti takojšnjemu plačilu, zelo ugodno. - Hudoklin, gostilna, Brusnice.

Kupim takoj vilo ali hišo
 od remize do Vižmarjev. - Prodaj hišo z vrtom (parcelo). - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »St. Vid« št. 9305. (p)

Gozd
 smrekov, jelkov, zaraščen, večjega obsega, kupim za v rast. - Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. (p)

Kupim takoj vilo ali hišo
 od remize do Vižmarjev. - Prodaj hišo z vrtom (parcelo). - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »St. Vid« št. 9305. (p)

Gozd
 smrekov, jelkov, zaraščen, večjega obsega, kupim za v rast. - Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. (p)

Kupim takoj vilo ali hišo
 od remize do Vižmarjev. - Prodaj hišo z vrtom (parcelo). - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »St. Vid« št. 9305. (p)

Gozd
 smrekov, jelkov, zaraščen, večjega obsega, kupim za v rast. - Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. (p)

Kupim takoj vilo ali hišo
 od remize do Vižmarjev. - Prodaj hišo z vrtom (parcelo). - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »St. Vid« št. 9305. (p)

Gozd
 smrekov, jelkov, zaraščen, večjega obsega, kupim za v rast. - Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. (p)

Kupim takoj vilo ali hišo
 od remize do Vižmarjev. - Prodaj hišo z vrtom (parcelo). - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »St. Vid« št. 9305. (p)

Gozd
 smrekov, jelkov, zaraščen, večjega obsega, kupim za v rast. - Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. (p)

Kupim takoj vilo ali hišo
 od remize do Vižmarjev. - Prodaj hišo z vrtom (parcelo). - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »St. Vid« št. 9305. (p)

Gozd
 smrekov, jelkov, zaraščen, večjega obsega, kupim za v rast. - Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. (p)

Kupim takoj vilo ali hišo
 od remize do Vižmarjev. - Prodaj hišo z vrtom (parcelo). - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »St. Vid« št. 9305. (p)

Gozd
 smrekov, jelkov, zaraščen, večjega obsega, kupim za v rast. - Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. (p)

Kupim takoj vilo ali hišo
 od remize do Vižmarjev. - Prodaj hišo z vrtom (parcelo). - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »St. Vid« št. 9305. (p)

Gozd
 smrekov, jelkov, zaraščen, večjega obsega, kupim za v rast. - Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. (p)

Kupim takoj vilo ali hišo
 od remize do Vižmarjev. - Prodaj hišo z vrtom (parcelo). - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »St. Vid« št. 9305. (p)

Gozd
 smrekov, jelkov, zaraščen, večjega obsega, kupim za v rast. - Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. (p)

Kupim takoj vilo ali hišo
 od remize do Vižmarjev. - Prodaj hišo z vrtom (parcelo). - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »St. Vid« št. 9305. (p)

Gozd
 smrekov, jelkov, zaraščen, večjega obsega, kupim za v rast. - Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. (p)

Kupim takoj vilo ali hišo
 od remize do Vižmarjev. - Prodaj hišo z vrtom (parcelo). - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »St. Vid« št. 9305. (p)

Gozd
 smrekov, jelkov, zaraščen, večjega obsega, kupim za v rast. - Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. (p)

Kupim takoj vilo ali hišo
 od remize do Vižmarjev. - Prodaj hišo z vrtom (parcelo). - Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »St. Vid« št. 9305. (p)

Pripravite se za počitnice

25

40891—7063

Otroške sandale iz močnega pisanega platna z elastičnimi podplati in zaponko čez nart. od štev. 23 do 26 . . . . . Din 25.— od štev. 27 do 30 . . . . . Din 29.— od štev. 30.5 do 34 . . . . . Din 35.—

49

5961—14841

Zelo praktične in udobne otroške sandale iz finega belega usnja, z močnimi usnjenimi podplati od štev. 23 do 26 . . . . . Din 49.— od štev. 27 do 30 . . . . . Din 59.— od štev. 30.5 do 34 . . . . . Din 69.— od štev. 34.5 do 38 . . . . . Din 79.—

99

335—11114

»Meksiko« sandale iz usnja v naravni ali beli barvi, moderno pletene. Za poletje zelo udobne in praktične.

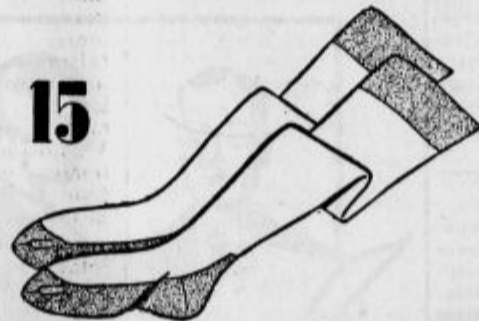
99

335—95132

Ameriška novost! Meksikanske sandale za soparne dneve. Izdelane so iz finega usnja, kombinirane v belo-modri in belo-zeleni barvi.

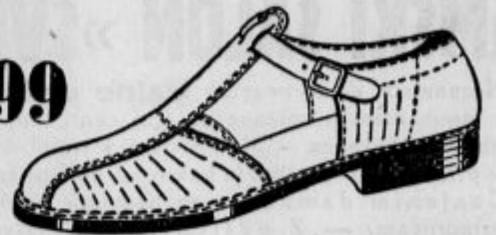
15

»SEKA«

Cenene in trpežne ženske nogavice iz umetne svile. Izdelujemo jih v vseh barvah in niansah.

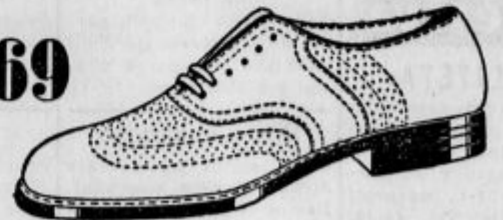
99

8767—04680

Idealna obutev za poletje. Moške upogljive sandale iz mehkega rjavega usnja, z usnjenimi podplati.

169

3639—44674

Moški nizki čevlji za poletje iz sivega semiša ali iz rjavega usnja, z elastičnimi podplati. Na nartu in ob straneh so okrašeni z luknjicami.

8

»DRAGAN«

Solidne moške bombažaste nogavice v raznih barvah.

Rata

Pilarna Ivan Figar LJUBLJANA

Stalna zaloga, izdelovanje in popravlila vsakovrstnih pil (turinja) in rašpel. —

Vošnjakova ul. štev. 12

Telefon 89-42

Prvovrstna izdelava in konkurenčne cene. Pri večjem naročilu primeren popust. Prevzamemo tudi stare pile v nakup.

ZAHTEVAJTE ŽIMO SAMO Z ZAŠČITNO PLOMBO STERILIZIRANO

ZADRUŽNA TOVARNA ŽIME D.D.

STRAZIŠČE

STERILIZIRANO 115°C

NAŠA ŽIMA JE HIGIJENSKO OČIŠČENA IN STERILIZIRANA NA PARI 115°C, NE DIŠI, JE BREZ MAŠČOBE IN FERMENTOV, PO CENI.

+

V bridki žalosti naznanjamo pretresljivo vest, da je danes ob 8 zvečer dotrpel naš ljubljenski sin, brat in stric

Jože Presterl

urarski mojster v Radovljici št. 2

Potrti stojimo ob njegovi prezgodnji krsti in prosimo molitve za njegovo dušo in našo tolažbo.

Pogreb pokojnika bo v nedeljo, 23. junija ob 18 izpred hiše žalosti na farno pokopališče v Radovljici.

V Radovljici, dne 21. junija 1940.

Terezija, mati: Francelj, Ivan, Tone, Mihael, bratje; Angela, sestra — in ostalo sorodstvo.

NAJPOPOLNEJŠE HARMONIKE SVETA

HOHNER

GENERALNO ZASTOPSTVO

SCHNEIDER

ZAGREB, NIKOLIČEVA 10

ZAHTEVAJTE BRESPLAČNI CENIK

Zahtevajte povsod naš list!

RADI VELIKE IZBIRE NIZKE CENE

Dvokolesa, otroški vozički, šivalni stroji, prevozni trikotniki, pnevmatika

Tribuna F. D. L. Ljubljana, Karlovška c. 4

Podružnica: MARIBOR, Aleksandrova 26.

Železostrugar

perfekten, dobro verziran, dobi takoj stalno ugodno mesto. Ponudbe na podružnico »Slovenec« v Celju pod značko »Železostrugar«.

Redni občni zbor Posojilnice v Slatini

r. z. z. n. z., bo dne 30. junija 1940 ob 8 zjutraj v posojilniških prostorih.

Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Potrditev rač. zaključka za leto 1939. 3. Volitev načelstva. 4. Volitev nadzorstva. 5. Sprememba pravil v smislu novega zadr. zakona. 6. Slučajnosti.

Rogaška Slatina, dne 19. junija 1940.

Razpis

Občina Sv. Peter pod Sv. gorami razpisuje pragmatično mesto

občinskega tajnika

Šolska izobrazba: 4 razredi srednje ali nje enake šole ali dekret o spregledu kvalifikacije. Prosilci s prakso imajo prednost. Pravilno kolkovane prošnje, opremljene z listinami po čl. 7. in 8. uredbi o obč. uslužbencih, je vložiti pri tej občini v roku enega meseca, to je do 23. julija 1940.

Uprava občine Sv. Peter pod Sv. gorami, dne 16. junija 1940.

„ALPEKO“- PLOŠČE

„TERRAZZO“

„MOZAIK“

„KERAMIT“

„MAJOLIKA“

izdelane pod visokim pritiskom v raznih barvah, skrajno higijenične, moderne kombinacije, primerne za tlakovanja ter notranjo in zunanjo oblogo cerkev, bolnic, mekarn, mesnic, stopnišč, vež, kuhinj itd. kot nadomestilo za keramične in klinker plošče ter vse druge proizvode iz umetnega kamna in marmorja izdeluje:

„ALPEKO“ tovarna umetnega kamna Ljubljana, Tyrševa c. 48

PAZITE NA NASO TVORNIŠKO ZNAMKO: A. P.

ZAHVALA. Za premnoge dokaze iskrenega sočutja ob nenadni izgubi dragega soproga, ateka, brata, strica in svaka, gospoda

Frana Zacherla
učitelja v pokojju

se tem potom vsem najiskrenejše zahvaljujemo. Izrekamo globoko zahvalo zdravniku g. dr. Cirilu Porekarju za lajšanje zadnjih trenutkov v teški bolezni, usmiljenki č. sestri Ireni za požrtvovalno nego, častiti duhovščini, zastopnikom oblasti z g. okrajnim načelnikom na čelu, vsem društvom, korporacijam, šolarjem ljudske in meščanske šole, učitelstvu, sploh vsem prijateljem in znancem, ki so prihiti od blizu in daleč kropit nepozabnega pokojnika in ki so ga sprejeli na njegovi zadnji poti. Nadalje izrekamo prisrčno zahvalo za poslovilne besede ob odprtem grobu č. g. častnemu kanoniku Josipu Weixlu, g. okrajnemu šolskemu nadzorniku Franu Karbašu, g. šolskemu upravitelju Cirilu Miklu, g. Petru Potočniku, g. dr. Stajniku, g. Vekoslavu Štamparju, bivšemu učencu g. Francu Puconja in učencema Glasbene šole, dalje pevcem pod vodstvom g. Potočnika, mladinskemu pevskemu zboru Glasbene šole pod vodstvom g. učitelja I. Kuharja za ganljivo petje in Mestni godbi za turbone žalostinke na zadnji poti in ob odprtem grobu. Iskrena hvala vsem darovalcem krasnega cvetja in vsem onim, ki so darovali v počastitev blagopokojnika v dobrodelne namene. Obenem izrekamo tudi prisrčno zahvalo vsem prijateljem in znancem, ki so nam pismeno ali ustno izrazili sožalje. Vsemogočni naj bo vsem bogat plačnik.

Zalujoči ostali.

LJUBLJANA

Za nove tržnice so razpisana dela

V Službenem listu je objavljen razpis težaških, zidarskih, železobetonskih, tesarskih, krovskih, mizarskih in umetnikarnoških del za zgradbo mesarskih tržnic ob Ljubljani na Nabrežju 20. septembra, ki bodo segale od Kresije ali od sedanega Ferantovega paviljona prav do Zmajskega mosta v dolžini 226 metrov. Nasproti ogla starega bogoslovja in dalje v širini 20 metrov je projektirana čez Ljubljano velika tržnica v obliki mosta, ki bi po regulaciji vezala podaljšek Kolodvorske ulice z novim magistratom na Vodnikovem trgu. Sedaj so razpisana dela za mesarske tržnice ob Ljubljani. Tržnice bodo pritrilne in podkletene, da bodo kleti segale prav do struge Ljubljane in bodo zidovi stali na sedanjih opornih zidovih regulirane Ljubljane. Z novim mostom bodo tržnice razdeljene na dve poslopji. V daljšem poslopiju med Kresijo in Vodnikom trgov bo 16 tržnic, v drugem poslopiju do Zmajskega mosta pa 14 tržnic. Na cesto bo vsaka tržnica znotraj široka 6 metrov ter proti vodi globoka 5 m in 4,75 m visoka. Toliko bo torej porabnega prostora v posamezni prodajalni, ker v tej meri niso všteti zidovi. Pred tržnicami bo 2,50 m širok hodnik, pokrit s 3,20 m široko streho, da tudi ob deževnem vremenu gospodinjstvom ne bo treba odpirati dežnikov. V vsako prodajalno bo poseben vhod in bodo gospodinjstvo kupovalce v prodajalnah, ne pa kar na cesti kakor doslej. Posamezne tržnice so tako velike, da je v vsaki prostora za dva mesarska mojstra in so že tudi tako urejene, da v vsaki mesnici lahko prodajata dva najemnika. V podpritrilju je velika klet za shrambo, a pod stopnicami pred shrambo ima vsaka tržnica svoje angleško stranišče. Seveda sta v vsako tržnico napeljana tudi vodovod in elektrika, še posebno pa poudarjamo, da bo v vsako tržnico napeljan tudi telefon. Te tržnice so namenjene samo mesarjem, ki so soglasno izrekli zadovoljnost z njimi in največje priznanje projektantu ter mestni upravi, ki jih prične graditi že sredi julija, da se bodo mesarji v nove tržnice preselili že za novo leto. Za Ljubljano nove tržnice pomenijo eno največjih pridobitev v mnogih ozirih, zlasti pa v zdravstvenem in tudi v estetskem pogledu, saj bo pogled na plemenito arhitekturo tržnic med najlepšimi v našem mestu. Brez projektirane tržnice na novem mostu je kredit za opisane tržnice prečnanan na okrog 5 milijonov dinarjev.

S Pogačarjevega trga so se prodajalke sadja deloma že pričele seliti, druge se prično seliti v ponedeljek. Iz velike lesene tržnice se prodajalke sadja preselijo na drugo stran Pogačarjevega trga, kjer sedaj prodajajo ribe.

Mesarji se bodo iz svojih stojnic selili od 8. do 10. julija, da lahko stavni delavci že 15. julija prično z deli. Mesarske stojnice bodo časno premaknjene za 8 m proti Vodnikovem trgu in nekatere postavljene tudi na Vodnikov trg ob Mahrovo hišo, ena vrsta jih bo pa lahko ostala tudi za bogoslovjem.

Novico o novih tržnicah bo vsa Ljubljana pozdravila z velikim veseljem, saj bo z njimi izpolnjena stara želja vseh ljubljanskih gospodinj in tudi vseh naših mesarjev, ki so vedno za napredek svojega stanu in vsega ljubljanskega mesta.

prosi vse one, ki imajo sočutje do ubogih in ki bi bili pripravljeni zase nepotrebne gori omenjene predmete brezplačno oddati, da javijo svoj cen. Naslov Vincencijevi konferenci Sv. Janeza Boska za Kodeljevo in Štepanjo vas s sedežem v Salezijanskem mladinskem domu na Kodeljevu.

1 **Obvestilo.** Na mnoga vprašanja, zakaj je odstranjena »Sloveneča« deska pri cerkvi sv. Cirila in Metoda, sporočamo, da nam je župni urad sv. Cirila in Metoda v Ljubljani dostavil zahtevo ondotnega cerkvenega predstojništva, da moramo desko v osemih dneh odstraniti. Upamo, da se nam bo v kratkem posrečilo dobiti v bližini drug pripraven prostor. — Uprava »Sloveneča«.

Predno obesite, oz. kupite nove zavese, si oglejte izložbe tvrdke

A. & E. Skaberné Ljubljana

Posoben oddelék za linolej, zavese eta.

1 **Umetnostno-zgodovinsko društvo v Ljubljani** priredi v sredo, 26. junija izlet na Brezje, Ljubno, v Radoveljo in Lesce. Odhod s Kongresnega trga ob dveh popoldne. Zglasiti se je v trgovini Podkrajšek na Jurčičevem trgu do srede ob 11. Avtobus 40 din.

1 **Rokodelski dom.** Tedenski sestanek s predavanjem bo namesto v sredo izjemoma v torek 25. junija ob 8 zvečer. Predaval bo g. prof. dr. J. Lovrenčič. K prav obilni udeležbi vabimo vse člane.

1 **Na državnem osrednjem zavodu v Ljubljani** bo od 8. julija do 27. julija 1940 krojni tečaj in tečaj za razne nove tehnike ženskih ročnih del. Vpisovanje je od 1. julija do 8. julija od 8—11 na Novem trgu št. 41.

1 **Pri zaprtju. Množji in prebavi** — vzemite jutraj še na pražen želedec en kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice.

mestni zaščitni urad kot priveditev razstave danes dosegel svoj največji uspeh.

1 **Ruska Matica.** Ruska Matica izreka svojo globoko zahvalo častnemu damskemu komiteju, ki je pod vodstvom ge. V. dr. Adlešičeve in ge. A. dr. Tavčarjeve organiziral nabiralno akcijo za izpolnitev matične knjižnice. Vsem spoštovanim damam, ki so sodelovale v damskem komiteju ter so pripomogle uspehu nabiralne akcije, kakor tudi vsem, ki so se odzvali pozivu komiteja, izraža Ruska Matica svojo najprijetnejšo zahvalo.

1 **Mature so končane.** S sedanjim tednom so se končali na ljubljanskih gimnazijah zrelostni izpiti. Tako male kakor tudi velike mature so končane in sedaj se začnejo prav za vse že prave počitnice. Le tisti, ki so imeli smolo, da so jih pri kakem izpitu položili, bodo imeli pokvarjene počitnice. Kakor čujemo, so končno vendarle prišli bloki z golčami za izpričevala. Zato bodo čez teden dni imeli že vsi v rokah črno na belem, kako so se odrezali in kdor se je veselil, da mu ne bo treba pokazati »majte, ki jih je pridelal, se je hudo urezal.

1 **Popravek.** V večeršnjem Kulturnem obzorniku so v naslovih nastale neke napake kot: Za tesnejše sodelovanje med hrvatskim in slovenskim katoliškim razumnimstvom (beseda »slovenskim« je izostala) ter Tretja produkcija učencev Glasbene Maticice se mora glasniti Tretja produkcija Srednje glasbene šole, kakor je pravilno v tekstu.

1 **Obvezno cepljenje proti davici** bo samo še tri dni, t. j. v ponedeljek, torek in v sredo, torek 24., 25. in 26. t. m. v Mestnem domu vsak dan od 9 do 11 dopoldne in od 16 do 18. Opozorjamo starše, naj otroke zanesljivo pripeljejo cepit že zaradi težke odgovornosti za zdravje otrok in tudi zato, ker se nikakor ne bodo mogli izogniti posledicam zakona. Te posledice so občutili že tudi starši nekaterih dečkov, ki bi bili morali biti poslani z mestnimi kolonijami na počitnice, a niso bili še cepljeni proti davici in zato ne smejo na letovanje.

1 **V Ljubljani umrli od 7. junija do 20. junija t. l.:** Perhaj Marija, 75 let, postrežnica, Stari trg 11; Kucler Ana, roj. Brecljnik, vdova Mavec, 91 let, vdova čevljarja, Vidovdanska cesta 9; Strukelj Frančiška, roj. Topolšek, 80 let, branjevka, Vidovdanska cesta 9; Cop Julija, 66 let, služkinja, Vidovdanska cesta 9; Jurman Jakob, 57 let, železniški zvančnik v p., Pod hrusko 4; Kogovšek Michael, 81 let, kmetovalec, Kamnogoriška ulica 20; Arko Katarina, vd. Burger, roj. Semerl, 77 let, zasebnica, Kersnikova ulica 5; Kreč Ivan, 71 let, krojaški mojster, Vidovdanska cesta 9; Sterman Josip, 78 let, poštni poduradnik v p., Bleiweisova cesta 9; Kokalj Franc, 69 let, kurjač drž. žel. v p., Ljubljanska ulica 35; Simončič Franc, 83 let, užičkar, Na Požarju 34; Copfleitner Jože, 52 let, kurjač drž. žel., Maribor; Papež Fani, roj. Krivan, 63 let, žena višjega rudarskega zdravstvenega svetnika, Verstovškova ul. 19; Delorno Katarina, roj. Slabe, 49 let, žena zidarskega predelavca, Vidovdanska cesta 9.

1 **Pojasnilo k povišanju cen za čevljarstva** po pravila. Poročali smo o sestanku čevljarških mojstrov, ki je bil preteklo nedeljo pri »Lloyd« in na katerem so čevljarški mojstri sklenili povišanje tarife za popravila čevljev. Čevljarji utemljejo to povišanje z okolnostjo, da so se cene raznemu usnju povišale za 40 in celo za 80% in zato so bili tudi oni primorani povišati svojo tarifo.

1 **Zopet Mickey Rooney** v Kinu Slogi. Enega najbolj priljubljenih filmskih junakov bo ljub-

RAZSTAVA

zanimivih novih modelov

pišarniškega pohištva

do srede 26. junija t. l.

REMEC-Co.

Ljubljana, Kersnikova ulica št. 7 (poleg Slamiča)

ljanska kino-publika zopet pozdravila z veseljem v Kinu Slogi — mladega Mickey Rooneya! V naj-novejšem filmu »Otroci sodnika Hardyja« bomo videli nove Mickey Rooneyjeve pustolovščine, mladeniške norosti, ki jih uganja v čast svoje rod-bine, da ne postane žrtev zlobnih nasprotnikov. Mickey Rooney si bo s tem novim filmom še bolj utrdil svoje že itak velike simpatije.

1 **Vaznim dogodkom**, ki se danes odvijava na evropskem ozemlju, boste veliko bolj z razumevanjem sledili, če imate pred seboj dober, pregleden zemljevid. Zemljevid Evrope od našega odličnega geografa V. Bohinca vam v precizni karto-graški izdelavi pokaže ta najvažnejši del sveta v političnem in fizikalnem položaju. Velikost zemljevidu je 156×104, razmerje 1:5.000.000. Cena nalepljenemu zemljevidu, v dveh listih, je znižana na 40 din. — Zahtevajte ga v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

1 **Sobotni živilski trg** je bil živahen. Občutili pa se draginja. Nekatera živila so se res pocenila, druga pa so postala dražja. Novi krompir, ki ga je mnogo na trgu iz ljubljanske okolice in iz mesta, je bil po 4 din kg, nekatere vrste celo po 3 din, dočim je bil stari po 2,50 do 3 din za kg. Stročni fižol, ki prihaja iz Italije in Dalmacije, je bil po 8 do 10 din kg. Domač stročni grah je bil po 3 do 4 din kg. Merica luščene graha po 2 din. Na sadnem trgu je bilo obilo domačih češenj po 5 do 7 din za kg. Kumare, pripeljane iz Novega Sada, so bile že po 8 din kg, poprej po 16. Breskve iz Italije so bile že po 22 din kg, marelice pa po 16 din. Sedaj je že mnogo paradiznikov iz Dalmacije in Novega Sada. So še vedno dragi, namreč po 14 din kg. Mnogo je bilo na trgu rdečih gozdnih jagod in borovnic.

1 **Prometna nezgoda**, ki jo je doživel blagajniški pomočnik TPD Josip Mačar v petek dopoldne nad Dolгим mostom na Tržaški cesti, je imela za motociklista hude posledice. Ima prebito lobo, zlomljeno desno nogo in nalomljeno rebro. V bolnišnici so ugotovili, da poškodbe kljub temu, da so hude in številne, niso smrtonosne. Ponesrečeni Mačar je tudi že mogel povedati, kako se je zgodila nesreča. Vozil je popolnoma pravilno po desni strani proti Ljubljani, pri čemer je vodil motocikel tako, da je bil le malo od desnega roba ceste. Za njim pa je privozil tovrni avto, ki ga je začel prehitovati. Prav v trenutku, ko sta bila vstrti, pa je tovrni avto krenil še nekoliko bolj proti desni in s svojim lesenim ohišjem udaril Mačarja po glavi. Sunek je seveda vrgel Mačarja s motocikla, pri padcu pa si je nalomil še nogo in zlomil rebro. Da se je nesreča zgodila na ta način, je ugotovila tudi komisija, ki je odšla na kraj nesreče.

Poslednji film **Pole Negri!** Poslednjič Vas bo pretresla njena krasna igra, poslednjič boste poslušali njeno petje, njen glas v filmu

Noč odločitve

Pole Negri Svet, Petrovič, Sabina Peters
Predstave ob 1030 dop. ter ob 15., 17., 19. in 21. ur
KINO UNION Tel. 22-21

Poselska zveza

Kako je z dopusti hišnih poslov? Ker mnogi službovalci kakor tudi mnoge služkinje niso na jasnem glede letnih dopustov služkinj, do katerih imajo te pravico po § 10. poselskega zakona, navajamo besedilo oziroma določbe omenjenega paragrafa, ki se glasi: Po dvehletnem službovanju brez presledka ima posel pravico vsako nadaljnje leto do nerazdeljenega dopusta enega tedna. Nastop dopusta naj se določi sporazumno z ozirom na potrebe gospodarstva in na osebne razmere posla, in sicer praviloma v času velikih šolskih počitnic. Poleg redne mesečne plače gre poslu za čas dopusta doklada za hrano v višini polmesečne plače v gotovini, ki se mora v polnem znesku odšteti ob nastopu dopusta naprej. Če je iz okolnosti razvidno, da je odpovedal gospodar poslu službo le zato, da je preprečil pravico do poselskega dopusta, je posel upravičen zahtevati odškodnino v znesku, ki bi jo bil dolžan plačati gospodar za dobo preprečenega dopusta.

Novice iz organizacije. **Sv. maša za služkinje** bo kakor običajno zadnjo nedeljo v juniju ob 6 zjutraj v stolnici. Po sv. maši bo skupno sv. obhajilo. Udeležite se sv. maše prav vse, da bomo imele pri svojem delu čim več božjega blagoslova. — **Izlet v Škofjo Loko** priredi Poselska zveza za svoje članice prvo nedeljo v avgustu. Opozorjamo vse, naj se pripravijo za to nedeljo, da nas gre čim več v Škofjo Loko. Točnejši spored bodo povedale članicam naše zaupnice.

Služkinjam. Ker se dogaja, da nekatere služkinje ne vedo, kje ima svoje prostore Poselska zveza, sporočamo vsem, da ima naša organizacija pisarno v Delavski zbornici na Miklošičevi cesti št. 22, prvo nadstropje, desno. V našo pisarno naj se dekleta zatekajo po vsa navodila glede služb in drugih vprašanj. Poselska zveza si prizadeva, da rešuje poselska vprašanja v obojestransko zadovoljnost. Svojo podružnico ima Poselska zveza v križevniški ulici v Domu služkinj, kjer so dekletom, ki iščejo službe ali morajo zaradi kakega drugega vzroka prenočevati v Ljubljani, na razpolago snažna in najcenejša prenočišča po dva dinarja za eno noč. V Domu služkinj se dobi tudi cenena hrana. Ta dom vzdržujejo služkinje same, oziroma njihova organizacija in je pred vsem namenjena samo potrebnim služkinjam, ki so članice organizacije.

Vse služkinje opozorjamo na Poselsko zvezo, ki je njihova stanovska organizacija. V njej naj se organizirajo in ji tako pomagajo, da postane močna po številu, da bo lahko čim uspešneje reševala poselsko vprašanje in skrbela za svoje članice. Marsikatera služkinja išče po Ljubljani v primeru potrebe pomoč in nasvete, ki jih pa končno dobi le v Poselski zvezi, in sicer take, ki so ji v resnici v korist. Zato naj se dekleta malo bolj brigajo za svojo organizacijo, ker ne vedo, kdaj jo bodo potrebovale in kdaj jim pride prav.

1 **Prošnja na vse dobrotnike ubogih.** Marsikatera družina ima v svoji omari, shrambi, kleti, v podstrešju ali kjer koli spravljene predmete, ki jih nujno ne rabi in jih je mogoče celo zavržla. To je: staro pohištvo, obleke, čevlje itd., kar bi bilo zlasti v današnjih za marsikatero ubogo družino tako težkih časih neprecenljive vrednosti. Podpisana Vincencijeva konferenca prav lepo

1 **Ob zaključku razstave G. A. Kosovih** monumentalnih slik iz slovenske zgodovine bo imel danes ob 11 dopoldne po njej vodstvo akad. slikar prof. Mirko Šubič. Izkoristite to priliko, s čimer podprete tudi bolniški sklad Društva slovenskih likovnih umetnikov, kateremu je tudi ta dan donos razstave namenjen.

1 **Danes je v Ljubljani zadnji nabiralni dan za Rdeči križ** iz nabranih prispevkov se bo nakupilo potrebno posteljno in drugo perilo, obvezila itd., tako da bo tudi naš Rdeči križ za event. resne primere kolikor mogoče dobro pripravljen. Tudi v drugih državah se je izkazala potreba podpreti Rdeči križ, ki naj lažja mnogo gorja beguncem, ranjenjem in bolnikom. Tudi naš Rdeči križ čaka taka naloga, zato ga podprimo!

1 **Rdeči križ** poziva vse bolničarje in bolničarke, ki so opravili bolničarski izpit v prejšnjih letih, pa še niso oddali legitimacije v pisarni Rdečega križa, naj se takoj oglašijo na Gosposvetški cesti št. 2/II. v popoldanskih urah od 16—19 zaradi evidentiranja. S seboj naj prinesejo legitimacije.

1 **Drevi ne bo v Trnovem** vsakoletnega tradicionalnega kresovanja, ki ga zadnja leta prireja Prosvetno društvo »Trnovo«. Trnovčani bodo praznovali god farnega patrona Janeza Krstnika brez kresa, umetnega ognja, raket in godbe. Prav tako odpade tudi žegnanjska veselica, ki bi morala biti prihodnjo nedeljo.

Kino Kodeljevo tel. 41-64

Danes ob pol 15, pol 18 in pol 21, jutri ob pol 21 senzacionalni pustolovni veltim slovitoga karakternega igralca **Wallace Berryja**

Neznani junaki

ter zabavna nemška komedija z malo Traudi Stark

Mala admiralka

W. Albach Retty, R. Romanowsky
Posnetki z našega Jadrana

1 **Mestni domovinski urad** zaradi snaženja prostorov v ponedeljek, 24., in v torek, 25. t. m., ne bo posloval za stranke.

1 **Zadnji dan protiletalske zaščitne razstave** je današnja nedelja. Opozorjamo zamudnike, naj si to velezanimivo in slehernemu koristno razstavo vsaj danes gotovo natanko ogledajo, saj bodo poleg drugih zanimivosti lahko občudovali tudi veliko umetno zameglitev, ki se z njo Drž. vojno-tehnični zavod Obilicevo poslovi od našega, po megli slovečega mesta. Gospodje, ki delajo umetno megljo, pa pravijo, da odhajajo iz Ljubljane kot zmagovalci, saj prave ljubljanske megle med vso razstavo še videli niso. Tudi g. Parkelj iz Stožice bo danes za slovo napravil več poskusov s svojim učinkovitim »Antioginom«, ki les zanesljivo varuje pred ognjem, da ne more nastati požar na podstrešjih in v lesenih stavbah. Seveda se bodo pa zadnji dan tudi vsi predavatelji in vodniki posebno potrudili, da svoje oddelke prikažejo z najbolj poudčne in zanimive strani. Priprani smo, da bo zato

Največji otok sveta brez — gospodarja

Največji otok sveta je brez gospodarja. Meri več kot 2 milijona kvadratnih kilometrov. Obala ni dosti manj kot 3000 km dolga, kar je toliko kot razdalja od Shetlandskih otokov do južne obale Sredozemskega morja širok je otok 1000 km. Ta otok se imenuje Grenlandija.

Seveda ne smemo prezreti, da je šest sedmin te dežele nepristopnih, neobljudenih in sploh ni primernih za obljudenje. Ondi je večni led v neizmernih plasteh, in zato biva na tej neskočni ploskvi, ki je tolikšna kot Anglija, Francija in Nemčija skupaj, le 17.000 ljudi. Od dosedanje matične države, Danske, je 70 naselišč in tržišč, kar jih je na Grenlandiji, odrezanih.

List »Manchester Guardian« se v daljšem članku bavi z otokom. Od l. 1776 se vodijo kupčije z Grenlandijo na račun danske vlade. »Kraljeva grenlandska trgovska družba« ima samostalno pravico na plovbo in trgovino. Ne danci ne inozemci ne smejo z grenlandskimi Eskimi ali danskimi naseljenci kupčevati. Vse ladje, ki so v bližini obale, morejo ustaviti danske vojne ladje in jih preiskati. Danska je napravila Grenlandijo za zaprti deželni in je tako ohranila njen značaj. Zveza z Danci naj bi dala Grenlandcem prednosti zahodne civilizacije in odvajati slabe vplive. Smoter Danske je, da nastane dober Grenlandec, ne pa zmaličen Evropejec. Razvoj iz kamene dobe do kulturnih dobrin Evrope se ne sme vršiti bolj hitro, kolikor more Eskimo razvoju slediti. Grenlandci niso daroviti za gospodarstvo in če bi smeli svobodno trgovati, bi jih drugi izrabljali. V Kodanju je bil poseben oddelék notranjega ministva, ki se je ukvarjal z vzgojnimi verskimi in trgovskimi vprašanji Grenlandske. Poseben uradnik je bil odgovoren za urejanje nakupljenega blaga za Grenlandijo in za prodajo iz te dežele izvoženega blaga.

Otok potrebuje pšenične moke, ovsene moke, riža, desak, kave, sladkorja, gumijastih čevljev, ribiških mrež, železnin, emajlnih posod, blaga, stekla in porcelana. Državne ladje so se štirkrat na leto odpeljale na Grenlandijo in spravile to bla-

ga tjakaj in se vrnilo s kožami, krznom, slonovo kostjo, ribjim oljem v Kodanj. Konec leta so tudi najmanjši dobicek izročili za upravo Grenlandije.

Edina rudnina, ki jo pridobivajo na tem otoku, je kriolit, ki je potreben za spreminjanje se steklo in ki daje v zvezi z bavksitom — aluminij. Grenlandija je edina dežela na svetu, ki ima take bogate zaloge kriolita, da se izplača izrabljati rudnike. Doslej so ga dobivali le še pri Ivgittu ob fjordu Arsuchu. Leta 1865 so izročili neki družbi monopol za pridobivanje kriolita, a hkrati se je morala obvezati, da bo Grenlandija dobivala tretjino vse zaloge.

Ze več kot 150 let je znana resnica, da sta severna in južna Grenlandija dve različni deželi. Ena je izven, druga pa v tečajniku. Med seboj se razlikujeta v načinu življenja prebivalcev in zato ju upravljata dva ločena »parlamenta«; od teh je severni v Godhavnu, južni pa v Grothaabu.

Za zdravniško pomoč doslej Grenlandci niso nič plačevali. Tudi šoleki pouk je bil za slehernega brezplačen. V severni in južni Grenlandiji imajo po en časopis, ki izide po enkrat na mesec in ga prejemajo brezplačno. Sleherni Grenlandec je po 55. letu starosti prejemal od danske vlade »pokojnino« na leto. Samski so prejemali po 100, poročni pa po 150 švic. frankov na leto.

Za Dansko je bila Grenlandija potratna, ki se je dala opravičiti le s tem, da so skrbeli za blagor Eskimov. Danci so lepo izvrševali to nalogo. V sleherni osamljeni naselbini ob obali oledenelega otoka je bilo veak dan slišati radijska poročila v eskimskem jeziku. Kako bo zdaj? Grenlandija je navezana na tujo pomoč. Ze se slisijo iz Washingtona glasovi, da je bila ustanovljena »Ameriško-grenlandska trgovska družba«, ki bo delala namesto danske organizacije. Leta 1832 je predsednik Monroe v svoji doktrini oznanil, da nima noben narod izven Amerike pravico pridobivati si novih pokrajinj na zahodni polovici sveta. Ta doktrina vsebuje veliko odgovornost, zakaj Grenlandija pripada zahodnemu področju svetovne oble.

Najnovejša poročila

Nemško vojno poročilo

Berlin, 22. junija, t. Reuter: Nemško vrhovno poveljstvo poroča, da je francoska armada v Alzaciji Loreni, ki je bila obkoljena, po srditem odporu položila orožje. Poročilo dalje pravi, da se je pri tem udalo pol milijona francoske vojske s poveljnictvom 3., 5. in 8. armadnega zbora. Med vojnimi ujetniki je poleg teh poveljnikov še mnogo drugih generalov. Le še v osamljenih delih Maginotove linije, v spodnji Alzaciji Loreni ter v nekaterih krajih v Vogezih se Francozi še upirajo.

Duisburg bombardiran

Berlin, 22. junija, AA. DNB: Med nočnim napadom angleških letal nad nemškimi ozemljem so bile vržene številne bombe brez cilja. Ena od bomb je v Duisburgu padla na katoliško cerkev v Frabikstrasse. Cerkev je bila precej poškodovana, kakor tudi bližnje hiše.

Francosko vojno poročilo

Boji z Nemci

Bordeaux, 22. junija, t. Reuter: Francosko vojno poročilo pravi, da so Nemci z izvidniškimi oddelki prošli do spodnjega toka reke Loire proti Loroche do Yone in Poitiersa. Glavni nemški oddelki v dolini Rodana proti Iseri so dobili ojačenja.

Zaupnica maršalu Petainu

Bordeaux, 22. junija, AA. Havas: Zvečer so prisotni senatorji in narodni poslanci, ki jih je bilo okrog 100, imeli sejo v prostorih tukajšnjega gledališča. Po krajši izmenjavi mnenj so sprejeli resolucijo, v kateri upoštevajoč sedanje razmere soglasno izražajo zaupanje maršalu Petainu. Predstavniki vseh domov so maršalu Petainu izrazili polno spoštovanje, privrženost in hvaležnost naroda.

Italijansko-francoska fronta

Bordeaux, 22. junija, t. Reuter: Italijani so začeli napadati na več krajih od gorske skupine Mont Blanca do morja. Povsod so bili italijanski napadi uspešno zadržani.

Govorice o francoski mornarici

New York, 22. junija, AA. Reuter: »Herald Tribune« objavila vest, da so ameriški vladni krogi dobili sporočilo, da je angleška mornarica vzela pod svoje nadzorstvo francosko mornarico. List dalje poroča, da so Francozi potopili obe vojni ladji, ki sta bili še v gradnji, in sicer »Nichelieu« in »Clemenceau«. Imenovan list dalje pravi, da so si Angleži prisvojili francosko mornarico na pritisk francoske admiralitete. Angleško veleposlanstvo v Washingtonu je odklonilo vsak komentar k tem vestem.

Angleški poslanik pri Francu

Madrid, 22. junija, AA. Reuter: Angleški veleposlanik Samuel Hoare je obiskal danes generala Franca in se z njim dalj časa pogovarjal. Sir Samuel Hoare je tudi že večkrat obiskal zunanjšega ministra.

Amnestija v Romuniji

Bukarešta, 22. jun. AA. DNB: Kralj Karol je podpisal ukaz o amnestiji političnih krivcev, katerih kazenska dejanja so bila izvršena pred 26. aprilom 1940. Ukaz se v glavnem nanaša le na pristaše desničarskih nacionalnih krogov.

Eno milijardo dolarjev za oboroževanje Amerike

Washington, 22. junija, t. Reuter: Senat Združenih držav Severne Amerike je danes poslal Beli hiši v podpis predsedniku Roosveltu svoj sklep, s katerim se odobrava kredit ene milijarde dolarjev za narodno obrambo. O tem je senat razpravljal 9. t. m.

Drobne novice

Lizbona, 22. junija, AA. Reuter: Otroci belgijskega kralja Leopolda so prispeli danes na Portugalsko. Pričakuje se tudi prihod velike vojvodinje Luksemburške in njenih otrok.

Rim, 22. junija, AA. Stefani: Te dni sta se sestali v Rimu švicarska in italijanska delegacija zaradi ureditve vprašanja italijansko-švicarske trgovske zamenjave in priprave novih trgovinskih sporazumov. Pripravljene sporazumi so bili danes podpisani.

Pravilnik za vaške pismonoše

Belgrad, 22. junija, m. Minister za pošto, brzojav in telefon je na podlagi § 56 uredbe o organizaciji ministrstva za pošto predpisal pravilnik o vaških pismonoših. Pravilnik določa, da bodo odredjali ravnatelj pošti, pri kateri pošti se bo uvedla služba vaškega pismonoša. To službo bodo opravljale posebne osebe, ki bodo za to postavljene po natečaju.

S temi osebami bo poštna uprava sklenila pogodbo za nedoločen čas z odgovorjajočimi poštne upravnikom na 3 mesece, za pismonoše pa na šest mesecev. V prvem letu se pogodbe vaških pismonošev sploh ne bodo mogle odpovedati in bodo za svoje delo prejemali nagrado, od enega tedna do 6 ur — v prvem krajevnem razredu 93 din, v drugem 80 din in v tretjem 66 din. Nad 6—12 ur v prvem razredu 185 din, v drugem 160, v tretjem 133 din. Nad 12—18 ur v prvem razredu 278 din, v drugem 240, v tretjem 199 din. Nad 18—24 ur v prvem razredu 371 din, v drugem 320 din in v tretjem 265 din. Nad 24—30 ur v prvem razredu 463 din, v drugem 399 in v tretjem 331 din. Nad 30—36 ur v prvem razredu 556 din, v drugem 479 din, v tretjem 398 din. Nad 36—42 ur v prvem razredu 649 din, v drugem 559 din in v tretjem 464 din. Nad 42—48 ur v prvem razredu 741 din, v drugem 639 din in v tretjem 530. Nad 48—54 ur v prvem razredu 834 din, v drugem 719 din, v tretjem 597 din. Nad 54—60 ur v prvem razredu 926 din, v drugem 799 din in v tretjem 663 din. Posamezna poštna ravnateljstva lahko s posameznimi vaškimi pismonoši sklepajo pogodbe tudi za nižje prejemke.

Minister za pošto, brzojav in telefon pa lahko na predlog poštne ravnateljstva za vsak primer posebej poveča predpisano nagrado do 20% in sicer v izjemnih razmerah. V prvi krajevni razred spadajo banovinska, industrijska, kopalniška in zdraviliška mesta. V drugi okrajna mesta, v kolikor ne spadajo v prvi krajevni razred, v tretji pa vsa druga mesta. Natečaj za popolnitev mesta vaškega pismonoša razpisuje pristojno poštno ravnateljstvo v roku 30 dni pred dnevom, ki je določen za vlaganje prošnje. Za osebo, ki bo postavljena za vaškega pismonoša, se mora napraviti pismena pogodba, najdalje v roku 15 dni od dneva položenega izpita. Po nastavitvi bo moral vaški pismonoša najprej na lastne stroške biti 30 dni na vaji zaradi spoznavanja poštne službe. Po izteku tega roka bo pa pred upravnikom pošte, odnosno pred poštarjem razredne pošte delal izpit za vaškega pismonoša. Pri podpisu pogodbe bo moral vaški pismonoša položiti kavecjo v gotovini ali pa v državnih papirjih. Kavecija znaša 5% letne nagrade.

MARIBOR

Priprave za evakuacijo mariborskih otrok

Ni nobenega vzroka za razburjenje, ker bodo priprave za evakuacijo tudi v mirni dobi

V Mariboru je zavladalo med meščani spet razburjenje, ko so dobile družine vprašalne pole z navodili glede evakuacije otrok in ko sedaj hodijo po hišah zastopnice krajevnih odborov za evakuacijo ter vsrjšjo tozadnevne poizvedbe in popise. Zlasti matere se vznemirjajo, češ sedaj pa je evakuacija tu, otroke nam bodo vzeli ter jih poslali nekam v šmarnski okraj, kjer se jim bo Bog ve kako godilo. V resnici pa ni to nobena evakuacija, temveč samo priprave za vsak primer ter nimajo Mariborčani nobenega vzroka za razburjenje. Pač pa bi se lahko vznemirjali, če se te priprave ne bi vsršile. Tisti, ki na stvar trezno in pravilno gledajo, so nasprotno sedaj pomirjeni, ker vidijo, da se vendarle nekaj dela za naše otroke, da so naše oblasti na mestu in da pri nas v primeru potrebe ne bi bilo v pogledu evakuacije otrok usodnih zmešnjav, ki so — kakor vidimo to v zapadnih od vojne obiskanih krajih, povzročile toliko nesreče. Poslej se bodo pri nas po tozadnevem zakonu vsršile priprave za evakuacijo tudi v mirnih časih, tako da bomo vedno pripravljene.

Evakuacija otrok, ki se sedaj v Mariboru v vseh podrobnostih organizira, pa ni enostavna zadeva. Če poskusna evakuacija 200 otrok, katere je Maribor poslal v nekatero za to določene kraje v šmarnski okraj — delnice v Rogoško Slatino, dečke pa k Sv. Petru na Medvedovem selu in v Šmarje pri Jelšah, je pokazala, da so zvezane s tem velike težave in odgovornosti ter je treba takšno izselitev res v vseh podrobnostih organi-

zirati. Kaj šele popolna evakuacija — če pomislimo, da bi se moralo v primeru potrebe z vso naglico preseliti iz Maribora okoli 4000 otrok. Od tega jih je samo v V. okraju 1800! Razumljivo, da je to vprašanje, ki zahteva velikih priprav. Vodstvo teh priprav vodi mestni socialno politični oddelek, delo pa je razdeljeno na posebne odbore. V vsakem mestnem okraju deluje tak odbor, v katerem sodeluje predvsem učiteljstvo. To ima še najboljši pregled o razmerah svojega okraja. — Treba je priznati, da so se številne mariborske učiteljice z vso vncmo posvetile novim nalogam ter z veliko marljivostjo sodelujejo. Prosvetna oblast je učiteljstvu priporočila, naj aktivno sodeluje pri pasivni obrambi, v katero spada tudi problem evakuacije. Ker pa priprave za evakuacijo otrok padejo letos med počitnice, so učiteljice s tem zelo prizadete ter se je ponekod pojavila tudi nevolja. Je pa to delo takšno, da ne dovoljuje nobene prekinitve, obenem pa so sedaj izredni časi, v katerih mora vsakdo svoje prispevati za čim boljše usposobljenost narodne pripravljenosti in obrambe. Pomislimo samo, koliko moških mora pustiti svoje delo ter odriniti na orožne vaje! Zato bo na vsak način potrebno, da se tudi za pasivno obrambo izvrši mobilizacija potrebnih sil, če za prostovoljno sodelovanje ne bo dovolj odziva. Tozadnevno je mestno poglavarstvo že stavilo svoj predlog v poštev prihajajočim oblastvom, obenem pa je z svoje uradništvo ukinilo vse dopuste, tako da se vse delo lahko brez ovir nadaljuje.

m Dr. Marinič do nadaljnjega ne ordinira.
m Ogromen izvoz jalc. Ta teden se je izvozilo čez Maribor v Nemčijo 60 vagonov jalc. Prispela so iz Bolgarije, ki zadnje čase ogromno izvažajo čez Maribor.

m Naknadna zaprisega vojaških obveznikov bo prve dni meseca avgusta. Kdor od v Mariboru bivajočih vojaških obveznikov se ni prisegel Nj. Vel. kralju Petru II., naj se do 20. julija t. l. zgłosi v mestnem vojaškem uradu na Slomškovem trgu 11 zaradi vpisa v zadevne sezname.

m Slovenski športni klub Maraton otvarja plavalno šolo v kopalnici na Mariborskem otoku. Redne plavalne vaje se vsrše dneвно predpoldne in popoldne, sedaj so pod vodstvom klubovega člana. S 1. julijem pa prevzame vodstvo šole trener Slov. plavalne zveze. Vabimo vse, ki imajo veselje do športa, da se prijavijo kot novi klubovi člani. Novi člani se sprejemajo na rednih članskih sestankih vsak petek ob pol osemih zvečer v klubskih prostorih na Livadi.

m Zaprla ulica. Mestno poglavarstvo sporoča, da je zaradi gradbenih del Frankopanova ulica na odseku med Jezdersko in Zolgerjevo ulico od 24. junija dalje za promet zaprla.

m Šahovski turnir. V četrtek je bilo odigrano 4. kolo šahoveškega turnirja za prvenstvo SK Vidmarja. Peče je premagal Hvaliča, Marvin Skralovnička, Ketiš Senekoviča, Reinsberger Čertaliča, Lukež et. mlajšega, Kuster Kukočva, Gerželj je s Sonanom remiziral. V prekinjenih partijah iz prejšnjih kol je Kukočev premagal Skralovnička, partija Lukež-Certalič je ostala remis. Stanje po 4. kolu je naslednje: Gerželj 3 in pol, Kuster 3 (1), Reinsberger 2 in pol, Kukočev in Peče 2 (1), Lukež Fr., Lukež b, Marvin in Sonan 2, Čertalič 1 in pol (1), Ketiš (2), Skralovnik polovico točke (1), Fenekovič 0 (1), Hvalič 0 točk.

m Upravni odbor Podporega društva železniških delavcev in uslužbencev v Mariboru, sklicuje v smislu § 20 društvenih pravil redni letni občni zbor, ki bo v nedeljo dne 14. julija 1940 e pričel, ob 8 v veliki dvorani Narodnega doma v Mariboru. Dnevni red: 1. Citanje zapisnika zadnjega obnežnega zbora. 2. Poročilo upravnega in nadzornega odbora. 3. Sklepanje o pravočasno predloženih predlogih. 4. Sprememba o nalaganju in uporabi društvene imovine. 6. Služajnosti. Upravni odbor.

m Strela zažiga. Ob priliki zadnje svechte je v Bačkovi pri Sv. Benediktu v Sl. gor. udarila strela v gospodarsko poslopje posestnika Jožefa Kanrada. Poslopje je bilo pokrito s slamo ter se je vželo hudemu nalivu užgalo. Domači so s pomočjo sose- dov samo uspeli za rešitvijo živine iz hleva, vse drugo pa je zgorelo. Posestnik ima okoli 25.000 din škode, zavarovan pa je bil samo za 4000 din.

Trgovina „ZVEZDA“ Maribor, ulica 10. oktobra 5 se pripravlja

m Nepredviden strelec je vzbudil pri Studentnih veliko razburjenje. Na orožniško postajo je namreč prihitelo nekaj ljudi ter prijavi, da strelja zadaj za Kranerjevo gostilno na Aleksandrovi cesti v Studencih neki mlad fant ter da krogel kar frčijo okrog po cesti. Orožniški so ugotovili, da je streljal neki 19-letni fant iz samokresa, katerega je našel pred nekaj dnevi pri Dravi. Prav, da je hotel orožje preizkusiti ter je streljal v zrak.

m Z motorjem se je poneorečil 26-letni Vladimir Podvinec, katerega je vrglo v Rošpoh z vozila ter si je zlomil ključnico in dobil še druge poškodbe. Zdravi se sedaj v bolnišnici.

m Podlegel poškodbam. Kakor smo svoj čas poročali, se je dne 16. junija pripetila na Pečici pri

Poljčanah prometna nesreča. Iz Rogoške Slatine je peljal z avtomobilom mariborski mehanik Rupert Draksler v Maribor, iz Zgor. Gabernika pa se je peljal proti Podplatu na motornem kolesu 26-letni šofer Martin Jagodič, za njim pa je sedel njegov polbrat Alojz Kit. Zaradi nesrečnega slučajja sta obe vozili trčili skupaj ter se razbili, pri tem je dobil Kit zelo hude poškodbe. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico, kjer pa je včeraj zaradi zadobljenih poškodb umrl.

Celjske novice

c Legija koroških borev, krajevna organizacija v Celju poziva svoje članstvo, da nemudoma odda prijavno tiskovino za spominsko kolajno, in sicer Celjani in društveni pisarni Dečkovo trg 6, vsi drugi pa pri svojih poverjenikih, kjer naj tudi nemudoma poravnajo naročnino.

Otroški voziček

kolo ali šivalni stroj najbolje in najhitreje kupite, prodaste ali zamenjate v trgovini Josip Uršič, Celje, Narodni dom.

c Šoferski izpiti za kandidate iz okrajev Celje, Gornji grad, Konjice in Šmarje pri Jelšah bodo v Celju, 8. julija in ne 4. julija, kakor je bilo prvotno določeno.

c Popravlji Notica o odklonitvi ustanovitve četrte lekarne v Celju ne odgovarja resnici, kakor se nam naknadno poroča.

c Okoliški dekliski krožek v Celju priredi danes ob 4 popoldne pod Mlinarjevim kozolcem, last g. Lednik Martina v Lokrovcu, Mlakarjevo veselogra »Nevesta iz Amerike«. Vse Celjane in okoličane vabimo k uri prisrčnega smeha!

c Vpisovanje novicev za I. razred na okoliški deški in zasebni dekliski ljudski šoli šolskih sester v Celju bo v ponedeljek, 24., in v torek, 25. junija, od 8 do 11 popoldne. Starši naj pripeljejo vse one otroke, ki bodo letos dopolnili 7 let in še ne hodijo v šolo. V kolikor bo prostora, se bodo sprejemali tudi oni, ki so že dopolnili 6 let. Otroci bodo tudi zdravniško pregledani. Za otroke, ki niso vpisani v krstni knjigi v Celju, morajo starši predložiti krstni list.

c Današnji šport. Danes ob 5 popoldne bo na Glaziji prijateljska tekma med ljubljanskim Maršom in SK Celjem.

c Redna seja celjskega mestnega sveta bo v sredo, 26. junija, ob pol 7 zvečer v mestni posvetovalnici.

c Obvezno cepljenje proti davici. Drugo zaščitno cepljenje predšolske mladine bo 11., 12. in 13. julija od 8 do 12 popoldne v seini dvorani mestnega poglavarstva v Celju. Soloobvezno mladino bodo o dnevu, uri in kraju drugega cepljenja primerno opočitla šolska ravnateljstva.

c Za rešitev škerčevne domačije je zbralo celjsko poverjenišvo Akcijskega odbora v Ljubljani s pomočjo celjskih marljivih dam 9.513 din.

c Poveljnik žandarmerijske postaje v Celju, narednik vodnik g. Rehlar Franjo je prejel za izredne uspehe v službi javne varnosti na žandarmerijski proslavi v Belgradu denarno nagrado 1000 din.

Šoštanj

Advokat dr. Šuc Stanko je otvoril odvetniško pisarno v Šoštanju

Trbovlje

Otroško zavetišče se začne graditi. Na najlepšem prostoru sredi rudarskih kolonij poleg gasilškega doma postavlja TPD otroško zavetišče, za katero je namenila veelo en in pol milijona dinarjev. Pri naraščajoči dragini pa bo treba še dodati. V načrtih je predvideno, da bo prostora za popolno oskrbo 25 otrok, za 75 otrok pa dnevno zavetišče, kadar so starši čez dan zaposleni in otroci brez nadzorstva. V industrijskih krajih sploh in prav tako v Trbovljah je posebno vprašanje otrok na cesti, ki ves dan brez varstva pohajajo okoli. Tukajšnja Vincencijeva konferenca je načela to vprašanje in tudi banovino pročila za pomoč pri rešitvi te pereče zadeve, a je vedno manjkalo gmotnih sredstev. Sedaj pa je to stvar TPD širokogrudno rešila, da bo sama postavila in vzdrževala potrebno otroško zavetišče s sirotišnico. Dela za stavbo so razpisana in bodo oddana še ta teden, z gradnjo samo pa se začne takoj začetkom julija in rudaik že dovažajo potrebni gramoz na etavbni prostor, tako da je verjetno, da bo stavba v glavnem letos dovršena in morda že izročena svojemu namenu, v veliko korist naši mladini, a tudi lep spomenik podjetju.

Zanimivosti o Tunisu

Bilo je že čez deveto uro, ko sem, kasno ko navadno, prišel v pisarno Nisem se mogel odločiti, da bi se izselil iz stanovanja na Montparnassu le zato, ker so bile pisarne filmske družbe, kjer sem bil v službi, ob Montmartru in sem se moral vsako jutro peljati pol ure s podzemsko železnico.

Na pisalniku sem dobil listek: »Gospod ravnatelj bi rad govoril z Vami.« Kako neprijetno! Zdal si bom moral poiskati drugo službo! Kar slisal sem ga: »Žal, ne potrebujemo več vašega sodelovanja, saj itak vedno prepozno pridete!«

Ko sem čez pet minut nato vstopil v njegovo sobo, je sedel neki drug gospod ondi in ravnatelj mi ga je predstavil: »To je naš zastopnik v Casablanci. Drevi boste z njim odpotovali v Tunis, da boste ondi otvorili podružnico za nas. V prvih dneh vam bo že on pomagal. Saj ste švicar, ali ne? Pojdite na prefekturo in uredite svoje listine.« Čez 24 ur ... sedeč na stolu parnika »Ville de Marseilles«, sem se peljal na svoje novo tistiše.

V mestu Tunisu je 30 kinov. Pri tem se je bilo treba ozirati na mesta Beja (13.500 prebivalcev), Bizerte (25.000 prebivalcev), Ferryville (11.000 prebivalcev), Le Kef (6000 preb.), La Goulette (15.000 preb.), Sfa (20.000 preb.) in Sousse (42.000 prebivalcev). Lastniki kinov so se imenovali: Guido Romeo, Francesco Dominici, Hassounah Fouldah, Cioni, Campanella, Vincenzo itd. Moj sluga se je imenoval Agostino Ferrari, tajnica Hilda Dominici. Bilo je tudi nekaj Francozov in španjolskih Judov, a teh manj.

Alžir je del Francije; razdeljen je na tri okraje, ki pošiljajo svoje zastopnike v zbornico. Predsedujejo jim prefekti kot v Franciji. Okraji so razdeljeni na okrožja. Guverner Alžira je podrejen notranjemu ministru. Alžir je Francija. Statut Tunisa in Maroka je različen. Tunis je francoski protektorat pod generalnim rezidentom, ki je podrejen francoskemu zunanjemu ministru. Vendar je Tunis francosko ozemlje in ondočni Francozi se trudijo, da bi deželo po francosko kolonizirali. A Tunis je bil že od nekdanj pastorek. Ceste so komaj še ceste; saj jih gradijo, a slabo in naglo. Za Tunis je bilo zmeraj malo kreditov. Zakaj le? Francoski podatki v Tunisu iz l. 1930 so tili: 71.000 Francozov; 89.000 Italijanov; 8400 Maltožanov. Na enega Evropejca pride po 12 domačinov. Od aprila 1940 pa takile angleški podatki. Vsega prebivalstva je 2.600.000. Od teh je 108.000 Francozov in 94.000 Italijanov. Italijanski podatki pa govornijo o 115.000 Italijanov in le o 90.000 Fran-

cozov semkaj.

Italijani so bili prej v deželi ko Francozi. S tuniškimi bejem so se sporazumeli tako, da postanejo vsi otroci italijanskih staršev, ki so rojeni v Tunisu, italijanski državljani. Otroci teh otrok naj spet ostanejo Italijani itd. Francozi so pa prišli l. 1881 in so napravili iz Tunisa protektorat malo prej, preden so Italijani hoteli isto storiti. Pri tem jih je podpiral Bismarck, ki je hotel, da pozabijo na Alzacijo Lotariško in ki bi bil tudi rad videl, če bi bil kak klin med prijateljstvom Francije in Italije. Francozi so l. 1896 obnovili italijansko-tuniški dogovor iz l. 1868, ki je ostal v veljavi do Mussolinija. Dotlej je bila Italija tako rekoč posebna država v protektoratu. Nato so Francozi izdali zakon, po katerem naj bi bil sleherni, v Tunisu rojeni otrok Francoz. V Italiji so se seveda razburili! Da bi ne bilo spora, so zadevo uredili tako, da so konvencijo iz l. 1896 obnovili s četrletno odpovedjo, dokler se l. 1935 ni vsa zadeva poslabšala. Nova pogodba pravi, da ostanejo vsi, pred letom 1965 rojeni otroci italijanskih staršev Italijani; tisti, ki bodo rojeni po 1965. letu, pa naj bodo Francozi. Svoji svobodnih poklicev, ki so študirali na laških univerzah, smejo biti v Tunisu brez nadaljnjega nastavljeni. Potem pa potrebujejo francosko diplomco.

Francozi pa niso bili s tem nič bolj zadovoljni kot Italijani. Če ostane ta pogodba v veljavi, »bodo 30 let dolgo italijanske matere rodile Italijanske in sicer v večjem številu kot francoske matere, saj so Italijanke bolj plodne kot Francozinja«, piše Pierre Milie. »In v 10 letih morejo priti semkaj vsi italijanski medicinci, lekarnarji in odvotniki in se nastaniti le s svojimi diplomami. Leta 1944 jih bo nemara še posebno dosti prišlo, da se bodo pred potekom privilegija še kaj okostili.«

Razumljivo je, da sta vladi Francije in Italije l. 1935 podpisali to pogodbo, ki obema ni v prilog, ker si je Francija podzavestno mislila, da se bo tuniška država prej ali slej spramenila v korist Italije in ker je Italija že slutila, da se bo nekaj »tako ali tako« spremenilo, ko bo prišel »veliki obracun«. To je tudi nemara vzrok, zakaj ni bilo v Parizu za Tunis nič kreditov, saj niso hoteli vtikati denarja nekam, kar so že itak imeli, da je izgubljeno.

V poslednjem času so se večkrat izpraševali, zakaj Francija širokogrudno ne odstropi Tunisa Italiji? Nato bi odgovorilo: